

อภิธาน์นทนาการ

แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการ สำนักหอสมุด
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
วันลงทะเบียน ๕ ก.ย. 2551
เลขทะเบียน 1 4304317
เลขเรียกหนังสือ ป ๕

155
.7๗5
๕6๕๕๖
2551

ชูศักดิ์ ชูศรี

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

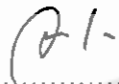
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

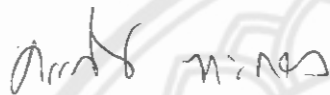
สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว

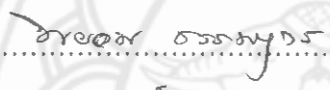
พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ของ ชูศักดิ์ ชูศรี เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินดา เจียมศรีพงษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ครรชิต ทะกอง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พยอม ธรรมบุตร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิวัฒนา สุนทรชัย)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๖ พฤษภาคม 2551

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร. ครรชิต ทะกอง ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้อุทิศสละเวลาอันมีค่ามาเป็นທີ່ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร บุคลากร และ เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการ กรุงเทพมหานคร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้ประกอบธุรกิจด้านการบริการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ธุรกิจร้านค้า รายย่อย ประชาชน นักท่องเที่ยวชาวไทย รวมทั้งหลายฝ่ายที่ไม่ได้กล่าวถึง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม จนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ มารดา และคุณน้า ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและผู้สนใจบ้างไม่มากก็น้อย

ชูศักดิ์ ชูศรี

ชื่อเรื่อง	แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผู้วิจัย	ชูศักดิ์ ชูศรี
สถานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ครรชิต ทะกอง
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ศศ.ม สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550
คำสำคัญ	แผนยุทธศาสตร์, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ตลอดจนศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว ใช้สถิติและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย พบว่า แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่จำเป็นและเหมาะสม ควรประกอบด้วย

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปลุกจิตสำนึก พัฒนาสังคม และ อนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ และจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนานำไปสู่ความสำเร็จตามแนวคิดวิสัยทัศน์ คือ ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปลุกจิตสำนึก พัฒนาสังคมเพื่ออนุรักษ์ วัฒนธรรมและธรรมชาติ ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง

Title	STRATEGIC PLAN FOR INTERGRATED AND SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN SURATTHANI PROVINCE
Author	Choosak Choosri
Advisor	Associate Professor Kanchit Tagong, Ph.D.
Co - Advisor	Associate Professor Payom Thamabut, Ph.D.
Type of Degree	Thesis M. A. in Hotel and Tourism Management, Naresuan University, 2007
Keywords	Strategic Plan, Sustainable Tourism

ABSTRACT

This research is aimed at the tourism resource audit in Suratthani Province. The SWOT Analysis of the tourism in the Province which will prompt to build the strategic plan for sustainable tourism development in Suratthani Province.

Qualitative and quantitative research forms were used for this research. Tools for data collection are 400 copies of questionnaires distributed to 4 sample groups; namely, government sector, operators, general people and tourists. Statistic and data analysis were found out from mean and standard deviation.

From the research, it is found that the necessary and appropriate strategic plan implementation for sustainable tourism development of Suratthani should be comprised of:

1. Designation of vision of Suratthani Province : Suratthani Province will be development to become Regional Standardized Marine Environmental Designation, it will develop its tourism for spiritual development, awareness raising, social development and local resource preservation while enhancing its integrated community – based Tourism development and its sustainable economy development.

2. Designation of strategic of Suratthani Province The strategy of tourism development for environmental preservation, the strategy of tourism development for spiritual development, awareness raising social development for natural and cultural preservation, the strategy of tourism development for community local development, and the strategy of tourism development for local economy development.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวความคิด.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดทฤษฎีการท่องเที่ยว.....	9
แนวคิดทฤษฎีด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและการมีส่วนร่วม.....	44
แนวคิดการวางแผนยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาประเทศ.....	50
บริบทพื้นที่ศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	89
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	108
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	112
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	112
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	113
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	114
วิธีการหาคุนภาพเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ.....	116
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	117
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	118

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	122
การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	123
ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาคประชาชนด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อ พัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	132
ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาครัฐด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	155
ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาคเอกชนด้านแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	177
ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาคนักท่องเที่ยวด้านแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	199
ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว.....	228
5 บทสรุป.....	271
สรุปผลการวิจัย.....	274
อภิปรายผล.....	286
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป.....	307
บรรณานุกรม.....	308
ภาคผนวก.....	314
ประวัติผู้วิจัย.....	327

สารบัญญัตินี้

ตาราง	หน้า
1 การพยากรณ์การเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวระหว่าง ปี ค.ศ.1995- ค.ศ.2020.....	2
2 ประชากร จำนวนตำบลและจำนวนหมู่บ้านของอำเภอต่าง ๆ.....	94
3 แสดงจำนวนโรงแรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานีปี 2545.....	106
4 แสดงจำนวนห้องพักประเภทโรงแรมและเกสต์เฮาส์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	107
5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	133
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	135
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	136
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน....	137
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี เทศกาล และมหกรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	138
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	139
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	140
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	141
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	142
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	143

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีภาคประชาชน.....	144
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความ เหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของ จังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	145
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	146
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาค ประชาชน.....	152
19	จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	155
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	157
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	158
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่นำท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	159
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและมหรหรรษ์ที่นำท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่ม ตัวอย่างภาครัฐบาล.....	160
24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่ เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	161
25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของ จังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	162

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตาราง		หน้า
26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	163
27	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	164
28	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	164
29	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	166
30	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	167
31	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล.....	168
32	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล....	174
33	จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	177
34	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	179
35	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	180
36	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	181
37	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและมหรหรรษาที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	182

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
38	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	183
39	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	184
40	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	185
41	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	186
42	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	187
43	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ที่เอื้อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	188
44	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	189
45	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	190
46	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน....	196
47	จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	199
48	จำนวน ร้อยละ การเดินทางมาจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว..	201
49	จำนวน ร้อยละ ที่มาของแหล่งข่าวสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	202
50	จำนวน ร้อยละ ประเภทแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สนใจของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	203

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
51	จำนวน ร้อยละ ลักษณะการเดินทางของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	204
52	จำนวน ร้อยละ ประเภทของยานพาหนะของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	204
53	จำนวน ร้อยละ การพักค้างคืน ในการเดินทางครั้งนี้ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว..	205
54	จำนวน ร้อยละ ประเภทสถานที่พักแรมของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	205
55	จำนวน ร้อยละ ระยะเวลาที่พักค้างคืนของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	206
56	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	206
57	จุดมุ่งหมายที่จะเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นหลังจากท่องเที่ยวจังหวัด สุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	207
58	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น แรงจูงใจเกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	207
59	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	208
60	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวใน จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	209
61	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว....	210
62	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่น่า ท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว	211
63	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและมหรหรรรมที่ น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยว.....	212
64	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการ การท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	213
65	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของ จังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	214

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตาราง		หน้า
66	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของ จังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	215
67	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการ พัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	216
68	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรค ในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว.....	217
69	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยว.....	218
70	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความ เหมาะสมของ ประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของ จังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว.....	219
71	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว.....	220
72	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาค นักท่องเที่ยว.....	225
73	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่ง ท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	231
74	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่ง ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	233
75	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ นำท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	235
76	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทศกาลและ มหกรรมที่นำท่องเที่ยว ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	237

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
77	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	239
78	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	241
79	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	243
80	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	245
81	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	247
82	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืนแบบบูรณาการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี....	249
83	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	251
84	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	253
85	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพ ด้านพื้นที่ท่องเที่ยว.....	263
86	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการ.....	265
87	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพ ด้านกิจกรรม.....	267
88	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม.....	269
89	จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี....	279

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวของโลก.....	1
2 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
3 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.....	22
4 พัฒนาการของแนวความคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	29
5 วงจรการวางแผนยุทธศาสตร์.....	55
6 แสดงกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว.....	57
7 แสดงการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม.....	71
8 ตราประจำจังหวัดจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	90
9 แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขต.....	92
10 หินตา หินยาน บนเกาะสมุย.....	95
11 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง.....	96
12 อุทยานแห่งชาติเขาสก.....	97
13 เชื้อนรัชชประภา.....	97
14 กุ้ยหลินเมืองไทย.....	98
15 พระบรมธาตุไชยา.....	99
16 วัดสวนโมกขพลาราม.....	100
17 งานวันเงาะโรงเรียน.....	101
18 งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่าทางบก.....	102
19 งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า ทางน้ำ.....	102
20 ทำบุญเดือนสิบ.....	103
21 ล่องเรือในเชื้อนรัชชประภา.....	104
22 วิทยาลัยฝึกหัดเพื่อการเกษตร.....	105
23 เกาะสมุย.....	123
24 กุ้ยหลินเมืองไทย.....	124
25 พระบรมธาตุไชยา.....	125
26 วัดสวนโมกขพลาราม.....	127
27 ปะการัง.....	128

สารบัญญภาพ (ต่อ)

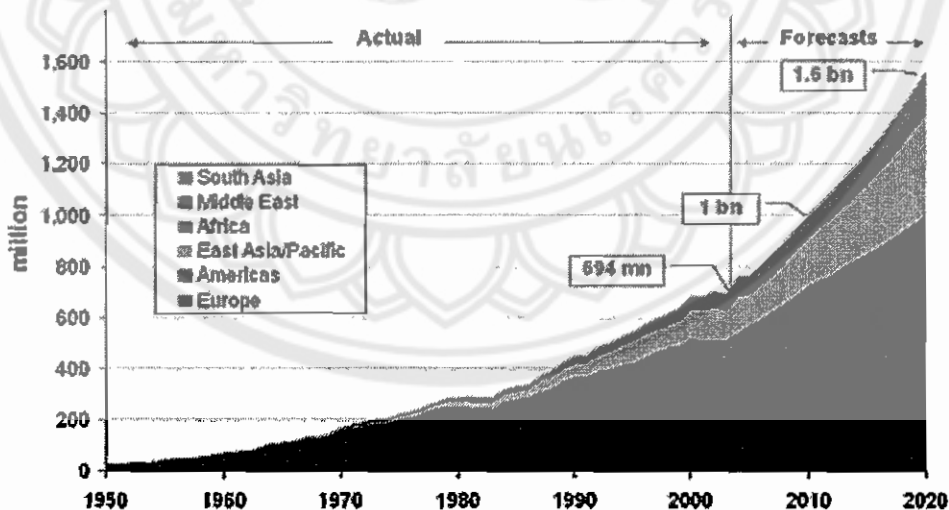
ภาพ		หน้า
28	ป่าเขาสก.....	129
29	งานชักพระ.....	130
30	เงาะโรงเรียน.....	131
31	แผนภูมิแสดงทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ.....	232
32	แผนภูมิแสดงทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม.....	234
33	แผนภูมิแสดงกิจกรรมที่น่าท่องเที่ยว.....	236
34	แผนภูมิแสดงเทศกาลและมหกรรม.....	238
35	แผนภูมิแสดงการบริการที่เหมาะสม.....	240
36	แผนภูมิแสดงจุดแข็ง.....	242
37	แผนภูมิแสดงจุดอ่อน.....	244
38	แผนภูมิแสดงโอกาสของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	246
39	แผนภูมิแสดงอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	248
40	แผนภูมิแสดงวิสัยทัศน์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	250
41	แผนภูมิแสดงประเด็นยุทธศาสตร์.....	252
42	แผนภูมิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	262
43	แผนภูมิแสดงการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว.....	264
44	แผนภูมิแสดงการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการ.....	266
45	แผนภูมิแสดงการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรม.....	268
46	แผนภูมิแสดงการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม.....	270
47	แสดงรูปแบบของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA).....	303
48	แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัด สุราษฎร์ธานี.....	304
49	แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	305
50	แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	306

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางสังคมที่ทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในโลกยุคปัจจุบัน คนส่วนมากปรารถนาจะใช้เวลาอย่างมีคุณภาพ โดยเลือกทำกิจกรรมนันทนาการด้านต่างๆ เพื่อเสริมคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง เพราะการท่องเที่ยวเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีงามของมนุษยชาติซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ มีสภาพภูมิศาสตร์ที่หลากหลาย มีภูมิอากาศ มีลักษณะภูมิประเทศที่งดงาม และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้แก่ ชายหาด ภูเขา แม่น้ำ ป่าไม้ นอกจากนี้ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเหล่านี้ ประเทศต่างๆยังมีทรัพยากรท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตน ได้แก่ ศิลป วัฒนธรรม โบราณคดี สถาปัตยกรรม ศาสนสถาน ภาษา ศิลปะ ดนตรี ทัศนกรรม อาหารและเครื่องนุ่งห่มประจำชาติ ซึ่งทรัพยากรด้านวัฒนธรรมดังกล่าวมีอำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยว

ภาพ 1 แผนภูมิแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวของโลก

ที่มา www.wto.org/facts/eng/vision.htm

ตาราง 1 การพยากรณ์การเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวระหว่าง ปี ค.ศ.1995 - ค.ศ.2020

ทวีป	การพยากรณ์			ส่วนแบ่ง		อัตราเฉลี่ย
	ค.ศ.1995	ค.ศ.2010	ค.ศ.2020	การตลาด(%)		เติบโต (%)
	(ล้าน)			1995	2020	1995-2020
แอฟริกา	20	47	77	3.6	5.0	5.5
อเมริกา	110	190	282	19.3	18.1	3.8
เอเชียตะวันออก และแปซิฟิก	81	195	397	14.4	25.4	6.5
ยุโรป	336	527	717	59.8	45.9	3.1
ตะวันออกกลาง	14	36	69	2.2	4.4	6.7
เอเชียใต้	4	11	19	0.7	1.2	6.2
รวม	565	1,006	1,561	100	100	4.1

ที่มา www.wto.org/facts/eng/vision.htm

องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) ได้พยากรณ์ว่าในปี พ.ศ. 2563 จะมีนักท่องเที่ยวนานาชาติจำนวน 1,600 ล้านคน ยุโรปจะเป็นภูมิภาคที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุดถึง 717 ล้านคน ในขณะที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิกมีนักท่องเที่ยวในลำดับรองลงมาคือ 397 ล้านคน และอเมริกาจะเป็นลำดับที่สามของโลกคือมีนักท่องเที่ยว 282 ล้านคน

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพและความหลากหลายด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมนิยม ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนประเพณีต่างๆอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ถึงแม้จะมีคู่แข่งทางการค้าด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ยังมีอัตราการเจริญเติบโตของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอ่าวไทยจากกรุงเทพมหานครถึงสุราษฎร์ธานีรวมระยะทางประมาณ 600 กม. พื้นที่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเกาะแก่งสวยงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า เกาะนางยวน และเกาะต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เส้นริ้วของตัวเมืองที่มีชีวิตชีวารวมทั้งชายหาดที่มีเม็ดทรายขาวละเอียดและความอุดมสมบูรณ์ของอุทยานแห่งชาติ

บนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งมีทั้งชาวไทยพุทธไทยมุสลิมอาศัยอยู่ จึงมีวัดวาอารามที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาตั้งอยู่หลายแห่งอย่างกลมกลืนกับวัฒนธรรมอิสลาม ด้วยวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายของหมู่ชาวบ้านชาวประมงรวมทั้งสวนผลไม้เขียวชอุ่ม และที่พักริมทะเล ล้วนทำให้ท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเมืองเก่าแก่ตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์ ชนพื้นเมือง ได้แก่ พวกเขมร และมาลายูตั้งเดิม ซึ่งอาศัยอยู่เขตแม่น้ำหลวง(แม่น้ำตาปี) และบริเวณอ่าวบ้านดอนก่อนที่ชาวอินเดียอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งและเผยแพร่วัฒนธรรม ดังปรากฏหลักฐานในชุมชนโบราณที่อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา เป็นต้น ปัจจุบันจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งทั้งที่เกี่ยวทางธรรมชาติและที่เกี่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางทะเลและหมู่เกาะต่างๆ แต่ขาดการวางแผนการท่องเที่ยวที่ดี ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงทำการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาแนวทางสร้างแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคและสภาพแวดล้อมภายในภายนอกของการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความสำคัญของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยแล้วจะได้นำผลการวิจัย คือ แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เสนอต่อผู้มีส่วนร่วมนับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อนำไปพิจารณาประกอบการทำแผนยุทธศาสตร์และนำไปดำเนินการต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ภาครัฐ คือ คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด สำนักงานจังหวัด หน่วยงานราชการต่างๆเจ้าหน้าที่ และ พนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจบริการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ธุรกิจร้านค้ารายย่อย หอการค้า สมาคมต่างๆ เจ้าหน้าที่ หรือ พนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. ประชาชน คือ ประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ภาครัฐ คือ คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด สำนักงานจังหวัด หน่วยงานราชการต่างๆเจ้าหน้าที่ และ พนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 100 คน
2. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจบริการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ธุรกิจร้านค้ารายย่อย หอการค้า สมาคมต่างๆ เจ้าหน้าที่ หรือ พนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 100 คน
3. ประชาชน คือ ประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 100 คน
4. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 100 คน

ขอบเขตพื้นที่ ผู้วิจัยได้แบ่งสถานที่เก็บแบบสอบถามออกเป็น 5 อำเภอ ในสถานที่ท่องเที่ยว ที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ

อำเภอเมือง	ศาลหลักเมืองและท่าเรือริมแม่น้ำตาปี
อำเภอเกาะสมุย	หาดเจิว หินตาหินยาย น้ำตกหน้าเมือง
อำเภอไชยา	พระบรมธาตุไชยา บ้านพุมเรียง วัดสวนโมกขพลาราม
อำเภอบ้านตาขุน	อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน)
อำเภอพนม	อุทยานแห่งชาติเขาสก

ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาคั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาศึกษา ตั้งแต่ช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 รวมระยะเวลาทั้งหมด 9 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยและพัฒนาเรื่องนี้มีศัพท์ที่เห็นควรนำมาให้คำจำกัดความเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางที่สนองความต้องการของมนุษย์ เพื่อความสนุกสนาน พักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาหาองค์ความรู้ใหม่ การศาสนา การติดต่อประชุมสัมมนา ต่างๆ การติดต่อสื่อสารเพื่อธุรกิจและเทคโนโลยี ตลอดจนการเยี่ยมญาติและการรักษาสุขภาพ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และนักท่องเที่ยวจะต้องได้รับความรู้จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม เพื่อเกิดการกระจายรายได้ รวมทั้งท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable) หมายถึง เป็นการดำเนินงานที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความสมดุลอย่างยั่งยืน ระหว่างการผลิต การบริโภค ประชากร และขีดความสามารถในการรองรับพื้นที่นั้นๆภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสมและข้อจำกัดทางนิเวศวิทยาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การประสานกลมกลืนของแผน กระบวนการสารสนเทศ การตัดสินใจเกี่ยวกับทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ การวิเคราะห์และการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์หลักขององค์กร การบูรณาการที่มีประสิทธิผลจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อองค์ประกอบของแต่ละส่วนของระบบการจัดการดำเนินงานมีการดำเนินงานที่เชื่อมต่อกัน ในงานวิจัยครั้งนี้หมายถึงการบูรณาการมิติมุมมองของการพัฒนาควบคู่กันไปทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ มิติด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนมิติด้านจิตใจ และยังหมายถึงการบูรณาการด้านความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4 กลุ่มได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนและนักท่องเที่ยว

กลยุทธ์ (Tactic) หมายถึง กระบวนการบริหารงานสำหรับการนำแผนไปปฏิบัติ โดยเฉพาะซึ่งมีกิจกรรมและโครงการที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน มีเป้าหมายเชิงปริมาณ พร้อมกรอบเวลาและผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ทางยุทธศาสตร์ที่มีการ

เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยสามารถช่วยให้องค์การดำเนินงานได้บรรลุผลตามเป้าหมายต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้

ยุทธศาสตร์ (Strategy) หมายถึง กระบวนการวางแผนที่ให้ความสำคัญกับการมองไปในอนาคต ภายใต้การพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการใช้ความสามารถของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อระดมทรัพยากรมาใช้และการพิจารณาถึงทางเลือกต่างๆ อย่างรอบคอบและชัดเจนว่าจะสามารถนำจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปสู่ภารกิจและเป้าหมายที่วางไว้

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐ (Strategic Plane for Provincial Development) หมายถึง แผนพัฒนารัฐสุราษฎร์ธานีที่ทางภาครัฐได้กำหนดขึ้นและแสดงทิศทางหรือแนวทางการพัฒนารัฐในเชิงนโยบายหรือยุทธศาสตร์ไว้ครอบคลุมทุกด้าน โดยต้องแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางหรือมาตรการการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ทิศทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของประชาชน

การประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) หมายถึง การประเมินผลกระทบทางยุทธศาสตร์ ซึ่งมีการกำหนดการวางแผนปฏิบัติการไว้ 4 ระดับได้แก่ ระดับนโยบาย (Policy) ระดับแผนงานหลัก (Strategy) ระดับกลุ่มโครงการ (Program) และระดับโครงการ (Project) โดยแผนงานหลัก 4 ระดับจะมีความเกี่ยวพันกัน ในการวิจัยครั้งนี้จะได้นำเสนอแผนยุทธศาสตร์โดยใช้ Model ของ SEA

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชน ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อแสวงหาทางเลือก การตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ในที่นี้หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิดในการวิจัย "แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี" ดังนี้

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง "แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี" ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารรวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว
 - 1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว
 - 1.2 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - 1.3 การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
 - 1.4 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 - 1.5 การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว
 - 1.6 การตลาดการท่องเที่ยว
2. แนวคิดทฤษฎีด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและการมีส่วนร่วม
 - 2.1 การพัฒนาอย่างยั่งยืน
 - 2.2 การมีส่วนร่วม
3. แนวคิดการวางแผนยุทธศาสตร์และการพัฒนาประเทศ
 - 3.1 การวางแผนยุทธศาสตร์
 - 3.2 กระบวนการการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว
 - 3.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)
 - 3.4 แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2541 - 2551)
 - 3.5 แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวด้านการตลาดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - 3.6 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ
 - 3.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. บริบทพื้นที่ศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว สามารถนำเงินเข้าประเทศอย่างมหาศาล โดยการท่องเที่ยวมีองค์ประกอบอยู่บนพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมหลากหลาย ล้วนแล้วแต่ผ่านการสั่งสมกาลเวลาจากประวัติศาสตร์ ในขณะเดียวกันสินค้าและบริการต่างๆเกิดขึ้นอย่างมากมายเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ผู้คนนิยมเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และการศึกษา ดังนั้น การปรับปรุงสาธารณูปโภค เช่น การคมนาคมขนส่งช่วยให้การเดินทางท่องเที่ยวรวดเร็วขึ้นง่ายขึ้น ราคาถูกลงและมีความปลอดภัยมากขึ้น การปรับปรุงระบบสื่อสารคมนาคมโดยผ่านระบบการพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยทำให้ระบบการตลาดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวง่ายขึ้นมากในยุคปัจจุบันเมื่อเทียบกับอดีต

แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism)

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ โดยปกติการท่องเที่ยวจะหมายถึง การเดินทางที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกล และการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่

ประเสริฐ วิทยารัฐ (2530, หน้า 3) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่มีความแตกต่างจากสินค้าอื่น คือ ผู้ซื้อหรือนักท่องเที่ยวต้องมาหาสินค้าด้วยตนเองแทนที่สินค้าจะไปหาผู้ซื้อ สำหรับตัวสินค้าก็มีความแตกต่างจากสินค้าทั่วไป คือ ผู้ซื้อไม่สามารถเก็บสินค้าไว้เป็นสมบัติได้ แต่ผู้ซื้อจะได้รับความรู้สึก ความพึงพอใจ ความแปลกใหม่ ประเทืองปัญญา พักผ่อน สบายสบาย ความคุ้มค่าของผู้ซื้อจึงอยู่ที่ความรู้สึกพึงพอใจ ประทับใจและมีการบอกเล่าถึงความประทับใจแก่ผู้อื่นเพื่อชักชวนให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

วินิจ วีระยางกูร (2532, หน้า 6) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากที่หนึ่งไปสู่สถานที่อื่น ๆ เช่น การเดินทางออกจากบ้านตามปกติและการเดินทางเพื่อไปอาศัยที่อื่น

เสรี วงษ์ไพจิตร (2534, หน้า 429 - 439) ให้ความหมายว่า เป็นรูปแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เจริญเติบโตไปในทิศทางที่เหมาะสม โดยรักษาสภาพแวดล้อมที่ดั้งเดิมให้คงอยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่มุ่งอนุรักษ์คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการพัฒนาโดยถือว่าการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ สามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมของระบบนิเวศโดยไม่ให้เป็นการเปลี่ยนแปลงหรือทำลาย

นิคม จารุมณี (2535, หน้า 1) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งที่มีจุดหมายที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งที่ตั้งือเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้น (Motivator) จากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านการปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ

ปรีชา แดงโรจน์ (2544, หน้า 29 - 30) ได้อ้างถึงคำนิยามการท่องเที่ยวขององค์การสหประชาชาติที่ได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรม เมื่อปี พ.ศ. 2506 ไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่มีเงื่อนไขเกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ ต้องมีการเดินทาง ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน และต้องมีจุดหมายของการเดินทางและได้อธิบายเพิ่มเติมของจุดหมายของการเดินทางท่องเที่ยวไว้ว่า การเดินทางท่องเที่ยวต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ แต่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างดังต่อไปนี้

1. เพื่อพักผ่อนในวันหยุด
2. เพื่อวัฒนธรรมหรือศาสนา
3. เพื่อการศึกษา
4. เพื่อการกีฬาและบันเทิง
5. เพื่อชมประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ
6. เพื่องานอดิเรก
7. เพื่อเยี่ยมเยือนญาติมิตร
8. เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ
9. เพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา

จากความหมายของการท่องเที่ยวที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายหลากหลายทัศนคติของตน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นพบว่าเมื่อการพัฒนา การท่องเที่ยวเจริญถึงจุดๆหนึ่งที่มีการท่องเที่ยวได้ถูกพัฒนารูปแบบและแนวคิดสู่การท่องเที่ยวที่จะพยายามจะรักษาสมดุลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของมวลมนุษยชาติเพื่ออนุชนคนรุ่นหลังจะได้มีธรรมชาติที่สวยงามต่อไปในอนาคต เป็นการเปลี่ยนมือจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง จึงเกิดเป็นแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) ดังเช่นในปัจจุบัน

2. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism)

2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การมุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อประสานการท่องเที่ยวกับความพอใจในการเรียนรู้และสัมผัสกับระบบนิเวศ (Eco-system) มีความ

แตกต่างกันอย่างชัดเจนกับความสนใจประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการพัฒนาอารยธรรมของมนุษย์ในการเอาชนะธรรมชาติ

อนึ่ง ได้มีผู้ให้นิยามและความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวอนุรักษ์ ไว้ในหลากหลายทัศนะดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544, หน้า 2) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึงการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2542, หน้า 51 - 54) อ้างถึงบัณฑิตสถานเรื่องการบัญญัติคำศัพท์ (Ecotourism) เป็นภาษาไทยให้มีความหมายว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยกำหนดขอบเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศครอบคลุมลักษณะพื้นฐานขององค์ประกอบหลัก ดังนี้

การท่องเที่ยว คือ กระบวนการท่องเที่ยวที่มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวตลาดการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง การท่องเที่ยวจึงเป็นกระบวนการที่ตอบสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายทางสังคมและเศรษฐกิจ ในกิจกรรมนี้

ความรับผิดชอบต่อ คือ การขยายกระบวนการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมถึง รูปแบบการท่องเที่ยวและพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว บริการการท่องเที่ยว การตลาดนักท่องเที่ยว รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือ จุดมุ่งหมาย (Destination) ของการท่องเที่ยว โดยแหล่งธรรมชาตินี้อาจมีองค์ประกอบเฉพาะที่เป็นธรรมชาติหรือองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย จุดเน้นของการท่องเที่ยว คือทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในแหล่งธรรมชาติที่สำคัญ คือความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) มีอยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยว แหล่งธรรมชาตินี้อาจ

ไม่จำกัด หรือจำเป็นต้องเป็นต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามที่กำหนดไว้ก็ได้ หากมีการท่องเที่ยวขึ้นในพื้นที่ใดๆ สามารถจะทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้

เอกลักษณ์เฉพาะกิจ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบของแหล่งที่เป็นจุดหมายการท่องเที่ยวเอกลักษณ์ที่มีความหมายกว้างๆ ที่เป็น (Identity) หรือเฉพาะเจาะจงที่เป็นลักษณะจริงแท้ ณ ที่นั้น (Authentic) หรือเกิดขึ้นเฉพาะถิ่น (Endemic) หรือไม่เหมือนใคร (Unique) ทั้งนี้มุ่งเน้นที่ระบบนิเวศ (Ecosystem) ของพื้นที่นั้นๆ เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นนี้ นอกจากเป็นสิ่งดึงดูดใจการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ต้องรักษาไว้ไม่ให้ถูกทำลาย หรือเปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว หากมีการเปลี่ยนแปลงต้องเป็นไปตามธรรมชาติ

แหล่งวัฒนธรรม คือ จุดมุ่งหมายของการท่องเที่ยว (Destination) ที่เป็นแหล่งรวมวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น หรือเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน วัฒนธรรมในที่นี้หมายถึงรวมถึงผลผลิตของมนุษย์อื่นๆ เช่น แหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุและแหล่งโบราณคดี ในสถานที่นั้นๆ ซึ่งแหล่งวัฒนธรรมโดยทั่วไปเป็นผลผลิตของความเจริญของมนุษย์ เป็นวิถีชีวิตที่พัฒนาจากลักษณะส่วนบุคคลจนเป็นสิ่งคมัดดัดเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ เป็นกระบวนการพัฒนาของการพัฒนาของมนุษย์ ที่ยากจะหยุดยั้งได้ ซึ่งความแตกต่างของแต่ละวัฒนธรรมเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว

ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวและระบบนิเวศ คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้จำกัดแหล่งวัฒนธรรมเฉพาะที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง หรือมีวิถีตามธรรมชาติเป็นวัฒนธรรม ที่ยังคงอยู่ภายใต้หรือเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นเป็นสำคัญ ซึ่งแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นกับแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับนิเวศจึงกล่าวได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีรากฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature-based)

กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่ผู้เกี่ยวข้อง คือกระบวนการที่ขาดไม่ได้ของการท่องเที่ยวประเภทนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) จะเกิดขึ้นในทุกขณะทุกขั้นตอนของการจัดการ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนซึ่งจะทำให้มีการสั่งสมประสบการณ์ที่ดีและมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งการเรียนรู้ไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่รวมถึงผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่น

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดี ถูกต้องตามหลักวิชาการ ต้องมีการเตรียมการแผนพัฒนาและปฏิบัติการอย่างถูกต้องโดยครอบคลุมทั้งด้านการจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวการบริการและด้านการตลาดที่ถูกต้องและเหมาะสม

สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว จะต้องได้รับการจัดการเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบทั้งต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่และสิ่งแวดล้อมโดยรวม สิ่งแวดล้อมในที่นี้หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรของแหล่งทางธรรมชาติ และ/หรือวัฒนธรรมที่มีอยู่

การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น คือ การจัดการที่มีลักษณะของการท่องเที่ยวของนิเวศที่ท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วม (Participation, Partnership) ท้องถิ่นในที่นี้อาจหมายถึงชุมชน (Community) หรือประชาชน (People, Local People) หรือรัฐบาล ท้องถิ่นองค์การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ก็ได้ ทั้งนี้ควรเป็นท้องถิ่นที่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง ประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้กำกับองค์กร อย่างเป็นประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีสิทธิในการควบคุม ดูแลกระบวนการท่องเที่ยว โดยมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นการสำรวจ วางแผน จัดการ ดำเนินการ ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดรายได้หรือผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นแล้ว ยังชี้ถึงความสำคัญของท้องถิ่น และเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางการพัฒนาความสามารถ ในการพึ่งตนเองของชุมชนอีกด้วย

การปลูกจิตสำนึก คือ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวหรือกระบวนการเรียนรู้วิธีการจัดการที่ต้องมุ่งให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดจิตสำนึกอย่างแท้จริง ไม่เพียงแต่มีความเข้าใจเท่านั้นแต่สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติโดยอัตโนมัติเพื่อให้เกิดการรักษาระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวไว้ไม่ให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป โดยให้คงสภาพการปฏิสัมพันธ์อย่างสมดุลไว้ให้นานที่สุด

ความยั่งยืน คือ ผลที่จะส่งต่อเนื่องถึงการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งจะเกิดขึ้นในความยั่งยืนของทุกองค์ประกอบ อันอยู่ในกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ตาม Agenda 2, UNCED, 14 June 1992 ที่ Rio Janeiro, Brazil

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ทำการศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ และขอให้ราชบัณฑิตยสถานกำหนดความหมาย ในที่สุดความหมายของคำว่า Ecotourism คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การมุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเพื่อประสานการท่องเที่ยวกับความพอใจในการเรียนรู้และสัมผัสกับระบบนิเวศ (Eco- system) มีความแตกต่างอย่างชัดเจนกับความสนใจทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และ

พัฒนาอารยธรรมของมนุษย์ในการเอาชนะธรรมชาติ (ที่รวมเอาลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติ หรือเป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ไว้) ลักษณะเฉพาะนี้จึงทำให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ใช่การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural tourism และ Historical tourism) แม้ว่าจะมีความคาบเกี่ยวในพื้นที่ก็ตาม ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural tourism) จึงไม่ใช่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งหมด ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการท่องเที่ยวอื่นๆ ด้วยดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จึงมีบางส่วนจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ หรือแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งๆ อาจมีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวแบบอื่นๆ ได้

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (2545, หน้า1) กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมประเพณี จึงเป็นการท่องเที่ยวที่สามารถอยู่ได้ระยะยาวคือ เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แหล่งท่องเที่ยวไม่ถูกทำลายสามารถเก็บรักษาไว้ชั่วลูกชั่วหลาน โดยการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จำเป็นต้องเคารพหลักการต่อไปนี้

1. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องให้ความสำคัญกับธรรมชาติ ไม่ทำลายธรรมชาติ
2. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม ไม่ทำลายวัฒนธรรม
3. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องมีระบบการจัดการที่ทำให้เราสามารถเก็บรักษามรดกทางธรรมชาติและมรดกด้านวัฒนธรรมไทย ไว้ให้ลูกหลาน คือมีการจัดการด้วยวิธีการที่ทำให้มรดกเหล่านั้นยั่งยืนไปชั่วลูกชั่วหลาน
4. การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องให้ความรู้และบอกความหมายของสิ่งที่นักท่องเที่ยวมาชม เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจและรู้ถึงคุณค่าเหล่านั้น ก็จะมีความคิดที่จะร่วมดูแลรักษา
5. การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องมีการจัดการในรูปแบบที่ให้ชุมชนเจ้าของบ้านมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดการ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ ในชุมชนเจ้าของบ้าน
6. การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องเป็นการจัดการที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนหมู่บ้าน

สรุป การจัดการทั้ง 6 ข้อนี้จำเป็นต้องเป็นการจัดการไปพร้อมๆ กันทั้งหมด โดยไม่ให้แยกทำทีละเรื่อง จึงจะเป็นการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ถูกต้องตามหลักการและจะทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544, หน้า 4) จากลักษณะดังกล่าว จึงมีสิ่งสมควรทำความเข้าใจเพิ่มเติมดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวแบบปกติหรือแบบประเพณีนิยม ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นหลักและเน้นการส่งเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่ใช่สิ่งตรงข้ามกับการท่องเที่ยวแบบคนละใหญ่ (Mass tourism) เพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ได้ถูกจำกัดที่ขนาดของการท่องเที่ยว แต่จำกัดที่รูปแบบกิจกรรมและขนาดที่เหมาะสมกับพื้นที่ นักท่องเที่ยวกลุ่มเล็กๆ สามารถทำลายสิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกันหรือมากกว่านักท่องเที่ยวคนละใหญ่หากปราศจากการจัดการที่ดี การจัดการกับการท่องเที่ยวคนละใหญ่ในทิศทางและภายใต้รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ จัดเป็น Mass Ecotourism

3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่จำเป็นต้องเป็นการจัดการที่ง่าย ๆ ราคาถูก มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยากลำบาก มีรายได้จากการท่องเที่ยวน้อย เพียงแต่มีการจัดการที่ดี มีการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประสานความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวและให้ประโยชน์ที่เหมาะสมตามความคาดหวังของนักท่องเที่ยวแล้ว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอาจตอบสนองนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม ทุกระดับและมีรายได้สูงได้เช่นกัน

4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงให้ความสำคัญในการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกมากกว่าการให้ความพึงพอใจอย่างไม่มีขอบเขตของนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องการประสานความเข้าใจกันอย่างเหมาะสมตลอดกระบวนการ

จากการศึกษากำหนดความหมายและนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแล้ว ทำให้ทราบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservation Tourism) ที่หมายถึง รูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดการท่องเที่ยวที่รักษาคุณภาพทั้งการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural – based Tourism) และแหล่งวัฒนธรรม (Cultural – based Tourism) อันจะนำไปสู่การจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสุนทรียภาพ โดยใช้

ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาด สามารถรักษาเอกลักษณ์ความเป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้ตลอดกาลยาวที่สุด

ยวดี นิรันดร์ตระกูล (2538, หน้า 53) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวที่จะส่งเสริมพัฒนา เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ความเป็นพื้นที่ธรรมชาติ ที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม และอาจรวมไปถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรม ที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้นด้วย
2. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อม ธรรมชาติและระบบนิเวศ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายหรือทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
3. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส หรือมีประสบการณ์กับสภาพแวดล้อม และธรรมชาติโดยตรง โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษา และเรียนรู้สภาพแวดล้อมธรรมชาติ ซึ่งนอกจากจะได้รับความพึงพอใจแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างจรรยาบรรณด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบวกด้วย
4. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติ ในขณะที่เดียวกันจะเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จะมุ่งเน้นที่คุณค่าของธรรมชาติ หรือลักษณะที่เด่นเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว ไม่ใช่เน้นที่การเสริมแต่ง หรือพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

กันน์ (Gunn, 1994, p.78) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นรูปแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สามารถทำให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและวัฒนธรรมชุมชนของท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจด้วย

จุฑามาศ เชาวน์พิพัฒน (2549) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservation tourism) ที่หมายถึง รูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดการการท่องเที่ยวที่รักษาคุณภาพทั้งการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural – based tourism) และแหล่งวัฒนธรรม (Cultural – based tourism) อันจะนำไปสู่การ

จัดการอย่างยั่งยืน (Sustainable tourism) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสุนทรียภาพ โดยใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาด สามารถรักษาเอกลักษณ์ความเป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้ตลอดกาลยาวนานที่สุด

ภราเดช พยัคฆ์เชียร (2537, หน้า 29) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ พยายามให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม และธรรมชาติกับชุมชนท้องถิ่นหรือสังคมที่ตนเองเข้าไปอยู่น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ การท่องเที่ยวไปในแหล่งใดๆด้วยความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้แลกเปลี่ยน วัฒนธรรม ซึ่งกันและกัน รวมถึงทัศนคติที่มีต่อกัน ระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน โดยชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม หรือบริการงานในท้องถิ่นตนเอง ในบริบทประเทศไทย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะเน้นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก มีการจัดการสิ่งแวดล้อมและการให้การศึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้เงื่อนไขของหลักการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน โดยมีหลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ดังนี้

2.2 หลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กรมอุทยานแห่งชาติ (2538, หน้า 19) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในนิทรรศการวันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2538 ดังนี้

- 2.2.1 มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย (Less impact)
- 2.2.2 ได้รับความรู้จากการท่องเที่ยวนั้น (Education)
- 2.2.3 เกิดการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น (Local participation)
- 2.2.4 ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเกิดแก่คนท้องถิ่นนั้นๆ (Local benefit)

สมาคมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (The International Ecotourism Society (TIES), 2003 -2004.) กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่มีการรับผิดชอบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนท้องถิ่นดีขึ้น โดยอยู่ในหลักการพื้นฐาน 7 ประการคือ

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องหลีกเลี่ยงและให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น

3. ต้องมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น

4. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องนำไปสู่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5. ชุมชนท้องถิ่นต้องเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

6. รายได้ส่วนใหญ่จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องตกอยู่กับประเทศผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวด้วยการเน้นการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ

7. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องเน้นความสำคัญของการวางแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำนวนนักท่องเที่ยวต้องอยู่ในขอบเขตของการรองรับของสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศท้องถิ่นจะรับได้

พยอม ธรรมบุตร (2541, หน้า 44) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น ควรจะยึดหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรม การวางแผน การพัฒนา และการสื่อสารความหมายแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อสร้างความสำนึก และห่วงใยในธรรมชาติ หัวใจของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อยู่ที่การมอบอำนาจให้กับชุมชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองและการท่องเที่ยว การก่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม นักท่องเที่ยวควรได้รับความพึงพอใจ ในขอบเขตที่ไม่มีการทำลายทรัพยากร

2.3 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สุรเชษฐ์ เศรษฐมาต (2538, หน้า 14 - 16) กำหนดองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประกอบด้วยหลักการ 4 ประการ คือ

1. Ecologically sensitive หมายถึง จิตสำนึกหรือความรับผิดชอบที่มีต่อระบบนิเวศ ซึ่งผู้ที่จะต้องมีความรับผิดชอบ ได้แก่ ผู้ประกอบการ หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับพื้นที่ นักท่องเที่ยว และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในส่วนต่างๆ ดังนั้นการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงต้องนำส่วนประกอบ (Component) ในเรื่องความรับผิดชอบและจิตสำนึกเข้ามาเป็นแนวทางในการจัดการ

2. Low Impact หมายถึง ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมน้อยที่สุด ซึ่งตรงกันข้ามกับการท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ (Mass Tourism) ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดผลกระทบค่อนข้างสูง ดังนั้นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องคำนึงถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง ทั้งนี้รวมถึงไม่ควรจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดใหญ่ถาวรหรือมีปริมาณค่อนข้างมาก ควรจะเน้นสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดเล็ก มีความสะดวกสบายพอสมควร สอดคล้องผสมผสานกลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อม

3. Education หมายถึง จะต้องให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้การศึกษา ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ไปใช้ประโยชน์ เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ คู่มือศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น นอกจากนั้นควรจัดให้มีมัคคุเทศก์ที่มีคุณภาพ โดยจะต้องฝึกอบรมมัคคุเทศก์เฉพาะทางที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนิเวศวิทยา ระบบนิเวศ และธรรมชาติให้มากขึ้น

4. Local Benefit หมายถึง การกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการให้บริการทางการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ผู้นำทาง รวมทั้งการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นด้วย

ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2538, หน้า 34 – 35) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณาอยู่ 3 ประการ คือ

1. การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หากธรรมชาติและระบบนิเวศได้รับผลกระทบกระเทือนจากการใช้ประโยชน์ในรูปแบบใดก็ตาม โอกาสที่ธรรมชาติและระบบนิเวศเหล่านั้นจะเสื่อมโทรมลงหรือถูกทำลายด้วยคุณค่าลงไปก็มีอยู่สูง ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนเกี่ยวกับความจำเป็นในการปกครองรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้คงอยู่สนองความต้องการของคนทั่วไปจึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำ นอกจากนี้การสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ยังรวมไปถึงบุคคลกลุ่มต่างๆ เช่น ราษฎรในท้องถิ่น มัคคุเทศก์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ด้วย วิธีการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์มีหลายรูปแบบ แต่สำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น มักจะเน้นวิธีการจัดทำโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติ (Interpretation center) ในแหล่งท่องเที่ยว จัดให้มีเอกสารสิ่งพิมพ์ที่จำเป็นต่อการศึกษาเรียนรู้ จัดให้มีนิทรรศการหรือแผ่นป้ายบรรยายตามบริเวณหรือจุดท่องเที่ยวต่างๆ จัดให้มีเส้นทางเดินเท้าหรือทางเดินป่าที่ให้ประสบการณ์ ในการเรียนรู้ธรรมชาติหลากหลายแก่ผู้มาเยือน รวมไปถึงการฝึกอบรมมัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวได้ สามารถชี้แนะและอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติและนิเวศวิทยาของสิ่งต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวพบเห็น

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว องค์ประกอบนี้มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบแรก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourist) มักเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความปรารถนาหรือสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติในลักษณะต่างๆ และสภาพภูมิทัศน์ตามธรรมชาติ ตลอดจนแหล่งธรรมชาติที่ยากลำบากต่อการเดินทางและทำท่าย และมักจะไม่สนใจ

ความสะดวกสบาย เช่น การเดินทางท่องเที่ยวแบบชายหาด พักตามรีสอร์ต หรือโรงแรมที่หรูหรา กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงต้องการการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติแวดล้อมมากกว่า ดังนั้น การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงต้องพิจารณาถึงการทำให้มีการสื่อความหมายธรรมชาติเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติในแง่มุมต่างๆ ทั้งในระดับกว้างและระดับลึกซึ่ง ซึ่งเท่ากับเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ นักท่องเที่ยวและได้รับความพึงพอใจกลับไป

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น สภาพทางเศรษฐกิจและชุมชนท้องถิ่นที่ต้องอยู่ภายในและรอบๆ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ ควรได้รับการพิจารณาให้เป็นวัตถุประสงค์ หรือองค์ประกอบที่สำคัญของการส่งเสริมและจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพราะการท่องเที่ยวมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นในระยะยาวมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อความอยู่รอดของธรรมชาติแวดล้อม ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การลงทุนเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดเล็กที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ (Low scale – low Impact Tourist Development) การเป็นมัคคุเทศก์ (Tour guides) การนำสินค้าที่เป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านมาขายแก่นักท่องเที่ยว และการจ้างงานในสวนบริการอื่นๆ เป็นต้น

จากการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในกิจการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าจะช่วยปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่นให้ดีขึ้นในระยะยาว จะทำให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่อนุรักษ์ประเภทต่างๆ และลดการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติลง ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ ซึ่งมีความสำคัญต่อสังคมส่วนร่วมระดับประเทศอีกด้วย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544, หน้า 2 - 3) ขอบเขตของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ครอบคลุมลักษณะพื้นฐานองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ประกอบด้วย พื้นที่การท่องเที่ยว การจัดการ กิจกรรมและกระบวนการ และการมีส่วนร่วม ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก (Key elements) ดังนี้

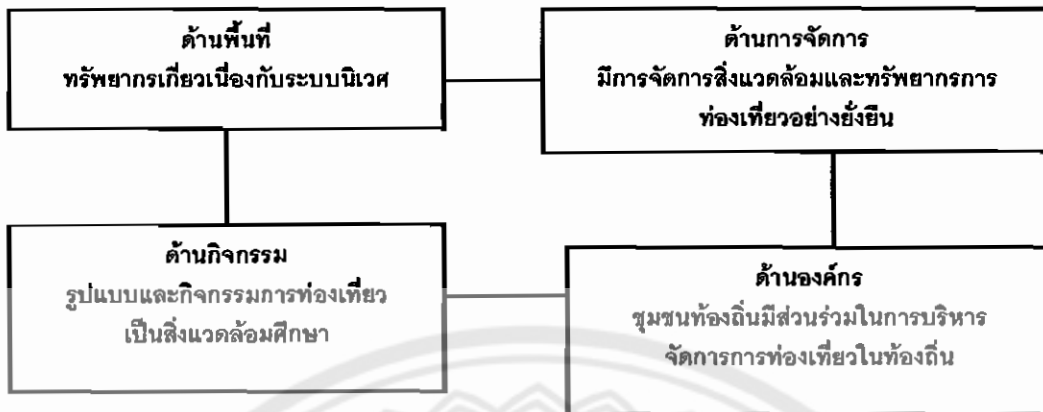
1. องค์ประกอบหลักด้านพื้นที่เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity of authentic or endemic or unique) ทั้งนี้รวมแหล่งวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศ (Ecotourism) ในพื้นที่ของ

แหล่งนั้นๆ ดังนั้นองค์ประกอบด้านพื้นที่จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature-based Tourism)

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืน ครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainable Management Tourism) เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) โดยมีการให้การศึกษา เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education – Based)

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีค้ำึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนท้องถิ่น (Involvement of Local Community or People Participation) ที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น การกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย และในที่สุดท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ ท้องถิ่นในที่นี้เริ่มต้นจากระดับรากหญ้า (Grass Root) จนถึงการปกครองท้องถิ่น และอาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของ ผู้ที่เกี่ยวข้อง จนเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation – Based Tourism)

ภาพ 3 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ที่มา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ

ดร.ชนิ เอมพันธุ์ และสุรเชษฐ์ เศรษฐมาต (2539, หน้า 31) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วการวางแผนการท่องเที่ยวซึ่งรวมไปถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้วยนั้น จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Natural Resource Tourism)

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่ยังดำรงไว้ซึ่งสภาพดั้งเดิมของระบบนิเวศ (First Hand Ecosystem) และวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ส่วนใหญ่ จึงมักปรากฏอยู่ในพื้นที่ที่อนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2539) กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ว่าเป็นแหล่งที่มีจุดเด่นเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว (Nature attractions) และตัดขาดจากโลกภายนอก (Solitude) ซึ่งนักท่องเที่ยว จะไม่ได้สัมผัสที่บ้าน นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวว่า หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมาย (Destination) ของการท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงพื้นที่ที่รองรับนักท่องเที่ยว พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจะมีทรัพยากรที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ความดึงดูดใจเหล่านั้นอาจเป็นความดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวประเภทใดประเภทหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวประเภทอื่น ดังนั้นสภาพ ทรัพยากรจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับตลาดการท่องเที่ยว นอกจากความดึงดูดใจในทรัพยากรแล้ว ในบางพื้นที่ยังมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังนั้น ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวจึงหมายรวมถึงศักยภาพในการประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยวด้วย โดยได้แบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวทาง

ธรรมชาติ (Nature destination) และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Culture Destination) ซึ่งรวมเอาแหล่งท่องเที่ยววิทยาศาสตร์ และโบราณคดี (Historical, Archaeological And Regeious Destination) และแหล่งท่องเที่ยวศิลป วัฒนธรรม และประเพณี (Art, Culture And Traditional Destination) เข้าไว้ด้วยกัน

ดังนั้นหากมองการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นอุตสาหกรรมบริการอย่างหนึ่ง แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวข้างต้นจัดได้ว่าเป็นวัตถุประสงค์เพื่อรองรับ การท่องเที่ยว และเป็นวัตถุประสงค์ประเภท ใช้แล้วไม่หมดไป หรือสูญหายหากมีการควบคุมป้องกันด้วยการวางแผนอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การ ปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยว ยังประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนโดยไม่เสื่อมโทรมลงไป ทั้งยังไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศจนเกินขีดความสามารถของระบบที่จะรองรับได้ (Carrying capacity)

2. นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (2540) ระบุว่านักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 นักท่องเที่ยวแบบหัวกระติ (Hard-core Nature Tourists) เน้นความ สำคัญในการศึกษาค้นคว้าขณะ ที่เที่ยวชมธรรมชาติ

ประเภทที่ 2 นักท่องเที่ยวธรรมชาติแบบอุทิศตน (Dedicated Nature Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่เน้นเจาะจงไปเที่ยวสถานที่ ธรรมชาติโดยเฉพาะ เพื่อจะได้รู้ได้เข้าใจในธรรมชาติหรือประเพณีท้องถิ่น

ประเภทที่ 3 นักท่องเที่ยวธรรมชาติเป็นหลัก (Mainstream Nature Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบไปสถานที่แปลกๆ ที่ไม่เคยไปมาก่อน เช่น ไปเยือนลุ่มน้ำอเมซอน (Amazon) อุทยานกอริลาในรวันดา (Rawada Gorilla Park) หรือจุดหมายปลายทางอื่นๆ ที่เป็น การริเริ่มสำหรับโปรแกรมท่องเที่ยวพิเศษ

ประเภทที่ 4 นักท่องเที่ยวธรรมชาติตามโอกาส (Casual Nature Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่บังเอิญต้องไปชมธรรมชาติ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมท่องเที่ยว ที่ตนได้เลือกไป

นอกจากนี้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2539) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า จะต้องเป็นนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกใน การอนุรักษ์ธรรมชาติ

3. การตลาด

การตลาดนับเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงนักท่องเที่ยวให้ไปท่องเที่ยว โดยเป็นสื่อกลางระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งในเชิงการตลาด จะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีลักษณะอย่างไร โดยการให้ข้อมูล และสิ่งที่คาดหวังจากการท่องเที่ยว (Expectation) อย่างถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการช่วยให้ นักท่องเที่ยวตัดสินใจว่า รูปแบบของการท่องเที่ยวในลักษณะเช่นนี้เหมาะสม กับความสนใจ และตรงตามความต้องการของตนเองหรือไม่ และสามารถยอมรับกฎ หรือกติกาของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้หรือไม่

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการตลาดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเลือกสรร ประเภทและคุณภาพของนักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพ (Qualitative -Tourism) มากกว่าการท่องเที่ยวในเชิงปริมาณ (Quantative Tourism) อันจะเป็นหนทาง นำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งส่วนใหญ่งานด้านการส่งเสริมการตลาดเป็นหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

4. การบริการ

การท่องเที่ยวซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นต้องการบริการที่เน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร และบริการ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยว ได้รับประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นท้องถิ่น เช่น บริการด้านสื่อความหมายธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในภาคบริการ ซึ่งได้แก่ การจัดที่พักที่สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น (Ecolodge) เป็นมัคคุเทศก์นำทางในการเดินป่า เป็นต้น

2.4 ลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (2547, หน้า 3) ได้ให้นิยามการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทั้ง สิ่งแวดล้อม ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านสภาพภูมิศาสตร์และด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี โดยจะต้องยึดหลักสำคัญที่ว่า เราต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเหล่านั้นเอาไว้ให้ดีที่สุด เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ป ๘
155
.7๗5
๕๖๘๖๗
2551

ป
๘
155
.735
๕๖8๖๗
๒๕51

- 5 ก.ย. 2551

๒ 4 3๐4317

25

สำนักหอสมุด

2. การท่องเที่ยวทุกประเภท จะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ในเชิงสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ประเทศทุกประเทศ ท้องถิ่นทุกท้องถิ่น จำเป็นต้องพยายามจัดการท่องเที่ยวของตน โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม หรือให้กระทบน้อยที่สุด

3. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมถึง การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิต เอกลักษณ์และของท้องถิ่นของประเทศ ซึ่งเป็น จุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย เหล่านั้น

4. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จะต้องให้การศึกษาทั้งต่อนักท่องเที่ยว และ ประชาชนในท้องถิ่นเป็นการศึกษาที่ต้องการจะหยั่งรากลึกลงในจิตสำนึกของแต่ละคน ให้ตระหนัก ถึงความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่งยวด ในอันที่จะทะนุถนอมไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว เรา

5. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เน้นตรงที่ว่า ในการจัดการท่องเที่ยวประชาชน ในพื้นที่จะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ และสามารถได้รับผลประโยชน์จากกำไรของ การท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะเป็นกุญแจสำคัญที่ไขไปสู่การกระจายรายได้นั่นเอง

6. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากมุมมองเชิงตลาดมีจุดเน้นที่ว่าผลิตภัณฑ์ คือ ทัวร์ต่างๆ นั้นจะต้องเป็นทัวร์ที่มีลักษณะการให้บริการครบตามเกณฑ์แห่งการอนุรักษ์อย่าง แท้จริง มิใช่การนำเอาชื่อ Ecotourism ไปติดบนผลิตภัณฑ์เดิมเท่านั้น

7. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ต้องการเข้ามาท่องเที่ยว หรือกลับเข้ามาท่องเที่ยวซ้ำอีก กิจกรรมที่บริษัททัวร์เสนอต่อนักท่องเที่ยว เอง

จะต้องเป็นกิจกรรมที่ตรง หรือเกินความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

8. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ โดยยึดหลักที่ว่า จะต้องไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับทุกๆ ด้าน ทั้งด้านจำนวนนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ชุมชน และสภาพแวดล้อมโดยรอบ

2.5 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม นับได้ว่ามีความ หลากหลาย ซึ่งกิจกรรมบางประเภทอาจมีลักษณะที่บ่งชี้ว่าเป็น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในขณะที่ บางกิจกรรมอาจมีความกำกวม หรือคาบเกี่ยว ซึ่งต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบ วัตถุประสงค์ในการ ปฏิบัติ กิจกรรม และการให้บริการว่ามุ่งเน้นอะไร และอย่างไร เช่น เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาหา ความรู้ ผจญภัย กีฬาสันทนาการ เพื่อความบันเทิง สัมผัสองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดประสบการณ์ เป็นต้น ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การจัดกิจกรรม สำหรับนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

ดร.ชนิ เอมพันธุ์ และสุรเชษฐ์ เขษรฐมาส (2539, หน้า 45) กล่าวว่า กิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องมีเรื่องของการเรียนรู้ และได้รับ ประสบการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งศูนย์วิจัยป่าไม้ (2538) ได้แบ่งกลุ่มกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งมีทั้งกิจกรรมหลัก และกิจกรรมเสริม คือ

1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism Activites) เป็นกิจกรรมหลัก
2. กิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นการได้ใกล้ชิดชื่นชมธรรมชาติ
3. กิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นการผจญภัยตื่นเต้นท้าทายกับธรรมชาติ (Adventurous Recreational Activies) เป็นกิจกรรมเสริม

ซึ่งจะต้องเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องและไปด้วยกันได้ดีกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่กระทำในพื้นที่ธรรมชาติ มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อกลุ่มต่อกิจกรรม ทั้งนี้ เพื่อไม่สร้างผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

พยอม ธรรมบุตร (2541, หน้า 58 - 59) ได้อธิบายถึงข้อกำหนดของการจัด กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องประกอบไปด้วยลักษณะ 8 ประการ ดังนี้

1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สนับสนุนให้มีจรรยาบรรณด้านอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม และพยายามอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมและความพึงพอใจในการทำกิจกรรมเชิงอนุรักษ์
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่ทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรม ไม่ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกิดความเสียหาย เช่น การล่าสัตว์ การตกปลา ไม่เหมาะสมที่จะเป็นกิจกรรมเชิงอนุรักษ์
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ความสำคัญกับการคงไว้ซึ่งคุณค่าที่แท้จริงของทรัพยากรธรรมชาติ และพึงประสงค์มิให้มีการดึงทรัพยากรไปใช้จนทำให้เกิดความเสียหาย ความสะดวกลบหายและบริการใดๆ ควรเกิดขึ้นจากการเคารพซึ่งคุณค่าของทรัพยากร
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่จะเกิดขึ้นบนพื้นที่ต้องมุ่งเน้นความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมของป่าและไม้ไผ่ต่อคนที่เข้าไปบนพื้นที่ นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะยอมรับสภาพแวดล้อมอย่างที่เป็นอยู่ และไม่มุ่งหวังที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลง หรือตัดแปลงสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสะดวกลบหายแก่ตนเอง

5. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชีวิตและสภาพแวดล้อมของป่า ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะต้องสามารถประเมินและวัดได้ในเชิงสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ การจัดการ และนโยบาย อย่างน้อยที่สุดสิ่งแวดล้อมบริเวณนั้นควรได้รับผลประโยชน์ที่จะนำมาใช้ในการดูแลรักษาให้ยั่งยืน และเพื่อให้สามารถคงสภาพไว้อย่างสมบูรณ์ในเชิงนิเวศวิทยา

6. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นครั้งแรก ซึ่งรวมถึงสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่พบในพื้นที่นั้นๆ ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวจะเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ต่อเมื่อเป็นก้าวแรกนำไปสู่การสัมผัสธรรมชาติครั้งแรก

7. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในกระบวนการของการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน ซึ่งในที่สุดก็จะก่อให้เกิดทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่งขึ้นบนท้องถิ่น

8. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ สามารถวัดและประเมินได้โดยวัดจากความชื่นชม และการได้รับการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ จากธรรมชาติมากกว่าวัดจากความตื่นตันทึ่งใจเพื่อทำกิจกรรม ความตื่นตันทึ่งใจจะเป็นลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) มากกว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism)

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จำเป็นต้องมีการเตรียมการอย่างมากมาย ทั้งผู้นำและผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำเป็นต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้งในด้านต่างๆ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความพึงพอใจจากประสบการณ์ และแสดงออกอย่างชัดเจน

จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีหลักการและการจัดกิจกรรมที่อยู่บนรากฐานของเป้าหมายสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งจากความยั่งยืนของคนในชุมชนและความยั่งยืนของทรัพยากร เพื่อประโยชน์และการนำไปสู่เป็นวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวต่อไป

3. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3.1 แนวความคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

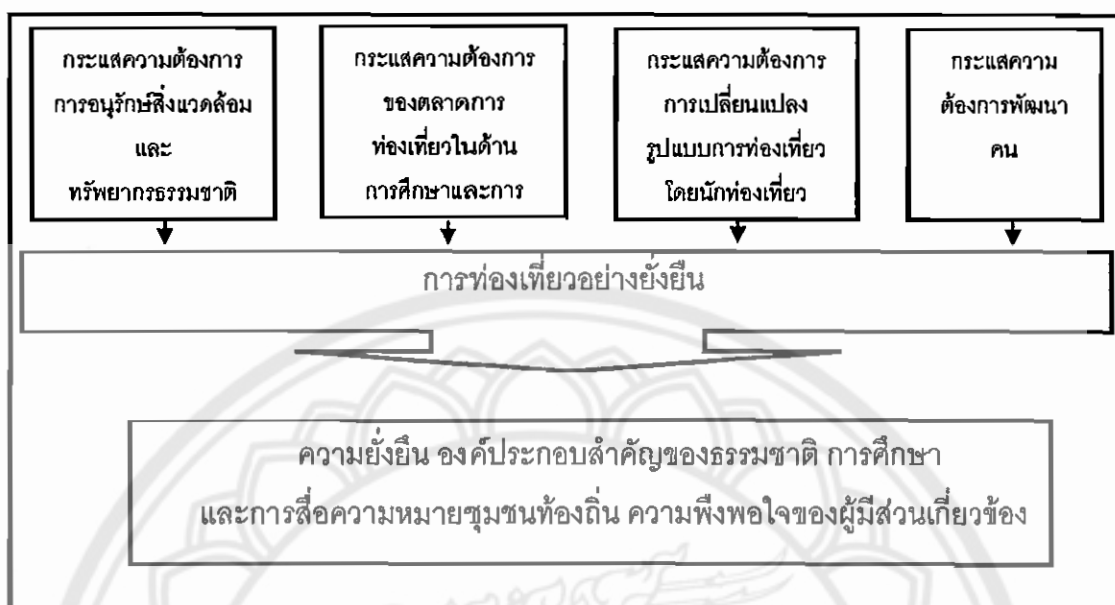
วดีน อิงคพัฒนากุล (2548, หน้า 46) แนวความคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีการริเริ่มจากแนวความคิดการท่องเที่ยวที่พยายามหลีกเลี่ยงการทำลายทรัพยากรการท่องเที่ยวและได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง แต่ในระยะหลังมีการประยุกต์หลักการอื่น ๆ เพื่อให้การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยที่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นเกิดขึ้นจากแรงผลักดันในกระแสความต้องการการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการท่องเที่ยวใน 4 ลักษณะ คือ

1. กระแสความต้องการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ได้มีการขยายขอบเขตกว้างขวางออกไปทั่วโลก ทั้งในส่วนของอนุรักษ์ในระดับท้องถิ่นจนถึงการอนุรักษ์ในระดับโลก โดยมีมุ่งหวังให้มีการพัฒนาการไปสู่การป้องกัน แก้ไขวิกฤตการณ์ของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์ระบบนิเวศเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ

2. กระแสความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวในด้านการศึกษา และการเรียนรู้ นักท่องเที่ยวที่ได้ใช้เวลาว่างของตนเองเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจเป็นด้านหลักในยุคแรกได้เริ่มให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและอนุรักษ์มากยิ่งขึ้น ดังนั้นตลาดการท่องเที่ยวจึงได้ปรับตนเองเพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

3. กระแสความต้องการการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวโดยนักท่องเที่ยว มาจากนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเกิดความไม่พึงพอใจกับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในลักษณะซ้ำซากจำเจ และต้องการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายในรูปแบบมากขึ้น โดยเปรียบเทียบความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวในอดีต กับความเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยวในปัจจุบัน

4. กระแสความต้องการพัฒนาคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวความคิดการกระจายอำนาจ ผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ดังนั้นกระแสความต้องการพัฒนาคนในระดับท้องถิ่นเพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในระดับชุมชนท้องถิ่นจึงได้รับความสนใจมากขึ้นตามลำดับ

ภาพ 4 พัฒนาการของแนวความคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

David B. Weaver. (1998, p. 5) กล่าวว่า แนวความคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเชื่อมโยงกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งในทฤษฎีให้เหตุผลสนับสนุนว่า ผู้คนพยายามที่จะตอบสนองความต้องการในปัจจุบันโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของคนรุ่นหลัง โดยวัดจากมาตรฐานการครองชีพที่ตนพึงพอใจ การพัฒนาที่ยั่งยืนคือการเปลี่ยนโดยพื้นฐานระหว่างความจำเป็นและความต้องการของปัจจุบันกับอนาคต บัตเลอร์ก็สนับสนุนคำว่า การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยการกำหนดเงื่อนไขการท่องเที่ยวที่เป็นการพัฒนาและรักษาพื้นที่นั้น ๆ ไม่ให้เสื่อมโทรม

3.2 ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วดิน อิงคพัฒนากุล (2548, หน้า 57) ได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นโดยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่ควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน และสืบทอดความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่ออนุชนในอนาคตจะได้ใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม โดยดำเนินการในลักษณะการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและความงามทางสุนทรียภาพ รวมทั้งสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศธรรมชาติไว้ได้

สมศักดิ์ พิริยโยธา (2545, หน้า 31 - 32) ได้เขียนบทความไว้ว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ก็มีความหมายที่ใกล้เคียงกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือคำอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งมาจากภาษาอังกฤษว่า "Ecotourism" เป็นคำผสมระหว่างคำว่า Ecology กับคำว่า Tourism กล่าวโดยสรุปคือ เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้อง

เสรี วงศ์ไพจิตร (2534, หน้า 429 - 439) ให้ความหมายว่า เป็นรูปแบบของการพัฒนา การท่องเที่ยวให้เจริญเติบโตไปในทิศทางที่เหมาะสม โดยรักษาสภาพแวดล้อมที่ดั้งเดิมให้คงอยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่มุ่งอนุรักษ์คุณค่าทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการพัฒนาโดยถือว่าการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ สามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมของระบบนิเวศโดยไม่ทำให้เป็นการเปลี่ยนแปลงหรือทำลาย

ผู้วิจัยขอสรุปหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น นอกจากประชาชนเจ้าของท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการจัดการแล้วหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จะต้องร่วมมือกันจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ตลอดจนการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและวางมาตรฐานการบริการในด้านต่าง ๆ ด้วยและร่วมกันทำงานตามแผนที่วางไว้ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยคำนึงการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นานที่สุด และมีปัญหาน้อยที่สุด นั่นคือการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.3 การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จำไพพรรณ แก้วสุวิยะ (2543, หน้า 14 -16) ได้กล่าวถึงการจัดการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนไว้ว่า การบริหารจัดการนี้ สามารถแยกลักษณะการบริหารจัดการ ตามหน้าที่ที่รับผิดชอบของแต่ละส่วนโดยยึดหลักการ 10 ประการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ การพัฒนาสินค้าของที่ระลึกที่รักษาสิ่งแวดล้อม (Green Products) รวมถึงการส่งเสริมตลาดและการพัฒนาตลาดด้วย ได้จำแนกองค์ประกอบสำคัญของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. คงรักษาไว้ให้มีสภาพดั้งเดิมมากที่สุด และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี (สะอาด) มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น
2. การออกแบบสิ่งก่อสร้างสิ่งบริการอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยว (ที่พัก การเดินทาง การบริการอาหารเครื่องดื่ม – ห้องสุขา) ต้องกลมกลืนกับธรรมชาติแวดล้อมและวัฒนธรรมพื้นบ้านไม่เป็นสิ่งแปลกปลอมเข้าไป การออกแบบสิ่งก่อสร้างที่ทางเดินต้องคำนึงถึงคนพิการด้วย

2.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรหลีกเลี่ยงการตัดต้นไม้เป็นสำคัญ คำนึงกระแสน้ำจะไม่ก่อให้เกิดการพังทลาย ไม่กีดขวางเส้นทางเดินของสัตว์ป่า

2.2 การเดินทางเข้าชมที่สะดวก (มิได้หมายถึงถนนลาดยางจรดถึงแหล่งท่องเที่ยว) ทางเดินในแหล่งธรรมชาติที่เปราะบาง ควรทำทางเดิน (Board Walk) คำนึงถึงความปลอดภัย มีระบบการสื่อความหมายที่ดี (แม้เดินทางคนเดียวก็ได้) รวมถึงการใช้เส้นทางเพื่อคนพิการ นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงการติดต่อสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน ป้ายสื่อความหมายควรออกแบบใช้ได้ทนนาน

2.3 แหล่งบริการอาหารและเครื่องดื่ม ต้องคำนึงถึงการกำจัดขยะและน้ำเสีย

2.4 ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ควรสร้างห้องสุขาบริการตามระยะทางเดินห่างกันอย่างน้อย 3 กม. ต่อหนึ่งแห่ง ห้องสุขาต้องสะอาด (คิดค่าบริการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายการจัดจ้างแรงงานดูแล)

3. มีการจัดการสาธารณูปโภคพื้นฐานต้องคำนึงถึงขีดความสามารถขอบเขตในการรองรับปริมาณนักท่องเที่ยว (จำนวนนักท่องเที่ยว) โดยใช้หลักการสภาพแวดล้อม ขีดความสามารถการรองรับทางกายภาพ (PHYSICAL CARRYING CAPACITY) และขีดความสามารถการรองรับทางสภาพแวดล้อม (ENVIRONMENTAL CARRYING CAPACITY) อาทิ น้ำประปา ไฟฟ้า ขยะมูลฝอย ต้องมีแผนการจัดการที่อย่างดีเพื่อรองรับการใช้

4. ศึกษาวิเคราะห์ความอ่อนไหวของระบบนิเวศ ทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม และแหล่งโบราณคดี โบราณสถานต่าง ๆ แม้เป็นเพียงเนินดิน ร้าง ย่อมสะท้อนอดีตที่ทรงคุณค่า ซึ่งเราสามารถศึกษาค้นคว้าถึงลักษณะการตั้งถิ่นฐานชุมชนโบราณได้

5. ศึกษาและสำรวจแหล่งพลังงาน เพื่อนำมาใช้ก่อประโยชน์มากที่สุด อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานกระแสลม พลังงานความร้อนใต้พิภพ เป็นต้น ควรใช้พลังงานจากธรรมชาติมากที่สุด หลีกเลี่ยงการใช้น้ำธรรมชาติใช้ให้อย่างคุ้มค่า หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องปรับอากาศมากที่สุด

6. การกำจัดของเสีย จะต้องมีระบบการกำจัดน้ำที่มีประสิทธิภาพ การบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้งตามธรรมชาติ การกำจัดขยะและปฏิกูล ถือหลัก ใช้แล้วใช้ซ้ำ และเปลี่ยนแปลง

การใช้ประโยชน์อีก (REUSED / RECYCLE) สำหรับของเสียจากห้องสุขา อาจใช้ระบบการทำแก๊สมวลชีวภาพ (BIOGASS) เป็นต้น

7. การบริหารจัดการ การบริการ ควรคำนึงถึงระดับมาตรฐานสากล ปัจจุบันต้องคำนึงถึง ISO 9000 / ISO 14000 / ISO 18000 ด้วย

8. การให้การศึกษาต้องรู้วิธีการบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว จะต้องให้การศึกษาต่อประชาชนในท้องถิ่นทุกระดับ ให้มีการเรียนรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ รู้วิธีการบริการ การฝึกอบรม ดูงาน ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ทันท่วงทีเหตุการณ์เสมอ

9. มีการตรวจสอบผลกระทบ การประเมินศักยภาพให้แหล่งท่องเที่ยว จะต้องกำหนดสถานภาพให้เหมาะสม โดยหารายละเอียด รวบรวมข้อมูลสภาพแวดล้อมในที่แห่งนั้นว่า ควรอยู่ในระดับไหน หากความสมดุลระหว่างความสามารถรองรับของพื้นที่กับความต้องการของนักท่องเที่ยวและการยอมรับของชุมชนท้องถิ่นต่อการพัฒนา รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลจะต้องมีความสัมพันธ์กับ เป้าหมายของการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวนั้น จะต้องมีความสอดคล้องจากฝ่ายบริหารทุกระดับ การจัดการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึง การลงทุน ต้นทุนของสิ่งแวดล้อมด้วย

10. การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว นั้น ต้องมีการวางแผนปรับปรุง พัฒนากฎระเบียบระหว่างผู้ประกอบการ ภาครัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชนกับประชาชนท้องถิ่น องค์กรประกอบธุรกิจจะต้องเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการอย่างเสมอภาคกัน การพัฒนากฎระเบียบนั้น ผู้ดำเนินการจะต้องอยู่ในกรอบของกฎหมายที่บังคับใช้ต่อการรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคแห่งโลกาภิวัตน์จะต้องอยู่ในกรอบกฎหมาย 2 ประเภท คือ กฎหมายในประเทศ และกฎหมายระหว่างประเทศ

นำชัย ทนุผล (2542, หน้า 20-21) ได้จำแนกหลักการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ดังนี้

1. ควรเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน (Using Resource Sustainably) การลดการบริโภคที่มากเกินไปและลดของเสีย (Reducing Over-Consumption and Waste)
2. การรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ (Maintaining Diversity)
3. มีการบูรณาการท่องเที่ยวในการวางแผน (Integrating Tourism into Planning)
4. มีการสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น (Supporting Local Economy)

5. สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Involving Local Communities)
6. มีการปรึกษาหารือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Consulting Stakeholders and the Public)
7. มีการฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff)
8. ทำการตลาดการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ (Marketing Tourism Responsibly)
9. มีการดำเนินการวิจัย (Undertaking Research)

4. ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมซึ่งมนุษย์สร้างขึ้น ทั้งโบราณสถาน สถานที่ทางประวัติศาสตร์ สถานที่ทางวัฒนธรรม พระราชวังและวัด สถานที่ท่องเที่ยวชนิดนี้จะเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา ตามสภาพแวดล้อมธรรมชาติ และขณะเดียวกันมนุษย์ยังมีส่วนช่วยทำลาย ทำให้อายุการใช้งานของสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสั้นหรือเสื่อมสลายเร็ว

วรรณ วลัยวานิช (2546, หน้า 146) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวรูปแบบนี้จัดเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เที่ยวชมงานเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เนื่องจากในเทศกาลต่าง ๆ เป็นการสืบทอดและรักษามรดกทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นไว้ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น ซึ่งมีหลักเกณฑ์สำคัญคือ

1. เป็นประเพณีหรือวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ที่เด่นของแต่ละท้องถิ่น และสมควรที่จะดำรงรักษาให้คงสืบต่อไป
2. เจ้าของพื้นที่ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งด้านการวางแผน การจัดการและการอนุรักษ์
3. มีวิทยากรและมัคคุเทศก์ประจำท้องถิ่น
4. มุ่งให้นักท่องเที่ยวได้รับทั้งความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความประทับใจ และประสบการณ์ในการดำรงชีวิตในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากเดิม

โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (2548, หน้า 16) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมและศึกษาวัฒนธรรมประเพณี ที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นบนพื้นฐานของการมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การเที่ยวชมประเพณีในราชสำนัก(ประเพณีหลวง) หรือประเพณีพื้นบ้านและการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในหมู่บ้าน ช่าง หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2549) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ในรอบปี ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น และได้สัมผัสสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญในท้องถิ่น ได้รับความเพลิดเพลิน ตื่นตาตื่นใจในสุนทรียศิลป์ ได้รับความรู้ ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

4.1 ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม อาจจัดแบ่งได้ตามลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ

4.1.1 การท่องเที่ยวเชิงศิลปกรรมทุกแขนง ได้แก่

1) สถาปัตยกรรม หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย เป็นอาคารศาสนา สถูป เจดีย์ หรือสิ่งที่ใช้เป็นที่เคารพทางศาสนา สถาปัตยกรรมส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อ และศาสนา ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และสามารถรักษารูปลักษณะไว้ได้ อย่างไม่มีการเปลี่ยนแปลงสืบทอดกันมานาน สถาปัตยกรรมไทยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น วัดวาอาราม สถูป เจดีย์
ปราสาท หอไตร เป็นต้น

สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ปราสาทราชวัง พระที่นั่ง พระตำหนัก และอาคารที่สร้างตามความเชื่อและประเพณีของกษัตริย์ เช่น ศาลหอเทพเจ้า เป็นต้น

สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับประชาชนทั่วไป ส่วนมากเป็นบ้านเรือนที่พักอาศัยทั้งที่เป็นถาวรและชั่วคราว เช่น อาคารบ้านเรือน กระโจม เฝิง เป็นต้น

2) จิตรกรรมหรือภาพเขียน เป็นศิลปะสาขาหนึ่งที่แสดงความงามจากรูปทรง สี ปริมาตร และการจัดองค์ประกอบ ที่เป็นภาพสะท้อนชีวิตจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ประเพณี สังคมและสิ่งแวดล้อม

3) ประติมากรรม เป็นผลงานทางศิลปะที่มีรูปทรง 3 มิติ คือ มีความสูง ความกว้าง และความหนา เกิดขึ้นจากการปั้น หล่อ แกะสลัก ฉลุ หรือดุน อาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

3.1) ประติมากรรมรูปเคารพ เช่น พระพุทธรูปสมัยต่างๆ เทวรูป เป็นต้น

3.2) ประติมากรรมตกแต่ง เป็นงานประติมากรรมที่แฝงอยู่กับศิลปกรรม เช่น มารแบกประคอง ฐานพระปรารักษ์ เทพนม ครุฑพนมและอสูรพนมที่ฐานพระมณฑป เป็นต้น

3.3) ประติมากรรมเพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน เช่น ชันน้ำ ฟานรอง คนโท คันชั่ง เป็นต้น

4) ภาษาและวรรณกรรม ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะตัว คือ เป็นภาษาที่มีพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ ภาษาเป็นที่เกิดของวรรณกรรม วรรณกรรม หมายถึง งานเขียนทุกชนิดรวมทั้งเรื่องราวที่เล่าสืบทอดและจดจำกันมา ไม่ได้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น เพลงพื้นบ้าน นิทาน ลำนวนภาษาิต และตำรายา

5) หัตถกรรม หมายถึง ผลงานอันละเอียดอ่อนที่เกิดขึ้นโดยฝีมือมนุษย์ แสดงออกให้เห็นถึงความชำนาญในความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นการสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยและเพื่อความสวยงาม ได้แก่ เครื่องถม เครื่องลงยา เครื่องเงิน เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน เครื่องถักทอ เครื่องไม้แกะสลัก เครื่องมุก เครื่องโลหะ การทำหัตถ์ และ การประดิษฐ์ดอกไม้สดและใบตอง

6) นาฏศิลป์ เป็นศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรือง ความมั่งคั่งของท่ารำร่าตามจังหวัดและทำนองเพลง ตลอดจนการแสดงสื่อความหมายด้วยบทเจรจาทำทางและคำร้องเป็นลำนำ ทำให้ผู้ชมสนุกสนานและเกิดอารมณ์คล้อยตาม ได้แก่ ระบำ เช่น ระบำดาวดึงส์ ระบำนกยูง เป็นต้น ละคร เช่น ละครนอก ละครใน ละครพื้นทาง โขน เช่น โขนกลางแปลง โขนโรงใน โขนหน้าจอ โขนนั่งราว หนัง เช่น หนังใหญ่ หนังตะลุง เป็นต้น หุ่น เช่น หุ่นเล็ก หุ่นใหญ่ หุ่นกระบอกและหุ่นละครเล็ก ดนตรี เป็นวัฒนธรรมที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษที่เป็นการร้องและการบรรเลงเครื่องดนตรีต่างๆ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ เครื่องดีด เช่น พิณชนิดต่างๆ ซึง กระจับปี่ จะเข้ และจ้องหน่อง เครื่องสี เช่น ซออู้ ซอด้วง ซอสามสาย และสะล้อ เครื่องตี ที่ทำด้วยไม้ ได้แก่ เกราะ กรับ ระนาด อัง โปงลาง ที่ทำด้วยโลหะ ได้แก่ ฉิ่ง ฉับ ขิม ที่ตีด้วยหนัง เช่น กลองทุกชนิด เป็นต้น

4.1.2 การท่องเที่ยวงานเทศกาล ประเพณี พิธีกรรมต่างๆ เช่น การทำบุญตักบาตร เลี้ยงพระ การบวช การไหลเรือไฟ การแห่ปราสาทผึ้ง การลอยกระทง การแข่งเรือ การรดน้ำดำหัว การชักพระ เป็นต้น

4.1.3 การท่องเที่ยวแหล่งประวัติศาสตร์ ได้แก่ เมืองร้าง ย่านประวัติศาสตร์และแหล่งโบราณคดีหรือท่องเที่ยวโบราณสถานที่ยังสร้างขึ้นเพื่อกิจกรรมทางการเมือง

การปกครองและสังคม เช่น พระราชวัง กำแพงเมือง เป็นต้น และศาสนสถาน เช่น พระอารามหลวง วัด ราษฎร์ที่ใช้เป็นที่จำพรรษาของพระสงฆ์ และเป็นที่ประกอบศาสนกิจ เป็นต้น

4.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมจะเป็นกิจกรรมที่ได้สัมผัสและการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมดังนี้

4.2.1 การเที่ยวชมหรือสัมผัสศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์หรืออาคารบ้านเรือน เช่น การชมการทำศิลปหัตถกรรมไทย เช่น การทำเครื่องเงิน การทำเครื่องปั้นดินเผา

เป็นต้น

4.2.2 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2.3 การชมการแสดงนาฏศิลป์และดนตรีไทย

4.2.4 การเที่ยวชมสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ แหล่งประวัติศาสตร์โบราณสถานและศาสนสถาน เช่น อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย วัดต่างๆ เป็นต้น

4.2.5 การร่วมงานเทศกาลประเพณีต่างๆ ที่จัดขึ้นตลอดทั้งปีในภาคต่างๆ ของประเทศไทย

5. การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเบื้องต้น

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มพื้นที่ต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงความสามารถหรือความพร้อมของสถานที่เป็นอันดับต้นว่ามีอยู่มากน้อยเพียงใด สมควรต่อการพัฒนาหรือปรับปรุงในระดับใดที่จะเหมาะสม นอกจากนี้ หากมีแหล่งท่องเที่ยวกระจุกกระจายอยู่เป็นจำนวนมาก แต่เมื่อมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเกิดขึ้นก็จะประสบปัญหาข้อจำกัดในด้านที่เกี่ยวข้อง อาทิ กำลังบุคลากร เครื่องมือเทคโนโลยี และงบประมาณในการดำเนินการ จึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ (Potential) หรือความสามารถในการรองรับการพัฒนาสูงหรือจัดอยู่ในอันดับแรก ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี และค่าใช้จ่ายเพียงพอกับงบประมาณที่มีอยู่

การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว อาจแบ่งหลักเกณฑ์ในการพิจารณาได้เป็น 2 ประเด็นใหญ่ คือ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวหรือศักยภาพในตัวเองด้านการท่องเที่ยว และความพร้อมด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวนั้น คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวหรือศักยภาพในตัวเองด้านการท่องเที่ยว หมายถึง ความสวยงามน่าประทับใจของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติหรือ

ความยิ่งใหญ่โอฬาร ความเก่าแก่และคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์/ศาสนาหรือความแปลกเด่นไม่เหมือนใครของแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม/กิจกรรม ซึ่งคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวหรือศักยภาพในตัวเองด้านการท่องเที่ยว จะทำให้เห็นถึงความสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวหรือชมแหล่งท่องเที่ยวนั้น ส่วนความพร้อมด้านการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นสภาพถนนที่เข้าถึง ชื่อเสียงความเป็นที่รู้จักทั่วไป การมีร้านค้า เครื่องดื่มหรือสุขาบริการสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวสูง ย่อมจะมีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวต่ำ ฉะนั้นโอกาสในการพัฒนาย่อมมีมากกว่าด้วย

ดังนั้น การจัดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์โดยพิจารณาคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นตัววัดศักยภาพออกมา แล้วนำมาเปรียบเทียบกันในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดเพื่อจัดลำดับความสำคัญของศักยภาพที่มีอยู่ ซึ่งทำให้การเลือกสรรแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งขึ้นมา พัฒนาตามลำดับก่อนหลังได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับข้อจำกัดของบุคลากร เครื่องมือ และงบประมาณที่พึงมีอยู่ แนวคิดในการจัดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว มีการพิจารณาจากองค์ประกอบใหญ่ ๆ ดังนี้

1. **คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว** หมายถึง สาระที่เป็นแก่นแท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งนับเป็นคุณค่าหรือความสำคัญที่มีอยู่ อันจะยังผลเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เป็นสิ่งสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและเป็นสิ่งตอบสนองของความสนใจหรือความต้องการของนักท่องเที่ยว ลักษณะคุณค่าเหล่านี้ในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวจะมีมากน้อยไม่ทัดเทียมกัน เช่น ชายทะเลซึ่งมีภูมิทัศน์สวยงามด้วยเกาะแก่ง หาดทรายขาว และน้ำทะเลใสสะอาด ย่อมจะมีคุณค่ามากกว่าชายทะเลที่มีภูมิทัศน์ธรรมดาหรือพบเห็นได้ทั่วไป หาดทรายและน้ำทะเลขุ่น หรือวัดที่มีโบราณวัตถุโบราณสถานเป็นแบบสถาปัตยกรรมเก่าแก่ มีประวัติเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ ก็ย่อมจะมีคุณค่ามากกว่าวัดที่สร้างตามแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่และไม่มีประวัติความเป็นมาน่าสนใจ เป็นต้น

2. **ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว** หมายถึง สิ่งหรือส่วนประกอบของสถานที่แห่งนั้นที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยว หรือช่วยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่จะเลือกเดินทางมาสู่สถานที่แห่งนั้น ซึ่งแม้ว่าความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวจะไม่ใช่อะไรดึงดูดใจหรือสิ่งตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว แต่ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพลมากในการตัดสินใจเลือกเดินทางมายังสถานที่นั้น ซึ่งขอกำหนดให้ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวเป็นลักษณะใหญ่ ๆ

5 ลักษณะย่อย ได้แก่ สภาพการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว และความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน

แหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งของพื้นที่วางแผนควรนำมาประเมินศักยภาพในการพัฒนาได้ โดยการเปรียบเทียบทั้งคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวหรือศักยภาพในตัวเองด้านการท่องเที่ยวและความพร้อม วิธีการเปรียบเทียบอาจใช้วิธีง่าย ๆ โดยการให้คะแนน คือเมื่อเปรียบเทียบแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดแล้ว แหล่งท่องเที่ยวใดที่มีความประทับใจสูงก็ให้ 5 คะแนน แห่งใดมีความประทับใจปานกลางได้ 3 คะแนน และแห่งใดมีความประทับใจต่ำได้ 1 คะแนน ในแง่ความพร้อมก็เช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบทั้งหมดแล้ว แห่งใดที่มีความพร้อมมากที่สุดได้ 5 คะแนน รองลงมาได้ 3 คะแนน และต่ำสุดได้ 1 คะแนน ฉะนั้น แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะได้คะแนนในสองประเด็น

เมื่อนำแหล่งท่องเที่ยวที่มีคะแนนมาจัดกลุ่ม จะสามารถแบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 - 4 กลุ่ม ด้วยกัน คือ

1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูง คือ ประเภทที่ได้ 5 คะแนน ทั้งสองประเด็น
2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง คือ ประเภทที่มีคะแนนความประทับใจสูง แต่ได้คะแนนความพร้อมปานกลาง หรือได้คะแนนความพร้อมสูง แต่ได้คะแนนความประทับใจปานกลาง
3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่ำ หมายถึง ประเภทที่ได้คะแนนทั้งสองประเด็นต่ำ

หากนำแหล่งท่องเที่ยวที่แบ่งกลุ่มแล้วนี้มาแปลงลงแผนที่ก็จะทราบได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง กลาง ต่ำ เหล่านี้มีที่ตั้งอยู่บริเวณใดบ้าง กระจุกตัวหรือกระจายตัวอยู่อย่างไร ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์การจัดลำดับความเร่งด่วนในการดูแลสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว

การวิเคราะห์การจัดลำดับความเร่งด่วนในการติดตามดูแลสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว ได้อาศัยหลักเกณฑ์ 2 ประการ ซึ่งจะให้น้ำหนักเท่ากันในการพิจารณา คือ

1. ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว
2. ความวิกฤตและความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

สำหรับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และคุณค่าแท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว

1. ความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยว

1.1 สภาพการเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) หมายถึง สภาพการคมนาคมไปสู่แหล่งท่องเที่ยววัน ๆ มีความสะดวกสบาย เหมาะต่อการเดินทางท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากระยะทางจากจุดศูนย์กลาง การท่องเที่ยวมาสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น ระยะทางจากตัวเมือง ซึ่งจะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น เป็นต้น พิจารณาจากลักษณะการเดินทางว่า เป็นอย่างไร เช่น โดยรถยนต์ เรือ หรือการเดินทาง สภาพของเส้นทางเอื้ออำนวยต่อการเดินทางมากน้อยเพียงใด มีสภาพเป็นถนนคอนกรีต ลาดยาง ลูกรัง หรือถนนดิน ถ้าเป็นแม่น้ำลำคลอง ต้องใช้เรือหรือแพ มีสิ่งกีดขวางหรือไม่ และถ้าเป็นทางเท้า สภาพทางเดินดีหรือไม่ ระยะทางเดินเหมาะกับนักท่องเที่ยวเพียงใด การจัดหาพาหนะสะดวกหรือยาก และค่าว่าจ้างแพงหรือถูก เป็นต้น ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินสภาพการเข้าถึง อาจพิจารณาได้จาก ความสะดวก อุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางการเดินทาง ลักษณะการเดินทาง และสภาพถนน

1.2 สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สิ่งบริการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว และระบบสาธารณูปการ ซึ่งมีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยววัน ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้ได้อย่างสะดวกสบายมากน้อยเพียงใด เช่น ที่พักแรม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานบันเทิง สถานบริการอื่น ๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สถานรักษาพยาบาล สถานีตำรวจ หรือระบบรักษาความปลอดภัย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะพิจารณาทั้งปริมาณและคุณภาพควบคู่กันไป และถ้าหากในบริเวณแหล่งท่องเที่ยววัน ๆ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน ก็จะพิจารณาถึงความสะดวกและความใกล้เคียงที่จะไปอาศัยใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกจากแหล่งชุมชนข้างเคียงได้ยากง่ายเพียงใด ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวก อาจพิจารณาได้จาก ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ การให้บริการบ้านพัก สถานบริการต่าง ๆ ระบบสื่อความหมาย และระบบการจัดการ

1.3 สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งรอบตัวของแหล่งท่องเที่ยว ที่รวมตั้งแต่สภาพทางภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศ และสภาพอื่น ๆ เช่น สภาพทางกายภาพ สภาพอากาศ กลิ่น เสียง ครัน สภาพน้ำตามแหล่งน้ำชุมชน หรือ ไร่นา และความสะดวกอื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ทั้งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเอง และบริเวณข้างเคียง หากสภาพแวดล้อมเกิดเป็นปัญหาจนเป็นไปในลักษณะมลภาวะ ย่อมจะส่งผลดีให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดสภาพเสื่อมโทรม ลดคุณค่า

และลดความประทับใจต่อนักท่องเที่ยว ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินสภาพแวดล้อม อาจประกอบด้วย การสูญเสียลักษณะเด่น ความเสื่อมโทรม ความสกปรก

1.4 ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการใช้สถานที่แห่งนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ข้อจำกัดด้านพื้นที่ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ครั้งละไม่มาก ถ้ามีนักท่องเที่ยวมากในที่พัก น้ำประปา ไฟฟ้า จะบริการได้ไม่เพียงพอ ปัญหาความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว ปัญหาผู้ก่อการร้าย ข้อจำกัดเป็นเขตหวงห้ามของราชการหรือเอกชน เป็นต้น ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว อาจประกอบด้วย ความสะดวกในการเข้าชม เป็นเขตราชการที่ต้องขออนุญาต ความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว

1.5 ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความเป็นที่รู้จักแพร่หลายของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ ใน กลุ่มนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปในปัจจุบัน ซึ่งได้จากการออกแบบสอบถาม นักท่องเที่ยว ธุรกิจท่องเที่ยว และวัดจากจำนวน นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว อาจพิจารณาได้จากข้อมูลจากการสอบถาม นักท่องเที่ยวและประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงจำนวนนักท่องเที่ยว

2. คุณค่าแท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สาระที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว เปรียบเสมือนทุนเดิมของสถานที่แห่งนั้น ที่สามารถสร้างความสนใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเยือนได้ ลักษณะคุณค่าเหล่านี้ ได้แก่ ความเป็นมา ความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยว สุนทรียภาพ ความสวยงาม ลักษณะเด่นในตัวเอง ความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ ที่ทรงคุณค่าของโบราณสถาน และกิจกรรมเสริมในแหล่งท่องเที่ยว

6. การตลาดการท่องเที่ยว

ความหมายของการตลาดการท่องเที่ยว (Market of Tourism) ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ต่างๆ ดังนี้

องค์การการท่องเที่ยวแห่งโลก อ้างถึงในอลองศรี พิมลสมพงศ์ (2546, หน้า 4) ให้ความหมายว่า ปรัชญาของการจัดการให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยการวิจัย การพยากรณ์ และการเลือกสรรผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับตลาด โดยบรรลุวัตถุประสงค์และให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

Alastair M.Morrison (Morrison, 1989 p.4) ให้ความหมายว่า กระบวนการจัดการแผนงานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการต้อนรับ (Hospitality and Travel Industry) ที่กระทำอย่างเป็นลำดับและต่อเนื่อง การวิจัย การปฏิบัติการ การควบคุมและประเมินกิจกรรมที่คิดขึ้น เพื่อตอบสนองความจำเป็น ความต้องการ ความพอใจของลูกค้าและบรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังเน้นว่า แผนงานตลาดจะประสบความสำเร็จสูงสุดด้วยความพยายามของบุคลากรใน

องค์กรทุกคน Victor TC. Middleton (Middleton, 1994, p1) กล่าวว่า หมายถึง การศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว (อุปสงค์) และการจัดการองค์ประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (อุปทาน) ให้สอดคล้องกับอุปสงค์โดยให้ความสำคัญของส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) เป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยง

ธรรมนุญ ประจวบเหมาะ (2529, หน้า 4-5) ให้ความหมายว่า การศึกษาองค์ประกอบ (การผลิตและการบริโภคสินค้าและบริการ) ทางการท่องเที่ยว เพื่อใช้กำหนดสู่ทางในการพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวและส่งเสริมให้เกิดนักท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ อุปสงค์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Demand) และอุปทานทางการท่องเที่ยว (Tourism Supply)

วินิจ วีรยางกูร (2532, หน้า 183) ให้ความหมายดังนี้ ปรึษาทางการจัดการที่มุ่งเน้นไปสู่ความต้องการตอบสนองของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยการวิจัยตลาด การพยากรณ์ การคิดเลือกทรัพยากรการท่องเที่ยวที่กำลังอยู่ในความต้องการเพื่อให้ธุรกิจได้รับประโยชน์สูงสุดในการเสนอบริการแก่นักท่องเที่ยวตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุดาตวง เรืองรุจิ (2543, หน้า 318) กล่าวเกี่ยวกับลักษณะของบริการ (Characteristics of Services) ดังนี้

1. จับต้องไม่ได้ (Intangible) การบริการไม่มีตัวตนที่ผู้ซื้อจะจับต้องทดลองก่อนได้ ดังนั้น จึงต้องแสดงถึงคุณประโยชน์ (Benefits) ที่จะได้รับจากการบริการมากกว่าจะเน้นลักษณะการให้บริการ

กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดที่จะช่วยแสดงคุณประโยชน์ของบริการ คือ

1.1 Visualization แสดงให้เห็นด้วยภาพเหตุการณ์ หรือ ผลที่เกิดขึ้นจากการได้รับบริการ หรือ แสดงเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จะเสนอบริการให้

1.2 Association เชื่อมโยงการบริการกับสินค้าที่จับต้องได้ต่อบุคคล เหตุการณ์ หรือ สถานที่ที่จะสื่อถึงได้

1.3 Physical Representation ใช้สัญลักษณ์เป็นตัวแทนบริการ อาจเป็นโลโก้ หรือ เครื่องแบบของผู้ให้บริการ

2. ไม่สามารถแยกระหว่างผู้ให้บริการและบริการ (Inseperability) ผู้ซื้อจะคิดถึงผู้ผลิตบริการ และบริการซึ่งเป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่สามารถแยกบริการจากผู้ผลิตไปจำหน่ายต่างสถานที่ ต่างเวลาได้ การผลิตและจำหน่ายบริการเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ดังนั้น การขยายตลาดทำได้ยากกว่าการเสนอขายบริการ อาจจะทำโดยการตั้งตัวแทนช่วยในด้านการส่งเสริมการตลาดได้ เช่น การมีตัวแทนจำหน่ายตัวเครื่องบิน

3. มีความแตกต่างในการให้บริการ (Heterogeneity) บริการที่เสนอขายแต่ละครั้ง จะมีความแตกต่างกัน แม้จะผลิตจากผู้ให้บริการคนเดียวกันและบริการชนิดเดียวกันจากผู้ให้บริการที่แตกต่างกันจะไม่เหมือนกัน ทำให้ไม่สามารถควบคุมมาตรฐานได้ ดังนั้น ในการโฆษณา จึงต้องทำให้เกิดความเชื่อถือในระดับคุณภาพที่สม่ำเสมอ การผลิตบริการจะต้องควบคุมให้สูงกว่าระดับที่โฆษณาไว้

4. อุปสงค์การบริการมีอายุสั้นและเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลมาก (Perishability and Fluctuating Demand) บริการผลิตทันทีและส่งมอบในขณะที่ให้บริการแก่ลูกค้า จะไม่สามารถผลิตล่วงหน้า ไม่สามารถเก็บรักษาไว้ก่อน ด้านผู้ซื้อเกิดความต้องการได้รับบริการทันที เมื่อเกิดความต้องการหากรอนานๆ จะเปลี่ยนใจได้ ความต้องการซื้อบริการจะขึ้นลงไปตามฤดูกาล ช่วงเวลาแต่ละเดือน และในแต่ละวัน

การใช้นโยบายราคาแตกต่างในช่วงเวลาที่มีลูกค้าน้อย จึงมักจะมีการนำมาใช้เสนอเพื่อปรับการเปลี่ยนแปลงของช่วงเวลาให้น้อยลง

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2546, หน้า 59) กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของการบริการดังต่อไปนี้

1. ไม่สามารถจับต้องได้ (Intangibility) ผู้ซื้อไม่สามารถสัมผัส หรือ มองเห็นการบริการ หรือ ทราบเกี่ยวกับการได้รับบริการในรูปแบบต่างๆ ก่อนตัดสินใจซื้อได้ การซื้อบริการเป็นการซื้อความรู้สึก และความคาดหวัง ดังนั้น ผู้ขายจะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าอย่างเต็มที่

2. ไม่สามารถแบ่งแยกการให้บริการได้ (Inseparability) ระหว่างผู้ให้บริการ (ผู้ขาย) และผู้ให้บริการ (ผู้ซื้อ) เนื่องจากการให้บริการเป็นทั้งการผลิตและการบริโภคในเวลาเดียวกัน และผู้ให้บริการมีลักษณะเฉพาะตัวไม่สามารถให้คนอื่นบริการแทนได้

3. มีความหลากหลาย (Heterogeneity) ผู้ให้บริการแต่ละคนจะมีรูปแบบ เทคนิค และกลวิธีการให้บริการในแบบฉบับของตนเอง จึงเป็นการยากในการกำหนดมาตรฐานของการบริการได้ว่า แบบใดมีมาตรฐานดีที่สุด คุณภาพการบริการจึงขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจผู้ให้บริการ

4. มีลักษณะสูญเปล่า ไม่สามารถเก็บสะสมไว้ได้ ไม่คงทน (Perishability) การบริการไม่สามารถผลิตและเก็บไว้รอลูกค้าเหมือนสินค้าอื่นได้ รวมทั้งความต้องการของลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีความไม่แน่นอนตลอดเวลา ความต้องการขึ้นลงตามฤดูกาลและปัจจัยอื่นๆ

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2546, หน้า 59) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหรือส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบหลายๆ อย่าง

ที่ผู้ประกอบการธุรกิจใช้เป็นเครื่องมือหรือกลยุทธ์ทางการตลาดที่สามารถควบคุมหรือพัฒนาได้ (4Ps) และปัจจัยทางการตลาดที่ควบคุมได้ยากหรือควบคุมไม่ได้ (นอกเหนือจาก 4Ps) เพื่อให้ธุรกิจท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ องค์ประกอบต่างๆ ได้แก่

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สินค้าและบริการทุกอย่างที่ผู้ประกอบการธุรกิจเสนอขาย เช่น รายการทัวร์เหมา (Package Tour) เรือสำราญ (Cruise)
 2. ราคา (Price) หมายถึง ราคาของสินค้าและบริการ และการกำหนดราคา เช่น ราคาทัวร์ยุโรป 9 วัน 3 ประเทศ 46,900 บาท
 3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place / Process of Delivery) หมายถึง กระบวนการหรือช่องทางจำหน่ายสินค้าและบริการไปให้ถึงลูกค้าโดยรวดเร็วและสะดวกที่สุด เช่น จัดจำหน่ายโดยบริษัทตัวแทนจำหน่าย (Travel Agent)
 4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึง วิธีการที่จะกระตุ้นให้ลูกค้าต้องการซื้อสินค้าและบริการเร็วขึ้น ซื้อจำนวนมากขึ้น เช่น การโฆษณา (Advertising) การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion)
 5. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) หมายถึง บรรยากาศขณะซื้อขายสินค้าและบริการ และขณะที่ลูกค้าบริโภคสินค้า ซึ่งจะสามารถสร้างความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจได้ในทันที เช่น การขายทัวร์ที่เคาน์เตอร์ของพนักงานขายกับลูกค้า การพักในห้องพักของโรงแรม
 6. กระบวนการซื้อ (Purchasing Process) หมายถึง การศึกษาข้อมูลทางการตลาดเพื่อให้ทราบถึงกระบวนการซื้อของนักท่องเที่ยวและการเลือกสรรผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยว
 7. การจัดรวมผลิตภัณฑ์ (Packaging) หมายถึง การจัดรวมสินค้าและบริการการท่องเที่ยวหลายๆ อย่างที่เหมาะสมเข้าด้วยกันเพื่อตอบสนองกลุ่มตลาดเป้าหมายธุรกิจ เช่น รายการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ (All-inclusive tour)
 8. ความร่วมมือทางธุรกิจ (Partnership / Participation) หมายถึง การประสานงานร่วมมือกันทางธุรกิจระหว่างผู้ซื้อ (Buyers) และผู้ขาย (Sellers) ในธุรกิจท่องเที่ยวในการร่วมมือกันเสนอขายสินค้าและบริการการท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและได้รับความพอใจสูงสุด โดยรักษาคุณภาพมาตรฐานการบริการ และระดับราคาที่เหมาะสม
- นอกจาก 8 Ps ข้างต้น องค์ประกอบทางการตลาดในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ยังมีอีกหลายอย่างที่ธุรกิจควบคุมได้ยาก หรือ ควบคุมไม่ได้ เช่น บุคลากรการท่องเที่ยว

(Personnel) ประชาชน (People) การเมือง (Politics / Power) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์การตลาดท่องเที่ยว การเพิ่มหรือลดจำนวนนักท่องเที่ยว

แนวคิดทฤษฎีด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและการมีส่วนร่วม

1. การพัฒนาอย่างยั่งยืน

อนุชา อาภาภิรม (2545, หน้า 43) ได้นิยามให้ความหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในแง่มุมมองเศรษฐกิจว่า เป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของประชากรและการค้าโดยไม่ลดทอนความสามารถในการรองรับชีวิตของสิ่งแวดล้อมสำหรับคนรุ่นอนาคต หรือการพัฒนาที่ตอบสนองคุณภาพชีวิตของมนุษย์สูงสุดในคนรุ่นปัจจุบันที่ไม่เสื่อมถอยลงในคนรุ่นต่อไป กล่าวซ้ำความกัน การพัฒนาอย่างยั่งยืนก็คือ การพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาอย่างยั่งยืนอาจจะต้องการทฤษฎีและแบบจำลองจำนวนมากไม่ใช่อาศัยเพียงทฤษฎีหนึ่ง คำตอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืนอาจอยู่ที่ความหลากหลายหรือพหุลักษณะ (Pluralism) ซึ่งต้องการวิธีการศึกษาและการเข้าใจปัญหาอย่างหลากหลาย การยอมรับความจริงว่าโลกมีหลากหลายและมีความแตกต่าง การยอมรับความสัมพันธ์ทางสังคมหลายรูปแบบ การมีวัฒนธรรมย่อยจำนวนมาก มีอัตลักษณ์และตัวตนหลากหลาย การยอมรับความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม และการตัดสินใจทางการเมือง เป็นต้น ในแต่ละประเทศที่ต่างกันไปทำนองเดียวกับระบบนิเวศที่ยังอุดมสมบูรณ์ก็ยังมีมีความหลากหลาย

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านได้ให้ถึงคำจำกัดความของ “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ไว้หลายประการ

พระธรรมปิฎก (2542, หน้า 68) ได้อธิบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนมีลักษณะที่เป็นบูรณาการ (Integrated) คือ ทำให้เกิดเป็นองค์รวม (Holistic) หมายความว่า องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันครบองค์ และมีลักษณะ อีกอย่างหนึ่งคือ มีดุลยภาพ (Balance) หรือพูดเป็นอีกนัยหนึ่ง คือ การทำให้เกิดกิจกรรมของมนุษย์สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ

จากรายงานสรุปผลการประชุมประจำปี พ.ศ.2546 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งได้ให้ความหมายของการพัฒนาองค์ประกอบของทุก ๆ ด้านอย่างสมดุล บนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม ด้วยความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเอง และคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเท่าเทียม

นอกจากนี้ประเทศไทยได้จัดทำข้อเสนอขอในการประชุมสุดยอดโลกว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน ณ นครโจฮันเนสเบิร์ก ประเทศ แอฟริกาใต้ เมื่อเดือนกันยายน 2545 คณะอนุกรรมการ กำกับการ อนุวัติตามแผนปฏิบัติการ 21 และการพัฒนาอย่างยั่งยืนว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน ในบริบทไทยต้องคำนึงถึง ความเป็นองค์รวมของทุก ๆ ด้าน อย่างสมดุล บนพื้นฐานของทรัพยากร ธรรมชาติ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่มด้วยความเชื่ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเอง และคุณภาพชีวิตที่ดี อย่างเท่าเทียมกัน

ไพรัช เดชะรินทร์ (2516, หน้า 36 - 42) ได้กล่าวถึงทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernization Theory) เป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมและการสร้างสังคมประชาธิปไตยแบบตะวันตก เน้นการสร้างความเร็วเติบโตทางเศรษฐกิจ และมุ่งหวังที่จะให้การเจริญเติบโตนั้นแพร่กระจายไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของสังคม

2. ทฤษฎีพึ่งพา (Dependency Theory) ภาวะเศรษฐกิจของสังคมด้วยพัฒนาจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขการพึ่งพาประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการพัฒนาแนวนี้ คือ การปลดปล่อยพันธนาการพึ่งพา

3. ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน คนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา โดยมุ่งตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการมีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การพัฒนาแบบยั่งยืน มีลักษณะเป็นการพัฒนาในรูปแบบ ดังนี้

1. แบบบูรณาการ คือ การทำให้เกิดองค์รวม (Holistic) หมายความว่า องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันอย่างครบองค์อย่างมีคุณภาพ

2. แบบพึ่งพาตนเอง คือ คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาต้องช่วยกลุ่มคนที่ยากจนสุดให้พึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ภายใต้อันพื้นฐานความพอเพียง (Self-Sufficient Economy) และไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม

3. แบบธรรมรัฐ (Good Governance) คือ การมีรัฐที่ดี มีประสิทธิภาพโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีประชาชนที่เข้มแข็ง สำนึกในการรับผิดชอบเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และ การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยส่งเสริมประชาคม (Civil Society)

ผู้วิจัยขอสรุปหลักการพัฒนายั่งยืน คือ เป็นการพัฒนาที่ครบทุกด้าน แต่เน้นด้านการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากเป็นพิเศษ มีการตั้งเป้าหมายว่า จะพัฒนาที่จุดไหน จึงพยายามพัฒนาปรับปรุงจุดนั้นให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยพยายามผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน

หลักการของการพัฒนายั่งยืน

วินัย วีระวัฒนานนท์ (2537, หน้า 97) สรุปหลักการสำคัญของการพัฒนายั่งยืนได้ดังนี้

1. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีจะต้องดำเนินต่อไป แต่จะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบอย่างยิ่งต่อการสร้างผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

2. คุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์เกิดจากคุณภาพของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่ดี

3. มนุษย์จะต้องดำรงชีวิตอยู่อย่างประหยัดและรู้จักคำว่าพอเพียง

4. มนุษย์จะต้องคำนึงถึงอาหารสำหรับรับประทานอย่างมีคุณภาพ ก่อนการคิดถึง

การสะสมเงินทองหรือทรัพย์สิน

5. มนุษย์จะต้องดำรงชีวิตอยู่อย่างอาทรต่อมนุษย์ด้วยกันและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

6. ประชาชนในทุกประเทศต้องมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมของตนเอง

7. ทุกประเทศจะต้องใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อปกป้องดูแลสิ่งแวดล้อมของ

ตนเอง และประเทศอื่น

8. การดูแลปกป้อง ฟื้นฟู สิ่งแวดล้อมของโลก เป็นหน้าที่ร่วมกันของทุกประเทศ

9. การแก้ปัญหาระหว่างประเทศจะต้องใช้แนวทางมุ่งสันติและหลีกเลี่ยงสงคราม

10. ทุกประเทศต้องถือเป็นหน้าที่ในการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับความหายนะของ

สิ่งแวดล้อมให้ประเทศอื่นๆ ทราบ

โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (2548, หน้า 14) หลักการของการพัฒนาท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว

1. การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างพอดี เพื่อให้เกิดผลกำไรที่คุ้มค่าทางธุรกิจ

2. ลดการใช้ทรัพยากรเกินความจำเป็น และลดของเสียที่เกิดจากการบริโภค

3. ช่วยกันรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม

4. มีการประสานงานพัฒนา การท่องเที่ยวให้เข้ากับกิจกรรมและแผนกลยุทธ์การ พัฒนาของชาติและท้องถิ่น

5. พยายามส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยพิจารณาใช้ผลิตภัณฑ์หรือวัตถุดิบที่มา จากท้องถิ่น

6. เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว

7. หมั่นให้คำปรึกษาหรือระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดอยู่ เสมอ

8. ฝึกอบรมบุคลากร เพื่อให้เกิดความรู้และยกระดับมาตรฐานการบริการการ ท่องเที่ยว

9. เตรียมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด เพื่อสร้างความเข้าใจ และเคารพใน สิ่งแวดล้อม

10. วิจัยและติดตามตรวจสอบ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มพูนความรู้และ ผลประโยชน์ ต่อแหล่งท่องเที่ยว

โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (2548, หน้า 14) หลักการของการพัฒนา ท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สำหรับนักท่องเที่ยว

1. ก่อนเดินทาง ควรศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของสถานที่ที่จะไปท่องเที่ยว เช่น เส้นทาง วิธีการเดินทางเข้าถึง สภาพดินฟ้าอากาศเพื่อจะได้เตรียมเสื้อผ้า ของที่ใช้จำเป็นให้เหมาะสม และ เพียงพอในการเดินทางท่องเที่ยว และเพื่อกันความผิดหวัง ควรจองที่พักพาหนะในกรณีเดินทางไว้ ล่วงหน้า

2. ศึกษาประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้ สนุกสนานและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวได้อย่างสนุกสนานและได้รับประโยชน์จากการ ท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เข้าใจถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่คุณไปเยือน

3. เมื่อเดินทางไปถึง เคารพต่อขนบธรรมเนียมประเพณีนิยมของท้องถิ่นที่ไปเยือน มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยปฏิบัติตามกฎกติกา และข้อห้ามของ สถานที่นั้น ๆ

4. หากท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ ควรปฏิบัติตามกฎของกลุ่ม ตรงต่อเวลา ฟัง คำแนะนำของหัวหน้าคณะหรือมัคคุเทศก์

5. เพื่อความปลอดภัย ไม่ประมาทเดินเล่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานที่ไปเยือน ไม่หลงเชื่อคนแปลกหน้าที่มาแอบอ้างจะอำนวยความสะดวก หรือให้ประโยชน์อื่นเพื่อหวังทรัพย์สินเงินทอง โดยไม่ตรวจสอบให้แน่ใจเสียก่อน

6. เพื่อความสวยงามของโลก เลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและชุมชนในพื้นที่ โดยพิจารณาจากนโยบายธุรกิจ เกียรติบัตรหรือโลรางวัลที่แสดงความเป็นผู้รักษาสีเขียวที่ได้จากหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับ

7. ไม่ส่งเสริมผู้กระทำผิด ไม่ซื้อหรือสนับสนุนสินค้าที่ผลิตมาจากสัตว์ป่า หรือพิพรรณที่กำลังจะสูญไปจากโลกโดยศึกษาข้อมูลได้จากหน่วยงานหรือสถาบันที่ดำเนินการด้านนั้น

2. แนวคิดการมีส่วนร่วม (Participation)

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประกอบกับในการประชุมเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนที่นครริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อปี พ.ศ. 2535 ตามระเบียบวาระที่ 21 (Agenda 21) มีการเรียกร้องให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการพัฒนาต่าง ๆ ให้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและให้ความสำคัญกับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากร สิทธิของประชาชนในการมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี สิทธิในการรับรู้ข่าวสาร สิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่างโครงการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อตนเอง นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ยังได้มุ่งเน้นให้เกิดความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและแนวคิดการมีส่วนร่วม (Participation) ไว้ในมุมมองที่กว้างว่า เป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของประชาชนในการดำเนินการตัดสินใจในทุกระดับและทุกรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยเฉพาะในบริบทของกระบวนการวางแผนที่มีการกำหนดรูปแบบแนวคิดการมีส่วนร่วม สัมพันธ์กับการเข้าร่วมของมวลชนอย่างกว้างขวางในการเลือก การบริการ และการประเมินผลของแผนงานและโครงการต่างๆ ที่จะนำมาซึ่งการยกระดับความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น ซึ่งการมีส่วนร่วมจะประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นอิทธิพลของประชาชนในการวางแผนต่อการวางแผนและดำเนินการกิจกรรมและการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรเพื่อการผลิต

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนต่อการวางแผนและดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ จะสร้างโอกาสด้านสังคมและเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับรายได้ การจ้างแรงงานและเพิ่มการกินดีอยู่ดี

3. การมีส่วนร่วมเป็นการตัดสินใจของประชาชนที่สนองต่อความต้องการในการที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคน ฉะนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจและสังคม เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองนำมาซึ่งการกระจายอำนาจทางการบริหารและทรัพยากรไปสู่ท้องถิ่น

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2542, หน้า 23 - 26) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบ ในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับความปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความจริงที่ว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง

ผู้วิจัยขอสรุปว่า การมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ในทุกขั้นตอนของการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การดำเนินการ การจัดการตามแผน การกำกับติดตาม การประเมินผล และการรับประโยชน์จากการพัฒนาโดยถือว่าการพัฒนานั้นเป็นของประชาชน

2.2 การท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นศูนย์กลาง

สมพร แสงชัย (2534, หน้า 73 - 74) ได้กล่าวเสริมไว้ว่า แนวทางใหม่ของการพัฒนาชนบทประการหนึ่ง คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ปกป้องรักษาบริเวณพัฒนาเพื่อใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและประหยัด และพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของประชาชนและให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของคนหนึ่ง

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2542, หน้า 23 - 26) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับความปฏิบัติอย่างเป็น

ธรรม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความจริงว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง

จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร (2543, หน้า 71 - 77) ได้อธิบายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการพื้นฐานของการพัฒนาที่ดี เพราะประชาชนเท่านั้นที่รู้ว่าเขาต้องการอะไร มีขีดความสามารถแค่ไหน ประชาชนมีความรู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าของคนหนึ่ง

แนวคิดการวางแผนยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาประเทศ

1. การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning)

1.1 ยุทธศาสตร์ (Strategy)

คำว่ากลยุทธ์ในภาษาไทยนั้นหากเป็นคำศัพท์ที่ใช้ในทางทหาร หมายถึงแนวทางในการต่อสู้แข่งขัน ในบางแห่งก็มีผู้ใช้ว่า ยุทธศาสตร์ อย่างไรก็ตามในทางธุรกิจมีความนิยมใช้คำว่า กลยุทธ์ มากกว่า ยุทธศาสตร์ ความหมายของกลยุทธ์มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ธงชัย สันติวงศ์ (2539, หน้า 73) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง เป้าหมายต่างๆ และวัตถุประสงค์พื้นฐานทั้งหลายขององค์การรวมทั้งแผนงานหลักต่างๆ ที่ซึ่งได้มีการจัดทำขึ้นมาเพื่อจะนำมาปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังกล่าว ตลอดจนแบบวิธีการที่สำคัญเกี่ยวกับการแบ่งสรรทรัพยากรทั้งหลายที่นำมาใช้ เพื่อทำให้องค์การปรับตัวสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2546, หน้า 41) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) เป็นรูปแบบของการกระทำซึ่งผู้จัดการใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ เป็นกลยุทธ์ที่เป็นจริงซึ่งบริษัทได้วางแผนไว้ และใช้ได้ต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์

สมยศ นาวิการ (2543, หน้า 3) กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ จะอธิบายถึงวิธีการที่องค์การจะดำเนินตามวัตถุประสงค์ขององค์การภายใต้อุปสรรคและโอกาส ภายในสภาพแวดล้อมภายนอกและทรัพยากร และความสามารถภายในขององค์การกลยุทธ์จะให้ความเข้าใจพื้นฐานว่าองค์การจะแข่งขันอย่างไร ตัวกำหนดกลยุทธ์ขององค์การมีอยู่ 3 อย่าง คือ สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และวัตถุประสงค์ขององค์การ

กิ่งพร ทองใบ (2546, หน้า 4) ได้ให้ความหมายกลยุทธ์ไว้ว่า กลยุทธ์หมายถึง วิธีการที่องค์การเลือก เพื่อจะดำเนินการจากจุดที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปยังจุดหมายปลายทางในอนาคตที่องค์การกำหนดไว้ กระบวนการกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจ เป็นกระบวนการวางแผนระยะยาวขององค์กรธุรกิจที่ต้องมีการประเมินสถานการณ์แวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

องค์กรอย่างเหมาะสมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน จากนั้นจึงพิจารณาพัฒนาทางเลือกที่ดีที่สุดในการเปลี่ยนแปลงองค์การจากจุดปัจจุบันไปสู่ตำแหน่งที่องค์กรต้องการในอนาคต

ถึงแม้ในทางธุรกิจมีความนิยมใช้คำว่า กลยุทธ์ มากกว่า ยุทธศาสตร์ แต่ในขณะเดียวกันภาคราชการได้ใช้คำว่า ยุทธศาสตร์ แทนคำว่ากลยุทธ์ โดยมีบทบาทที่ครอบคลุมมากกว่าและรวมถึงความหมายที่เชื่อมโยงถึงกระบวนการวางแผนที่ให้ความสำคัญกับการมองไปในอนาคตผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้ความหมายของคำว่าแผนยุทธศาสตร์แทนคำว่าแผนกลยุทธ์

1.2 ความหมายการวางแผนยุทธศาสตร์

ธงชัย สันติวงษ์ (2539, หน้า 74 – 75) ได้ให้ความหมายของการวางแผนกลยุทธ์ในความหมายกว้าง ๆ ว่าเป็นการวางแผนที่มุ่งการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม โดยการวางแผนพัฒนาให้องค์กรปรับการทำงานเพื่อให้สามารถมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุดตลอดเวลาทุกขณะที่ก้าวไปในอนาคต การวางแผนกลยุทธ์มีกลไกหลายประการประกอบอยู่ คือ

1. เป็นการวางแผนปรับทิศทางขององค์กรไปสู่วัตถุประสงค์ใหม่ที่จะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยน
2. เป็นการวางแผนการใช้ทรัพยากรขององค์กรเพื่อพัฒนาระบบการทำงาน ต่าง ๆ ทั้งระบบการผลิตและการขาย การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ ตลอดจนการบริหารงานต่าง ๆ ให้เปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบและระบบการทำงานใหม่ ๆ ที่มีผลให้สภาพและระบบการทำงานเดิมต้องถูกปรับหรือยกเลิกไป แล้วทดแทนด้วยเครื่องจักร ระบบ และวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่นำเข้ามาทดแทน
3. เป็นการวางแผนที่มีการวิเคราะห์ที่พิจารณาในเชิงกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่มุ่งจะให้องค์กรประสบความสำเร็จมากที่สุด ดีที่สุด โดยประหยัดการใช้ทรัพยากรมากที่สุดด้วย

กิ่งพร ทองใบ (2546, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการวางแผนกลยุทธ์ว่าเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อการวางแผนกลยุทธ์และจะต้องมีขั้นตอนของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ รวมถึงการควบคุมประเมินกลยุทธ์ด้วย ซึ่งเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ได้วิธีการที่ดีที่สุดสำหรับองค์กร

ดำรง วัฒนา (วันที่ 11 กันยายน 2549 จาก: <http://www.ops.moc.go.th>) ได้ให้ความหมายของแผนยุทธศาสตร์ว่า

1. เอกสารที่ระบุ วิสัยทัศน์ (Vision) ภารกิจ (Mission) และกลยุทธ์ (Strategies) ต่างๆ ในการดำเนินงานขององค์กรหนึ่งๆ

2. เป็นแผนระยะยาว ที่บอกถึงทิศทาง การดำเนินงานขององค์กร สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประสานงาน และกำกับติดตามดำเนินงานในส่วนงานต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปในทิศทาง และจังหวะเวลาที่สอดคล้องกัน

3. เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพการณ์ภายนอกและภายในองค์กร เพื่อคาดคะแนแนวโน้มของสถานการณ์ และกำหนดแนวทางการดำเนินการขององค์กรให้สอดคล้องเหมาะสมกับแนวโน้มของสถานการณ์ดังกล่าว

จากการศึกษาการวางแผนยุทธศาสตร์ในประเทศไทยเริ่มขยายกรอบการนำไปปฏิบัติใช้กว้างขวางและแพร่หลายมากยิ่งขึ้น จากหน่วยงานของเอกชนเป็นหลักจนกระทั่งสู่ทุกหน่วยงานของภาครัฐ ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และกระบวนการทำงานของตนใหม่ เห็นได้จากรัฐบาลได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2546 เห็นชอบให้ทุกจังหวัดใช้รูปแบบการบริหารแบบบูรณาการในคำของบประมาณปี พ.ศ. 2547 (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546) เป็นต้นมา แต่แต่ละจังหวัดต้องเรียนรู้ที่จะวางแผนในรูปแบบของการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategy Planning) และต้องพยายามพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนและแบบบูรณาการ สำหรับการท่องเที่ยว การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เป็นตัวแปรที่จะทำให้การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวและอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นด้วย อีกทั้งยังต้องปรับกลยุทธ์เพื่อให้เกิดความพัฒนาที่ยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนในท้องถิ่นนั้นโดยในการวางแผนกลยุทธ์นั้นประกอบไปด้วยกระบวนการต่างๆ คือ

1.3 กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์

การวางแผนยุทธศาสตร์มีกรอบแนวทางการดำเนินงานโดยละเอียดที่แตกต่างกัน ออกไปตามกรอบแนวทางของวิชาการ หรือของหน่วยงานแต่ละแห่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นินท์ ชูรพันธ์รักษ์ (2544, หน้า 15 - 17) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการพิจารณาตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรทั้งภายนอกและภายในอย่างรอบคอบ เพื่อค้นหาโอกาส (Opportunities) อุปสรรค (Threats) จุดเด่น (Strengths) และจุดด้อย (Weaknesses) ขององค์กรเพื่อที่ผู้บริหารจะได้สามารถกำหนดภารกิจและเป้าหมายของกิจการได้อย่างเหมาะสม หลังจากนั้นจะได้พิจารณากำหนดกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาโอกาสและอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมต่างๆ ไป เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการแข่งขัน อันได้แก่ คู่แข่ง ลูกค้า และชุมชน

เป็นต้น ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยจากการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ขององค์กรเอง เช่น การดำเนินงานด้านการตลาด การผลิต การเงิน และการบัญชี เป็นต้น ในการวางแผนกลยุทธ์ผู้บริหารจะต้องพยายามหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจ หลีกเลี่ยงอุปสรรคต่อการดำเนินงาน โดยใช้จุดเด่นของกิจการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ลดจุดด้อยหรือเปลี่ยนจุดด้อยให้เป็นจุดเด่นให้ได้เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นการกำหนดเป้าหมายกว้าง ๆ ขององค์กรถึงสิ่งที่ต้องการในอนาคต โดยยังไม่ได้กำหนดวิธีการในการดำเนินการไว้ วิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่ทำให้ทราบถึงทิศทางขององค์กรในอนาคต นอกจากนั้นจะเป็นแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการที่เชื่อว่าองค์กรพยายามจะทำอะไรและจะเป็นอะไร

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดภารกิจ (Mission) เพื่อระบุขอบเขตการดำเนินงานขององค์กรโดยมีการกำหนดไว้เป็นข้อความภารกิจ (Mission Statement) เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรในอนาคต โดยทั่วไปข้อความภารกิจจะมุ่งเน้นประเด็นที่แสดงออกอย่างชัดเจน และมีความเฉพาะเจาะจงในคุณลักษณะของแต่ละหน่วยขององค์กรว่ามีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดเป้าหมาย (Goals) เป็นการกำหนดผลลัพธ์ที่องค์กรคาดหวังไว้ หรือเป็นจุดมุ่งหมายที่องค์กรต้องการจะบรรลุ เป้าหมายจะเป็นสิ่งที่ทำให้ภารกิจขององค์กรเป็นจริงยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) วัตถุประสงค์ คือ สิ่งที่องค์กรต้องการที่บรรลุ แต่จะมีรายละเอียดที่มากกว่าเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับองค์กรที่จะใช้เป็นแนวทางขั้นพื้นฐานสำหรับการวางแผน การจัดองค์กร การจูงใจ และการควบคุม รวมทั้งเป็นตัวกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดนโยบาย (Policies) เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรอย่างชัดเจน เพื่อให้กลยุทธ์ที่กำหนดไว้บรรลุผลตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) การกำหนดกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปกลยุทธ์จะมี 3 ระดับ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ระดับองค์กร (Corporate Strategy) มักถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูงกลยุทธ์ระดับนี้ถูกกำหนดเพื่อบรรลุเป้าหมายโดยรวมขององค์กร มีการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางขององค์กรนั้น ๆ 2) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่จะทำให้กลยุทธ์ระดับองค์กรบรรลุผล สิ่งสำคัญของกลยุทธ์ระดับนี้ คือ เป็นการค้นหาวิธีการแข่งขันให้กับแต่ละธุรกิจที่องค์กรดำเนินงานอยู่ 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่

ทางธุรกิจ (Functional Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นตามหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลตามกลยุทธ์ระดับธุรกิจ

พิบูล ทีปะपाल (2546, หน้า 12 - 19) ได้อธิบายถึงขั้นตอนของการวางแผนกลยุทธ์ไว้ ดังนี้

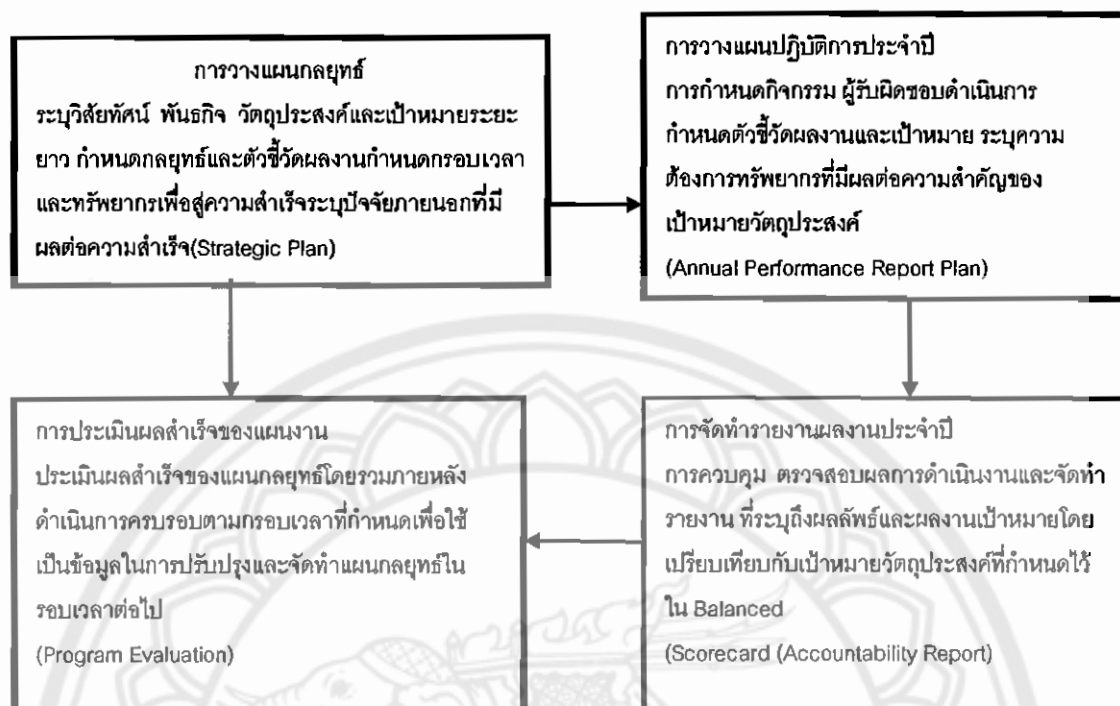
ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (Strategic Factors) ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่กำหนดอนาคตขององค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นการวิเคราะห์ตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ซึ่งอยู่ภายนอกองค์กร ไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้นและเป็นปัจจัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มีผลกระทบต่อองค์กรโดยตรง ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยอีก 2 ตัว ได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างวัฒนธรรม และทรัพยากร

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการกำหนดความมุ่งหมาย หรือเหตุผลขององค์กรได้จัดตั้งขึ้นมา พันธกิจจะบอกถึงความมุ่งหมายพื้นฐานที่เป็นเอกลักษณ์ชัดเจนที่ทำให้องค์กรมีความแตกต่างจากองค์กรอื่น

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นการกำหนดเป้าหมายที่องค์กรต้องการที่จะบรรลุ ซึ่งควรกำหนดในรูปแบบของปริมาณหรือตัวเลขที่ชัดเจนสามารถวัดได้

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) เป็นการกำหนดแผนแม่บท เพื่อให้เห็นว่าองค์กรจะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กลยุทธ์จะเป็นการนำข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมาใช้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันจะลดข้อเสียเปรียบทางการแข่งขันให้เหลือน้อยที่สุด กลยุทธ์โดยทั่วไป แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ 1) กลยุทธ์ระดับบริษัท (Corporate Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่แสดงให้เห็นทิศทางการดำเนินงานขององค์กรโดยรวม 2) กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ (Business Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กร 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติการ ทั้งในแง่กิจกรรมและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้การให้ทรัพยากรที่จัดสรรมาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ทั้งในระดับบริษัทและระดับธุรกิจ

ดำรง วัฒนา (2548, หน้า 45 - 47) ได้กล่าวถึงขั้นตอนวงจรการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ภาพ 5 วงจรการวางแผนยุทธศาสตร์

ทิมา ดำรงค์ วัฒนา (2548) คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

2. กระบวนการการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว

พยอม ธรรมบุตร (2546) การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีองค์ประกอบเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องที่สำคัญๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่พักแรม อุตสาหกรรมการขนส่ง อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมด้านนันทนาการตลอดจนอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าต่างๆ ทั้งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและสินค้าทั่วไป อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ตลอดจนภาคบริการ และระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมาก การวางแผนและการจัดการอุตสาหกรรมนี้อย่างยิ่งยอนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง การวางแผนด้านการท่องเที่ยวได้มีแนวความคิดที่หลากหลายในช่วงห้าทศวรรษที่ผ่านมา ในปัจจุบันเราจำเป็นต้องเพิ่มแนวความคิดในการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว เพื่อสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในโลกยุคใหม่ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงและมีอุปสรรค กายพิบัติรูปแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วโลกเจริญเติบโตไปในทิศทางที่ยั่งยืน

การวางแผนพัฒนามีประวัติความเป็นมาดังนี้ หลังสงครามโลกครั้งที่สองในราว ค.ศ. 1945 เป็นต้นมา ประเทศในกลุ่มสังคมนิยมได้ริเริ่มวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะยาวสำหรับช่วงเวลา 5 ปี และกลุ่มประเทศทุนนิยมก็นำแนวความคิดในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะยาว 5 ปี มาประยุกต์ใช้แทนการวางแผนพัฒนาประจำปี สำหรับประเทศไทยนั้น จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เป็นผู้ริเริ่มให้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจสำหรับระยะ 5 ปี และได้เริ่มทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (2505 - 2509) การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทุก 5 ปี จำเป็นต้องเปลี่ยนมาใช้แนวทางของการวางแผนยุทธศาสตร์เข้าไปเป็นองค์ประกอบหลักเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

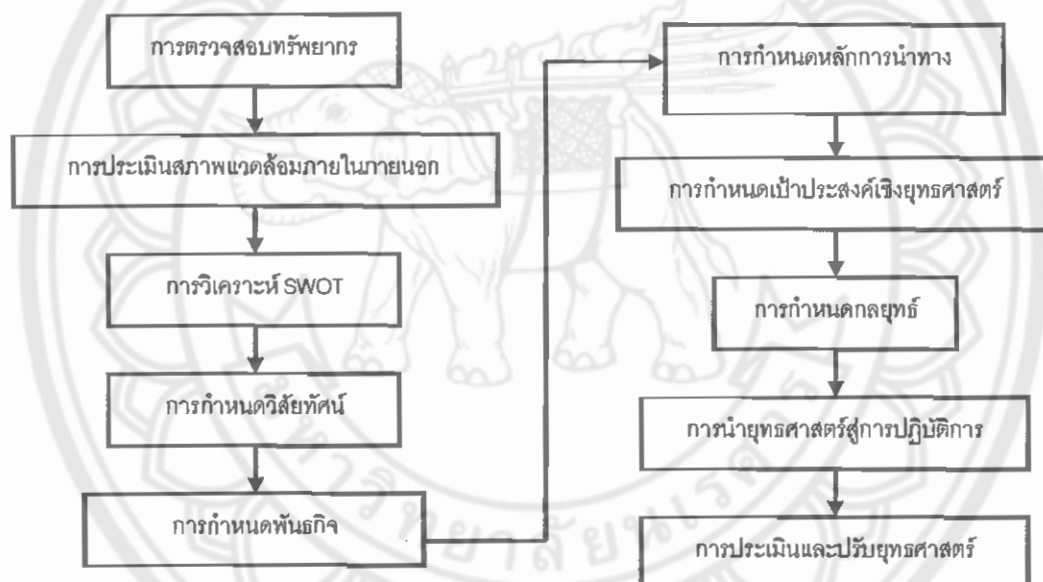
แนวคิดด้านการวางแผนการท่องเที่ยวมี 5 แนวคิด ดังนี้

1. การวางแผนการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างเงิน (Boss Tourism)
นักพัฒนาคือผู้คิดสร้างกำไร โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นโดยปราศจากความคิดเรื่องอนุรักษ์ ชุมชนชาวบ้านไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนา นักพัฒนาต้องการสร้างโรงแรมเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าโดยไม่คำนึงถึงการทำลายสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและวัฒนธรรม
2. การวางแผนการท่องเที่ยวแนวเศรษฐกิจ (Economic Based)
นักพัฒนาคือนักเศรษฐกิจ ซึ่งพิจารณาว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นภาคหนึ่งของเศรษฐกิจ ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเพื่อการเติบโตและการฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติ เป็นการสร้างเงินสร้างงาน และการพัฒนาภูมิภาคต่างๆ โดยยังไม่มีความคิดด้านอนุรักษ์และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
3. การวางแผนการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยว (Destination Based)
นักพัฒนาคือนักวางแผนการใช้ที่ดินและนักวางผังเมือง ซึ่งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยว การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว (Carrying Capacity = CC) การกำหนดขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงที่ยอมรับได้ (Limit of Acceptable Change = LAC) การจัดการผลกระทบที่เกิดจากนักท่องเที่ยว (Visitor Impact Management = VIM) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนการกระจายการท่องเที่ยว เพื่อลดผลกระทบต่อพื้นที่
4. การวางแผนการท่องเที่ยวแนวยึดชุมชนเป็นศูนย์กลาง (Community - Based)
นักพัฒนาคือผู้ประสานงาน การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาชุมชน โดยให้ชุมชนมีบทบาทในการเป็นเจ้าของกิจการการท่องเที่ยวแทนการเป็นแรงงานราคาถูก มีการวางแผนพัฒนาท่องเที่ยวควบคู่กับการวางแผนพัฒนาชุมชน การประเมินผลกระทบด้าน

เศรษฐกิจและสังคม การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม การท่องเที่ยวจึงเป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาชุมชนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน อันจะนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

5. การวางแผนท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

นักพัฒนาคือนักวางแผนแบบบูรณาการ มีการวางแผนการท่องเที่ยวบูรณาการเข้ากับการวางแผนพัฒนาชุมชนในภาพรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการพัฒนาด้านจิตสำนึกไปในแผนพัฒนาที่มุ่งเน้นการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ตั้งไว้ แนวคิดในแนวนี้คือ แนวคิดด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั่นเองกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่มีวงจร ดังนี้

ภาพ 6 แสดงกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว

1. การตรวจสอบทรัพยากร (Resource Audit)

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (2545) ได้ให้แบบการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ทำความเข้าใจทรัพยากรท่องเที่ยว

1.1.1 ประเภททรัพยากร โดยแบ่งออกเป็นทรัพยากรหลัก คือเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวและทรัพยากรหรือรองทรัพยากรสนับสนุน เพื่อสนับสนุนทรัพยากรหลักในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

1.1.2 ชนิดทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ทรัพยากรเหตุการณ์สำคัญ ทรัพยากรกิจกรรม ทรัพยากรบริการ

1.2 การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 1 เขียนรายการทรัพยากรที่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว

1.2.1 รายการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่

- 1) สิ่งที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวชมบนพื้นที่
- 2) สิ่งดึงดูดใจในรูปแบบต่างๆสำหรับนักท่องเที่ยว
- 3) สิ่งบริการสำหรับนักท่องเที่ยว

1.2.2 รายการทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ 1) สาเหตุที่ทำให้ทรัพยากรนี้โดดเด่นบนพื้นที่ 2) ความเป็นเอกลักษณ์ของสถานที่ และ 3) สิ่งนั้นมีความสำคัญเพียงพอเพื่อดึงดูดในปัจจุบันหรือในอนาคตหรือไม่ ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ ได้ดังต่อไปนี้

- 1) ชื่อที่ตั้ง ห่างจากศูนย์กลางหรือศูนย์ข้อมูลเท่าไร
- 2) ฤดูกาลและเวลาที่ใช่
- 3) การเข้าถึง ใครเป็นเจ้าของ / ใครจัดการ / ติดต่อใคร
- 4) มีระดับการใช้มาก น้อย
- 5) ในปัจจุบันใครมาเที่ยว มาจากไหน มาทำอะไร มีลักษณะ

ประชากรอย่างไร

- 6) มีค่าผ่านประตูไหมหรือไม่ เท่าไร ต้องเป็นสมาชิกหรือไม่

1.2.3 รายการทรัพยากรวัฒนธรรม ได้แก่ 1) อะไรทำให้สิ่งนี้โดดเด่น 2) มีความรู้สึกดึงดูดเกี่ยวกับวัฒนธรรมสังคมหรือไม่ 3) มีน้ำหนักมากพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวหรือไม่ ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลทรัพยากรวัฒนธรรม ได้ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ชื่อ ที่ตั้งจากศูนย์ / ศูนย์ข้อมูล
- 2) การเข้าถึง / ทางเข้า / ทางคนพิการ
- 3) เจ้าของบ้านเป็นใคร ใครจัดการ ติดต่อใคร
- 4) ระดับการใช้มากน้อยเพียงใด
- 5) ช่วงเวลาที่ใช้
- 6) ค่าผ่านประตู

7) นักท่องเที่ยวเป็นใคร มาจากไหน มีกิจกรรมและลักษณะประชากรอย่างไร

1.2.4 รายการทรัพยากรเหตุการณ์สำคัญ ได้แก่ 1)อะไรทำให้เหตุการณ์นั้นโดดเด่น 2)สามารถดึงดูดผู้ที่ไม่ใช่คนท้องถิ่นที่มาหรือไม่ 3)เหตุการณ์นั้นเสริมหรือเป็นคู่แข่งกับเหตุการณ์คล้ายๆกันในท้องถิ่นอื่นๆ หรือไม่ และ 4)ความถี่ของการเกิดขึ้น ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลเทศกาล เหตุการณ์สำคัญ ได้ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ชื่อและที่ตั้งของเทศกาล (Events) จากศูนย์ / ศูนย์ข้อมูล
- 2) ช่วงเวลา ฤดูกาล และระยะเวลายาวนานของเทศกาล
- 3) การจัดระบบ และการจัดการ ติดต่อใคร
- 4) จำนวนคนที่เข้าร่วม / ผู้ชมท้องถิ่น/ ผู้ชมต่างถิ่น
- 5) นักท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นอย่างไร เป็นใคร
- 6) กิจกรรมสำหรับให้นักท่องเที่ยวผู้เข้าร่วมปฏิบัติ กิจกรรม

สำหรับนักท่องเที่ยวเข้าชม

- 7) ราคา ค่าผ่านประตู

1.2.5 รายการทรัพยากรกิจกรรม ได้แก่ 1)กิจกรรมนั้นโดดเด่นอย่างไร ในแหล่งท่องเที่ยวและ 2)สามารถดึงดูดผู้ใช้ซึ่งไม่ใช่คนท้องถิ่นหรือไม่ ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลทรัพยากรกิจกรรม ได้ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ชื่อ ที่ตั้ง จากศูนย์ / ศูนย์ข้อมูล
- 2) เวลา / ฤดูกาล
- 3) การเข้าถึง
- 4) เจ้าของ / ผู้จัดการ / ติดต่อใคร
- 5) ระดับกิจกรรม มีมากมายเพียงใด
- 6) มีนักท่องเที่ยว เป็นใคร มาจากไหน
- 7) ค่าผ่านประตู ค่าสมาชิก

1.2.6 การเก็บข้อมูลด้านบริการการต้อนรับ ได้แก่ 1) ชื่อ / ที่ตั้งของบริการข้อมูล 2) เวลาที่เปิดทำการ 3) บริการที่เสนอให้ (ภาษา นำเที่ยว ของที่ระลึก) 4) ข้อมูลที่มีให้ (แผ่นพับแผนที่) 5) ติดต่อใคร 6) ระดับการใช้ปัจจุบัน และ 7) นักท่องเที่ยวเป็นใคร มาจากไหน ทำอะไร

1.2.7 การเก็บข้อมูล โดยทำแผนที่ทรัพยากรท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงที่ตั้งทางกายภาพของทรัพยากร ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรวัฒนธรรม โดยกำหนด

จุดที่จะพบทรัพยากรกิจกรรม เมื่อกิจกรรมนั้นต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม และกำหนดจุดที่ตั้งทางกายภาพของบริการต่างๆ เช่น ที่พักแรม โรงอาหาร และบริการที่สำคัญ ตลอดจนบริการให้นักท่องเที่ยว ซึ่งจะประกอบไปด้วยคำถามดังต่อไปนี้ 1) ใครใช้ทรัพยากร 2) ใช้เวลาใด 3) จำนวนผู้ใช้บริการ และ 4) ผู้ใช้บริการใช้เพื่อจุดประสงค์อะไร

1.2.8 รายการทรัพยากรบริการ ประกอบไปด้วย 1) ชื่อและที่ตั้งของผู้ให้บริการ 2) สามารถติดต่อกับใคร 3) บริการต่างๆ ไม่มีลักษณะอย่างไร

1.2.9 รายการบริการด้านที่พักแรม ประกอบไปด้วย 1) ชื่อและที่ตั้งของสิ่งอำนวยความสะดวกจากศูนย์ 2) ประเภทและอันดับของสิ่งนั้น 3) บริการที่ให้คืออะไร 4) ช่วงเวลาให้บริการ 5) การเข้าถึง ใครคือคนใช้ 6) ใครเป็นเจ้าของ 7) มีกี่เตียง ปริมาณขั้นพื้นฐาน และ 8) ระดับการใช้และอัตราค่าบริการเท่าไร

1.2.10 รายการทรัพยากรด้านอาหาร ประกอบไปด้วย 1) ชื่อที่ตั้งจากศูนย์ 2) ประเภทและอันดับของสิ่งนั้น 3) ใครเป็นเจ้าของ และติดต่อใคร 4) มีกี่ที่นั่ง และเปิดกี่โมงถึง กี่โมง 5) ระดับการใช้ และประเภทผู้ใช้ 6) ถ้วยเฉลี่ยมื้อละเท่าไร ราคาอาหารแต่ละเมนู

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินทรัพยากร ในรายการดังต่อไปนี้

2.1.1 คุณภาพทรัพยากร ได้แก่ 1) สาเหตุที่ทำให้ทรัพยากรนี้ดีกว่า / ไม่ดีกว่าทรัพยากรอื่นในที่อื่นๆ 2) อะไรเป็นจุดอ่อน 3) ได้รับการดูแลรักษาดีหรือไม่ 4) บริการมีคุณภาพสม่ำเสมอตลอดหรือไม่ 5) จะสามารถปรับปรุงและพัฒนาทรัพยากรนี้ได้อย่างไร 6) อะไรคือข้อเสียของการพัฒนาต่อไป

2.1.2 ความโดดเด่นของทรัพยากร ได้แก่ 1) อะไรทำให้ทรัพยากรมีความพิเศษโดดเด่น 2) อะไรทำให้ทรัพยากรนี้แตกต่างจากที่อื่น ๆ 3) ทรัพยากรดังกล่าวสะท้อนให้คิดถึงคุณภาพภูมิภาคนั้นๆ

2.1.3 อำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้แก่ 1) สิ่งนี้มีบทบาทอะไรในกิจกรรมปัจจุบันของนักท่องเที่ยว 2) มีการวัดระดับการใช้ ประเมินการใช้อย่างไร 3) จะพัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวนี้มีเสน่ห์ดึงดูดมากขึ้นอย่างไร

2.1.4 ฐานข้อมูลของทรัพยากรท่องเที่ยว ได้แก่ 1) สาเหตุที่ทำให้ทรัพยากรนั้นเป็นคุณค่าต่อแหล่งท่องเที่ยว 2) ในปัจจุบันการท่องเที่ยวประเภทใดเหมาะสมและน่าพึงพอใจ และถ้าจะให้บทบาทสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคตจะต้องเพิ่มความดึงดูดอย่างไร 3) ทรัพยากรนี้มีลักษณะอะไรซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (The Internal Assessment) / การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (The External Assessment)

การประเมินภายในมีความสำคัญและนับเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การสร้างความได้เปรียบในเชิงแข่งขันเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากความสามารถที่โดดเด่นขององค์กร จุดแข็งของบริษัทลอกเลียนแบบได้ยาก

2.1 กระบวนการในการตรวจสอบภายใน (The Internal Assessment) สภาพแวดล้อมภายใน

สภาพแวดล้อมภายในที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติการขององค์กร ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆทางด้านโครงสร้างขององค์กรและนโยบาย ด้านระบบบริการ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ

2.2 การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (The External Assessment) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

สภาพแวดล้อมภายนอกโดยทั่วไปเป็นปัจจัยภายนอกในระดับกว้างและมีผลกระทบโดยอ้อมต่อการปฏิบัติการขององค์กรทั้งองค์กรภาคธุรกิจเอกชนและองค์กรภาครัฐบาล ประกอบด้วย ปัจจัยต่างๆ

- 2.2.1 ปัจจัยทางด้านสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural factors)
- 2.2.2 ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี (Technological factors)
- 2.2.3 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ (Economic factors)
- 2.2.4 ปัจจัยทางการเมืองและกฎหมาย (Political and legal factors)

3. การวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จะประกอบด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อพิจารณาถึงโอกาสและอุปสรรค และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเรียกว่า การวิเคราะห์ (SWOT Analysis) ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (Strategic Factors)

4. การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision)

วิสัยทัศน์ (Vision) คือ ภาพความสำเร็จที่องค์กรอยากเห็นในอนาคต (To be) ทั้งผู้บริหารองค์กรและบุคลากรภายในองค์กรที่ต้องการเห็นร่วมกันและมีความมุ่งมั่นไปสู่ความสำเร็จนั้นในทางปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา และเป็นภาพความสำเร็จที่ได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องจากภายนอก

5. การกำหนดพันธกิจ

ภารกิจ (Mission) คือสิ่งที่องค์กรต้องดำเนินการเพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง (What to do) โดยกำหนดบทบาทขององค์กรตั้งใจจะทำในระยะเวลาที่กำหนด โดยคำนึงถึงสินค้าหรือบริการขององค์กร ผู้รับบริการ เทคโนโลยีหรือวิธีการที่ใช้ในการดำเนินงาน และความรับผิดชอบขององค์กรที่มีต่อสาธารณะ

6. การกำหนดหลักการนำทาง

การกำหนดหลักการนำทางเพื่อจัดวางทิศทางขององค์กรที่ใช้กันโดยทั่วไปมี 4 วิธี ดังนี้

6.1 วิธีทางตรง (Direct Approach) วิธีนี้เหมาะสำหรับหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรซึ่งเป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีภารกิจ (Mission) ที่ยืดหยุ่นน้อยเนื่องจากกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ชัดเจน แต่เป้าประสงค์ขององค์กรที่เป็นหลักการและเหตุผลที่กฎหมายระบุไว้ในการจัดตั้งหน่วยงานลักษณะเป็นนามธรรม และผู้มีส่วนได้เสียซึ่งมีปริมาณมากจำแนกเป็นกลุ่มได้ไม่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม องค์กรประเภทนี้วิสัยทัศน์ (Vision) ไม่มีความสำคัญเหนือไปกว่าอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย (แตกต่างจากรัฐกิจเอกชนที่สามารถเปลี่ยน Vision ได้) เพียงแต่องค์กรประเภทนี้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อให้บุคลากรขององค์กรตระหนักและระลึกถึงภาพที่พึงประสงค์ขององค์กรที่อยากจะเป็นเท่านั้น

6.2 Goals Approach วิธีนี้เหมาะสำหรับหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรซึ่งเป็นองค์กรขนาดเล็ก มีภารกิจ (Mission) ที่ยืดหยุ่นน้อยเนื่องจากกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ชัดเจน และมีเป้าประสงค์ขององค์กรที่เป็นหลักการและเหตุผลที่กฎหมายระบุไว้ในการจัดตั้งหน่วยงานค่อนข้างเป็นรูปธรรมที่กำหนดโดยองค์กรระดับที่สูงกว่า และผู้มีส่วนได้เสียซึ่งมีปริมาณมากจำแนกเป็นกลุ่มได้ไม่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม องค์กรประเภทนี้วิสัยทัศน์ (Vision) ไม่มีความสำคัญเหนือไปกว่าเป้าประสงค์ขององค์กรที่กำหนดโดยหลักการและเหตุผลที่กฎหมายระบุไว้ในการจัดตั้งหน่วยงานซึ่งมีลักษณะค่อนข้างเป็นรูปธรรม การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ยึดเป้าประสงค์ขององค์กรเป็นหลัก จากการระบุว่า "องค์กรกำหนดเป้าประสงค์ไว้ในลักษณะใด" แล้วจึงกำหนด "ลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์" และ "กลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุด"

6.3 Vision of Success Approach วิธีนี้เหมาะสำหรับองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรและหน่วยงานของรัฐขนาดเล็กที่มีภารกิจ (Mission) ที่ยืดหยุ่นมากเนื่องจากกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ในลักษณะกว้างๆ และมี

เป้าประสงค์ขององค์กรที่เป็นนามธรรม และผู้มีส่วนได้เสียซึ่งมีปริมาณมากจำแนกเป็นกลุ่มได้ไม่หลากหลาย องค์กรประเภทนี้วิสัยทัศน์ (Vision) มีความสำคัญมาก โดยที่ผู้นำสามารถวาดฝัน Vision เบื้องต้น แล้วปรับให้เป็น Vision of Success ขององค์กรในภายหลัง การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์จึงวิสัยทัศน์ขององค์กรเป็นหลัก จากการ "กำหนดภาพ scenario" แล้ว "ตกลงเลือกภาพscenario ที่ดีที่สุด" มีการทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตล่วงหน้าระยะยาว แต่อันตรายที่เกิดขึ้นจากการทำนายที่ตั้งอยู่บนฐานของข้อสมมติ (ซึ่งปรากฏในภายหลังว่าข้อสมมตินั้นไม่เกิดขึ้นจริง) จนกลายเป็นการคาดเดา โดยเฉพาะการใช้ Scenario Model (ที่มีลักษณะเป็นจินตนาการโดยจิตวิสัย)

6.4 Indirect Approach วิธีนี้เหมาะสำหรับหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรซึ่งเป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีภารกิจ (Mission) ที่ยืดหยุ่นน้อยเนื่องจากกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ชัดเจน แต่เป้าประสงค์ขององค์กรที่เป็นหลักการและเหตุผลที่กฎหมายระบุไว้ในการจัดตั้งหน่วยงานลักษณะเป็นนามธรรม และองค์กรประเภทนี้เรื่องวิสัยทัศน์ (Vision) ไม่มีความสำคัญเหนือไปกว่าอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย แต่ผู้มีส่วนได้เสียมีปริมาณมากและจำแนกเป็นกลุ่มได้หลากหลาย การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์จึงต้องทำได้โดยตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมากและมีโอกาสที่กลยุทธ์จะสร้างความขัดแย้งกับกลุ่มผู้มีส่วนได้หลายกลุ่มและกลุ่มผู้มีส่วนเสียอีกหลายกลุ่ม จึงต้องให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งสองประเภทมาช่วยกัน "กำหนดทางเลือกให้หลากหลาย" แล้วจึง "ระบุทางเลือกที่ตอบสนองภารกิจและอนาคตโดยตรง" จากนั้นจึง "กำหนดทางเลือกที่นำไปสู่ความสำเร็จของเป้าประสงค์และกลยุทธ์"

7. กำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ขององค์กร (Organizational Objective) เป็นข้อความที่ระบุผลประโยชน์ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย (For whom) หรือผลลัพธ์ที่องค์กรคาดหวังจะให้เกิดจากการดำเนินงานตามภารกิจ

8. การกำหนดกลยุทธ์

ขั้นตอนในการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation: Five-Step Process) มี 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 8.1 กำหนดกลยุทธ์ โดยกำหนดทางเลือกของกลยุทธ์ที่ปฏิบัติได้ (Practical Alternatives) กำหนดทางเลือกไปสู่สิ่งที่วาดฝัน (Dreams) หรือกำหนดทางเลือกไปสู่วิสัยทัศน์ (Visions)
- 8.2 ศึกษาอุปสรรคที่มีต่อทางเลือกของกลยุทธ์ที่ปฏิบัติได้ ทางเลือกไปสู่สิ่งที่วาดฝัน หรือทางเลือกไปสู่วิสัยทัศน์
- 8.3 เสนอทางเลือกที่นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรและขจัดอุปสรรคขององค์กร

8.4 เสนอแผนปฏิบัติการที่มีโครงการชัดเจน (Major actions)

8.5 เสนอขั้นตอนของกิจกรรม (Specific steps) ในแต่ละโครงการ

9. การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติการ

การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์เป็นการจัดทำแผนปฏิบัติการซึ่งจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทั่วไปเกี่ยวกับวางแผน องค์ประกอบของโครงการ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก การเขียนตัวชี้วัด และการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ

9.1 หลักการทั่วไปเกี่ยวกับวางแผน

9.1.1 ลำดับชั้นของแผนงานและโครงการ หลักการแรกของการวางแผนโครงการได้แก่ความเข้าใจเรื่องลำดับชั้น (Hierarchy) ของแผนงานและโครงการ

9.1.2 กรณีภาครัฐบาล แผนพัฒนาประเทศ (National Plan) จะถูกแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ (Sectoral Plan) เช่น เกษตร อุตสาหกรรม การศึกษาการ สาธารณสุข ฯลฯ และในแต่ละด้านจะมีแผนงาน (Programme) ด้านต่างๆ ยกตัวอย่าง แผนด้านเกษตรจะมีแผนงานด้านการส่งเสริมการผลิตพืช และภายใต้แผนงานนี้มีงาน/โครงการส่งเสริมการผลิตพืชไร่ งาน/โครงการส่งเสริมการผลิตพืชผัก เป็นต้น

9.1.3 การวิเคราะห์ปัญหา หลักการที่สองของการวางแผนและประเมินผลโครงการได้แก่ความเข้าใจเรื่องการกำหนดปัญหาและการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในลักษณะที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างปัญหา (Problem) และสาเหตุ (Cause) ได้ ส่วนในวงวิชาการนั้น เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปถึงหลักการวิจัยที่ว่าจะต้องค้นคว้าถึงสาเหตุ (Cause) และผลที่ได้รับ (Effect) หรือ ตัวแปรอิสระ (Independent Variable หรือ I) และตัวแปรตาม (Dependent Variable หรือ D) เช่น "I เป็นสาเหตุที่มีผลต่อ D" หรือ "D เป็นผลที่เกิดมาจาก I"

9.1.4 การมีส่วนร่วม หลักการที่สามของการวางแผนและปริมาณผลโครงการได้แก่การมีส่วนร่วมของ ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดบุคคลหลัก (Key Persons) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (Full Participation) การเคารพซึ่งกันและกัน (Mutual Respect) และการแบ่งสรรความรับผิดชอบ (Responsibility Allocation)

ในขั้นตอนการวางแผน บุคคลหลักที่เกี่ยวข้องมีทั้งผู้ที่เป็นตัวแทนของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้ที่จะทำหน้าที่ปฏิบัติงานในโครงการ กลุ่มผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของโครงการ กลุ่มผู้เสียประโยชน์จากการดำเนินงานของโครงการ และกลุ่มนักวิชาการวางแผนและประเมินผล บุคคลหลักที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นตัวแทนจริงๆ ทั้งในแง่ชนิด

และพฤติกรรม และได้แสดงบทบาทในการวางแผนอย่างเต็มที่ โดยไม่มีความรู้สึก "เด่น" หรือ "ด้อย" อันเกิดมาจากความแตกต่างในด้านคุณวุฒิและประสบการณ์ ทั้งนี้การให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ในการแสดงความคิดเห็นเป็นการช่วยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (โดยเฉพาะผู้มีคุณวุฒิสูง แต่มีวัยวุฒิน้อยเข้าประชุมกับผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงแต่มีคุณวุฒิด้อยกว่า) นอกจากนี้ เมื่อได้ กำหนดกิจกรรมที่จะจัดทำแล้วควรมีการแบ่งสรรความรับผิดชอบให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงหน้าที่ และความเชี่ยวชาญประกอบกัน

ในขั้นตอนการประเมินผล บุคคลหลักที่เกี่ยวข้องมีทั้งผู้ที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม ต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น บุคคลหลักที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นตัวแทนจริงๆ และช่วยกันวิเคราะห์ผล ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโครงการร่วมกันอย่างเต็มที่โดยไม่หลงเข้าใจผิดว่าเป็นผู้ตรวจสอบ หรือจับผิดการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ควรมีการแบ่งสรรความรับผิดชอบให้ เหมาะสมโดยคำนึงถึงหน้าที่และความเชี่ยวชาญประกอบกัน

9.2 องค์ประกอบของโครงการ

องค์ประกอบของโครงการและความสัมพันธ์กับแผนงาน เมื่อพิจารณาถึง ระบบของจุดมุ่งหมาย (Objective System) มี 4 ระดับ ได้แก่

9.2.1 จุดมุ่งหมาย หมายถึง เป้าประสงค์การพัฒนาขององค์กรโดย ภาพรวม (หรือผลกระทบ) ที่โครงการ "มีส่วนทำให้เกิดขึ้น (Objective = the overall development goal (or "impact") to which the project is to contribute.)

9.2.2 วัตถุประสงค์ หมายถึง ผลที่โครงการต้องการให้บรรลุความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ (Purpose = the project purpose, the intended "effect" the project is to have.)

9.2.3 ผลผลิต หมายถึง ผลที่คาดหวังให้เกิดขึ้นจากการจัดทำกิจกรรม ต่างๆ ของโครงการ (Results = anticipated "outputs" that are to be obtained through the project.)

9.2.4 กิจกรรม หมายถึง กิจกรรมสำคัญที่ต้องกระทำเพื่อให้เกิดผลงานของ โครงการ (Activities = the "activities" necessary in order to achieve the project results.) จากการใช้ทรัพยากรโครงการ (Inputs)

9.3 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อ Output Effect Impact จะเน้นเนื้อหาต่างกัน

ในระดับ Output เน้นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ต้องควบคุมให้ได้และปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ในเรื่องขั้นตอนในกระบวนการจัดทำกิจกรรมและเรื่องทรัพยากรโครงการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และการบริหารจัดการของโครงการ

ในระดับ Effect และ Impact เน้นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ต้องควบคุมให้ได้และปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ 5 ประเด็น ในเรื่องสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเมืองและการบริหาร เศรษฐกิจและการเงิน สังคมวัฒนธรรม และเทคโนโลยี ดังนั้น เวลาทำ Impact Assessment จึงควรพิจารณาให้ครบทั้ง 5 ประเด็น นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาอีกด้วยว่าหากมีปัญหาผลกระทบในแง่ลบที่อาจเกิดขึ้นได้แต่สามารถป้องกันได้ ควรจะนำเอาปัจจัยนั้นมาทำเป็นกิจกรรมเสริมของโครงการหรือไม่

9.4 การเขียนตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดมี 5 ระดับ ได้แก่

9.4.1 ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Inputs) เช่น จำนวนอัตรากำลังของโครงการ จำนวนงบดำเนินการ ปริมาณวัสดุครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่ เป็นต้น

9.4.2 ตัวชี้วัดกระบวนการ (Processes) ได้แก่ การจัดทำกิจกรรมในขั้นตอนต่างๆ

9.4.3 ตัวชี้วัดผลผลิต (Outputs) เช่น บริการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับ หน่วยงานมีระบบสารสนเทศตามที่กำหนดไว้ เป็นต้น

9.4.4 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcomes) เช่น ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย และความพึงพอใจของผู้รับบริการ เป็นต้น

9.4.5 ตัวชี้วัดผลกระทบ (Impacts) เช่น ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มสังคม และการขยายผลโดยกลุ่มสังคมเป้าหมาย เป็นต้น

9.5 การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ

วิธีการพิสูจน์ตัวชี้วัดจะต้องมาจากการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ วิธีการโดยทั่วไป (3ส1อ) ประกอบด้วย สัมภาษณ์ (Interview) สอบถาม (Questionnaire) สังเกตการณ์ (Observation) และเอกสาร (Document)

แหล่งที่มาของข้อมูลและสารสนเทศ อาจได้มาจากระดับโครงการทั้งผู้ปฏิบัติงานของโครงการและประชากรในเขตโครงการ ระดับท้องถิ่นจากหน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่โครงการอยู่ในเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น และระดับชาติจากหน่วยงานจัดเก็บสถิติของกระทรวงต่างๆ

9.6 การบูรณาการแผนงบประมาณ บุคลากร

9.6.1 ระบุยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่หน่วยงานย่อยเกี่ยวข้อง

9.6.2 จำแนกโครงการที่ไม่มีหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมร่วมกับโครงการที่มีหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วม

9.6.3 กำหนดกลุ่มเป้าหมาย/ผู้รับผิดชอบโดยกำหนด Priority จากการวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีอยู่จริงของพื้นที่

9.6.4 กำหนดกิจกรรมของโครงการ

9.6.5 บูรณาการแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมกับแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กลุ่มเป้าหมายเดียวกัน

10. การประเมินและปรับยุทธศาสตร์

10.1 รูปแบบของการประเมินผลมี 3 รูปแบบ ได้แก่

10.1.1 การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโครงการ โดยศึกษากระบวนการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดเพื่อให้เกิดผลงานของโครงการ Activities -----> Outputs

10.1.2 รูปแบบนี้ต่างจากการติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการ (Monitoring) ในแง่ที่ Monitoring เป็นการศึกษากระบวนการนำทรัพยากรของโครงการมาดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดผลงานของโครงการ Inputs -----> Activities -----> Outputs

10.1.3 การประเมินผลที่ได้รับของโครงการ (Project Evaluation) ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการ โดยศึกษาว่าผลงานของโครงการสามารถนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้หรือไม่เพียงใด Outputs -----> Project Purpose

รูปแบบนี้ต่างจากการประเมินผลระหว่างโครงการ (On-going Evaluation) ในแง่ที่ Project Evaluation โดยทั่วไปหมายถึงการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Post-Project Evaluation) ในขณะที่ On-going Evaluation ศึกษา Outputs -----> Project Purpose เช่นเดียวกัน แต่ทำการประเมินผลเมื่อโครงการดำเนินการไปได้เพียงครึ่งเวลาของโครงการ

10.1.4 การประเมินผลกระทบของโครงการ (Impact Evaluation) ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ผลที่ได้รับต่อเนื่องจากประสิทธิผลของโครงการ โดยศึกษาว่าผลที่ได้รับจากการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการสามารถ "เป็นส่วนหนึ่งที่จะไปช่วยสนับสนุน" การบรรลุเป้าประสงค์หลักขององค์กรได้หรือไม่ เพียงใด Project Purpose -----> Development Objectives

10.2 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA)

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) (สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ, 2542, หน้า 2-6) มีดังนี้

กระบวนการพัฒนา อี.ไอ.เอ (EIA) คู่ เอส.อี.เอ (SEA)

10.2.1 ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์นั้น เป็นเพียงการคาดการณ์ล่วงหน้า หรือการทำการพัฒนาไปล่วงหน้าไปก่อนในจินตนาการว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง ถ้าทำการพัฒนาตามโครงการ การใช้ อี.ไอ.เอ ประเมินผลกระทบจึงเป็นการขาดการชี้แนะให้ย้ายโครงการไปในที่ ๆ ก่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด หรือการย้ายโครงการไปจากสถานที่ ๆ เปราะบางที่สุดในด้านสิ่งแวดล้อม และโครงการ อี.ไอ.เอ นั้นจะไม่พิจารณาถึงผลกระทบที่สะสมและผลกระทบในภาพรวมของการพัฒนาทั้งหมด ตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ซึ่งโครงการพัฒนาอาจก่อให้เกิดขึ้นได้

10.2.2 โครงการ อี.ไอ.เอ ไม่สามารถเสนอแนวทางเลือกหรือมาตรฐานการป้องกันผลกระทบที่สมบูรณ์ได้ เพราะทางเลือกที่เสนอนั้นอาจมีข้อจำกัดและไม่สามารถเลือกได้ ดังนั้นโครงการพัฒนามักจะมีความเฉพาะด้าน และมีการตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ไปแล้วตั้งแต่เริ่มทำโครงการ อี.ไอ.เอ และไม่สามารถพิจารณาถึงผลกระทบของการปฏิบัติในโครงการนั้น ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหาย และไม่อาจปรากฏอยู่ในโครงการที่ได้รับความเห็นชอบ

10.2.3 โครงการ อี.ไอ.เอ มักจะปฏิบัติเพียงระยะเวลาสั้น ๆ และรวดเร็ว เนื่องด้วยมีข้อจำกัดด้านการเงิน และเวลาของการวางแผน ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ไม่สมบูรณ์ และโครงการ อี.ไอ.เอ มักไม่ได้เกิดจากการปรึกษาหารือกับชุมชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาตลอดจนความจริงจังในการให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการของการประเมินผลกระทบ

อนึ่ง การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ จึงเป็นสิ่งที่ต้องลงมือทำกันตั้งแต่ในช่วงที่จะมีการตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่ทำโครงการ และเป็นการรวบรวมประเมินผลกระทบของทุก ๆ โครงการในของทุก ๆ บริเวณที่จะเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนา ซึ่งการใช้ยุทธศาสตร์ประเมินผลกระทบในลักษณะดังกล่าวสามารถทำให้มีการประเมินทางเลือกที่หลากหลายได้อย่างเต็มที่ โดยผลกระทบสะสมและภาพรวมจะถูกประมวลได้โดยรอบ ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีโอกาสร่วมรับรู้และแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางอย่างจริงจัง ใน

กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ นั้นจะเป็นไปในลักษณะป้องกันผลกระทบไม่ให้เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาสู่ความยั่งยืนในอนาคต

การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) แบ่งได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่

1) การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ที่ระดับฐาน คือ ระดับโครงการ ได้แก่ การทำ อี.ไอ.เอ ของโครงการ (Project)

2) การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ระดับที่สอง คือ ระดับกลุ่มโครงการ หรือระดับโปรแกรม ได้แก่ การกำหนดยุทธศาสตร์ในการประเมินผลกระทบสะสมในภาพรวมของกลุ่มโครงการ คือ การทำ เอส.อี.เอ ของโปรแกรม

3) การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ระดับที่สาม คือระดับแผนงาน ได้แก่ แผนงานสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินงานอย่างสอดคล้องกันและภายในเวลาที่กำหนด เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติการ คือระดับแผนงาน จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ในการประเมินผลกระทบของทุกโปรแกรมที่อยู่ภายใต้แผนหลักเดียวกัน คือการทำ เอส.อี.เอ ของแผน นั้นเอง

4) การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ระดับที่สี่ คือ ระดับนโยบาย ได้แก่การประเมินผลกระทบในระดับความคิด แรงบันดาลใจและการชี้แนะแนวทางไปสู่การปฏิบัติของโครงการพัฒนา คือการทำ เอส.อี.เอ ของนโยบาย

10.3 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) และการพัฒนาที่ยั่งยืน

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) ซึ่งเป็นการประเมินผลกระทบในระดับที่สูงกว่า อี.ไอ.เอ ถึง 3 ระดับนั้น สามารถลดปัญหาหลายประการของการทำโครงการ อี.ไอ.เอ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในปัจจุบันจึงได้ปรับการทำ อี.ไอ.เอ ของระดับโครงการขยายสู่การใช้ เอส.อี.เอ เพื่อให้มีการปฏิบัติการที่เหมาะสมและมียุทธศาสตร์ที่ยั่งยืน และมีการรวบรวมปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายเข้าด้วยกันเพื่อนำมาพิจารณาในระดับการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการพัฒนา การป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านลบ การมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดจนความโปร่งใสของการประเมินที่เพิ่มขึ้นทุกระดับโดยเน้นให้มีขั้นตอนที่ชัดเจนของการอนุญาต และความพยายามดังกล่าวทั้งหมด เพื่อที่จะนำไปสู่การประเมินผลกระทบที่ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ซึ่งการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์อย่างยั่งยืนนั้น อาจนำมาประยุกต์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ

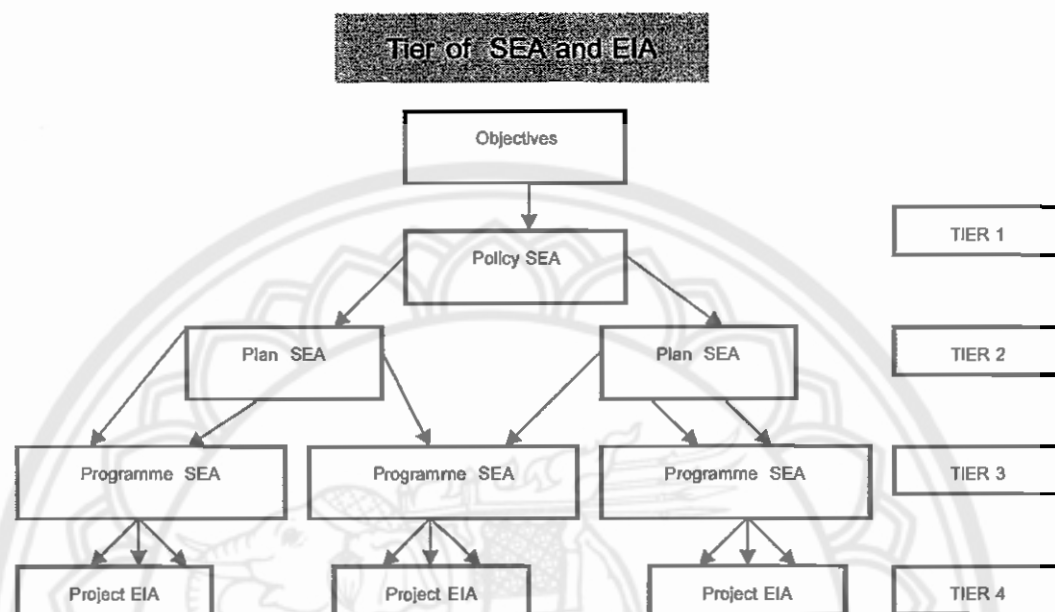
แนวทางที่ 1 แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน รูปแบบ ระดับบนสู่ระดับล่าง คือ เริ่มจากการตั้งเป้าหมายระดับบน คือ การพัฒนาที่ยั่งยืน ลงสู่การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่โครงการ ตลอดจนการกำหนดนโยบาย แผนงาน โปรแกรม ตามลำดับชั้นลงมา จนถึงระดับโครงการ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับหลักต่อไปนี้

1. การให้คำมั่นสัญญาเกี่ยวกับจุดประสงค์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. การกำหนดตัวแปรและปัจจัยที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ ทรัพยากร งบประมาณ และพื้นที่ เป็นต้น
3. กำหนดขีดความสามารถในการรองรับ
4. การกำหนดยุทธศาสตร์การประเมินผลกระทบ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย แผนงาน โปรแกรม และโครงการ โดยใช้โครงการและแผนการพัฒนาทางเลือกซึ่งเคารพความสามารถในการรองรับ
5. การเลือกแนวทางการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่ดีที่สุด
6. การทำการประเมินผลกระทบของโครงการย่อย แต่ละโครงการภายใต้ขอบเขตข้อกำหนดที่ตั้งไว้โดย เอส.อี.เอ
7. การกำหนดแนวทางการประเมินผล เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงขั้นตอนที่กล่าวมาในข้างต้น

แนวทางที่ 2 แนวทางการวางแผนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนรูปแบบ "การเพิ่มคุณค่า(Incremental)" ซึ่งจะเป็นการวางแผนที่มีการตั้งเป้าหมายสูงสุด เช่น การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนจุดยืนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเปลี่ยนหน้าที่ของเครื่องมือ จากเครื่องมือเพื่อประเมินผลกระทบ เครื่องมือเพื่อลดผลกระทบให้น้อยที่สุดเพื่อสร้างความมั่นใจว่าจะมีการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นจุดหมายปลายทางโดยมีการเสนอแนวทางที่จะมองไปข้างหน้าในอนาคตโดยมุ่งเน้นความสำคัญกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน ตั้งแต่ระดับฐาน คือระดับโครงการ โดยผ่านหลักการที่มีมาตรการป้องกันสองหน้า มีนโยบาย ซึ่งจะไม่มีการเสียใจในภายหลังและการประยุกต์ใช้ทดสอบที่เรียบง่ายที่บ่งบอกถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดที่จะทำประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางยุทธศาสตร์สู่ความยั่งยืน ซึ่งอาจมีอุปสรรคเช่นกัน เพราะหลายประเทศมีเป้าประสงค์ของการพัฒนาระยะสั้น ซึ่งเป็นเพียงปฏิกิริยาสนองเหตุการณ์และปัญหาเฉพาะด้านมากกว่าการให้ความสำคัญกับ เป้าประสงค์ ด้านการป้องกันระยะยาว เช่น การพัฒนาที่ยั่งยืน การกำหนดปัจจัย

เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนก็เป็นสิ่งที่ทำได้ยากในระดับนานาชาติ การกำหนดความสามารถในการรองรับ ภายใต้ปัจจัยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นสิ่งที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

ภาพ 7 แสดงการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

10.4 การจัดการประเมินผลด้านบริหารธุรกิจ Balance Scorecard

แนวคิด Balance Scorecard (BSC) เป็นแนวคิดที่เริ่มเป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลายตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 (1990) ทำให้หลักการและแนวคิดของ Balance Scorecard มีวิวัฒนาการและการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลองค์กรเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับองค์กรต่างๆ แต่ในอดีตผู้บริหารขององค์กรหลายๆแห่งรวมทั้งนักวิชาการด้านบริหารธุรกิจได้ละเลยในเรื่องของการประเมินผลไปพอสมควร ดังนั้น Balance Scorecard (BSC) ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการประเมินผลองค์กรรูปแบบหนึ่ง พบว่าคุณประโยชน์ที่สำคัญไม่ได้อยู่ที่การเป็นเครื่องมือในการประเมินผลเท่านั้น ถึงแม้ว่า BSC จะมีจุดเริ่มต้นจากการประเมินผลองค์กรแต่ในปัจจุบัน BSC ได้พัฒนาจนกลายเป็นเครื่องมือในการบริหารองค์กรทั้งหมด ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องช่วยในการบริหารองค์กรโดยอาศัยการวัดหรือการประเมินเป็นหลัก

สำหรับตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicator หรือ KPI) นั้นเป็นเครื่องมือประเมินผลว่า ผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ขององค์กรเป็นอย่างไร ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดนั้นมีวิธีการหลายวิธี ซึ่งถ้ามองอีกแง่หนึ่ง BSC เป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยกำหนด KPI

Balance Scorecard ประกอบด้วยมุมมอง 4 มุมมองได้แก่

10.4.1 มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective) เป็นมุมมองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะสำหรับองค์กรธุรกิจที่มุ่งแสวงหาผลกำไร มักจะประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ด้านได้แก่ ด้านการเพิ่มขึ้นของรายได้ (Revenue Growth) และด้านการลดลงของต้นทุน (Cost Reduction) หรือการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพ (Productivity Improvement) ซึ่งสามารถประกอบไปด้วยการใช้สินทรัพย์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น (Asset Utilization)

10.4.2 มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspective) ภายใต้มุมมองด้านลูกค้าจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญอยู่ 5 ประการ ได้แก่

10.4.3 ส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Share) โดยตัวชี้วัดสำคัญ เช่น ส่วนแบ่งตลาดเปรียบเทียบกับคู่แข่งที่สำคัญ

10.4.4 การรักษาลูกค้าเก่า (Customer Retention) เป็นการวัดความสามารถในการรักษาลูกค้าเดิมขององค์กร

10.4.5 การรักษาลูกค้าใหม่ (Customer Acquisition) เป็นการวัดความสามารถขององค์กรในการแสวงหาลูกค้าใหม่ โดยตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น จำนวนลูกค้าใหม่ต่อลูกค้าทั้งหมด หรือจำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นหรือ รายได้จากลูกค้าใหม่ต่อรายได้ทั้งหมด

10.4.6 ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) เป็นการวัดความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการขององค์กร หรือตัวองค์กรเอง

10.4.7 กำไรต่อลูกค้า (Customer Profitability) โดยตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น รายได้และต้นทุนต่อลูกค้าหนึ่งราย

10.4.8 มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) ภายใต้มุมมองนี้จะต้องพิจารณาว่าอะไรคือกระบวนการที่สำคัญในภายในองค์กรที่จะช่วยให้องค์กรสามารถนำเสนอคุณค่าที่ลูกค้าต้องการ และช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้มุมมองด้านการเงิน มุมมองนี้จะให้ความสำคัญกับกระบวนการภายในองค์กรที่มีความสำคัญที่จะช่วยนำเสนอคุณค่าที่ลูกค้าต้องการ

10.4.9 มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) เป็นมุมมองที่มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นมุมมองที่ให้ความสำคัญต่อ

อนาคตขององค์กรและถ้าขาดมุมมองนี้ไปจะทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้มุมมองอื่นๆ ข้างต้น ภายใต้มุมมองนี้องค์กรจะต้องพิจารณาว่าในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้มุมมองด้านการเงิน ด้านลูกค้า และกระบวนการภายใน องค์กรจะต้องมีการเรียนรู้ พัฒนา และเตรียมตัวอย่างไรบ้าง โดยส่วนใหญ่วัตถุประสงค์ภายใต้มุมมองนี้แบ่งเป็น 3 ด้านหลักๆ ได้แก่ ด้านเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลภายในองค์กร ด้านเกี่ยวกับระบบข้อมูลสารสนเทศ และด้านเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร

1) วัตถุประสงค์ (Objective) ที่สำคัญของแต่ละมุมมอง ซึ่งในความหมายของคำว่าวัตถุประสงค์ตามแนวคิด BSC นั้นคือสิ่งที่องค์กรมุ่งหวังหรือต้องการที่จะบรรลุในด้านต่างๆ

2) ตัวชี้วัด (Measures หรือ Key Performance Indicators) ได้แก่ ตัวชี้วัดของวัตถุประสงค์ในแต่ละด้าน ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดว่าองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละด้านหรือไม่

3) เป้าหมาย (Target) ได้แก่เป้าหมายหรือตัวเลขที่องค์กรต้องการจะบรรลุของตัวชี้วัดแต่ละประการ

4) แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม (Initiatives) ที่องค์กรจะจัดเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดขึ้น โดยในขั้นนี้ยังมีแผนปฏิบัติการที่จะทำเป็นเพียงแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเบื้องต้นที่ต้องทำเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

10.5 กระบวนการในการพัฒนาและจัดทำ Balance Scorecard

ในกระบวนการจัดทำ Balance Scorecard นั้น ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

10.5.1 การวิเคราะห์ทางกลยุทธ์ ซึ่งได้แก่การทำ SWOT Analysis ซึ่งเป็นที่นิยมและรู้จักกันอย่างแพร่หลาย เพื่อให้ได้ทิศทางและกลยุทธ์ขององค์กรที่ชัดเจน

10.5.2 กำหนดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กร โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์หลัก (Strategic Themes) ที่สำคัญขององค์กร

10.5.3 วิเคราะห์และกำหนดว่า BSC ขององค์กรควรมีทั้งหมดกี่มุมมอง และมุมมองแต่ละมุมมองควรมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

10.5.4 จัดทำแผนที่ทางกลยุทธ์ (Strategy Map) ระดับองค์กร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่สำคัญภายใต้แต่ละมุมมอง โดยพิจารณาว่าในการที่องค์กรจะสามารถดำเนินงานและบรรลุวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กรได้นั้น จะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ในด้านใดบ้าง

10.5.5 ภายใต้วัตถุประสงค์แต่ละประการ จะต้องกำหนดรายละเอียดของวัตถุประสงค์นั้นในด้านต่างๆ ทั้งในด้านของ ตัวชี้วัด ฐานข้อมูลในปัจจุบัน เป้าหมายที่จะต้องบรรลุ

รวมทั้งแผนงานกิจกรรม หรือโครงการที่จะต้องทำ ซึ่งภายใต้ขั้นตอนนี้สามารถที่จะแยกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

10.5.6 การจัดทำตัวชี้วัด

10.5.7 การกำหนดเป้าหมาย โดยอาศัยข้อมูลในปัจจุบัน

10.5.8 จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่จะต้องทำเพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

10.5.9 เมื่อจัดทำแผนงานหรือโครงการเสร็จแล้ว สามารถที่จะแปลง ตัวชี้วัด และเป้าหมายระดับองค์กร เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนงานหรือโครงการหลัก

3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10(พ.ศ. 2550 - 2554)

คณะรัฐมนตรีรับทราบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 -2554) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การพัฒนายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล สรุปได้ดังนี้

3.1 วิสัยทัศน์ประเทศไทย

มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

3.2 พันธกิจ เพื่อให้การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เห็นควรกำหนดพันธกิจของการพัฒนาประเทศ ดังนี้

3.2.1 พัฒนาคคนให้มีคุณภาพ คุณธรรมนำความรอบรู้อย่างเท่าทัน

3.2.2 เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม

3.2.3 ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

3.2.4 พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิดธรรมาภิบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.3 วัตถุประสงค์

3.3.1 เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา เสริมสร้างบริการสุขภาพอย่างสมดุลระหว่างการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3.3.2 เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เป็นรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต และอนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้นโยบายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นำไปสู่การพึ่งตนเองและลดปัญหาความยากจนอย่างบูรณาการ

3.3.3 เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตสู่การเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิตสูงขึ้น

3.3.4 เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และระบบบริหารความเสี่ยงให้กับภาคการเงิน การคลัง พลังงาน ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดแรงงาน และการลงทุน

3.3.5 เพื่อสร้างระบบการแข่งขันด้านการค้าและการลงทุนให้เป็นธรรม และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งสร้างกลไกในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาสู่ประชาชนในทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม

3.3.6 เพื่อเสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ ควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ และการดำรงชีวิตของคนไทยทั้งในรุ่นปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งสร้างกลไกในการรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างเป็นธรรมและอย่างยั่งยืน

3.3.7 เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่ภาคีรัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน และขยายบทบาทขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับการเสริมสร้างกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3.4 เป้าหมาย

3.4.1 เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนและความเข้มแข็งของชุมชน

1) การพัฒนาคน

1.1) คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมี ศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

1.2) เพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเป็น 10 ปี พัฒนากำลังแรงงานระดับกลางที่มีคุณภาพเพิ่มเป็นร้อยละ 60 ของกำลังแรงงานทั้งหมด และเพิ่มสัดส่วนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาเป็น 10 คน ต่อประชากร 10,000 คน

1.3) อายุคาดหมายเฉลี่ยของคนไทยสูงขึ้นเป็น 80 ปี ควบคู่กับการลดอัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคป้องกันได้ใน 5 อันดับแรก คือ หัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หลอดเลือดสมอง และมะเร็ง นำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน และลดรายจ่ายด้านสุขภาพของบุคคลลงในระยะยาว

2) การพัฒนาชุมชนและแก้ปัญหาความยากจน ทุกชุมชนมีแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผนชุมชนไปใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณเพิ่มกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมและบรรเทาปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด และขยายโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และลดสัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลงเหลือร้อยละ 4 ภายในปี 2554

3.4.2 เป้าหมายด้านเศรษฐกิจ

1) โครงสร้างเศรษฐกิจ สัดส่วนภาคเศรษฐกิจในประเทศต่อการค้าระหว่างประเทศ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75 ภายในปี 2554 และสัดส่วนภาคการผลิตเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15 ภายในปี 2554

2) เสถียรภาพเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ 3.0 - 3.5 ต่อปี สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่เกินร้อยละ 50 และความยืดหยุ่นการใช้พลังงานเฉลี่ยไม่เกิน 1: 1 ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

3) ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ สัดส่วนรายได้ของกลุ่มที่มีรายได้สูงสุด ร้อยละ ๒๐ แรก ต่อรายได้ของกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 20 ไม่เกิน 10 เท่าภายในปี 2554 และสัดส่วนผลผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

3.4.3 เป้าหมายการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

1) รักษาความสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีพื้นที่ป่าไม้ไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 33 และต้องเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 18 ของพื้นที่ประเทศ รวมทั้งรักษาพื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทานไม่น้อยกว่า 30,000,000 ไร่

2) รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการดำรงคุณภาพชีวิตที่ดีและไม่เป็นภัยคุกคามต่อระบบนิเวศ ตลอดจนคุณภาพชีวิตของคนไทย

3.4.4 เป้าหมายด้านธรรมาภิบาล

1) มุ่งให้ธรรมาภิบาลของประเทศดีขึ้น มีคะแนนภาพลักษณ์ของความโปร่งใสอยู่ที่ 5.0 ภายในปี 2554 ระบบราชการมีขนาดที่เหมาะสม และมีการดำเนินงานที่คุ้มค่าเพิ่มขึ้น ลดกำลังคนภาครัฐให้ได้ร้อยละ 10 ภายในปี 2554 ธรรมาภิบาลในภาคธุรกิจเอกชนเพิ่มขึ้น ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้และมีอิสระ ในการพึ่งตนเองมากขึ้น ภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง รู้สิทธิ หน้าที่ และมีส่วนร่วมมากขึ้นในการตัดสินใจและรับผิดชอบในการบริหารจัดการประเทศ

2) สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลในบริบทไทย ให้มีการศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ในด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย วัฒนธรรมธรรมาภิบาล และวัฒนธรรมสันติวิธีเพิ่มขึ้นในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

3.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนเร็วและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เหมาะสม ดังนี้

3.5.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน

3.5.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็งด้วยการส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน

3.5.3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการผลิตให้สมดุลและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเพื่อสร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิตและบริการ บนฐานการเพิ่มคุณค่าสินค้าและบริการจากองค์ความรู้สมัยใหม่ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรม และการบริหารจัดการที่ดี รวมทั้งสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดีด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การปฏิรูปองค์กร การปรับปรุงกฎระเบียบ การพัฒนามาตรฐานในด้านต่าง ๆ และการดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พร้อมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันและระบบบริหารความเสี่ยงของระบบเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ

3.5.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการรักษาฐานทรัพยากรและความ

สมดุลของระบบนิเวศเพื่อรักษาสสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.5.5 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ มุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน

3.6 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 สู่การปฏิบัติ ต้องให้ภาคีพัฒนาทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน โดยนำเอาแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของ แผนมาแปลงไปสู่แผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการปรับระบบการจัดสรรทรัพยากร การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ การสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งการติดตามประเมินผลอย่างเป็น ระบบ โดยมีแนวทางสำคัญ ดังนี้

3.6.1 เสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีพัฒนา จัดทำแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ ที่บูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.6.2 กำหนดแนวทางการลงทุนที่สำคัญตามยุทธศาสตร์การพัฒนาใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

3.6.3 เร่งปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ให้ บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

3.6.4 ศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อหนุนเสริมการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 สู่การปฏิบัติ

3.6.5 พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลและสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จของ การพัฒนาในทุกระดับ

3.6.6 สนับสนุนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลในทุกระดับและการเชื่อมโยง โครงข่ายข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานกลางระดับนโยบาย ตลอดจนระดับพื้นที่และท้องถิ่น

4. แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2547-2551

4.1 วิสัยทัศน์ / พันธกิจ

“พัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและกีฬาของเอเชียเพื่อร่วม พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยให้มีความสุขอย่าง ยั่งยืน” สร้าง ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาให้ยั่งยืนอย่างเป็นระบบ ด้วยการบริหาร

จัดการสร้างเครือข่ายที่บูรณาการเพื่อสร้างคน สร้างรายได้ และสร้างชาติให้เป็นผู้นำทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

4.2 ภารกิจและอำนาจหน้าที่

การส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การศึกษาด้านกีฬานันทนาการและราชการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (พ.ร.บ.ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 หมวด 5 มาตรา 14)

4.3 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น
2. เพื่อเป็นเครื่องมือในการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมาย
3. เพื่อดำเนินการตลาดเชิงรุกที่เกิดผลได้ในระยะเวลารวดเร็วและเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Share) ในภูมิภาคเอเชียมากกว่าร้อยละ 10 ในสิ้นปี 2551

ประกอบได้ด้วยกลยุทธ์ดังนี้

1. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน ตลาดเชิงรุก ทั้งในและต่างประเทศ
2. ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็น Gateway ในภูมิภาคเอเชีย
3. พัฒนาระบบสารสนเทศ
4. ส่งเสริม World Event Marketing

4.4 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักในการกระจายรายได้และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน
2. เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาดและเป็น Magnet ดึงดูดนักท่องเที่ยว

3. เพื่อให้สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวมีมาตรฐานสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

4. เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในมาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

โดยมีเป้าหมาย คือ

1. มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาด และเป็น Magnet เพียงพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้นมากกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

2. รายได้ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายที่มาจากสาขาการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี

3. มีแหล่งท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรชุมชนดูแล อนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ดังนี้

1. สร้าง พัฒนาฟื้นฟู และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

2. ยกกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ

3. เพิ่มมาตรฐานการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

4. พัฒนามาตรฐานการ รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ

นักท่องเที่ยว

4.5 ยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

2. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

กับการท่องเที่ยว

3. เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวสอดคล้องกับเชื่อมโยงกับ

ยุทธศาสตร์ระดับชาติ นโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การพัฒนา 19 กลุ่มจังหวัด

โดยมีเป้าหมาย คือ

1. องค์กรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีจำนวนเพิ่มขึ้น

2. เพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความสามารถในการบริหาร

จัดการที่ดี

3. มีการดำเนินการตามแผนงาน / โครงการแบบบูรณาการด้านการท่องเที่ยวประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ดังนี้

3.1 เพิ่มขีดความสามารถของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว

3.2 ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการในทุกระดับทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชนในประเทศและต่างประเทศ

3.3 การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว

นโยบายด้านการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. เร่งฟื้นฟูระดับความสัมพันธ์และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ไทยเป็นประตูทางผ่านหลักของการท่องเที่ยวในภูมิภาคทั้งด้านการตลาด การขนส่ง การลงทุน การบริหารจัดการ รวมถึงการจัดปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

2. บริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุกโดยสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวทั้งระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศและยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการประชุมการสัมมนา และการแสดงสินค้าของภูมิภาคเอเชีย

3. เร่งพัฒนา บูรณะ พื้นฟูมรดกและสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมทั้งในเขตเมืองและนอกเมืองเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่ สร้างแหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยจะส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตให้ยั่งยืนสภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง

4. เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดสหกรณ์การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัยและป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

3.5 แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวด้านการตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดของแผนการตลาดการท่องเที่ยว แผนการตลาดการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในปี 2551 ดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. กรอบนโยบายรัฐบาล ซึ่งต้องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือมุ่งเน้นพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ เน้นการนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ

2. กรอบนโยบายของคณะกรรมการ ททท. ซึ่งได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของการท่องเที่ยว เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนทั่วทุกภูมิภาค เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย โดยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างยั่งยืนภายใต้ความเข้มแข็งของ Brand ประเทศไทย และจะต้องสร้างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม ภายใต้จิตสำนึกของการรักษาสิ่งแวดล้อม และความภูมิใจในชาติ

3. กรอบยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในระยะ 5 ปี ของ ททท. คือ มุ่งเน้นพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ เน้นการนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ เพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน และสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

เป้าหมายตำแหน่งทางการตลาด

ให้ประเทศไทยเป็น “แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพที่หลากหลาย ให้ประสบการณ์ที่ทรงคุณค่า และประทับใจ” โดยนำเสนอจุดแข็งด้านการท่องเที่ยวของไทย ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยว

เป้าหมายทางการตลาด

เน้นการส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพมุ่งเน้นรายได้มากกว่าจำนวน

นักท่องเที่ยว

1. ตลาดในประเทศ มีรายได้หมุนเวียนภายในประเทศ 385,000 ล้านบาท

เพิ่มขึ้นร้อยละ 2

2. ตลาดต่างประเทศ รายได้จำนวน 600,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10

กลุ่มเป้าหมาย

ตลาดต่างประเทศ เน้นนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคหลัก ๆ เช่น ภูมิภาคยุโรป ภูมิภาคเอเชียตะวันออก (Key Markets) และตะวันออกกลางเป็นหลัก โดยดำเนินการรักษาฐานตลาดเดิม

ประมาณ 21 ตลาด และบุกตลาดใหม่ (Emerging Markets) คือ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย รัสเซียและ CIS กลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก ตะวันออกกลาง (สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก และซาอุดีอาระเบีย) ซึ่งแม้ว่าตลาดเหล่านี้จะมีฐานตลาดขนาดเล็ก แต่มีแนวโน้มการเติบโตสูงมาก

สินค้าทางการท่องเที่ยว

เพื่อสนับสนุนการสร้างการแข่งขันให้กับ Brand “Amazing Thailand” ที่ ททท. ต้องการจะต่อยอดและสร้างความแตกต่างที่เหนือกว่าคู่แข่ง การนำเสนอสินค้าและบริการท่องเที่ยวสู่ตลาดโลก ในปีนี้ จึงนำเสนอในลักษณะรวมกลุ่มของสินค้า และสร้าง Theme ให้กับแต่ละกลุ่ม เพื่อสื่อถึงประสบการณ์ต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ และเกิดความ “Amazing” ต่อประเทศไทย จากจุดแข็งของสินค้าที่มีอย่างหลากหลาย โดย ททท. จะนำเสนอจุดแข็งของสินค้าประเทศไทยเป็น 7 กลุ่ม หรือ 7 แนวทางที่จะสร้างความสุขให้กับนักท่องเที่ยวในปี 2551

Amazing Products 7 แนวทางสร้างความสุข

1. วิถีไทย “หัวใจแผ่นดิน” (The World's Friendliness Culture) สื่อถึงความเป็นตัวตนของคนไทย วิถีชีวิตที่เป็นรากเหง้า ที่มีความเรียบง่าย สงบ เป็นเสน่ห์ของไทย และทำให้ประเทศไทยมีความต่างที่เหนือชั้นกว่าคู่แข่งอื่นๆ กลุ่มของสินค้าที่ ททท. จะนำเสนอเพื่อสะท้อนแนวคิด ก็เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อาหารไทย เทศกาลประเพณี และแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตต่างๆ เช่น จำไทย มวยไทย แกะสลักผัก ผลไม้ ดำนา ทำนา

2. มรดกแห่งแผ่นดิน (Land of Heritage and History) นำเสนอกลุ่มสินค้าด้านวัฒนธรรมไทย ที่สร้างความภูมิใจในความเป็นชาติและพร้อมที่จะอวดสู่สายตาชาวโลก กลุ่มสินค้าเหล่านี้ เช่น สถานที่ซึ่งเป็นมรดกโลก แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา รวมไปถึงพิพิธภัณฑ์ต่างๆ

3. หลากหลายทะเลไทย (Sun Surf and Serenity) ความแตกต่างที่หลากหลายของทะเลไทย สามารถสร้างความสุข และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกรูปแบบ เช่น พักผ่อน หัวหิน ภูเก็ต กระบี่ สมุย

4. ชีวิตร่วมสมัย ความสุขใจที่แตกต่าง (Your Senses with Unique Trends) นำเสนอกลุ่มสินค้าบริการที่สอดคล้องตามกระแสนิยม หรือ In Trend ซึ่งเป็นจุดขายด้วยรูปแบบที่ทันสมัย แปลกตาในแนว Chic, Hip, Modern ทั้งร้านอาหาร แหล่งช้อปปิ้ง บูติกไฮเทค เช่น อินดิโก้ เวิร์ล พาวริลเลียนสมุย ซีร็อคโค เวอร์ติโก้ ฯลฯ

5. รักษ์ ห่วงใย ใส่ใจธรรมชาติ (The Beauty of Natural Wonders) สร้างความตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ด้วยรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Green Tourism การท่องเที่ยวแบบประหยัดพลังงาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวยอมรับประเทศไทยในฐานะผู้ที่ห่วงใย

ธรรมชาติ และเกิดความเข้าใจคุณค่าของการเป็นผู้ห่วงใยสิ่งแวดล้อม เช่น เชื้อนภูมิพล จักรยาน เสือภูเขา นานาชาติ ดำน้ำเก็บขยะ ปลูกปะการังได้นำ พังงาช่วยด้วยมือเรา ผจญภัยหัวใจสีเขียว เยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6. สุขภาพนิยม (The Beauty of Wellness and Wellbeing) ให้ความสำคัญต่อสุขภาพทางกายและทางใจ เช่น สปา สมาธิ การแพทย์ที่ทันสมัย

7. เทศกาลความสุข สีสันหรรษา (The Land of Year Round Festivities) กิจกรรมท่องเที่ยวที่ ควบคู่ไปกับความสนุกสนาน รื่นเริง และความบันเทิง โดยนำเอางานเทศกาล ระดับโลกและระดับนานาชาติต่างๆ เป็นตัวดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว และสื่อมวลชน ต่างชาติ เช่น กอล์ฟจอห์นนี่ วอล์คเกอร์ คลาสสิก กอล์ฟพรอยด์ ไทโรฟี ภูเก็ตรีกัตต้า เป็นต้น

กลยุทธ์การส่งเสริมตลาดต่างประเทศ

1. สร้างความเข้มแข็งให้แบรนด์ “ประเทศไทย”
2. ขยายตลาดกลุ่มคุณภาพ
3. รักษาส่วนแบ่งทางการตลาด (โดยรักษารฐานตลาด Leisure และส่งเสริมการเดินทางซ้ำ)

4. เสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน

แนวทางการดำเนินงานตลาดต่างประเทศ

เน้น “การส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ มุ่งเน้นรายได้มากกว่าจำนวนนักท่องเที่ยว” โดยประยุกต์ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ร่วมสมัยในการทำตลาด E-Marketing ควบคู่ไปกับการทำตลาดในลักษณะดั้งเดิม (Traditional) ในการสร้างการรับรู้ประเทศไทย ขยายตลาดไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่มีคุณภาพ และรักษารฐานตลาดเดิม ผ่านเครือข่ายพันธมิตรที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเก่า ในลักษณะของ Word of Mouth การทำ Tactical Campaign และทำแพคเกจพิเศษเสนอขายผ่านร้านอาหาร สายการบิน บริษัทนำเที่ยว ฯลฯ รวมถึงการเข้าร่วมงาน Trade Show และ Road Show

กลยุทธ์การส่งเสริมตลาดในประเทศ

1. รณรงค์ให้เกิดการรู้จัก รักษาแหล่งท่องเที่ยว
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติของการเรียนรู้
3. สร้างกระแสให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต
4. สร้างการรับรู้ความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่
5. ส่งเสริมการเดินทางเชื่อมโยงในภูมิภาคและระหว่างภูมิภาค

แนวทางดำเนินงานด้านตลาดในประเทศ

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและพฤติกรรมของผู้บริโภค ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้าน สิ่งแวดล้อม รวมทั้ง การน้อมรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินงานด้านตลาดในประเทศ ในปี 2551 จึงให้ความสำคัญกับการสร้างความสมดุล ทำ 2 มิติ คือ มิติทางสังคม โดยจะเน้นการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี รวมทั้ง ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการเรียนรู้สำหรับคนไทย เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรักและหวงแหนในทรัพยากรของชาติ และมิติทางเศรษฐกิจ โดยกระจาย รายได้จากการท่องเที่ยวภายในประเทศไปสู่พื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ

3.6 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ได้นำหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) มาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม โดยเน้นหลักการ 3 ประการดังนี้ (กรมการปกครอง, ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลจังหวัด, 2546.หน้า 50)

3.6.1 กระบวนการมีส่วนร่วม (Participation) จากทุกภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรส่วนท้องถิ่น นักการเมือง นักวิชาการและชุมชน โดยใช้กระบวนการการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในระดับจังหวัด และการระดมข้อมูลและความคิดเห็นขึ้นมาจากระดับท้องถิ่น / ตำบล และอำเภอ ตามลำดับ โดยผ่านระบบตัวแทนของแต่ละระดับ

3.6.2 การใช้ฐานข้อมูล (Database) ประกอบการพิจารณาการตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการแต่ละเรื่อง / ประเด็น มีความเหมาะสมตรงกับความเป็นจริง และมีข้อมูลยืนยันที่มีเหตุผล สามารถอธิบายได้ชัดเจน ทั้งนี้ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือจัดทำแสดงผลของข้อมูล

3.6.3 การบูรณาการ (Integration) แผนงาน งาน / โครงการและกิจกรรม ของส่วนราชการหน่วยงานและองค์กรต่างๆให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลจังหวัดวงเงินที่ได้รับจัดสรรและคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดเพื่อประชาชน โดยยึดพื้นที่เป้าหมายหรือกลุ่มเป้าหมายการพัฒนาเป็นหลักในการบูรณาการ และควบกำหนดให้มีหน่วยงานเจ้าภาพอย่างชัดเจนปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะผู้จัดการโครงการ (Project Manager) โดยเป็นผู้ประสานงานและรับผิดชอบการบริหารจัดการ

อนึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญที่บรรจุไว้ในแผนต่างๆได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นับตั้งแต่ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) จนถึงแผนฉบับที่ 10

(พ.ศ. 2547 - 2551) ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการวางแผนที่จำเป็นอย่างยิ่งในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคมอยู่ตลอดเวลา การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทุก 5 ปีที่เคยปฏิบัติมานั้นเป็นการวางแผนที่ขาดการนำสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเข้ามาร่วมพิจารณาในการวางแผน ไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแนวยุทธศาสตร์เพื่อปฏิบัติการให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ รัฐบาลทุกประเทศจึงเปลี่ยนมาเป็นการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน หน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจึงจำเป็นต้องวางแผนยุทธศาสตร์ เพราะแผนดังกล่าวสามารถนำมาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์สภาพแวดล้อม สามารถนำมาปฏิบัติด้วยความยืดหยุ่น เพื่อให้เกิดผลดีที่สุดแก่ประเทศและองค์กร

การวางแผนยุทธศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแห่งชาติอย่างยิ่งเพราะคณะรัฐมนตรีได้มีมติกำหนดแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศไทย พ.ศ. 2547 – 2551 โดยมีวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชียภายในปี 2551 และมียุทธศาสตร์หลัก 3 ยุทธศาสตร์ได้แก่ ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อความยั่งยืน (เอกสารประกอบการสอน วิชานโยบายและการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว. 2547, หน้า 3)

3.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพอนาคตของจังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีในช่วงปีที่ผ่านมา มีลักษณะแนวโน้มไปในทางการพัฒนาแบบเข้มข้น (Intensive Tourism development) ที่เน้นการพัฒนากิจกรรมบริการทางการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ และมีจุดมุ่งหมายในการสร้างรายได้ โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเป็นลำดับรอง จะเห็นได้ว่าทิศทางการพัฒนาที่ว่านี้ แม้จะทำให้ได้ประโยชน์ทางธุรกิจในระดับสูงแต่ก็ทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมาดังเช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะสมุย และปริมณฑล ในอดีตซึ่งจำเป็นต้องมีการระดมทุนหรือจัดสรรงบประมาณลงทุนเพื่อรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและยึดวงจรชีวิตของการท่องเที่ยวออกไป

จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี "การพัฒนาที่ยั่งยืน" โดยอาศัยความได้เปรียบทางด้านแหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดขาย และสามารถระดมกำลังจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะองค์การปกครองท้องถิ่น ททท. และหน่วยงาน / องค์กรที่เกี่ยวข้องกันประสานความเจริญทางเศรษฐกิจ กับการสงวนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้ ภาพอนาคตดังกล่าวเป็น

ที่คาดหวังว่าจะสามารถนำจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปสู่สภาพพัฒนาที่มีคุณสมบัติเชิงคุณภาพ 4 ประการ ดังนี้

1. ขยายเวลาพำนักในแหล่งท่องเที่ยวบนบก
2. คงสภาพแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติที่กลมกลืนกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. มีสภาพแวดล้อมที่ดี สะอาด ปลอดภัย
4. มีบริการที่มีคุณภาพ สะดวก ปลอดภัย ได้มาตรฐาน และพัฒนาสู่ระดับ

สากล

**วิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
จุดแข็ง**

1. สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดศูนย์กลางการคมนาคมทางภาคใต้ตอนบนเชื่อมต่อกับกรุงเทพฯ และภาคใต้ตอนล่าง ทั้งทางอากาศ รถยนต์ รถไฟและทางน้ำ และสามารถพัฒนาความเจริญด้านต่างๆ ได้ด้วยความรวดเร็ว เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนและการเป็นจังหวัดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคใต้ตอนบน ทำให้ได้เปรียบการเป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยว เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานรองรับคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวอย่างครบถ้วน

จุดอ่อน

1. สุราษฎร์ธานีมีข้อจำกัดในเรื่องฤดูกาล คือ ฝนตกชุกตลอดทั้งปี ในบางพื้นที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว
2. การบริการสาธารณะอย่างไม่เป็นสากล รวมทั้งมารยาทของผู้ให้บริการยังด้อยอยู่
3. การรักษาทางธรรมชาติ และการรักษาสิ่งแวดล้อม เพิ่งเริ่มเข้าสู่ความสนใจของผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป
4. การขาดจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศในการรักษาสภาพแวดล้อมและความสะอาดของนักท่องเที่ยว

โอกาส

1. นโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูประบบราชการ โดยระดับจังหวัดเน้นการพัฒนาแบบบูรณาการการร่วมกันหลายหน่วยงาน คาดว่าจะทำให้การดำเนินการโครงการต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสุราษฎร์ธานี ภายใต้ขีดความสามารถรองรับได้ ได้เสนอภาพอนาคตของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการท่องเที่ยวว่าควรเป็น

2. นโยบายของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยวที่กำหนดนำรายได้เข้าสู่ประเทศโดยการส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการบริการ รวมทั้งการยกระดับความสามารถในการแข่งขันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ

3. ตามนโยบายของรัฐบาลกำหนดให้สุราษฎร์ธานีเป็น 1 ใน 8 พื้นที่การท่องเที่ยวหลักของประเทศ

อุปสรรค

1. การประสานงานนโยบาย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในหลายระดับทั้งในองค์กรเดียวกัน ระหว่างองค์กร ระหว่างภาครัฐ และเอกชน ในปัจจุบันยังขาดความเป็นเอกภาพเท่าที่ควร

2. สภาพทางการเมืองของประเทศยังมีความผันผวนไม่แน่นอน ส่งผลให้การลงทุนด้านการท่องเที่ยวมีน้อย (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2547, หน้า 1 - 10)

วิสัยทัศน์และการพัฒนา

ภาครัฐ เอกชน และประชาชนในท้องถิ่น มีบทบาทร่วมกันในการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว และคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และมรดกของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภารกิจหลัก

1. ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้มีมาตรฐานคุณภาพระดับสากลบนพื้นฐานความคิดการท่องเที่ยวยั่งยืน ดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของท้องถิ่นความภูมิใจของความเป็นไทย

2. กำหนดและดำเนินกลยุทธ์ด้านตลาดเชิงรุก เพื่อให้เกิดการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ 1 พัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวฝั่งอ่าวไทย เชื่อมโยงกับโครงการข่ายการท่องเที่ยวในจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยกำหนดการพัฒนาไว้ 3 ประการคือ (1) ขยายการตลาดการท่องเที่ยวโดยส่งเสริมการใช้โครงข่ายทางหลวงสุราษฎร์ธานี-พังงา เชื่อมการท่องเที่ยวฝั่งอ่าวไทยกับอันดามัน และเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในระหว่างเส้นทางดังกล่าว โดยเฉพาะบริเวณเขื่อนรัชชประภา (3) ปรับปรุงระบบการคมนาคมขนส่ง ระหว่างแผ่นดิน กับแหล่งท่องเที่ยวเกาะต่าง ๆ ให้มีความสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (3) เร่งรัดการรักษาสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว โดย

ปรับปรุงและดำเนินการตามผังเมืองรวมเกาะสมุย และเกาะพะงัน เพื่อจัดระเบียบการพัฒนาพื้นที่ให้สามารถรองรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืนต่อไป

ยุทธศาสตร์ 2 พัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้เป็นฐานการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรของภาคใต้ โดยมีการพัฒนา 6 ประการคือ (1) สนับสนุนการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการผลิตปุ๋ยชีวภาพ (2) สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย ปรับปรุงพันธุ์ เทคโนโลยีการเพาะปลูก เพื่อเพิ่มคุณภาพของผลผลิตการเกษตร (3) ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตการเกษตรอย่างจริงจัง โดยการสนับสนุนเงินทุนพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต และสนับสนุนการจัดการคุณภาพ ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์และสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากลทุกระดับ (4) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ควบคู่ไปกับการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ (5) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในลักษณะร่วมลงทุนอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตกับประเทศที่มีเทคโนโลยีสูง (6) พัฒนานิคม/เขตอุตสาหกรรม ในแนวทางหลวงพิเศษเชื่อมฝั่งอ่าวไทย-อันดามัน (กระบี่-ขนอม) เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดใกล้เคียง

ยุทธศาสตร์ 3 พัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นศูนย์กลางการคมนาคมเชื่อมโยงโครงข่ายขนส่งชายฝั่งด้านอ่าวไทย การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้แก่ (1) เร่งปรับปรุงท่าเทียบเรือสุราษฎร์ธานี และก่อสร้างท่าเทียบเรือเพิ่มเติมที่ อ.ดอนสัก เพื่อเพิ่มศักยภาพในการขนส่งทางทะเลของจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้สูงขึ้น (2) พัฒนาโครงข่ายการขนส่งชายฝั่งทะเลภายในประเทศระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับท่าเรือน้ำลึกสงขลา ประจวบคีรีขันธ์ กรุงเทพฯ และแหลมฉบัง ตลอดจนเชื่อมโยงสู่มาเลเซีย สิงคโปร์ทางด้านใต้ และกัมพูชา เวียดนามด้านตะวันออก (3) ศึกษาความเหมาะสมให้เอกชนจัดตั้งโรงพักสินค้าเพื่อตรวจปล่อยของขาเข้า และบรรจุของขาออกที่ขนส่งโดยระบบคอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบท่าเรือ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดใกล้เคียง

บริบทพื้นที่ศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. ประวัติความเป็นมา

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเมืองเก่าแก่ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ชนพื้นเมืองได้แก่ เขมร และมลายูดั้งเดิม ชนพื้นเมืองเหล่านี้อาศัยอยู่ในเขตลุ่มน้ำหลวง และรอบบริเวณอ่าวบ้านดอน ก่อนที่ชาวอินเดียจะเข้ามาตั้งถิ่นฐานเผยแพร่วัฒนธรรม ดังปรากฏหลักฐานในชุมชน

โบราณที่อำเภอท่าชนะ และอำเภอไชยา มีหลักฐานว่าในพุทธศตวรรษที่ 13 บริเวณนี้เป็น ศูนย์กลางของอาณาจักรศรีวิชัย เมื่ออาณาจักรนี้เสื่อมลง จึงแยกออกเป็น 3 เมือง คือ เมืองไชยา เมืองท่าทอง และเมืองคีรีรัฐ ขึ้นตรงต่อเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระ จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้ย้ายเมืองท่าทองมาตั้งที่บ้านดอน (ตัวเมืองปัจจุบัน) และยกฐานะเป็น เมืองจัดวา ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร พระราชทานนามว่า เมืองกาญจนดิษฐ์ ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดิน ให้จัดตั้ง มณฑลขึ้นโดยได้โปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองไชยา กาญจนดิษฐ์ หลังสวน และชุมพร เป็นมณฑล เรียกว่า มณฑลชุมพร เมื่อ พ.ศ.2441 และตั้งศาลาว่าการมณฑลที่เมืองชุมพร ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2458 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายศาลาว่าการ มณฑลชุมพรมาตั้งที่ บ้านดอน พร้อมทั้งพระราชทานนามให้ใหม่ว่า “เมืองสุราษฎร์ธานี” เนื่องจาก พระองค์ทรงเห็นว่าราษฎรมีกิจยามารยาท เรียบร้อย ตั้งมั่นในศีลธรรมและหลักพระพุทธศาสนา

ภาพ 8 ตราประจำจังหวัดจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (2547) ตราประจำจังหวัดจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ออนไลน์)

2. ตราประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ รูปเจดีย์ หมายถึง พระบรมธาตุไชยา กล่าวกันว่า พระบรมธาตุไชยา เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นปูชนียสถานสำคัญที่สุดของจังหวัด เป็นที่เคารพสักการะบูชาของชาวจังหวัด สุราษฎร์ธานี และนักท่องเที่ยว รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่มาเยี่ยมชม

3. อักษรย่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี

"สฎ"

4. คำขวัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

"เมืองร้อยเกาะ เงาะอร่อย หอยใหญ่ ไข่แดง แหล่งธรรมะ"

5. ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของภาคใต้ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 645 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 12,891 ตารางกิโลเมตร หรือ 8,057,125 ไร่ มากที่สุดในภาคใต้ และมากเป็นอันดับ 6 ของประเทศ ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยยาวประมาณ 156 กม. มีเกาะขนาดใหญ่ ได้แก่ เกาะสมุย เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดมีเนื้อที่ 227.250 ตารางกิโลเมตร และรองลงมาคือ เกาะพะงัน มีเนื้อที่ 194.2 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้ยังมี หมู่เกาะอ่างทอง และ เกาะบริวารต่าง ๆ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดชุมพรและอ่าวไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครศรีธรรมราชและกระบี่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดพังงาและระนอง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทยและจังหวัดนครศรีธรรมราช

6. ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาประมาณ 49% ของพื้นที่ทั้งหมด มีเทือกเขาสูงทอดยาวตามแนวเหนือใต้ของพื้นที่จังหวัด ลักษณะภูมิประเทศ ดังกล่าวก่อให้เกิดลุ่มน้ำน้อยใหญ่ รวม 14 ลุ่มน้ำที่สำคัญ ได้แก่ ลุ่มน้ำตาปี พุมดวง ท่าทอง ท่ากระจ่าย ไชยา ท่าฉาง แม่น้ำลำคลองในจังหวัดทุกสายไหลลงสู่อ่าวไทย สำหรับลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปได้ ดังนี้

1. ภูมิประเทศเป็นที่สูงจนกระทั่งภูเขาสลับซับซ้อน ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอคีรีรัฐนิคม พระแสง ท่าฉาง ไชยา ท่าชนะ เวียงสระ ชัยบุรี และกิ่งอำเภอวิภาวดี
2. ภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองและพุนพิน
3. ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงด้านตะวันออก ได้แก่ พื้นที่อำเภอดอนสัก กาญจนดิษฐ์ เวียงสระ และบ้านนาสาร
4. ภูมิประเทศเป็นเกาะในอ่าวไทย ได้แก่ พื้นที่อำเภอเกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง และเกาะบริวาร รวม 42 เกาะ

8. ลุ่มน้ำ

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีลุ่มน้ำใหญ่น้อยรวม 14 ลุ่มน้ำ แต่ละลุ่มน้ำมีแม่น้ำหลายสาย ทุกสายล้วนลงสู่อ่าวไทย แม่น้ำในสุราษฎร์ธานีตัดขวางคาบสมุทร ออกสู่ทะเลด้านตะวันออก ในอดีตอาศัยเครือข่ายแม่น้ำเดินทางติดต่อถึงกัน และติดต่อกับ เมืองชายฝั่งแม่น้ำสายหลัก

แม่น้ำที่มีลักษณะทางอุทกวิทยาที่สำคัญของสุราษฎร์ธานี คือ แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง และแม่น้ำท่าทอง

แม่น้ำตาปี เป็นเส้นเลือดใหญ่ของชาวสุราษฎร์ธานี เดิมเรียกแม่น้ำหลวง ต้นน้ำอยู่ที่เขาหลวง ในเทือกเขา นครศรีธรรมราช ไหลผ่าน พื้นที่เหมืองแร่ควาง -ทุ่งใหญ่ในจังหวัดนครศรีฯ กิ่งอำเภอชัยบุรี พระแสง เวียงสระ เคียนซา บ้านนาสาร พุนพิน ที่ปากน้ำเต็มไปด้วยคลองเล็กๆ ไหลออกทะเลที่อ่าวบ้านดอน ความยาวประมาณ 232 กิโลเมตร มีปริมาณน้ำเฉลี่ย 5,900 ล้าน ลบ.ม /ปี มีแม่น้ำสาขาที่สำคัญ 6 สาย ได้แก่ คลองสินปุน คลองอิปัน คลองพุนพิน คลองท่ากูป คลองมะขามเตี้ย และคลองขวาง

แม่น้ำพุมดวงหรือแม่น้ำศิริรัฐ ต้นน้ำเกิดจากเขาสก ในเทือกเขาภูเก็ตบรรจบกับแม่น้ำ ตาปีที่ ตำบลท่าข้ามอำเภอ พุนพิน ความยาวประมาณ 120 กิโลเมตร มีปริมาณน้ำเฉลี่ย 6,660 ล้าน ลบ.ม /ปีคลองสาขาที่สำคัญ 4 สาย คือ คลองยัน คลองแสง คลองสก และคลองพนม

แม่น้ำท่าทอง ต้นน้ำมาจากเขาเหมืองเกิด ในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ ไหลผ่านตำบลท่าอุแท ตำบลชัยคราม ตำบลท่าทอง ไหลลงอ่าวบ้านดอนที่ตำบล ท่าทองใหม่

9. ประชากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประชากร ณ วันที่ 30 กันยายน 2547 รวมทั้งสิ้น 950,680 คน เป็นชาย 473,707 คน หญิง 476,973 คน จำแนกเป็นรายอำเภอและตามหมวดอายุได้ ดังนี้

ประชากร พื้นที่ จำนวนตำบลและจำนวนหมู่บ้านของอำเภอต่าง ๆ

ตาราง 2 ประชากร จำนวนตำบลและจำนวนหมู่บ้านของอำเภอต่าง ๆ

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	จำนวน					ประชากร (คน) รวม
	ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	
เมืองสุราษฎร์ธานี	11	59	63,862	78,689	84,329	163,018
พุนพิน	16	95	28,852	48,910	47,465	93,375
บ้านนาสาร	11	65	18,499	34,370	34,885	69,255
กาญจนดิษฐ์	13	114	28,897	48,366	48,599	96,965
เวียงสระ	5	64	16,719	28,845	29,222	58,067
พระแสง	7	72	16,530	30,211	29,472	59,683
ท่าชนะ	6	80	15,391	24,911	24,299	49,210
ไชยยา	9	54	13,858	23,146	23,815	46,961
คีรีรัฐนิคม	8	83	11,427	20,139	19,947	40,086
เคียนซา	5	51	12,041	21,305	20,798	42,103
เกาะสมุย	7	39	21,947	22,199	23,193	45,392
ดอนสัก	4	37	11,072	17,667	17,842	35,509
พนม	6	56	9,056	17,227	16,364	33,591
ท่าฉาง	6	46	8,571	15,634	15,473	31,107
บ้านนาเดิม	4	30	6,090	10,815	11,027	21,842
ชัยบุรี	4	36	6,621	11,844	11,341	23,185
บ้านตาขุน	4	29	4,524	7,152	6,969	14,121
เกาะพะงัน	3	17	6,103	5,958	6,027	11,985
กิ่ง อ.วิภาวดี	2	31	3,842	6,319	5,906	12,225
รวม	131	1,061	303,902	473,707	476,973	950,680

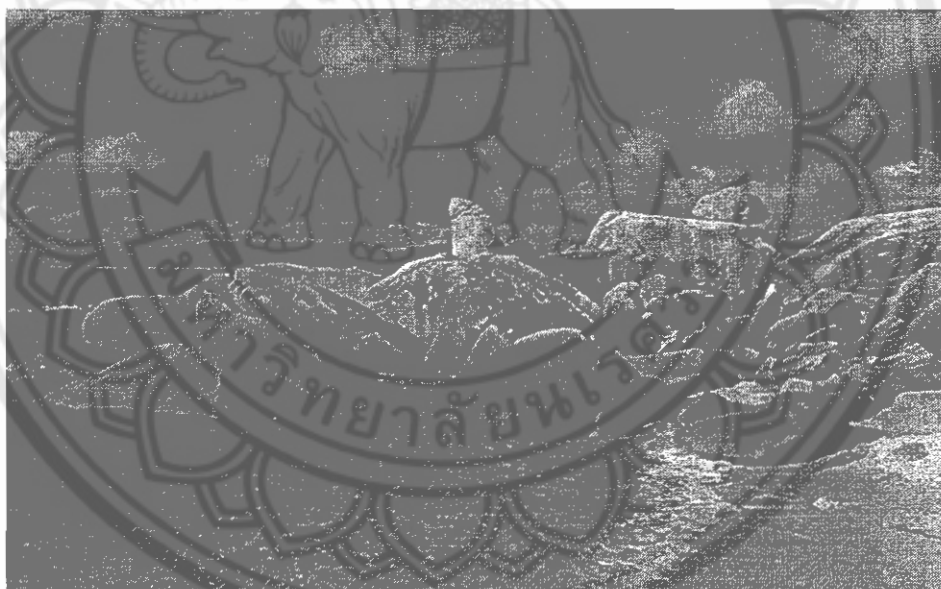
ที่มา ที่ทำการปกครองจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2547

10. สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

10.1 สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

10.1.1 เกาะสมุย คำว่า "สมุย" เป็นคำมาจากภาษาไตไม่ปรากฏแน่ชัด มีข้อสันนิษฐานต่างๆ นานา บ้างก็ว่ามาจากภาษาจีนไหหลำ "เซาบ่วย" แปลว่า "ด่านแรก" หรือ "ประตูแรก" ซึ่งชาวจีนที่มาติดต่อค้าขายกับประเทศไทยในสมัยก่อนมาแวะพักจอดเรือใช้เรียกเกาะสมุย แล้วออกเสียงเพี้ยนมาเป็น "สมุย" บ้างก็ว่ามาจากภาษาทมิฬ "สมอย" แปลว่าคลื่นลม บ้างก็ว่ามาจากชื่อต้นไม้ที่มีอยู่ทั่วไปในภาคใต้ คือ "ต้นหมุย" บ้างก็ว่า "สมุย" เป็นคำมลายู ซึ่งพวกแขกมลายูที่ติดต่อค้าขายกับประเทศไทยใช้เรียกเกาะสมุย

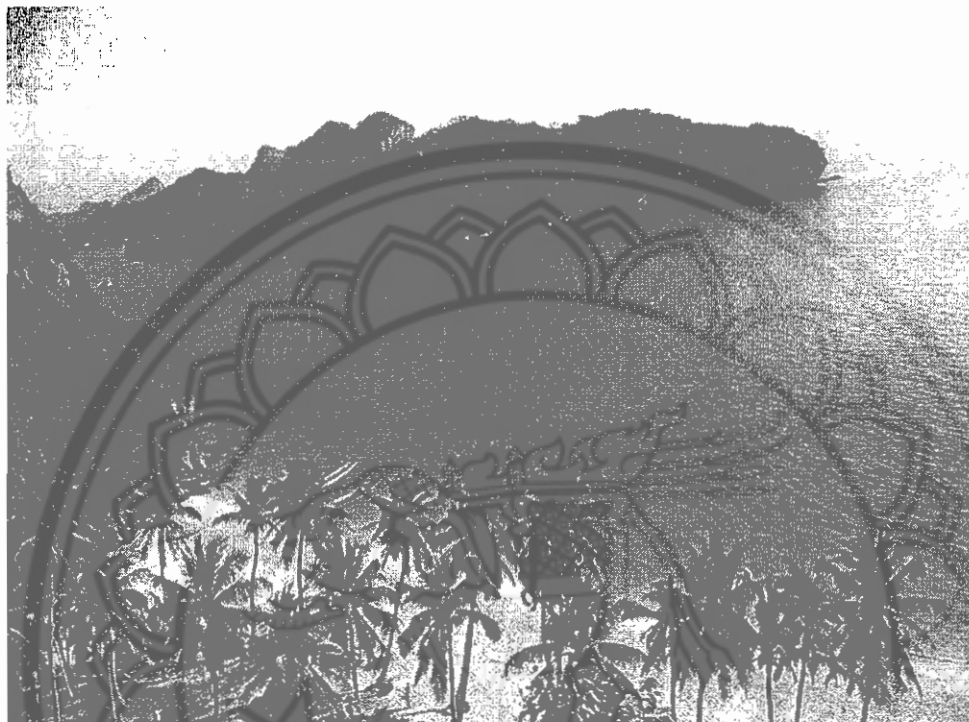
เกาะสมุยมีชายหาดที่สวยงามอยู่หลายแห่งรอบเกาะ ส่วนชายหาดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปพักผ่อนกันมาก คือ หาดเฉวง และหาดละไม นอกจากนี้มีชายหาดที่อ่าวบางรัก บ้านบ่อผุด หาดหน้าทอน หาดท้องยาง หาดท้องตะเคียน และหาดเชิงมน

ภาพ 10 หินตา หินยาน บนเกาะสมุย

10.1.2 เกาะพังัน เป็นเกาะใหญ่รองจากเกาะสมุย เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกาะพังันยังคงความเป็นธรรมชาติ บนเกาะพังันมีกิจกรรมทุกๆวันเพื่อพระจันทร์เต็มดวงที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติคือ FULL MOON PARTY

10.1.3 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 21 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2523 ซึ่งประกอบไปด้วยเกาะทั้งสิ้น 42 เกาะ

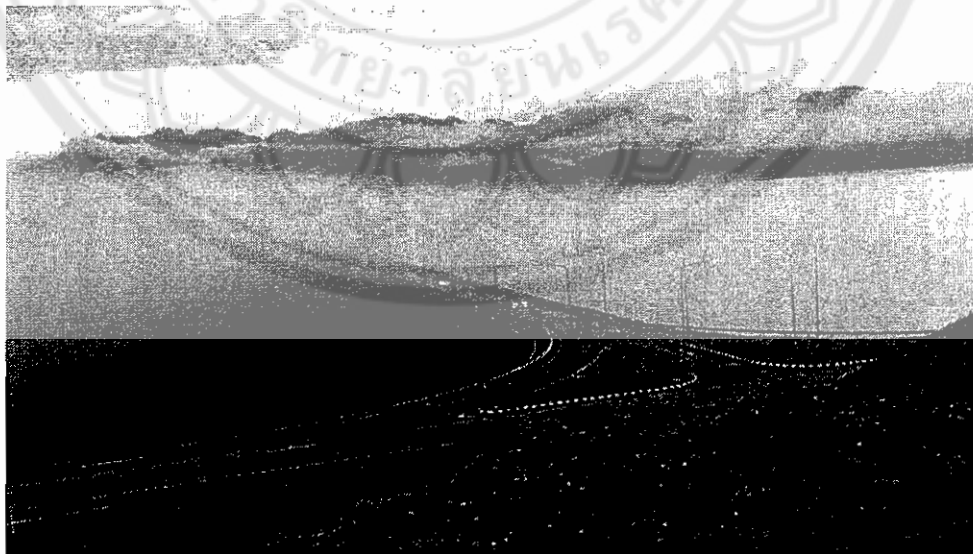
ภาพ 11 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง

10.1.4 อุทยานแห่งชาติ แหล่งท่องเที่ยวของคนที่ชอบธรรมชาติ จังหวัด สุราษฎร์ธานีมีอุทยานแห่งชาติอีกหลายแห่งที่เป็นป่าเขาซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติต่าง ๆ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง อุทยานแห่งชาติคลองพนม

ภาพ 12 อุทยานแห่งชาติเขาสก

10.1.5 เขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน) อำเภอบ้านตาขุน สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2529 เป็นเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าที่สร้างขึ้นกั้นคลองแสงที่บ้านเชี่ยวหลานห่างจากตัวอำเภอประมาณ 15 กิโลเมตร มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามสามารถนั่งเรือหางยาวชมภูเขาหินปูนที่มีลักษณะสูง ต่ำ เรียงรายสลับซับซ้อนรูปร่างสวยงามแปลกตา ที่เรียกว่า “กุ้ยหลินเมืองไทย”

ภาพ 13 เขื่อนรัชชประภา

เขื่อนรัชชประภา มีชื่อเรียก ดั้งเดิมว่า เขื่อนเชี่ยวหลาน เป็นเขื่อนอเนกประสงค์ แห่งที่สอง ของภาคใต้ อยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามให้ใหม่ว่า "เขื่อนรัชชประภา" มีความหมายว่า "แสงสว่างแห่งรัชกาล" เขื่อนรัชชประภา เป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ อีกแห่งหนึ่งของการไฟฟ้า ฝายผลิตแห่งประเทศไทย ที่ได้ประสบผลสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมาย ที่วางไว้ ทุกประการ ทั้งนี้ ได้รับความร่วมมือด้วยดี จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐบาล และเอกชน

ภาพ 14 กุ้ยหลินเมืองไทย

10.2 สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

10.2.1 พระบรมธาตุไชยา สิ่งศักดิ์คู่เมืองสุราษฎร์ธานี สถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัย อายุประมาณ 1,200 ปี ตั้งอยู่ที่ตำบลเวียง อำเภอไชยา อยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินสาย 41 ไปทางตะวันออกประมาณ 2 กิโลเมตร พระบรมธาตุไชยาซึ่งบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ตั้งอยู่ระหว่างพระอุโบสถกับพระวิหารหลวงล้อมรอบด้วยระเบียงคด ซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปจำนวนมาก ทั้ง 4 ด้าน ฐานพระบรมธาตุขุดเป็นสระกว้างประมาณ 60 – 70 เซนติเมตร จนเห็นฐานเดิม ก่อสร้างด้วยอิฐโอบปูน ซึ่งก่อนการบูรณะฐานพระบรมธาตุฝังจมอยู่ต่ำกว่าระดับพื้นดิน

ภาพ 15 พระบรมธาตุไชยา

10.2.2 สวนโมกขพลาราม หรือวัดธารน้ำไหล ตั้งอยู่บริเวณเขาพุทธทอง ริมทางหลวงหมายเลข 41 สายเอเชีย ระหว่างกิโลเมตรที่ 73 – 74 สวนโมกขพลารามหรือเรียกกันสั้นๆว่า “สวนโมกข์” เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ศึกษา และเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ ตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 โดยท่าน พุทธทาส มีพื้นที่ประมาณ 300 ไร่ เป็นสำนักสงฆ์ ที่ตั้งอยู่ในอุทยานที่สวยงามตามธรรมชาติ และสงบร่มรื่น เหมาะแก่การวิปัสสนากรรม มีศาลาโรงธรรม ประมวลภาพวาด บทกวี และคติธรรมไว้จำนวนมาก ซึ่งเรียกว่า โรงมหรสพแห่งวิญญาน อยู่ก่อนถึง ตัวเมืองประมาณ ๕๐ กิโลเมตร

ภาพ 16 วัดสวนโมกขพลาราม

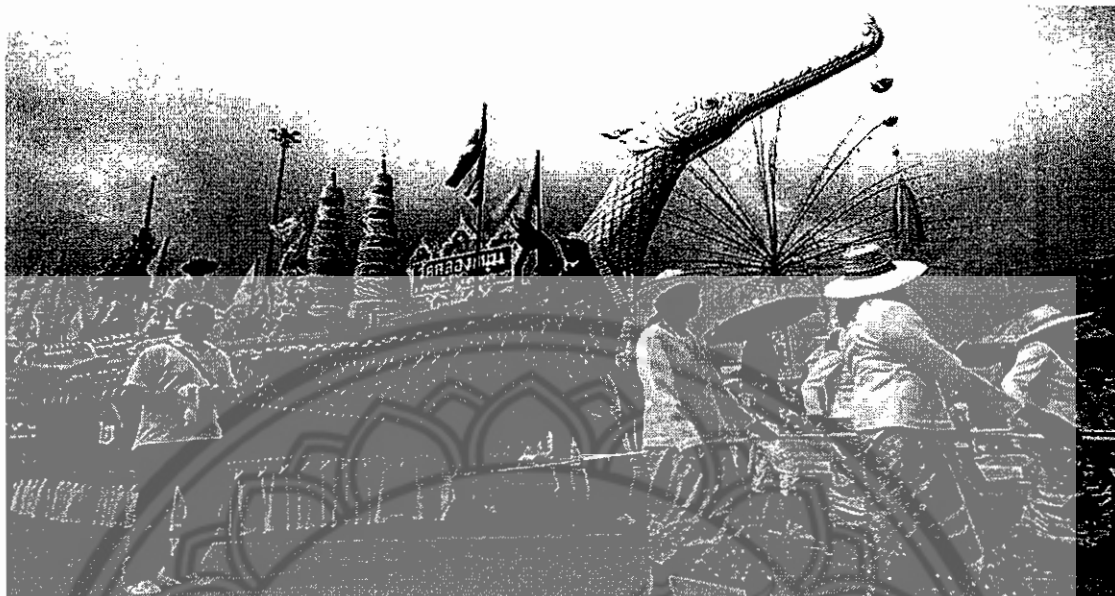
10.3 งานประเพณี

10.3.1 งานวันเงาะโรงเรียน ซึ่งจะจัดขึ้นประมาณต้นเดือนสิงหาคม บริเวณสนามศรีสุราษฎร์ และริมเขื่อนแม่น้ำตาปี ในตัวเมือง เพื่อนำผลิตผลเงาะโรงเรียน ซึ่งมีถิ่นกำเนิดที่อำเภอบ้านนาสารรผลิตผลทางการเกษตรอื่นๆมาแสดงและจำหน่ายแก่ผู้สนใจ กิจกรรมที่นอกเหนือจากนี้ได้แก่ นิทรรศการทางการเกษตร การแข่งขันลิงขึ้นมะพร้าว ขบวนแห่และการประกวดรถประดับด้วยผลเงาะและผลไม้ อื่นๆ

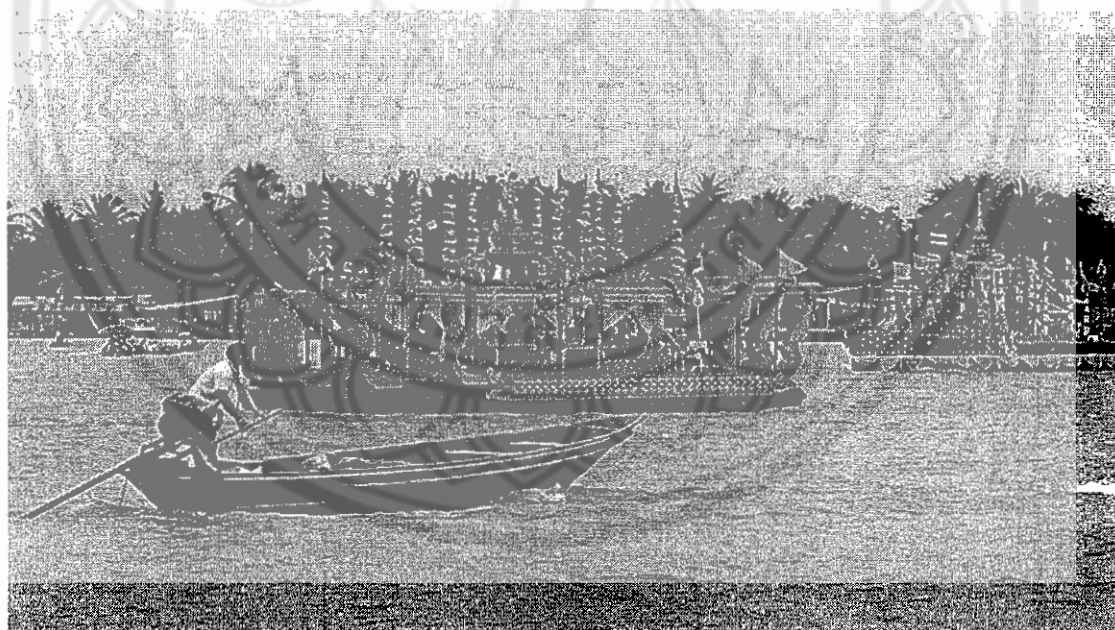

ภาพ 17 งานวันเงาะโรงเรียน

10.3.2 งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งเรือยาว จัดขึ้นในวันออกพรรษาคือ ในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แต่ละวัด จะทำบุษบกหรือพนมพระ โดยตกแต่งอย่างสวยงาม ตรงกลางบุษบกเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร แล้วร่วมกันลากไป โดยกำหนดสถานที่ที่บุษบกจะไปรวมกัน ซึ่งอาจมีการประกวดความสวยงามของบุษบกด้วย เมื่อเสร็จพิธีลากพระ (ทั้งบนบกและในน้ำ) แล้วจะมีพิธีสงฆ์สมโภชพระลากในตอนค่ำ และมีพระสงฆ์เทศน์เกี่ยวกับการเสด็จของพระพุทธเจ้าจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ลงสู่โลกมนุษย์ ส่วนการทอดผ้าป่าของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะเริ่มงานตั้งแต่ 1 นาฬิกาของวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 พุ่มผ้าป่าจะตกแต่งเป็นเรื่องราวพุทธประวัติ และจะทำพิธีถวายในตอนเช้าของแรม 1 ค่ำ เดือน 11 สำหรับการแข่งเรือยาวนั้น เป็นกิจกรรมเสริมที่สร้างสีสัน ให้งานสนุกสนานตื่นต่อนำสนใจควบคู่ไปกับการบุญ

ภาพ 18 งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่าทางบก

ภาพ 19 งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า ทางน้ำ

10.3.3 ประเพณีทำบุญเดือนสิบ มีประเพณีทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้
ปู่ย่าตายายญาติพี่น้องและบุคคลอื่น ๆ ที่ล่วงลับไปแล้ว ในเดือน 10 เป็นสองวาระคือ วันแรม 1
ค่ำ เดือน 10 ครั้งหนึ่ง และวันแรม 10 ค่ำ เดือน 10 อีกครั้งหนึ่งโดยถือคติว่า พ่อแม่ปู่ย่าตายาย
และญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้วโดยเฉพาะผู้ที่ต้องตกนรกหรือเรียกว่าเปรตนั้น จะได้รับอนุญาตให้
มาพบกับญาติของตนในเมืองมนุษย์ได้ในวันแรม 10 ค่ำ เดือน 10 และกลับไปสู่นรกดังเดิม ในวัน
แรม 15 ค่ำ เดือน 10

ภาพ 20 ทำบุญเดือนสิบ

10.3.4 การทอผ้าไหมพรมเรียง ผ้าไหมพรมเรียงเป็นงานหัตถกรรมของกลุ่มหมู่บ้านชาวไทยมุสลิม ที่ตำบลพุมเรียงอำเภอยะงะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เริ่มจากการความต้องการใช้ภายในครัวเรือน ต่อมา ได้พัฒนาเป็นการผลิตเพื่อการจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม ซึ่งเดิมนั้นใช้การทอด้วยมือเป็นหลัก และได้พัฒนามาเป็นการทอด้วยเครื่องจักร ลวดลายของผ้าไหมพรมเรียงที่ชาวบ้านพุมเรียง นิยมทอกันในปัจจุบันมี 5 ลาย ได้แก่ ลายราชวัตร ลายดอกพิกุล ลายดอกโคม ลายนพเก้า และลายยกเบ็ด ปัจจุบัน ได้นำผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ผ้านุ่ง เสื้อ เนคไทด์ กระเป๋าถือ กรอบรูป พวงกุญแจ โดยได้ผลิตส่งออกตลาดขนาดใหญ่ และกรุงเทพมหานครเป็นหลัก

10.4 กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

10.4.1 การล่องเรือในเขื่อนรัชชประภา นั้งเรือหางยาวล่องอ่างเก็บน้ำชมทัศนียภาพภูเขาหินปูนที่มีลักษณะสูงต่ำเรียงรายสลับซับซ้อนรูปร่างสวยงามแปลกตา จนได้รับสมญานามว่า “กุ้ยหลินเมืองไทย. สามารถนอนพักค้างคืนได้

ภาพ 21 ล่องเรือในเขื่อนรัชชประภา

10.4.2 **วิทยาลัยฝึกलि้งเพื่อการเกษตร** แหล่งเรียนรู้การอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมพันธ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการประกอบอาชีพสวนมะพร้าวของชาวสุราษฎร์ธานี โดยลุงสมพรเป็นครูฝึก ซึ่งมีนักเรียนเป็นลิ่งระดับต่างๆ อนุบาล ประถม มัธยม ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ต.ทุ่งกง อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี บนเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 ถึงสี่แยกท่าทองใหม่ แยกเข้าบ้านป่อไฉลก ระยะทาง 1300 เมตร

ภาพ 22 วิทยาลัยฝึกलि้งเพื่อการเกษตร

10.4.3 **วิถีชีวิตชาวคลองร้อยสาย** นั่งเรือหางยาวผ่านลำคลองต่างๆ “ในบาง” วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชุมชนริมน้ำ ซึ่งขนานด้วยวิถีชาวบ้านริมน้ำซึ่งยังคงใช้เรือในการสัญจร ผ่านสวนมะพร้าว ดงจาก สวนผสม

10.5 บริการทางการท่องเที่ยว

สถานที่พักรวม ในปี 2545 จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีจำนวนโรงแรมทั้งสิ้น 690 โรงแรม โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี 2544 จำนวนถึงร้อยละ 39.96 โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนโรงแรมในเกาะพะงัน มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 54.09 ทั้งนี้เกาะสมุยมีจำนวนโรงแรมสูงที่สุดคือ 310 แห่งในส่วนของจำนวนห้องพักพบว่า ในปี 2545 จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีจำนวนห้องพักจำนวนทั้งสิ้น 18,846 ห้อง โดยส่วนใหญ่อยู่ในเกาะสมุย รองลงมาคือเกาะพะงัน ในเมืองและเกาะเต่า และเป็นที

นำสังเกตว่า สัดส่วนการเพิ่มขึ้นของจำนวนห้องพักในระดับราคาตั้งแต่ 1,500 – 2,499 บาท ใน
เกาะสมุยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นถึง 101.77

ตาราง 3 แสดงจำนวนโรงแรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานีปี 2545

ประเภท	ปี 2545	ปี 2544
ในเมือง	40	38
เกาะพะงัน	245	159
เกาะเต่า	95	-
สมุย	310	296
- ระดับราคาตั้งแต่ 2,500 บาทขึ้นไป	29	39
- ระดับราคาตั้งแต่ 1,500 – 2,499 บาท	26	15
- ระดับราคาตั้งแต่ 1,000 – 1,499 บาท	20	17
- ระดับราคาตั้งแต่ 500 – 999 บาท	61	72
- ระดับราคาต่ำกว่า 500 บาท	174	153
รวม	690	493

ที่มา กองสถิติและการวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545

ตาราง 4 แสดงจำนวนห้องพักประเภทโรงแรมและเกสต์เฮาส์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปี 2546

ประเภท	ปี 2545	ปี 2544
ในเมือง	2,962	2,766
เกาะพะงัน	4,245	2,858
เกาะเต่า	1,769	-
สมุย	9,870	9,256
- ระดับราคาตั้งแต่ 2,500 บาทขึ้นไป	2,351	3,020
- ระดับราคาตั้งแต่ 1,500 – 2,499 บาท	1,479	733
- ระดับราคาตั้งแต่ 1,000 – 1,499 บาท	876	721
- ระดับราคาตั้งแต่ 500 – 999 บาท	1,786	2,080
- ระดับราคาต่ำกว่า 500 บาท	3,378	2,702
รวม	18,846	14,880

ที่มา กองสถิติและการวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องและปรากฏว่ามีผลงานที่เกี่ยวข้องคล้ายกัน ดังนี้

สมชาย เลียงพรรณ (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาแหล่งทรัพยากรนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลน้อย ทะเลหลวง และทะเลสาบสงขลา ผลการศึกษาพบแหล่งทรัพยากรนันทนาการ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งหมด 70 แห่ง โดยกระจายอยู่ในจังหวัดพัทลุง 5 อำเภอ 7 ตำบล รวม 21 แห่ง และในจังหวัดสงขลา 5 อำเภอ 10 ตำบล รวม 49 แห่ง โดยจากการศึกษาพบว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความกระจายตัวไปในบริเวณต่าง ๆ ทั้ง 2 จังหวัด และแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาแล้ว และอยู่ใกล้ตัวเมือง ซึ่งมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ส่วนแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวที่เข้าถึงได้ปานกลาง - ยาก ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ทั้งที่บางแห่งมีความสวยงามตามธรรมชาติมากกว่าแหล่งที่เข้าถึงได้ง่าย เมื่อพิจารณาจากศักยภาพบางประการแล้ว สามารถกล่าวได้ว่า แหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติส่วนใหญ่มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง แต่ถ้าได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมแล้ว แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้จะมีศักยภาพสูงขึ้นได้ และสามารถรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพิ่มขึ้นได้อีกด้วย

สรวิศ อาสาสรรพกิจ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อหาปัจจัยในการกำหนดความพร้อมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาปัจจัยที่กำหนดความพร้อมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน และกำหนดเกณฑ์ความพร้อมที่เหมาะสมต่อการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในภาคเหนือตอนบนพบว่า ปัจจัยที่กำหนดความพร้อมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในแต่ละองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้แก่ องค์ประกอบด้านพื้นที่ องค์ประกอบด้านการจัดการ องค์ประกอบด้านกิจกรรม และองค์ประกอบด้านองค์กร โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากปัจจัยที่กำหนดขึ้นแต่ยังไม่ได้นำไปใช้ทดสอบจริงกับผู้ประกอบการจึงทำให้ยังไม่ทราบผล

อร สีแพร (2543) วิจัยเรื่องลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมที่สนับสนุนโครงข่ายการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาและพื้นที่ต่อเนื่อง วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อจัดระบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการค้นคว้าหาลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมที่จะเป็นจุดดึงดูด และ สนับสนุนโครงข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและพื้นที่ต่อเนื่อง ได้แก่ บางส่วนของจังหวัดสระบุรี บางส่วนของจังหวัดชัยภูมิ บางส่วนของจังหวัดขอนแก่น บางส่วนของจังหวัดบุรีรัมย์ โดยศึกษาองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ทั้งรูปแบบ แนวคิดในการทำการเกษตรเพื่อกำหนดปัจจัยใน

การวิเคราะห์ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณค่า สภาพการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ขีดจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยวและการบริหารการจัดการการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังศึกษาตลาดท่องเที่ยวเกษตรกรรมด้วยการสำรวจโครงสร้าง ความคิดเห็น และ ความต้องการของนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยใช้วิธีการต่างๆ คือ การจัดลำดับแต่ละปัจจัยด้วยการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แล้วคำนวณหาค่าคะแนนรวมของพื้นที่เกษตรกรรมแต่ละแห่ง โดยกำหนดค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมตามค่าศักยภาพและการกระจายตัวในพื้นที่ สำหรับการวิเคราะห์ตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมได้ใช้การกระจายส่วนร้อยละ ประกอบการศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ความเป็นไปได้ และ โอกาสในการเชื่อมโยงกับเครือข่ายการท่องเที่ยวหลักของจังหวัดนครราชสีมา

ข้อแพรว ทินพรรณ (2544) ทำการศึกษาเรื่องสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า การประกอบกิจกรรมเดินป่ามีความสัมพันธ์กับเชื้อชาติของนักท่องเที่ยว รายได้ และผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ยังขาดองค์ประกอบหลักที่สำคัญประการหนึ่ง คือ องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ทำให้การดำเนินการตามรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ครบองค์ประกอบหลักอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการมากขึ้น

วัฒนาพร สุฉายา (2545) ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวดอยตุง จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า บริบทของสภาพแหล่งท่องเที่ยวดอยตุงตามองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ องค์ประกอบด้านการจัดการ มีความพร้อมและสามารถจัดการแหล่งท่องเที่ยวดอยตุง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้ด้านพื้นที่ท่องเที่ยวดอยตุง ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรจะมีการปรับปรุงในด้านการให้ความรู้และการสื่อความหมายให้กับนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น

อิทธิพล ไทยกมล (2545,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาชุมชนบางหญ้าแพรกจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าปัจจัยบ่งชี้เกี่ยวกับการศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลัก

คือ ปัจจัยด้านลักษณะพื้นที่ ปัจจัยด้านการจัดการเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านกิจกรรมและกระบวนการที่เอื้อต่อการเรียนรู้และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม แล้วนำมาประเมินผลซึ่งพบว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง และยังมีข้อจำกัดด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จะเกิดขึ้นในท้องถิ่น

ศิริพร ศรสัมพันธ์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครปฐม พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครปฐม มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับสูง

ณัฐพล ลือสิงหนาท (2549) ได้ศึกษาเรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล พบว่า ในการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเลในประเทศไทยยังประสบปัญหาในการบริหารจัดการทั้งในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองดูแลอุทยานแห่งชาติทางทะเล ในส่วนที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและไม่มีมาตรการในการจัดการดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเลอย่างเป็นระบบ และปัญหาในด้านการบริหารจัดการ ในส่วนที่ไม่มีกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการควบคุมเพื่อรองรับกับจำนวนปริมาณนักท่องเที่ยวและการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ปัญหาในเรื่องของการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ก็ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอน ซึ่งจากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ถือได้ว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทต่าง ๆ ภายในอุทยานแห่งชาติทางทะเล

วีราภรณ์ ้วยวัฒน์ (2549) ได้ศึกษาถึงการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์และเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าผลของการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง, แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นด้านวัฒนธรรม ได้แก่ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร, แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นด้านงานประเพณีที่เป็นจุดเด่นของจังหวัด ได้แก่ ประเพณีสารทเดือนสิบ, กิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่น ได้แก่ การเล่นน้ำตก และการบริการที่เป็นจุดเด่น คือ ที่พัก ร้านอาหาร (อาหารประจำถิ่น) รถประจำทาง ในส่วนของการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราชของบุคลากรภาครัฐ ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว พบว่า จุดแข็งของจังหวัดคือ เป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ รองลงมาคือมีทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่หลากหลายและสำคัญของภาคใต้ จุดอ่อนของจังหวัดคือ การขาดการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อจัด

ความยากจน โอกาสในการพัฒนาจังหวัดคือ มีโอกาสในการพัฒนาด้านระบบส่งเสริมสินค้าทางการเกษตรมากขึ้น และอุปสรรคของจังหวัดที่สำคัญที่สุดคือ มีการกีดกันทางการค้า สำหรับผลการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวิสัยทัศน์ที่สำคัญคือการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่สำคัญของภาคใต้ และยุทธศาสตร์คือ เป็นศูนย์กลางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและชุมชนเข้มแข็ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทุติยภูมิ คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิ คือ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและนำผลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ มาวางแผนการดำเนินงานในการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คือ กลุ่มงานยุทธศาสตร์จังหวัด สำนักงานจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอทั้ง 4 อำเภอ กำนัน ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ จังหวัดสุราษฎร์ธานี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้เขต 5 เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานสาธารณสุข

1.2 ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจบริการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ธุรกิจด้านที่พักแรม บริษัททัวร์ ขนส่ง ภัตตาคารร้านอาหาร หอการ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวสุราษฎร์ธานี สมาคมมัคคุเทศก์ สมาคมโรงแรม ธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1.3 ประชาชน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.4 นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี หรือในเขตพื้นที่เชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ในบริเวณใกล้เคียง

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะบุคคลที่สำคัญให้ข้อมูลได้ครบถ้วนและมีส่วนช่วยเหลือและผลักดันในการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการประสบผลสำเร็จ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หัวหน้างานวางแผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสุราษฎร์ธานี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้เขต 5 เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี สถานศึกษาด้านการท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาชุมชน บุคคลในหน่วยงานรวมทั้งสิ้น 100 คน

2.2 ภาคเอกชน ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบเจาะจง(Purposive Sampling) จากผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยวในอำเภอเมือง อำเภอเกาะสมุย อำเภอไชยา อำเภอพนมและอำเภอบ้านตาขุน จำแนกเป็น ผู้ประกอบการด้านที่พักแรม (โรงแรม รีสอร์ท เกสเฮาส์) บริษัททัวร์ขนส่ง ภัตตาคาร ร้านอาหาร หอการค้าจังหวัด สมาคมท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมมัคคุเทศก์ สมาคมโรงแรม ธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 100 คน

2.3 ประชาชน ประชาชนในเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอเกาะสมุย อำเภอไชยา อำเภอพนมและอำเภอบ้านตาขุน มีจำนวน 303,083 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรในภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งสิ้น 100 คน โดยใช้การเทียบตารางของ Taro Yamane (ปัญญาธิวิทย์เลิศ, 2543.) ที่ค่าความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์ ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ $\pm 10\%$

2.4 นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มาท่องเที่ยวที่ภายใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอเกาะสมุย อำเภอไชยา อำเภอพนมและอำเภอบ้านตาขุน) ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลในเขตที่มีการท่องเที่ยว ได้แก่ ศาลหลักเมือง ท่าเรือแม่น้ำตาปี (อำเภอเมือง) หาดเฉวง หินตาหินยาย น้ำตกหน้าเมือง (อำเภอเกาะสมุย) ชุมชนตลาดพุมเรียง พระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร วัดสวนโมกขพลาราม (อำเภอไชยา) อุทยานแห่งชาติเขาสก (อำเภอพนม) อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา (อำเภอบ้านตาขุน) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Accidental Sampling รวมทั้งสิ้น 100 คน โดยใช้การเทียบตารางของ Taro Yamane (ปัญญาธิวิทย์เลิศ, 2543.) ที่ค่าความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์ ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ $\pm 10\%$

สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชาชนและนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้น ใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	=	จำนวนตัวอย่าง
	N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
	e	=	ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดให้มีระดับนัยสำคัญ 0.05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 2 ประเภท

1. เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ คือ เครื่องมือเพื่อตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (Tourism Resources Audit) โดยใช้วิธีการแบบสังเกตการณ์ที่มีเค้าโครงกำหนดไว้ล่วงหน้า (Structure observation) ของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒ ร่วมจัดทำกับมหาวิทยาลัย Oxford Brookes ประเทศอังกฤษ สำหรับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว นำมาเป็นเครื่องมือเพื่อตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งออกเป็น 5 ประเภทดังนี้

- 1.1 ทรัพยากรธรรมชาติ : ภูมิทัศน์และภูมิอากาศ พืช น้ำ
- 1.2 ทรัพยากรวัฒนธรรม : มรดกวัฒนธรรม มรดกด้านศาสนา ศิลปะ ชาติพันธุ์
- 1.3 ทรัพยากรมหกรรมและ Event ที่สำคัญ : มหกรรม การแข่งขันกีฬา งานแสดง

สินค้าธุรกิจ งานแสดงอื่น ๆ

- 1.4 ทรัพยากรกิจกรรม : กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมด้านบริการ
- 1.5 ทรัพยากรบริการ : กรชนสง ที่พักรวม การต้อนรับ บริการอื่น ๆ

2. แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามหลักของการวางแผนยุทธศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภายใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวชาวไทย เกี่ยวกับวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว แบบสอบถามนี้ได้จัดทำเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงานในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนซึ่งเป็นผู้นำเสนอสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว (Supply Side) ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวผู้ต้องการสินค้าด้านการบริการท่องเที่ยว (Demand Side)

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในท้องถิ่น โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม มหกรรม กิจกรรม และการบริการการท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นด้านการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านพื้นที่ท่องเที่ยวศักยภาพด้านการจัดการ ด้านการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการบทบาท ด้านคมนาคม สาธารณูปโภค ด้านการจัดการที่พักแรม ร้านอาหาร การจัดการแหล่งท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรม การจัดการบริการและการมีส่วนร่วม บทบาทภาครัฐในการพัฒนา บทบาทภาคเอกชนในการพัฒนา บทบาทประชาชนในการพัฒนา ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นคำถามในลักษณะปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยว เป็นการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับลักษณะการเดินทาง ระยะเวลาการเดินทางและวัตถุประสงค์ของการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม มหกรรม กิจกรรม และการบริการการท่องเที่ยวลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ ลักษณะคำถามอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ เพื่อให้เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 7 ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสุราษฎร์ธานี ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นคำถามในลักษณะปลายเปิด 1 ข้อ

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ

ขั้นแรก ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่าน แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่สอง ทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 รายแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยกำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	คือ	จำนวนประชากร
	$\sum s_i^2$	คือ	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

เมื่อคำนวณค่าความเชื่อมั่นดังกล่าว ค่าความเชื่อมั่นต่ำกว่า .83 ลงมา ก็ sẽนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง จนได้ค่าที่สูงกว่านี้จึงจะถือได้ว่าเป็นเครื่องมือในการวิจัยที่ได้มาตรฐาน เพื่อนำไปเก็บข้อมูลภาคสนามต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเอง ซึ่งมีข้อมูลหลายด้านที่ต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการศึกษาและนำมาประกอบกัน เพื่อให้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการทำวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การตรวจสอบทรัพยากรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้เดินทางไปตรวจสอบทรัพยากรท้องถิ่นภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยตนเอง โดยใช้แบบตรวจสอบทรัพยากรของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒ ร่วมจัดทำกับมหาวิทยาลัย Oxford Brookes ประเทศอังกฤษ

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒ เพื่อขอเก็บข้อมูลการวิจัยไปยังหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี หัวหน้างานวางแผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดสุราษฎร์ธานี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้เขต 5 นายกเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี นายอำเภอเกาะสมุย นายอำเภอไชยา นายอำเภอพนมและนายอำเภอบ้านตาขุน สถานศึกษาด้านการท่องเที่ยว นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันและผู้ใหญ่บ้าน และเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน

100 ชุด

ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอเก็บข้อมูลการวิจัย ไปยังภาคเอกชน ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยวภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกเป็นผู้ประกอบการด้านที่พักแรม บริษัททัวร์ ขนส่ง ภัตตาคาร ร้านอาหาร หอการค้าจังหวัด สมาคมท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมมัคคุเทศก์ สมาคมโรงแรม ธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว จำนวน 100 ชุด

ภาคประชาชน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเข้าไปสอบถามประชาชน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอเกาะสมุย อำเภอไชยา อำเภอพนมและอำเภอบ้านตาขุน) จำนวน 100 ชุด

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเข้าไปสอบถามกับนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ศาลหลักเมือง ท่าเรือแม่น้ำตาปี(อำเภอเมือง)หาดเฉวง หินตาหินยาย น้ำตกหน้าเมือง (อำเภอเกาะสมุย) ชุมชนตลาดพุมเรียง พระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร วัดสวนโมกขพลาราม (อำเภอไชยา) อุทยานแห่งชาติเขาสก (อำเภอพนม) อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา (อำเภอบ้านตาขุน) จำนวน 100 ชุด

ระยะที่ 3 ผู้วิจัยรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บข้อมูลจากแบบตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวและแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และส่วนที่ 2 แบบสอบถามจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. รวบรวมแบบสอบถาม มาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. บันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Sciences) The Windows Version 13

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

การหาค่าร้อยละ(Percentage) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

$$\text{ค่าร้อยละ } P = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร

การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Means) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ

$$\text{ค่าเฉลี่ย } \bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้แปลความหมายทรัพยากรท่องเที่ยว ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) และความคิดเห็นด้านวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$$

ตัวอย่าง	เมื่อ	S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่ม
		x_i	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
		\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
		n-1	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

3.2 สถิติสำหรับการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_i^2} \right]$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	คือ	จำนวนประชากร
	$\sum s_i^2$	คือ	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_i^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

โดยใช้หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความคิดเห็น
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

หลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็น เป็นดังนี้

ระดับมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับมาก	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	3	คะแนน
ระดับน้อย	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	1	คะแนน

3.3 สถิติสำหรับการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน นักท่องเที่ยว ชาวไทย ต่อการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในด้านต่าง ๆ ระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 4 กลุ่ม มาวิเคราะห์หาวิทยาศาสตร์ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การประมวลผลและรายงานการวิจัย

ผู้วิจัยประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานผลการวิจัย จากการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะภูมิ การสำรวจพื้นที่ การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว ผลการสำรวจด้วยแบบสอบถามการวิเคราะห์ผลได้จัดทำออกมาในรูปแบบการนำเสนอด้วยตาราง กราฟ พร้อมการบรรยายในบทที่ 4 เกี่ยวกับ ผลการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ประชากรทั้ง 4 กลุ่ม และผู้วิจัยได้ผลสรุป อภิปรายผล และกำหนดแผนยุทธศาสตร์ตลอดจนข้อเสนอแนะทั่วไปและนำข้อเสนอแนะทำวิจัยในครั้งต่อไปในบทที่ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยกำหนดหัวข้อและรายละเอียดให้สอดคล้องกับแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รายงานผลการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

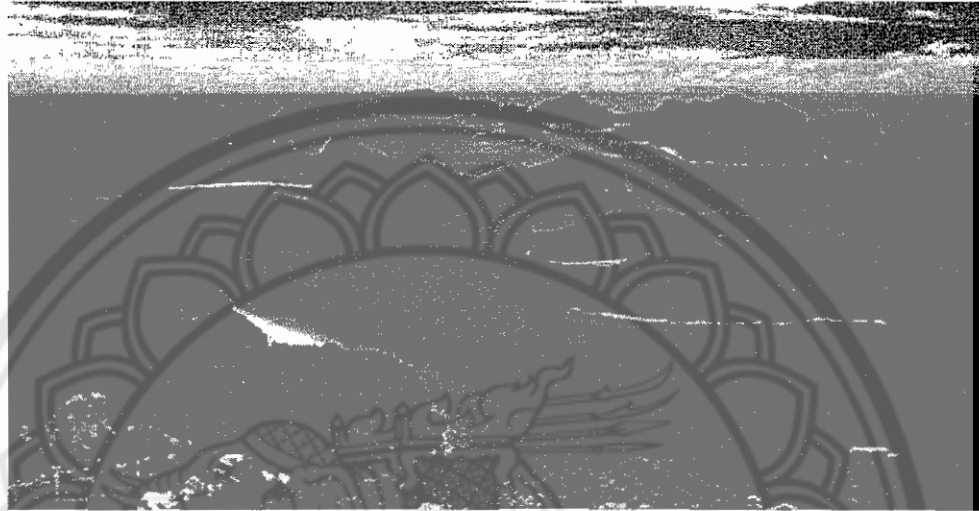
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยกำหนดหัวข้อและรายละเอียดให้สอดคล้องกับแบบสอบถาม

1. ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของภาคประชาชน ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของภาครัฐบาล ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของภาคเอกชน ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
5. ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 1 การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีทรัพยากรทางธรรมชาติ

1. เกาะสมุย

ภาพ 23 เกาะสมุย

ที่ตั้ง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี การเข้าถึง ทางหลวงหมายเลข 4 ถึงสี่แยกปฐมพรจังหวัดชุมพร ตรงไปตามทางหลวงหมายเลข 41 จนถึงแยกหนองขรี แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 401 ตรงไปผ่านอำเภอกาญจนดิษฐ์ พอข้ามสะพานคลองบ้านโน ให้ชิดซ้าย เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 4242 ราว 30 กิโลเมตรถึงสามแยกตลาดดอนสักเลี้ยวขวาเข้าท่าเรือเฟอร์รี่ของบริษัทราชาเฟอร์รี่ จำกัด สามารถนำรถข้ามลงเรือไปได้ รวมระยะทางประมาณ 644 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางด้วยเรือประมาณ 1.30 ชั่วโมง

ความเป็นมา เกาะสมุยอำเภอที่มีสภาพเป็นเกาะกลางอ่าวไทยอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งทางฝั่งทะเลอ่าวไทยเดิมมีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งปลูกมะพร้าว ปัจจุบันเป็นสถานที่พักผ่อนตากอากาศ ที่ชาวต่างประเทศนิยมเดินทางมาท่องเที่ยว

ลักษณะเด่น หาดที่เป็นที่เชิดหน้าชูตา ของคนเกาะสมุย คือ หาดเฉวง บริเวณชายหาดยาว ประมาณ 7 กม. หาดที่มีความสวยงาม เป็นอันดับรองลงมา คือ หาด ละไม หาด เจริญมิตร แหลมโจรครำ หาดท้องยาง หาดหน้าทอน หาดพังกา หาดตลิ่งงาม พื้นที่ 1 ใน 3 เป็นที่ราบซึ่งล้อมรอบด้วยภูเขา

สภาพปัจจุบัน พื้นที่เกาะเป็นที่ราบ ล้อมรอบภูเขา ช่วงเดือนมกราคมถึงเดือน พฤษภาคม เป็นช่วงคลื่นลมสงบเหมาะแก่การท่องเที่ยวที่สุด มีหาดที่เป็นที่นิยมท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น หาดเจง หาดนาเทียน หาดตลิ่งงาม หาดละไม

ปัญหา ระบบนิเวศน์ทางการท่องเที่ยวของเกาะหายไปเพราะการเจริญทางการท่องเที่ยวและขาดการอนุรักษ์ที่ดีพอ เช่น บริเวณชายหาด และบนภูเขา

ข้อจำกัดในการพัฒนา ขาดการวางแผนในการบริหารจัดการ ในการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างอนุรักษ์ไว้ และการรับนักท่องเที่ยวรับปริมาณมากนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

แนวโน้มในอนาคต เป็นแหล่งที่เกี่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ และลักษณะเป็นแบบพหุวิทยา ที่เป็นทั้งที่ท่องเที่ยว และที่อยู่อาศัยของต่างชาติ

2. เขาสก เขื่อนรัชชประภา (กู่ยหลินเมืองไทย)

ภาพ 24 กู่ยหลินเมืองไทย

ที่ตั้ง อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์

การเข้าถึง จากตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้เส้นทางหมายเลข 4 ไปราว 6 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่อำเภอบ้านตาขุน ตรงสู่เขื่อนรัชชประภา และอุทยานฯเขาสก

ความเป็นมา เป็นส่วนหนึ่งของป่าดิบชื้นผืนใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ภูมิภาคตะวันออก เป็นเขาหินปูนสลับซับซ้อน เต็มไปด้วยหุบลึก ร่องลำธาร ถ้ำ และน้ำตก อุดมสมบูรณ์ด้วยพรรณไม้ ใจกลางผืนป่าเขาสก คือเขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน) ซึ่งเกิดจากการกั้นลำคลองแสงจนเกิดทัศนียภาพของทะเลสาบขนาดใหญ่กว่า 1 แสนไร่

ลักษณะเด่น กุ้ยหลินเมืองไทยสามารถนั่งเรือหางยาวชมความงดงามของทะเลสาบเล่นน้ำ มีกิจกรรมเดินป่าที่ป่าไม้ยังสมบูรณ์ มีดำประการัง ซึ่งสวยงามมาก มีหินงอกหินย้อย เป็นประกายระยิบระยับ

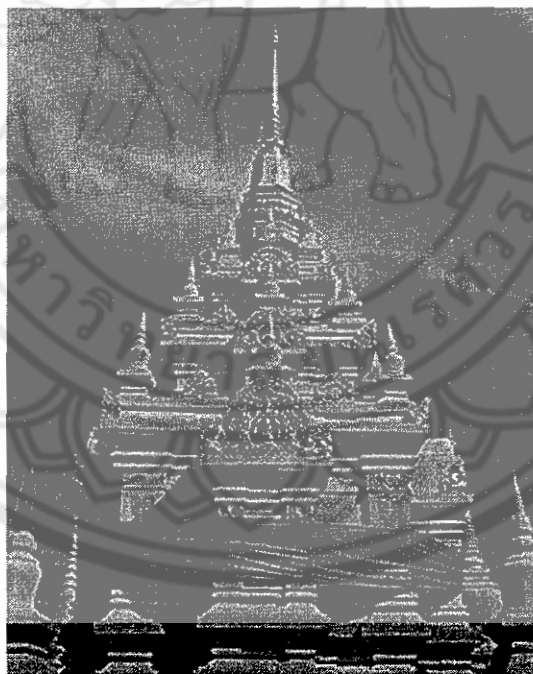
สภาพปัจจุบัน กรมอุทยานและป่าไม้ดูแลรักษาซึ่งยังมีสภาพสมบูรณ์ทางธรรมชาติมาก ฤดูที่เหมาะสมกับการไปเที่ยวคือระหว่างเดือนธันวาคม-เมษายน

ปัญหา การบุกรุกในการให้บริการของภาคประชาชนที่ขาดมาตรฐานในการให้บริการ เคยเกิดเป็นปัญหาระหว่างกรมอุทยานกับประชาชน

ข้อจำกัดในการพัฒนา สภาพอากาศ ฤดูฝนอาจจะไม่ปลอดภัย ทั้งการท่องเที่ยวและการพัฒนา เพราะภาคใต้ ฤดูกาลจะเป็นฝน 8 เดือน 4

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

1. พระบรมธาตุไชยา

ภาพ 25 พระบรมธาตุไชยา

ที่ตั้ง หมู่ 3 ตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่ตั้ง หมู่ 3 ตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การเข้าถึง ห่างจากอำเภอไชยา 1 กิโลเมตร ห่างจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ประมาณ 54 กิโลเมตร จากทางหลวงหมายเลข 41 แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 4011 ประมาณ 1 กิโลเมตร

ความเป็นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ยกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2491 มีนามว่า วัดพระธาตุไชยา และต่อมาทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เลื่อนฐานะวัดพระธาตุไชยาขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรวิหารและพระราชทานนามใหม่ว่า วัดบรมธาตุไชยา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500

ลักษณะเด่น พระบรมธาตุไชยา เป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นับเป็นปูชนียสถานสำคัญคู่บ้านคู่เมือง ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นหนึ่งในสามของ โบราณสถานอันศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพบูชาของภาคใต้

สภาพปัจจุบัน พระบรมธาตุไชยามีสภาพที่สมบูรณ์ เปิดให้เข้าชมทุกวัน ส่วนพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยาเปิดให้เข้าชม เวลา 09.00-16.00 น. ปิดวันจันทร์ วันอังคาร และวันนักขัตฤกษ์ ค่าเข้าชม

ปัญหา การบริการทางการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน การให้บริการจะเป็นพระภิกษุ และชาวบ้าน

ข้อจำกัดในการพัฒนา ปัจจุบันได้มีการบูรณะและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แนวโน้มในอนาคต เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในเส้นทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2. สวนโมกขลาราม

ภาพ 26 สวนโมกขลาราม

ที่ตั้ง ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 การเข้าถึง อยู่บริเวณเชิงเขาพุทธทอง แยกจากทางหลวงหมายเลข 41 ก่อนถึง
 ตลาดไชยาเล็กน้อย ตรงหลักกิโลเมตร ที่ 134

ความเป็นมา เดิมชื่อวัดธารน้ำไหล มีท่านพุทธทาสภิกขุเป็นผู้ริเริ่มสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.
 2502 เพื่อเป็นสถานที่แสวงหาความสงบและศึกษาธรรมะ

ความสำคัญ รอบบริเวณร่มรื่นเหมาะสำหรับเป็นที่ฝึกอบรมจิตใจและศึกษาพุทธ
 ศาสนามีการสอนฝึกสมาธิแก่ชาวต่างประเทศ ทุกวันที่ 1-10 ของทุกเดือน และสำหรับคนไทย ทุก
 วันที่ 20-27 ของทุกเดือน ตั้งแต่เวลา 8.30-17.00 น.

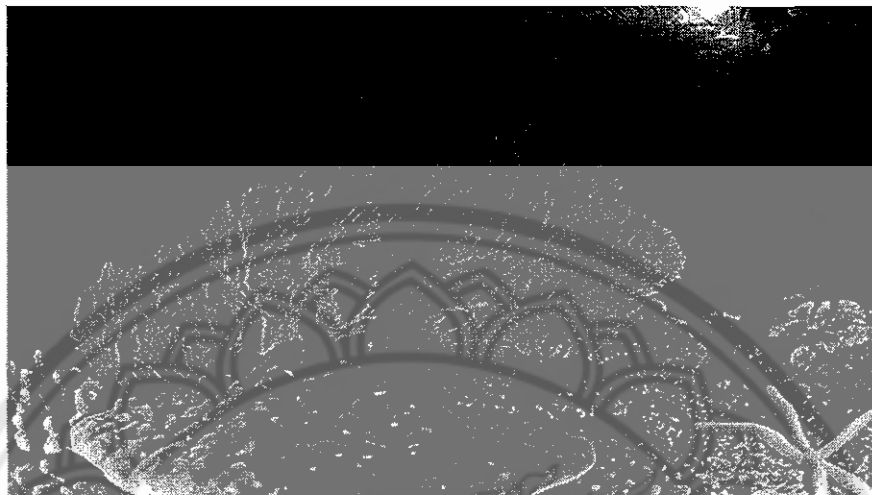
สภาพปัจจุบัน เป็นวัด ที่ตั้งอยู่ในอุทยานที่สวยงามตามธรรมชาติ และสงบร่มรื่น
 เหมาะแก่การวิปัสสนาธรรม มีศาลา โรงธรรม ประมวลภาพบทกวี และคติธรรมไว้จำนวนมากซึ่ง
 เรียกว่า โรงมหรสพแห่งวิญญาน

ปัญหา การบริการของที่ลี้กหน้าวัดจากชาวบ้านมีการรुकล้ำสถานที่ของวัด
 เกิดความไม่สงบ

ข้อจำกัดในการพัฒนา คงความเป็นธรรมชาติไว้ เพราะเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมที่
 เป็นธรรมชาติสมบูรณ์

แนวโน้มในอนาคต เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและ
 เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

1. กิจกรรมดำน้ำชมปะการัง

ภาพ 27 ปะการัง

ที่ตั้ง อยู่บริเวณชายฝั่งของเกาะสมุย รวมทั้งที่อยู่ติดกับเกาะอื่นๆ เช่น เกาะเต่า เกาะลันตา เกาะมัดหลัง เกาะนาเทียน และเกาะราหิน

การเข้าถึง การเช่าเรือ และอุปกรณ์ดำน้ำติดต่อที่บังกะโลและบริษัทนำเที่ยวบนเกาะสมุย

ความเป็นมา เป็นความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติใต้น้ำ ทั้งสัตว์น้ำขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ปะการังหลากหลายสายพันธุ์การดำน้ำชมปะการังในบริเวณหมู่เกาะต่างๆของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นที่นิยมของนักดำน้ำ

ความสำคัญ เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลให้มีกิจกรรมและเป็นการเรียนรู้โลกใต้น้ำ และมีการอนุรักษ์ธรรมชาติด้วยเพราะมีกิจกรรมการดำน้ำเก็บขยะใต้ทะเลด้วย

ลักษณะเด่น กิจกรรมดำน้ำลึก เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ในขณะนี้ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวทะเลและชอบความท้าทายอันน่าสนุกสนาน

สภาพปัจจุบัน จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการอนุรักษ์แนวปะการัง โดยการไม่เก็บปะการังไม่ทิ้งสมอเรือ ไม่ค้าขายปะการัง และไม่ทิ้งขยะ

ปัญหา การเสื่อมของปะการัง โดย ตามธรรมชาติ เช่นคลื่นทะเล สัตว์ทะเล และโดยการกระทำของมนุษย์ ทำให้แนวปะการังเสื่อมโทรมได้ค่อนข้างมากมายโดย

ข้อจำกัดในการพัฒนา อยู่ในความดูแลของกรมประมง

แนวโน้มในอนาคต ท้องทะเลไทย เป็นสถานที่ดำน้ำมีชื่อเสียงอันโด่งดังไปทั่วโลกมีบทบาทในกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและให้ความร่วมมือร่วมใจกันอย่างจริงจังเพื่ออนุรักษ์ปะการัง ให้เป็นสมบัติ ที่สามารถให้ผลผลิตที่ยั่งยืน

2. เติ่นป่า

ภาพ 28 ป่าเขาสก

ที่ตั้ง บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาสก

การเข้าถึง จากตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้เส้นทางหมายเลข 4 ไปราว 60 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่อำเภอบ้านตาขุน ตรงสู่เขื่อนรัชชประภาและอุทยานแห่งชาติเขาสก ระยะทางราว 100 กิโลเมตร สอบถามรายละเอียดได้ที่กองอุทยาน

ความเป็นมา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยกรมป่าไม้และอุทยานแห่งชาติเขาสก เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสธรรมชาติในป่า ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์อย่างมาก

ลักษณะเด่น เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญเพราะสามารถดูความของป่า สัตว์ป่า น้ำตก ถ้ำ ที่แปลกตาและที่สำคัญของการเดินป่าที่เขาสกคือจะได้ชมดอกบัวผุด ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

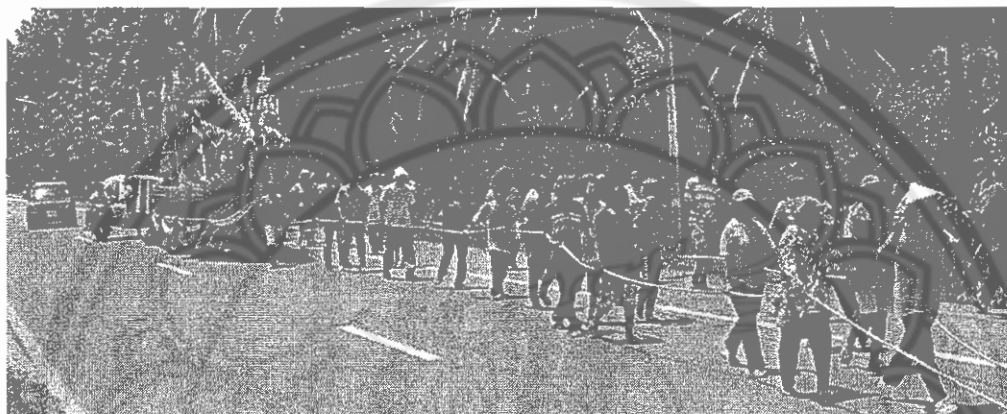
สภาพปัจจุบัน ป่าไม้ และอุทยานแห่งชาติร่วมกันอนุรักษ์ป่าไม้บริเวณเขาสกให้มีความสมบูรณ์ และจัดกิจกรรมการเดินป่าเพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวที่ชอบกิจกรรมแบบนี้

ปัญหา การชมดอกบัวผุด สามารถชมได้ประมาณ 4-5 วันหลังจากดอกบัวบานแล้วจะเหี่ยว และเป็นฤดูฝนนักท่องเที่ยวจึงต้องเตรียมอุปกรณ์ในการเดินป่าให้พร้อม

ข้อจำกัดในการพัฒนา อยู่ภายใต้การดูแลของกรมป่าไม้และอุทยานแห่งชาติ
แนวโน้มในอนาคต อุทยานแห่งชาติเขาสกจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติที่ให้ความรู้ในด้านศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ความสมบูรณ์ของป่าไว้

ประเพณี และเทศกาลการท่องเที่ยว

1. ประเพณีชักพระ

ภาพ 29 งานชักพระ

ที่ตั้ง ริมแม่น้ำตาปี อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี
การเข้าถึง สามารถเดินทางชมงานได้ทั้งกลางวันและกลางคืน
ความเป็นมา ประเพณีชักพระหรือลากพระจัดขึ้นในวันออกพรรษา (แรม 1 ค่ำ
เดือน 11) ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 อันเป็นวันสุดท้ายของพรรษา แต่ละวัดจะทำบุษบกหรือพนม
พระ ตกแต่งอย่างสวยงามเมื่อเสร็จพิธีลากพระ (ทั้งบนบกและในน้ำ) จะนำพระไปทำความสะอาด
แล้วมีพิธีสงฆ์สมโภชพระลากในตอนค่ำ

ลักษณะเด่น เป็นความร่วมมือสามัคคีแรงศรัทธาของประชาชนมีต่อ
พระพุทธศาสนา และมีกิจกรรม การแสดงหลายอย่างที่เป็นประเพณีที่เลื้อยทอดกันมาของ
ประชาชนชาวสุราษฎร์ธานี รถพนมพระ และเรือพนมพระจัดอย่างสวยงามจากวัดต่างๆในจังหวัด

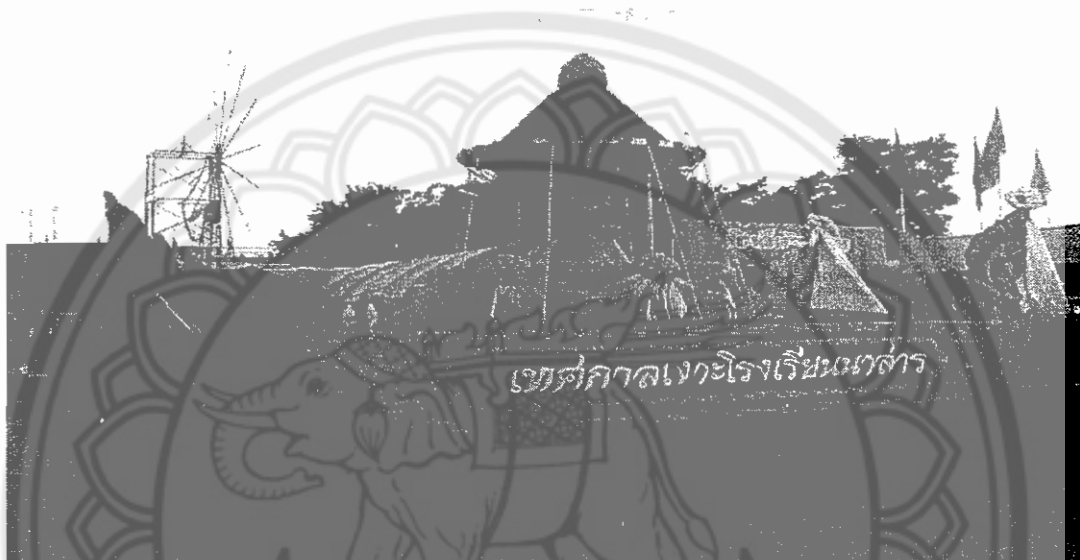
สภาพปัจจุบัน การจัดงานทุกปี ช่วงออกพรรษา ไม่มีค่าเข้าชมงาน มีการแสดงทั้ง
กลางวันและกลางคืน และทั้งทางบกและทางน้ำ

ปัญหา ขาดการประชาสัมพันธ์ทำให้ได้รับความสนใจไม่เท่าที่ควร

ข้อจำกัดในการพัฒนา จำกัดด้วยพื้นที่เพราะอยู่ริมแม่น้ำตาปี

ข้อจำกัดในการพัฒนา จำกัดด้วยพื้นที่เพราะอุยุมแม่น้ำตาปี
แนวโน้มในอนาคต อนุรักษ์ความเป็นประเพณี และพัฒนาเป็นเทศกาลท่องเที่ยว
ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. งานวันเงาะโรงเรียน

ภาพ 30 เงาะโรงเรียน

ที่ตั้ง จัดงานบริเวณสนามศรีสุราษฎร์ และริมเขื่อนแม่น้ำตาปี ในตัวเมือง
สุราษฎร์ธานี

การเข้าถึง สามารถเดินทางได้ทางรถประจำทางและรถส่วนตัว

ความเป็นมา เงาะโรงเรียน หรือ เงาะพันธุ์โรงเรียน เป็นเงาะพันธุ์ดีที่สุดในประเทศ
ไทย และเป็นเงาะพันธุ์ดีที่สุดในโลก เท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เงาะโรงเรียน มีชื่อมาจากสถานที่ต้น
กำเนิดของเงาะ คือ โรงเรียนนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลักษณะเด่น มีกิจกรรมเพื่อนำผลิตผลเงาะโรงเรียน และผลิตผลทางการเกษตรอื่นๆ
มาแสดงและจำหน่าย ได้แก่ นิทรรศการทางการเกษตร การแข่งขันชิงขึ้นมะพร้าว ขบวนแห่และการ
ประกวดรถประดับด้วยผลเงาะและผลไม้อื่นๆ

สภาพปัจจุบัน จัดขึ้นประมาณต้นเดือนสิงหาคมของทุกปีของอำเภอบ้านนาสาร
เงาะโรงเรียนผลไม้ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรสชาติหวานและกรอบ ผลโต
เนื้อแห้ง เปลือกบาง

ปัญหา เกษะโรงเรียนจากบ้านนาสารมีปริมาณลดน้อยลงไปเพราะเกษตรกรเปลี่ยนอาชีพจากสวนเงาะเป็นสวนยางพาราเป็นส่วนมาก

ข้อจำกัดในการพัฒนา งานเกษะโรงเรียนเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวน้อยเพราะเป็นกิจกรรมภายในอำเภอบ้านนาสาร

แนวโน้มในอนาคต งานวันเกษะโรงเรียนยังคงมีต่อไปแต่การผลิตของเกษตรกรลดน้อยลงเพราะการปลูกลดลง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาคประชาชน ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาคประชาชน ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของภาคประชาชนที่เกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งการศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนจำนวนทั้งสิ้น 100 ราย โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	35	35.00
หญิง	65	65.00
รวม	100	100.00
2. อายุ		
16 - 25 ปี	10	10.00
26 - 35 ปี	70	70.00
36 - 45 ปี	15	15.00
46 - 55 ปี	5	5.00
รวม	100	100.00
3. สถานภาพ		
โสด	40	40.00
สมรส	52	52.00
ม่าย	5	5.00
หย่าร้าง	3	3.00
รวม	100	100.00
4. การศึกษา		
ประถมศึกษา	20	20.00
มัธยมศึกษา	15	15.00
อนุปริญญา	15	15.00
ปริญญาตรี	25	25.00
สูงกว่าปริญญาตรี	25	25.00
รวม	100	100.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพ		
นักเรียน-นักศึกษา	5	5.00
พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง	60	60.00
เกษตรกร	10	10.00
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	15	15.00
ว่างงาน	10	10.00
รวม	100	100.00
6. รายได้		
ไม่มีรายได้	5	5.00
ต่ำกว่า 5,000 บาท	25	25.00
5,001-10,000 บาท	30	30.00
10,001-15,000 บาท	25	25.00
15,001-20,000 บาท	10	10.00
20,001-25,000 บาท	5	5.00
รวม	100	100.00
7.ภูมิลำเนา		
กรุงเทพฯ / ปริมณฑล	20	20.00
ภาคเหนือ	5	5.00
ภาคกลาง	15	15.00
ภาคใต้	52	52.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	5.00
ภาคตะวันตก	3	3.00
รวม	100	100.00

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนเป็นชาย ร้อยละ 35 และเป็นหญิงร้อยละ 65 ช่วงอายุระหว่าง 16 – 25 ปี ร้อยละ 10, 26 – 35 ปี ร้อยละ 70, 36 - 45 ปี ร้อยละ 15, 46 - 55 ปี ร้อยละ 5 จากตาราง ยังพบว่า ระดับการศึกษา มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 20, มัธยมศึกษา ร้อยละ 15 อนุปริญญา ร้อยละ 15 ปริญญาตรี ร้อยละ 25 และ สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 25 สำหรับการแบ่งกลุ่มตามอาชีพ จะพบว่ากลุ่มที่มีอาชีพนักเรียน / นักศึกษา ร้อยละ 5 พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง ร้อยละ 60 เกษตรกร ร้อยละ 10 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 15 ว่างาน ร้อยละ 5 ซึ่งการแบ่งกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนตามระดับรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้ ร้อยละ 5 กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อย 30 กลุ่มรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 25 กลุ่มรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 25 กลุ่มรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 10 และกลุ่มรายได้ระหว่าง 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 5 การแบ่งกลุ่มตามภูมิลำเนา พบว่า กรุงเทพฯ / ปริมณฑล ร้อยละ 20 ภาคเหนือ ร้อยละ 5 ภาคกลางร้อยละ 15 ภาคใต้ ร้อยละ 52 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 5 ภาคตะวันตก ร้อยละ 3

1.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลำดับ	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	เกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง	4.10	0.85	มาก
2	อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติใต้ ร่มเย็น	3.60	0.82	มาก
3	เขื่อนรัชชประภา	3.75	0.85	มาก
4	แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง	3.50	0.88	มาก
5	น้ำตกต่างๆ เช่น น้ำตกหน้าเมือง วิกาวดี	3.70	1.17	มาก
	รวม	3.73	0.91	มาก

จากตาราง 6 หากพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนพบว่ามีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.73 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทองเป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ เขื่อนรัชชประภาโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมาก และ น้ำตกต่างๆ เช่น น้ำตกหน้าเมือง วิภาวดีสนค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.70 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.2.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลำดับ	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	พระบรมธาตุไชยา	4.85	0.36	มากที่สุด
2	สวนโมกขพลาราม	4.45	0.75	มากที่สุด
3	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา	4.30	0.65	มากที่สุด
4	บ้านพุมเรียงและแหลมโพธิ์	3.90	0.91	มาก
5	การแสดงหนังตะลุง มโนราห์ ลิเก	3.90	0.96	มาก
6	วิถีชีวิตชาวคลอง "ดินแดนคลองร้อยสาย" วิถีชีวิตชาวแล ชาวสวน ชาวประมง	4.05	0.75	มาก
7	อาหารพื้นเมือง ขนมเดือนสิบ ไล่้งไต้ง ผลไม้	3.85	0.93	มาก
	รวม	4.18	0.75	มาก

จากตาราง 7 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.18 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากโดยมีการให้ความคิดเห็นว่าพระบรมธาตุไชยา เป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.85 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สวนโมกขพลารามโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.45 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไทรโยคมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.30 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลำดับ	กิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ศึกษาธรรมชาติ , ดำน้ำชมปะการัง	4.40	0.82	มากที่สุด
2	Full Moon Party เกาะพะงัน	3.85	0.93	มาก
3	ล่องเรือชมการเลี้ยงหอยนางรม	3.80	1.19	มาก
4	เดินป่าชมบัวผุดที่เขาสก	3.95	0.99	มาก
5	ศึกษาวัฒนธรรม, โบราณสถาน, ประวัติศาสตร์	4.15	0.98	มาก
6	ปลูกป่าชายเลน , ป่าดิบชื้น	3.75	0.91	มาก
7	เที่ยวน้ำตก , พักผ่อนรับประทานอาหาร	3.65	1.08	มาก
	รวม	3.93	0.98	มาก

จากตาราง 8 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.93 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าศึกษาธรรมชาติ , ดำน้ำชมปะการัง เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.40 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ศึกษาวัฒนธรรม, โบราณสถาน, ประวัติศาสตร์ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 ซึ่งอยู่ในระดับมากและ เดินป่าชมบัวผุดที่เขาสก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.95 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.2.4 ประเพณี เทศกาลและมหกรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและมหกรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลำดับ	เทศกาลและมหกรรม	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ประเพณีชักพระ	4.35	0.93	มากที่สุด
2	ประเพณีทำบุญรับ – ส่งตา ยาย	3.90	0.96	มาก
3	งานวันเงาะโรงเรียน	4.35	0.67	มากที่สุด
4	งานแข่งเรือยาวประเพณี	3.80	0.83	มาก
5	ประเพณีทำบุญหลาพ้อตา	3.35	1.03	มาก
	รวม	3.95	0.88	มาก

จากตาราง 9 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณีเทศกาลและมหกรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนพบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.95 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าประเพณีชักพระ เป็นประเพณีเทศกาลและมหกรรมที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.35 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ งานวันเงาะโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.35 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และ ประเพณีทำบุญรับ – ส่งตา ยาย มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.2.5 การบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลำดับ	การบริการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์	4.20	0.76	มาก
2	ร้านอาหาร	4.20	0.69	มาก
3	รถโดยสารประจำทาง และ รถท้องถิ่น	3.90	0.78	มาก
4	ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว	4.00	0.91	มาก
5	ร้านสะดวกซื้อ / สินค้า OTOP	3.90	0.85	มาก
6	ระบบการคมนาคม / ป้ายบอกทางแหล่ง ท่องเที่ยว	3.45	1.23	มาก
7	ปั้มน้ำมัน ATM ห้องสุขา โรงพยาบาล	3.95	1.10	มาก
	รวม	3.94	0.90	มาก

จากตาราง 10 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.94 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์ และ ร้านอาหาร เป็น การบริการที่เหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งจัดได้อยู่ใน ระดับมาก รองลงมาได้แก่ ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และปั้มน้ำมัน ATM ห้องสุขา โรงพยาบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความ คิดเห็นเท่ากับ 3.95 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลำดับ	จุดแข็ง	\bar{x}	SD	ระดับ ความ คิดเห็น
1	เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก	4.35	0.90	มากที่สุด
2	เขื่อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กุ่มหลินเมืองไทย"	4.20	0.44	มาก
3	"บัวผุด" ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดใน เมืองไทย	4.10	0.47	มาก
4	เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มี ชื่อเสียงได้แก่ พระบรมธาตุไชยา / สวน โมกข์ฯ	4.20	0.59	มาก
5	การคมนาคมสะดวก มีสนามบิน ทางหลวง แผ่นดินหมายเลข 41 ที่เชื่อมจังหวัดต่างๆ ของภาคใต้ ทางหลวงหมายเลข 401 ซึ่ง เชื่อมฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกของ ภาคใต้ตอนบน	3.95	0.51	มาก
	รวม	4.16	0.58	มาก

จากตาราง 11 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.16 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยให้ความคิดเห็นว่าเกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลกเป็นจุดแข็งมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.35 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงได้แก่ พระบรมธาตุไชยา / สวนโมกข์ฯ และ เขื่อนรัชชประภา

ซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กุ่มหลินเมืองไทย"โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ "บัวผุด" ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดในเมืองไทยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นคือ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลำดับ	จุดอ่อน	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ขาดแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดี	4.20	0.60	มาก
2	การส่งเสริมทางการศึกษาด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย	4.35	0.62	มากที่สุด
3	ขาดการจัดการด้านวัฒนธรรมทางสังคม , ยาเสพติด , โสเภณีเด็ก ที่ดี	4.20	0.68	มาก
4	การมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีน้อย	4.10	0.65	มาก
5	บุคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย	4.15	0.54	มาก
6	การบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน	4.25	0.62	มากที่สุด
	รวม	4.20	0.61	มาก

จากตาราง 12 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.20 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยให้ความคิดเห็นว่าการส่งเสริมทางการศึกษาด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อยเป็นจุดอ่อนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.35 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐานโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาขาดแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดีและขาดการ

จัดการด้านวัฒนธรรมทางสังคม , ยาเสพติด , โสเภณีเด็ก ที่ดีโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น เท่ากัน คือ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลำดับ	โอกาส	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน	4.25	0.55	มากที่สุด
2	นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	4.10	0.77	มาก
3	การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	4.20	0.53	มาก
4	การเป็นเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของ จังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการ เป็น ประตูทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้	4.05	0.50	มาก
5	มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และ	4.00	0.66	มาก
6	วัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว	4.10	0.67	มาก
	รวม	4.11	0.61	มาก

จากตาราง 13 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.11 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงันมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมา คือ นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยว

และมีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลำดับ	อุปสรรค	\bar{x}	SD	ระดับ ความเห็น
1	ความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ที่ทำให้ นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจ ความผันผวนทางการเมือง	4.00	0.55	มาก
2	คู่แข่งทางการท่องเที่ยว	4.15	0.73	มาก
3	การลงทุนด้านการท่องเที่ยวเป็นของ ต่างชาติ	4.25	0.43	มากที่สุด
4	มีการลู่ล้าของนักท่องเที่ยวในเขตหวง	3.85	0.47	มาก
5	ห้ามขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ได้	4.00	0.66	มาก
6	มาตรฐาน	4.10	0.57	มาก
	รวม	4.05	0.56	มาก

จากตาราง 14 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.05 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าคุณแข่งทางการท่องเที่ยวเป็นอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความผันผวนทางการเมืองโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ได้มาตรฐานโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.4.1 ทศนคติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	วิสัยทัศน์	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค	3.85	0.67	มาก
2	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน	3.70	0.63	มาก
3	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ	3.90	0.78	มาก
4	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปラグจิตสำนึก พัฒนาสังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น	4.00	0.79	มาก
	รวม	3.86	0.71	มาก

จากตาราง 15 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.86 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปラグจิตสำนึก พัฒนาสังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาคโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความ

คิดเห็นเท่ากับ 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับมากและจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืนโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก

1.4.2 ทักษะคติเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ลำดับ	ยุทธศาสตร์	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.05	0.99	มาก
2	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ	4.05	0.68	มาก
3	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง	3.80	0.83	มาก
4	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติ	4.10	0.71	มาก
	รวม	4.00	0.80	มาก

จากตาราง 16 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.00 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.4.3 ทักษะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การแบ่งพื้นที่เขต(Zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว	4.50	0.50	มากที่สุด
- โครงการที่ 2 การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	4.25	0.43	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและการปรับภูมิทัศน์	4.40	0.49	มากที่สุด
- โครงการที่ 4 โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว	4.40	0.49	มากที่สุด
- โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติเขาสก	4.25	0.53	มากที่สุด
รวม	4.36	0.48	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืน	4.10	0.62	มาก
- โครงการที่ 2 การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	4.35	0.57	มากที่สุด
รวม	4.36	0.48	มากที่สุด
รวม	4.22	0.63	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
รวมยุทธศาสตร์ที่ 1	4.29	0.55	มากที่สุด
ยุทธศาสตร์ที่ 2 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ พัฒนาเศรษฐกิจ			
กลยุทธ์ที่ 2.1 การจัดการด้านการตลาด			
- โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้าน การตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี	4.05	0.50	มาก
- โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) เพื่อสร้าง(Branding)และยกระดับแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ได้มาตรฐาน	4.20	0.75	มาก
- โครงการที่ 3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยว เป้าหมายและสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน	4.30	0.55	มากที่สุด
- โครงการที่ 4 การจัดประชาสัมพันธ์และ ส่งเสริมการขายBrand จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4.15	0.47	มาก
รวม	4.17	0.56	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
กลยุทธ์ที่ 2.2 การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆข้างเคียง	4.10	0.54	มาก
- โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยวและที่พักแรม	4.15	0.35	มาก
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.20	0.51	มาก
- โครงการที่ 4 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล บัมน้ำมัน ห้องสุขา	4.00	0.71	มาก
- โครงการที่ 5 การพัฒนาสินค้า OTOP สู้มาตรฐานสากล	3.90	0.43	มาก
รวม	4.07	0.50	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
กลยุทธ์ที่ 2.3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อ บริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับอำเภอแบบบูรณา การ	4.00	0.44	มาก
- โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้าน การท่องเที่ยวแบบบูรณาการของจังหวัด	3.90	0.54	มาก
- โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุด แข็งของการท่องเที่ยว	3.90	0.62	มาก
- โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูล ด้านการท่องเที่ยว	3.85	0.35	มาก
- โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหาร จัดการนักท่องเที่ยว	3.95	0.50	มาก
- โครงการที่ 6 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อ พัฒนาการท่องเที่ยว	4.00	0.44	มาก
รวม	3.93	0.48	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 2	4.04	0.51	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชน เป็นศูนย์กลาง			
กลยุทธ์ที่ 3.1 การสร้างเครือข่ายเพื่อการสร้างความ เข้มแข็งในชุมชน			
- โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.10	0.65	มาก
- โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการ จัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ	4.00	0.44	มาก
- โครงการที่ 3 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว	4.35	0.47	มากที่สุด
รวม	4.15	0.52	มาก
กลยุทธ์ที่ 3.2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ ชุมชนท้องถิ่น			
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME)	4.20	0.59	มาก
- โครงการที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านผลิตภัณฑ์ ท้องถิ่น (OTOP) เช่น ไข่เค็มไชยา ผ้าไหมพุมเรียง	4.25	0.51	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการ จัดการที่พัก ร้านอาหารและบริการการท่องเที่ยว	4.20	0.40	มาก
- โครงการที่ 4 การอบรมด้านการจัดการด้านการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสมุนไพร	4.00	0.60	มาก
- โครงการที่ 5 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะพะงัน Full moon Party	3.55	0.53	มาก
- โครงการที่ 6 ส่งเสริมถนนคนเดิน หนาดเขวง	3.95	0.57	มาก
- โครงการที่ 7 การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	4.10	0.50	มาก
รวม	4.03	0.52	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 3	4.09	0.52	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม			
จิตใจและการปลูกจิตสำนึก			
กลยุทธ์ที่ 4.1 การปลูกจิตสำนึก			
- โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างป่าและชุมชน	4.20	0.68	มาก
- โครงการที่ 2 การปลูกป่าเพื่อรักษาระบบ นิเวศน์ ต้นน้ำลำธาร	4.25	0.62	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อปลูก จิตสำนึกแก่เยาวชน	4.10	0.54	มาก
รวม	4.18	0.61	มาก
กลยุทธ์ที่ 4.2 การพัฒนาจิตใจ			
- โครงการที่ 1 การอบรมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ	4.00	0.55	มาก
- โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนา จิตใจ ณ สวนโมกข์ฯ	4.10	0.54	มาก
- โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำ ของผู้นำท้องถิ่น	4.05	0.59	มาก
รวม	4.05	0.56	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 4	4.11	0.58	มาก
รวมทุกด้าน	4.13	0.54	มาก

จากตาราง 17 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.13 คะแนน ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมากโดยเห็นด้วยกับกลยุทธ์ที่ 1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.36 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.22 ซึ่งอยู่ในระดับมากและ กลยุทธ์ที่ 3.1 การสร้างเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.5 ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1.ปัจจัยปัจจัยศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความดึงดูดใจ	4.10	0.70	มาก
1.2 ความอุดมสมบูรณ์หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	4.10	0.67	มาก
1.3 สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ได้รับผลกระทบง่าย	4.00	0.44	มาก
1.4 สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.85	0.40	มาก
1.5 สภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.25	0.65	มากที่สุด
1.6 สภาพพื้นที่มีความสัมพันธ์เหมาะกับกิจกรรม	4.13	0.54	มาก
1.7 ศักยภาพในการเข้าถึงพื้นที่	4.12	0.58	มาก
1.8 ศักยภาพในการพัฒนาในอนาคต	3.95	0.57	มาก
1.9 ทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	4.35	0.47	มากที่สุด
รวม	3.76	0.65	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
2. ปัจจัยปัจจัยศักยภาพด้านการจัดการ			
2.1 ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกกับสภาพแวดล้อม	4.35	0.47	มากที่สุด
2.2 การจัดการขยะ	4.10	0.54	มาก
2.3 การจัดการคุณภาพเสียง	3.95	0.59	มาก
2.4 การจัดการคุณภาพน้ำ	4.10	0.70	มาก
2.5 การจัดการด้านความปลอดภัย	4.25	0.43	มากที่สุด
2.6 การจัดการแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการ ท่องเที่ยว	3.95	0.57	มาก
2.7 การคำนึงถึงความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยวของพื้นที่	4.15	0.73	มาก
2.8 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	4.13	0.47	มาก
2.9 ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ท่องเที่ยวที่วางไว้	4.12	0.42	มาก
2.10 คุณภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	4.00	0.55	มาก
รวม	4.11	0.54	มาก
3. ปัจจัยปัจจัยศักยภาพด้านกิจกรรม			
3.1 ประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.95	0.54	มาก
3.2 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีสื่อความหมายที่ เหมาะสม	4.10	0.70	มาก
3.3 ความหลากหลายของกิจกรรม	4.13	0.62	มาก
3.4 กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเชื้ออำนาจต่อ กระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว	3.90	0.45	มาก
3.5 กิจกรรมเชื้ออำนาจหรือเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชน	4.00	0.55	มาก
รวม	4.01	0.57	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
4. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม			
4.1 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	4.25	0.73	มากที่สุด
4.2 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจและการ กระจายรายได้	4.00	0.66	มาก
4.3 โอกาสในการสนับสนุนด้านการพัฒนาและการมี ส่วนร่วมของรัฐ	4.08	0.84	มาก
4.4 ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในการ พัฒนา	4.12	0.79	มาก
4.5 ความตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและ ชุมชน / องค์กร / นักท่องเที่ยว	4.15	0.75	มาก
รวม	4.11	0.82	มาก
รวมความคิดเห็น	3.99	0.62	มาก

จากตาราง 18 ผู้วิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.99 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมากหัวข้อที่มีคะแนนมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการและปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมโดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น เท่ากัน คือ 4.11 คะแนน ซึ่งจัดว่า เป็นด้านที่มีคะแนนในระดับมาก รองลงมาอันดับที่ 2 ได้แก่ ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรมคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.01 คะแนนและจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมาก อันดับที่ 3 ได้แก่ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว ระดับความคิดเห็น เท่ากับ 3.76 คะแนนจัดให้เป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมาก

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาคีรัฐบาล ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของภาคีรัฐบาลที่เกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งการศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาลจำนวนทั้งสิ้น 100 ราย โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	25	25.00
หญิง	75	75.00
รวม	100	100.00
2.อายุ		
16 – 25 ปี	10	10.00
26 – 35 ปี	45	45.00
36 - 45 ปี	35	35.00
46 - 55 ปี	10	10.00
รวม	100	100.00
ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.การศึกษา		
ประถมศึกษา	15	15.00
มัธยมศึกษา	10	10.00
อนุปริญญา	15	15.00
ปริญญาตรี	45	45.00
สูงกว่าปริญญาตรี	15	15.00
รวม	100	100.00

ตาราง 19 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. อาชีพ		
นักเรียน / นักศึกษา	20	20.00
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	40	40.00
พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง	30	30.00
อื่นๆ	10	10.00
รวม	100	100.00
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	10	10.00
5,001-10,000 บาท	35	35.00
10,001-15,000 บาท	40	40.00
15,001-20,000 บาท	10	10.00
20,001-25,000 บาท	5	5.00
รวม	100	100.00

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนเป็นชาย ร้อยละ 25 และเป็นหญิงร้อยละ 75 ช่วงอายุระหว่าง 16 – 25 ปี ร้อยละ 10, 26 – 35 ปี ร้อยละ 45, 36 - 45 ปี ร้อยละ 35, 46 - 55 ปี ร้อยละ 10 จากตาราง ยังพบว่า ระดับการศึกษา มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา ร้อยละ 15, มัธยมศึกษา ร้อยละ 10 อนุปริญญา ร้อยละ 15 ปริญญาตรี ร้อยละ 45 และ สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 10 สำหรับการแบ่งกลุ่มตามอาชีพ จะพบว่ากลุ่มที่มีอาชีพ นักเรียน / นักศึกษา ร้อยละ 20 รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 40 พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง ร้อยละ 30 และอาชีพอื่นๆร้อยละ 10 ซึ่งการแบ่งกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนตามระดับรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้ ร้อยละ 5 กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อย 10 กลุ่มรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 35 กลุ่มรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 40 กลุ่มรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 10 และกลุ่มรายได้ระหว่าง 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 5

2.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล

ลำดับ	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	\bar{x}	SD	ระดับ ความ คิดเห็น
1	เกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง	4.15	0.93	มาก
2	อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติใต้ ร่มเย็น	3.45	0.88	มาก
3	เขื่อนรัชชประภา	3.60	1.14	มาก
4	แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง	3.40	0.88	ปานกลาง
5	น้ำตกต่างๆ เช่น น้ำตกหน้าเมือง วิภาวดี	3.30	1.08	ปานกลาง
	รวม	3.58	0.98	มาก

จากตาราง 20 หากพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาลพบว่ามีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.58 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทองเป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ เขื่อนรัชชประภา โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.60 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมาก และ อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็นระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.45 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.2.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลำดับ	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	พระบรมธาตุไชยา	4.60	0.82	มากที่สุด
2	สวนโมกขพลาราม	4.15	0.81	มาก
3	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา	4.15	0.87	มาก
4	บ้านพุมเรียงและแหลมโพธิ์	3.70	0.97	มาก
5	การแสดงหนังตะลุง มโนราห์ ลิเก	3.55	1.05	มาก
6	วิถีชีวิตชาวคลอง "ดินแดนคลองร้อยสาย" วิถีชีวิตชาวแล ชาวสวน ชาวประมง	4.05	0.94	มาก
7	อาหารพื้นเมือง ขนมเดือนสิบ ไล่ังโต้้ง ผลไม้	4.00	0.99	มาก
	รวม	4.02	0.92	มาก

จากตาราง 21 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.02 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากโดยมีการให้ความคิดเห็นว่าพระบรมธาตุไชยา เป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.60 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่สวนโมกขพลาราม และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยาโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับเท่ากัน 4.15 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมาก และวิถีชีวิตชาวคลอง "ดินแดนคลองร้อยสาย"วิถีชีวิตชาวแล ชาวสวน ชาวประมง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมาก

2.2.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลำดับ	กิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ศึกษาธรรมชาติ , ดำน้ำชมปะการัง	4.10	0.91	มาก
2	Full MoonParty เกาะพะงัน	3.55	0.82	มาก
3	ล่องเรือชมการเลี้ยงหอยนางรม	3.70	0.80	มาก
4	เดินป่าชมบัวผุดที่เขาสก	3.45	0.99	มาก
5	ศึกษาวัฒนธรรม, โบราณสถาน, ประวัติศาสตร์	4.15	1.08	มาก
6	ปลูกป่าชายเลน , ป่าดิบชื้น	3.75	1.20	มาก
7	เที่ยวน้ำตก , พักผ่อนรับประทานอาหาร	3.30	0.86	ปานกลาง
	รวม	3.71	0.95	มาก

จากตาราง 22 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.71 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่า ศึกษาวัฒนธรรม, โบราณสถาน, ประวัติศาสตร์ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ศึกษาธรรมชาติ , ดำน้ำชมปะการัง โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และปลูกป่าชายเลน , ป่าดิบชื้น มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.2.4 ประเพณี เทศกาลและมหรหรรมนที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและมหรหรรมนที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่าง ภาครัฐบาล

ลำดับ	เทศกาลและมหรหรรมน	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ประเพณีชักพระ	4.15	0.87	มาก
2	ประเพณีทำบุญรับ – ส่งต้ายาย	3.75	1.06	มาก
3	งานวันเงาะโรงเรียน	4.05	1.05	มาก
4	งานแข่งเรือยาวประเพณี	3.90	1.02	มาก
5	ประเพณีทำบุญหลาพ่อตา	3.40	0.94	ปานกลาง
	รวม	3.85	0.98	มาก

จากตาราง 23 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณีเทศกาลและมหรหรรมนที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาลพบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.85 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าประเพณีชักพระ เป็นประเพณีเทศกาลและมหรหรรมนที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ งานวันเงาะโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และงานแข่งเรือยาวประเพณี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.2.5 การบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลำดับ	การบริการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์	4.05	0.88	มาก
2	ร้านอาหาร	3.80	0.89	มาก
3	รถโดยสารประจำทาง และ รถท้องถิ่น	3.35	0.93	ปานกลาง
4	ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว	3.30	1.08	ปานกลาง
5	ร้านสะดวกซื้อ / สินค้า OTOP	3.40	0.88	ปานกลาง
6	ระบบการคมนาคม / ป้ายบอกทางแหล่ง ท่องเที่ยว	3.10	1.02	ปานกลาง
7	ปั้มน้ำมัน ATM ห้องสุขา โรงพยาบาล	3.50	1.05	มาก
	รวม	3.50	0.96	มาก

จากตาราง 24 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.50 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีกรให้ความคิดเห็นว่ที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์ เป็นการบริการที่เหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ร้านอาหารโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และปั้มน้ำมัน ATM ห้องสุขา โรงพยาบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.50 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลำดับ	จุดแข็ง	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1	เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก	4.40	0.68	มากที่สุด
2	เขื่อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กู่ยหลินเมืองไทย"	4.25	0.71	มากที่สุด
3	"บัวผุด" ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดในเมืองไทย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มี	3.70	1.03	มาก
4	ชื่อเสียงได้แก่ พระบรมธาตุไชยา / สวนโมกข์ การคมนาคมสะดวก มีสนามบิน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ที่เชื่อมจังหวัดต่างๆ	4.15	0.81	มาก
5	ของภาคใต้ ทางหลวงหมายเลข 401 ซึ่งเชื่อมฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกของภาคใต้ตอนบน	3.85	0.87	มาก
	รวม	4.07	0.82	มาก

จากตาราง 25 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.07 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยให้ความคิดเห็นว่าเกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลกเป็นจุดแข็งมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.40 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นเขื่อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กู่ยหลินเมืองไทย" โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงได้แก่ พระบรมธาตุไชยา / สวนโมกข์มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นคือ 4.15 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลำดับ	จุดอ่อน	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ขาดแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดี	3.90	0.64	มาก
2	การส่งเสริมทางการศึกษาด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย	3.65	0.87	มาก
3	ขาดการจัดการด้านวัฒนธรรมทางสังคม , ยาเสพติด , โสเภณีเด็ก ที่ดี	4.25	0.91	มากที่สุด
4	การมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีน้อย	4.55	0.82	มากที่สุด
5	บุคคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย	4.20	0.83	มาก
6	การบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน	4.10	0.85	มาก
	รวม	4.10	0.82	มาก

จากตาราง 26 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.10 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยให้ความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อยเป็นจุดอ่อนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.55 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ขาดการจัดการด้านวัฒนธรรมทางสังคม , ยาเสพติด , โสเภณีเด็กที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมากบุคคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลำดับ	โอกาส	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน	3.95	0.92	มาก
2	นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	3.85	0.85	มาก
3	การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	3.85	0.87	มาก
4	การเป็นเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของ จังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการการ ท่องเที่ยว	3.65	0.87	มาก
5	เป็นประตูทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้	3.75	0.71	มาก
6	มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว	3.70	0.80	มาก
	รวม	3.79	0.83	มาก

จากตาราง 27 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.79 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.95 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและนโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากันคือ 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และรองลงมาคือ เป็นประตูทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลำดับ	อุปสรรค	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ที่ทำให้ นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจ ท่องเที่ยว	4.10	0.85	มาก
2	ความผันผวนทางการเมือง	4.00	0.85	มาก
3	คู่แข่งทางการท่องเที่ยว	4.00	0.87	มาก
4	การลงทุนด้านการท่องเที่ยวเป็นของ ต่างชาติ	3.95	0.82	มาก
5	มีการลู่ล้าของนักท่องเที่ยวในเขตหวงห้าม	3.85	0.66	มาก
6	ขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ได้ มาตรฐาน	3.90	0.57	มาก
	รวม	3.96	0.77	มาก

จากตาราง 28 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.96 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นถึงความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจท่องเที่ยวเป็นอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ความผันผวนทางการเมืองและคู่แข่งทางการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากันคือ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ การลงทุนด้านการท่องเที่ยวเป็นของต่างชาติโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 3.95 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.4.1 ทศนคติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการ ท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์
เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่ม
ตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลำดับ	วิสัยทัศน์	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยว ทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ระดับภูมิภาค	4.00	0.91	มาก
2	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน	3.65	0.93	มาก
3	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ	3.55	0.75	มาก
4	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาจิตใจ ปูปลูกจิตสำนึก พัฒนา สังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น	3.75	0.85	มาก
รวม		3.73	0.86	มาก

จากตาราง 29 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่าง
ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น
โดยรวมเท่ากับ 3.73 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานี
จะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาคโดยมีค่าเฉลี่ยของ
ระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะ
พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปูปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น
โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะ

พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืนโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.65 ซึ่งอยู่ในระดับมากและจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.55 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.4.2 ทศนคติเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ลำดับ	ยุทธศาสตร์	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.20	0.76	มาก
2	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ	3.75	0.87	มาก
3	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง	4.10	1.02	มาก
4	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติ	3.70	0.75	มาก
รวม		3.93	0.85	มาก

จากตาราง 30 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.93 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่า ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมายุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนา

เศรษฐกิจโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 ซึ่งอยู่ในระดับมากและยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.70 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.4.3 ทักษะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อ การอนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การแบ่งพื้นที่เขต(Zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว	4.10	0.85	มาก
- โครงการที่ 2 การประเมินผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อม	4.20	0.76	มาก
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานของแหล่ง ท่องเที่ยวและการปรับปรุงทัศนียภาพ	4.55	0.68	มากที่สุด
- โครงการที่ 4 โครงการพัฒนาขีด ความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว	4.50	0.68	มากที่สุด
- โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลาย ทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติ เขาสก	3.95	1.05	มาก
รวม	4.26	0.79	มากที่สุด

ตาราง 31 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืน	4.15	0.81	มาก
- โครงการที่ 2 การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	4.05	0.94	มาก
- โครงการที่ 3 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่	4.10	0.85	มาก
- โครงการที่ 4 การจัดการขยะและของเสียในแหล่งท่องเที่ยว	4.10	0.91	มาก
รวม	4.10	0.87	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 1	4.18	0.83	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 2 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ			
กลยุทธ์ที่ 2.1 การจัดการด้านการตลาด			
- โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี	3.95	0.88	มาก
- โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) เพื่อสร้าง (Branding) และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ได้มาตรฐาน	3.85	0.74	มาก
- โครงการที่ 3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายและสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน	3.82	0.65	มาก
- โครงการที่ 4 การจัดประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย Brand จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4.05	0.68	มาก
รวม	3.91	0.73	มาก

ตาราง 31 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการ			
อนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 2.2 การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว	4.00	0.85	มาก
จังหวัดสุราษฎร์ธานีกับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆ			
ข้างเคียง			
- โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านแหล่ง	4.05	0.88	มาก
ท่องเที่ยวและที่พักแรม			
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานด้านความ	4.10	0.78	มาก
ปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 4 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางการ	4.10	1.02	มาก
ท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล บ่อน้ำมัน ห้องสุขา			
- โครงการที่ 5 การพัฒนาสินค้า OTOP	4.20	0.76	มาก
สู่มาตรฐานสากล			
รวม	4.09	0.85	มาก
กลยุทธ์ที่ 2.3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อ	3.90	0.78	มาก
บริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับอำเภอแบบบูรณา			
การ			
- โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้าน	4.05	0.75	มาก
การท่องเที่ยวแบบบูรณาการของจังหวัด			
- โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็ง	4.05	0.88	มาก
ของการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้าน	3.95	0.81	มาก
การท่องเที่ยว			

ตาราง 31 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
- โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการ	4.05	0.82	มาก
นักท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 6 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อ	4.00	0.77	มาก
พัฒนาการท่องเที่ยว			
รวม	4.00	0.80	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 2	4.00	0.79	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง			
กลยุทธ์ที่ 3.1 การสร้างเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน			
- โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ	3.85	0.67	มาก
จัดการการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการ	3.80	0.61	มาก
จัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ			
- โครงการที่ 3 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ	3.81	0.68	มาก
ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว			
รวม	3.82	0.65	มาก
กลยุทธ์ที่ 3.2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่	3.90	0.55	มาก
ชุมชนท้องถิ่น			
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและ			
ขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME)			
- โครงการที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านผลิตภัณฑ์	3.80	0.61	มาก
ท้องถิ่น (OTOP) เช่น ไข่เค็มไชยา ผ้าไหมพุมเรียง			

ตาราง 31 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
- โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก ร้านอาหารและบริการการท่องเที่ยว	4.10	0.71	มาก
- โครงการที่ 4 การอบรมด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสมุนไพร	3.85	0.58	มาก
- โครงการที่ 5 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะพะงัน	3.45	0.88	มาก
Full moon Party			
- โครงการที่ 6 ส่งเสริมถนนคนเดิน หนาดเขวง	3.40	0.88	ปานกลาง
- โครงการที่ 7 การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	3.60	1.14	มาก
รวม	3.58	0.76	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 3	3.90	0.70	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม			
จิตใจและการปลูกจิตสำนึก	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
กลยุทธ์ที่ 4.1 การปลูกจิตสำนึก			
- โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างป่าและชุมชน	4.10	0.78	มาก
- โครงการที่ 2 การปลูกป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ ต้นน้ำลำธาร	3.90	0.85	มาก
- โครงการที่ 3 กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อปลูกจิตสำนึกแก่เยาวชน	4.10	0.85	มาก
รวม	4.03	0.82	มาก

ตาราง 31 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 4.2 การพัฒนาจิตใจ			
- โครงการที่ 1 การอบรมเกษตรกรทฤษฎีใหม่	4.00	0.72	มาก
เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ			
- โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนา	3.75	0.85	มาก
จิตใจ ณ สวนโมกข์ฯ			
- โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำ	3.90	0.78	มาก
ของผู้นำท้องถิ่น			
รวม	3.88	0.82	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 4	3.95	0.80	มาก
รวมทุกด้าน	4.00	0.78	มาก

จากตาราง 31 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาครัฐบาล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.00 คะแนน ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมากโดยเห็นด้วยกับกลยุทธ์ที่ 1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ กลยุทธ์ที่ 2.2 การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2.5 ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความดึงดูดใจ	4.25	0.93	มากที่สุด
1.2 ความอุดมสมบูรณ์หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	4.08	0.57	มาก
1.3 สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ได้รับผลกระทบง่าย	4.10	0.65	มาก
1.4 สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.95	0.50	มาก
1.5 สภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.15	0.65	มาก
1.6 สภาพพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์เหมาะสมกับกิจกรรม	4.00	0.44	มาก
1.7 ศักยภาพในการเข้าถึงพื้นที่	4.13	0.58	มาก
1.8 ศักยภาพในการพัฒนาในอนาคต	3.95	0.57	มาก
1.9 ทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	4.30	0.49	มากที่สุด
รวม	4.10	0.59	มาก
2. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการ			
2.1 ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อม	4.10	0.57	มาก
2.2 การจัดการขยะ	4.10	0.54	มาก

ตาราง 32 (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
2.1 ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่ง อำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อม	4.10	0.57	มาก
2.2 การจัดการขยะ	4.10	0.54	มาก
2.3 การจัดการคุณภาพเสียง	3.95	0.59	มาก
2.4 การจัดการคุณภาพน้ำ	4.05	0.70	มาก
2.5 การจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	4.27	0.47	มากที่สุด
2.6 การจัดการแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการ ท่องเที่ยว	3.88	0.53	มาก
2.7 การคำนึงถึงความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยวของพื้นที่	4.25	0.63	มากที่สุด
2.8 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	4.11	0.45	มาก
2.9 ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ท่องเที่ยวที่วางไว้	4.12	0.42	มาก
2.10 คุณภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	4.00	0.55	มาก
รวม	4.08	0.54	มาก
3. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรม			
3.1 ประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.88	0.50	มาก
3.2 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีสื่อความหมาย ที่เหมาะสม	4.10	0.70	มาก
3.3 ความหลากหลายของกิจกรรม	3.95	0.66	มาก
3.4 กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อ กระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว	4.12	0.52	มาก
3.5 กิจกรรมเอื้ออำนวยหรือเสริมสร้างความ เข้มแข็ง	4.11	0.50	มาก
รวม	4.03	0.57	มาก

ตาราง 32 (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
4. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม			
4.1 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	4.25	0.73	มากที่สุด
4.2 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจและการ กระจายรายได้	4.00	0.66	มาก
4.3 โอกาสในการสนับสนุนด้านการพัฒนาและ การมีส่วนร่วมของรัฐ	4.08	0.84	มาก
4.4 ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีส่วนร่วมใน การพัฒนา	4.12	0.79	มาก
4.5 ความตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และชุมชน / องค์กร / นักท่องเที่ยว	4.15	0.75	มาก
รวม	4.12	0.71	มาก
รวมความคิดเห็น	4.08	0.42	มาก

จากตาราง 32 ผู้วิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.08 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก หัวข้อที่มีคะแนนมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.12 คะแนน ซึ่งจัดว่า เป็นด้านที่มีคะแนนในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว คะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 คะแนนจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมาก รองลงมาปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 คะแนนจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมากและปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรมคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.03 คะแนนและจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาคเอกชน ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของภาคเอกชนที่เกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งการศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐบาล จำนวนทั้งสิ้น 100 ราย โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตาราง 33 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	35	35.00
หญิง	65	65.00
รวม	100	100.00
2. อายุ		
16 – 25 ปี	40	40.00
26 – 35 ปี	50	50.00
36 - 45 ปี	5	5.00
46 - 55 ปี	5	5.00
รวม	100	100.00
ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. การศึกษา		
ประถมศึกษา	10	10.00
มัธยมศึกษา	25	25.00
อนุปริญญา	15	15.00
ปริญญาตรี	45	45.00
สูงกว่าปริญญาตรี	5	5.00
รวม	100	100.00

ตาราง 33 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. อาชีพ		
นักเรียน / นักศึกษา	20	20.00
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	40	40.00
พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง	30	30.00
อื่นๆ	10	10.00
รวม	100	100.00
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	10	10.00
5,001-10,000 บาท	35	35.00
10,001-15,000 บาท	40	40.00
15,001-20,000 บาท	10	10.00
20,001-25,000 บาท	5	5.00
รวม	100	100.00

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนเป็นชาย ร้อยละ 25 และเป็นหญิงร้อยละ 75 ช่วงอายุระหว่าง 16 – 25 ปี ร้อยละ 10, 26 – 35 ปี ร้อยละ 45, 36 - 45 ปี ร้อยละ 35, 46 - 55 ปี ร้อยละ 10 จากตาราง ยังพบว่า ระดับการศึกษา มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา ร้อยละ 15, มัธยมศึกษา ร้อยละ 10 อนุปริญญา ร้อยละ 15 ปริญญาตรี ร้อยละ 45 และ สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 10 สำหรับการแบ่งกลุ่มตามอาชีพ จะพบว่ากลุ่มที่มีอาชีพ นักเรียน / นักศึกษา ร้อยละ 20 รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 40 พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง ร้อยละ 30 และอาชีพอื่นๆร้อยละ 10 ซึ่งการแบ่งกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนตามระดับรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้ ร้อยละ 5 กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อย 10 กลุ่มรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 35 กลุ่มรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 40 กลุ่มรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 10 และกลุ่มรายได้ระหว่าง 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 5

3.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.2.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1	เกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง	4.70	0.55	มากที่สุด
2	อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น	4.20	0.81	มาก
3	เขื่อนรัชชประภา	4.30	0.71	มากที่สุด
4	แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง	4.05	0.70	มาก
5	น้ำตกต่างๆ เช่น น้ำตกหน้าเมือง วิภาวดี	3.50	0.74	มาก
	รวม	4.35	0.70	มากที่สุด

จากตาราง 34 หากพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน พบว่ามีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.35 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทองเป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.70 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เขื่อนรัชชประภา โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.30 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และ อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็นระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.2.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1	พระบรมธาตุไชยา	4.15	0.57	มาก
2	สวนโมกขพลาราม	4.05	0.94	มาก
3	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา	3.58	1.05	มาก
4	บ้านพุมเรียงและแหลมโพธิ์	3.45	0.67	มาก
5	การแสดงหนังตะลุง มโนราห์ ลีเก	3.55	0.92	มาก
6	วิถีชีวิตชาวคลอง “ดินแดนคลองร้อยสาย” วิถีชีวิตชาวแล ชาวสวน ชาวประมง	3.45	0.80	มาก
7	อาหารพื้นเมือง ขนมเดือนสิบ โฉงโฉง ผลไม้	3.40	0.80	ปานกลาง
	รวม	3.66	0.82	มาก

จากตาราง 35 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน พบว่ามีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.66 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากโดยมีการให้ความคิดเห็นว่าพระบรมธาตุไชยา เป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่สวนโมกขพลารามโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับเท่ากับ 4.05 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมาก และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.58 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมาก

3.2.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	กิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ศึกษารวมชาติ , ดำน้ำชมปะการัง	4.35	0.65	มากที่สุด
2	Full Moon Party เกาะพะงัน	3.95	0.86	มาก
3	ล่องเรือชมการเลี้ยงหอยนางรม	3.65	0.85	มาก
4	เดินป่าชมบัวผุดที่เขาอก	3.50	0.92	มาก
5	ศึกษาวัฒนธรรม, โบราณสถาน, ประวัติศาสตร์	4.20	0.68	มาก
6	ปลูกป่าชายเลน , ป่าดิบชื้น	4.00	0.84	มาก
7	เที่ยวน้ำตก , พักผ่อนรับประทานอาหาร	3.45	1.02	มาก
	รวม	3.87	0.78	มาก

จากตาราง 36 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.87 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่า ศึกษารวมชาติ , ดำน้ำชมปะการังเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.35 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ศึกษาวัฒนธรรม, โบราณสถาน, ประวัติศาสตร์มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และปลูกป่าชายเลน , ป่าดิบชื้น มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.2.4 ประเพณี เทศกาลและมหรหกรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 37 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและมหรหกรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	เทศกาลและมหรหกรรม	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1	ประเพณีชักพระ	4.25	0.83	มากที่สุด
2	ประเพณีทำบุญรับ – ส่งตา ยาย	3.45	0.74	มาก
3	งานวันเงาะโรงเรียน	4.20	0.68	มาก
4	งานแข่งเรือยาวประเพณี	3.55	0.87	มาก
5	ประเพณีทำบุญหลาพอดตา	3.25	0.57	มาก
	รวม	3.74	0.73	มาก

จากตาราง 37 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณีเทศกาลและมหรหกรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนพบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.74 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าประเพณีชักพระ เป็นประเพณีเทศกาลและมหรหกรรมที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ งานวันเงาะโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และงานแข่งเรือยาวประเพณี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.55 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.2.5 การบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	การบริการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์	4.25	0.62	มากที่สุด
2	ร้านอาหาร	4.15	0.57	มาก
3	รถโดยสารประจำทาง และ รถท้องถิ่น	3.85	0.91	มาก
4	ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว	3.50	0.59	มาก
5	ร้านสะดวกซื้อ / สินค้า OTOP	3.50	1.14	มาก
6	ระบบการคมนาคม / ป้ายบอกทางแหล่ง ท่องเที่ยว	3.15	0.91	ปานกลาง
7	ปั้มน้ำมัน ATM ห้องสุชา โรงพยาบาล	3.85	0.65	มาก
	รวม	3.72	0.77	มาก

จากตาราง 38 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.72 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์ เป็นการบริการที่เหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ร้านอาหาร โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และรถโดยสารประจำทาง และ รถท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 39 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	จุดแข็ง	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1	เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก	4.70	0.54	มากที่สุด
2	เขื่อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กู่ยหินเมืองไทย"	4.60	0.58	มากที่สุด
3	"บัวผุด" ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดในเมืองไทย	4.10	0.46	มาก
4	เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงได้แก่ พระบรมธาตุไชยา / สวนโมกข์ฯ	4.65	0.47	มากที่สุด
5	การคมนาคมสะดวก มีสนามบิน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ที่เชื่อมจังหวัดต่างๆ ของภาคใต้ ทางหลวงหมายเลข 401 ซึ่งเชื่อมฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกของภาคใต้ตอนบน	3.90	0.62	มาก
รวม		4.39	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 39 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.30 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นเกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลกโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.70 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงได้แก่ พระบรมธาตุไชยา / สวนโมกข์ฯโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.65 ซึ่งอยู่ใน

ระดับมากที่สุดและเขื่อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กู่ยหลินเมืองไทย"โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.60 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	จุดอ่อน	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ขาดแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดี	3.70	1.01	มาก
2	การส่งเสริมทางการศึกษาด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย	3.50	0.74	มาก
3	ขาดการจัดการด้านวัฒนธรรมทางสังคม, ยาเสพติด, โสเภณีเด็ก ที่ดี	3.70	0.84	มาก
4	การมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อย	4.30	0.95	มากที่สุด
5	บุคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย	4.00	0.80	มาก
6	การบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน	4.10	0.77	มาก
รวม		3.88	0.85	มาก

จากตาราง 40 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.88 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยให้ความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อยเป็นจุดอ่อนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.30 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐานโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และรองลงมากบุคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 41 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	โอกาส	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน	4.30	0.64	มากที่สุด
2	นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	4.20	0.68	มาก
3	การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	4.05	0.67	มาก
4	การเป็นเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของ จังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการการ ท่องเที่ยว	3.95	0.86	มาก
5	เป็นประตูทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้	3.70	0.79	มาก
6	มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว	4.00	0.80	มาก
รวม		4.03	0.74	มาก

ตาราง 41 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.03 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงันมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.30 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และรองลงมา คือ การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	อุปสรรค	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ที่ทำให้ นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจ ท่องเที่ยว	3.50	0.92	มาก
2	ความผันผวนทางการเมือง	4.20	0.81	มาก
3	คู่แข่งทางการท่องเที่ยว	4.00	0.77	มาก
4	การลงทุนด้านการท่องเที่ยวเป็นของ ต่างชาติ	3.90	0.57	มาก
5	มีการลู่ล้าของนักท่องเที่ยวในเขตหวงห้าม	4.00	0.83	มาก
6	ขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ได้ มาตรฐาน	4.10	0.98	มาก
	รวม	3.95	0.81	มาก

จากตาราง 42 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.95 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าความผันผวนทางการเมืองเป็นอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ได้มาตรฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และการลงทุนด้านการท่องเที่ยวเป็นของต่างชาติและคู่แข่งทางการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.1 ทศนคติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 43 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	วิสัยทัศน์	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค	4.00	0.55	มาก
2	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน	4.25	0.53	มากที่สุด
3	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ	3.72	0.56	มาก
4	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปูจักจิตสำนึก พัฒนาสังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น	4.05	0.59	มาก
รวม		4.00	0.55	มาก

จากตาราง 43 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.00 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืนโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปูจักจิตสำนึก พัฒนาสังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการ

ท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาคโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมากและจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.72 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.2 ทศนคติเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 44 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลำดับ	ยุทธศาสตร์	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.90	0.62	มาก
2	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ	3.95	0.67	มาก
3	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง	3.80	0.68	มาก
4	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติ	3.95	0.97	มาก
รวม		3.90	0.69	มาก

จากตาราง 44 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.90 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากันคือ 3.95 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และรองลงมายุทธศาสตร์พัฒนาการ

ท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.3 ทักษะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 45 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การแบ่งพื้นที่เขต(Zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว	4.20	0.40	มาก
- โครงการที่ 2 การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	4.30	0.71	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและการปรับปรุงทัศนียภาพ	4.20	0.98	มาก
- โครงการที่ 4 โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว	3.95	0.67	มาก
- โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติเขาสก	4.10	0.70	มาก
รวม	4.15	0.69	มาก

ตาราง 45 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืน	4.25	0.70	มากที่สุด
- โครงการที่ 2 การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	4.50	0.59	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่	4.30	0.55	มากที่สุด
- โครงการที่ 4 การจัดการขยะและของเสียในแหล่งท่องเที่ยว	4.20	0.51	มาก
รวม	4.31	0.57	มากที่สุด
รวมยุทธศาสตร์ที่ 1	4.23	0.64	มากที่สุด
ยุทธศาสตร์ที่ 2 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ			
กลยุทธ์ที่ 2.1 การจัดการด้านการตลาด			
- โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี	4.20	0.51	มาก
- โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) เพื่อสร้าง (Branding) และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ได้มาตรฐาน	4.20	0.97	มาก
- โครงการที่ 3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายและสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน	4.00	0.71	มาก
- โครงการที่ 4 การจัดประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย Brand จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4.10	0.70	มาก
รวม	4.12	0.72	มาก

ตาราง 45 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 2.2 การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆข้างเคียง	4.05	0.80	มาก
- โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยวและที่พักแรม	3.90	0.70	มาก
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.20	0.86	มาก
- โครงการที่ 4 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน ห้องสุขา	4.20	0.81	มาก
- โครงการที่ 5 การพัฒนาสินค้า OTOP สู้มาตรฐานสากล	4.05	0.87	มาก
รวม	4.08	0.80	มาก
กลยุทธ์ที่ 2.3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับอำเภอแบบบูรณาการ	4.15	0.65	มาก
- โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการของจังหวัด	4.15	0.69	มาก
- โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยว	4.00	0.74	มาก

ตาราง 45 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
- โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	3.95	0.72	มาก
- โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว	3.85	0.65	มาก
- โครงการที่ 6 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว	4.10	0.55	มาก
รวม	4.03	0.66	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 2	4.07	0.72	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง			
กลยุทธ์ที่ 3.1 การสร้างเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน			
- โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว	4.30	0.74	มากที่สุด
- โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ	4.05	0.64	มาก
- โครงการที่ 3 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว	3.91	0.49	มาก
รวม	4.08	0.62	มาก
กลยุทธ์ที่ 3.2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น			
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME)	4.15	0.63	มาก

ตาราง 45 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
- โครงการที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) เช่น ไข่เค็มไชยา ผ้าไหมพุมเรียง	4.10	0.77	มาก
- โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก ร้านอาหารและบริการการท่องเที่ยว	3.85	0.58	มาก
- โครงการที่ 4 การอบรมด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสมุนไพร	4.05	0.79	มาก
- โครงการที่ 5 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะพัง Full moon Party	4.25	0.86	มากที่สุด
- โครงการที่ 6 ส่งเสริมถนนคนเดิน หนองแจง	4.12	0.91	มาก
- โครงการที่ 7 การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	4.08	0.76	มาก
รวม	4.08	0.75	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 3	4.08	0.68	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม จิตใจและการปลูกจิตสำนึก	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
กลยุทธ์ที่ 4.1 การปลูกจิตสำนึก			
- โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างป่าและชุมชน	4.15	0.57	มาก
- โครงการที่ 2 การปลูกป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ ต้นน้ำลำธาร	4.45	0.59	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อปลูกจิตสำนึกแก่เยาวชน	4.20	0.60	มาก
รวม	4.26	0.58	มากที่สุด

ตาราง 45 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 4.2 การพัฒนาจิตใจ			
- โครงการที่ 1 การอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่	4.20	0.68	มาก
เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ			
- โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนา	4.25	0.70	มากที่สุด
จิตใจ ณ สวนโมกข์			
- โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำ	4.15	0.57	มาก
ของผู้นำท้องถิ่น			
รวม	4.20	0.65	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 4	4.23	0.61	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.15	0.66	มาก

จากตาราง 45 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.15 คะแนน ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมากโดยเห็นด้วยกับกลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.31 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่กลยุทธ์ที่ 4.1 การปลูกจิตสำนึกมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และ กลยุทธ์ที่ 4.2 การพัฒนาจิตใจโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.5 ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความดึงดูดใจ	4.04	0.66	มาก
1.2 ความอุดมสมบูรณ์หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	4.10	0.77	มาก
1.3 สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ได้รับผลกระทบง่าย	4.05	0.57	มาก
1.4 สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	4.25	0.70	มากที่สุด
1.5 สภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.90	0.57	มาก
1.6 สภาพพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์เหมาะกับกิจกรรม	3.85	0.86	มาก
1.7 ศักยภาพในการเข้าถึงพื้นที่	3.70	0.79	มาก
1.8 ศักยภาพในการพัฒนาในอนาคต	4.15	0.68	มาก
1.9 ทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม			
รวม	4.06	0.72	มาก
2. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการ			
2.1 ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อม	4.00	0.84	มาก
2.2 การจัดการขยะ	4.12	0.59	มาก
2.3 การจัดการคุณภาพเสียง	4.00	0.63	มาก
2.4 การจัดการคุณภาพน้ำ	4.05	0.57	มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
2.5 การจัดการด้านความปลอดภัย	4.20	0.79	มากที่สุด
2.6 การจัดการแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการ ท่องเที่ยว	3.88	0.53	มาก
2.7 การคำนึงถึงความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยวของพื้นที่	3.95	0.58	มาก
2.8 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	3.90	0.57	มาก
2.9 ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ท่องเที่ยวที่วางไว้	3.70	0.54	มาก
2.10 คุณภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	4.10	0.62	มาก
รวม	3.99	0.62	มาก
3. ปัจจัยปัจจัยศักยภาพด้านกิจกรรม			
3.1 ประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.98	0.59	มาก
3.2 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีสื่อความหมาย ที่เหมาะสม	4.05	0.63	มาก
3.3 ความหลากหลายของกิจกรรม	4.00	0.79	มาก
3.4 กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อ กระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว	4.25	0.86	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมเอื้ออำนวยหรือเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชน	4.10	0.82	มาก
รวม	4.07	0.73	มาก

ตาราง 46 (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
4. ปัจจัยปัจจัยศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม			
4.1 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	4.15	0.63	มาก
4.2 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจและการ กระจายรายได้	3.80 3.98	0.56 0.84	มาก มาก
4.3 โอกาสในการสนับสนุนด้านการพัฒนาและการ มีส่วนร่วมของรัฐ			
4.4 ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีส่วนร่วมใน การพัฒนา	4.10	0.59	มาก
4.5 ความตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และชุมชน / องค์กร / นักท่องเที่ยว	4.15	0.75	มาก
รวม	4.03	0.67	มาก
รวมความคิด	4.03	0.68	มาก

จากตาราง 46 ผู้วิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.03 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมากหัวข้อที่มีคะแนนมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ปัจจัยปัจจัยศักยภาพด้านกิจกรรมโดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.07 คะแนน ซึ่งจัดว่า เป็นด้านที่มีคะแนนในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ปัจจัยปัจจัยศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว คะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.06 คะแนนและจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมากอันดับ 3 ได้แก่ปัจจัยปัจจัยศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.03 คะแนนและจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมากและปัจจัยปัจจัยศักยภาพด้านการจัดการคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.99 คะแนนและจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมาก

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวดูที่เกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งการศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวนับรวมทั้งสิ้น 100 ราย โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตาราง 47 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวดู

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	35	35.00
หญิง	65	65.00
รวม	100	100.00
2.อายุ		
16 – 25 ปี	32	32.00
26 – 35 ปี	45	45.00
36 - 45 ปี	13	13.00
46 - 55 ปี	10	10.00
รวม	100	100.00
4. อาชีพ		
นักเรียน-นักศึกษา	27	27.00
พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง	8	3.00
เกษตรกร	3	3.00
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	45	45.00
ว่างงาน	7	7.00
อื่นๆ	10	10.00
รวม	100	100.00

ตาราง 47 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. รายได้		
ไม่มีรายได้	7	7.00
ต่ำกว่า 5,000 บาท	10	10.00
5,001-10,000 บาท	15	15.00
10,001-15,000 บาท	10	10.00
15,001-20,000 บาท	33	33.00
20,001-25,000 บาท	10	10.00
25,000 ขึ้นไป	15	15.00
รวม	100	100.00
ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ภูมิลำเนา		
กรุงเทพฯ/ปริมณฑล	25	25.00
ภาคเหนือ	8	8.00
ภาคกลาง	17	17.00
ภาคใต้	35	35.00
ภาคตะวันออก	3	3.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7	7.00
ภาคตะวันตก	5	5.00
รวม	100	100.00

จากตาราง 47 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเป็นชาย ร้อยละ 35 และเป็นหญิง ร้อยละ 65 ช่วงอายุระหว่าง 16 – 25 ปี ร้อยละ 32, 26 – 35 ปี ร้อยละ 45, 36 - 45 ปี ร้อยละ 13 และ อายุระหว่าง 46 - 55 ปี ร้อยละ 10 จากตาราง 47 ยังพบว่า ระดับการศึกษา มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา ร้อยละ 5, มัธยมศึกษา ร้อยละ 12, อนุปริญญา ร้อยละ 13, ปริญญาตรี ร้อยละ 58, สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 12, สำหรับการแบ่งกลุ่มตามอาชีพ จะพบว่ากลุ่มที่มีอาชีพ นักเรียน-นักศึกษา ร้อยละ 27, พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง ร้อยละ 8, เกษตรกรร้อยละ 3, ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

ร้อยละ 45, ว่างงาน ร้อยละ 10, และอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 10 ซึ่งการแบ่งกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวตามระดับรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้ ร้อยละ 7, กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 10, กลุ่มรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 15, กลุ่มรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 10, กลุ่มรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 33, กลุ่มรายได้ระหว่าง 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 10 และ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 25,000 บาทขึ้นไปมีจำนวนร้อยละ 15 และการแบ่งกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ/ปริมณฑล ร้อยละ 25 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ภาคเหนือ ร้อยละ 8 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ ภาคกลาง ร้อยละ 17 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ ภาคใต้ ร้อยละ 35 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ ภาคตะวันออก ร้อยละ 3 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 7 และกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ ภาคตะวันตก ร้อยละ 5

4.2 ผลการศึกษาลักษณะการเดินทางและวัตถุประสงค์การเดินทาง

4.2.1 ท่านเคยเดินทางมาที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมาก่อนหรือไม่

ตาราง 48 จำนวน ร้อยละ การเดินทางมาจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ประสบการณ์ในการท่องเที่ยว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่เคยมา	16	16.00
เคยมาแล้ว 1 ครั้ง	19	19.00
เคยมาแล้ว 2 ครั้ง	8	8.00
เคยมาแล้ว 3 ครั้ง	18	18.00
เคยมาแล้ว 4 ครั้ง	16	16.00
เคยมาแล้วมากกว่า 4 ครั้ง	23	23.00
รวม	100	100.00

จากตาราง 48 พบว่าประสบการณ์ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีประสบการณ์เคยมาแล้วมากกว่า 4 ครั้งมากเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 23.00 อันดับ 2 ได้แก่ เคยมาแล้ว 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.00 อันดับ 3 ได้แก่เคยมาแล้ว 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.00 และพบว่า ประสบการณ์เคยมาแล้ว 2 ครั้ง น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.00

4.2.2 ที่มาของแหล่งข่าวสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 49 จำนวน ร้อยละ ที่มาของแหล่งข่าวสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	แหล่งข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	หนังสือพิมพ์	8	8.00
2	วารสาร/นิตยสาร/คู่มือเดินทาง	10	10.00
3	อินเทอร์เน็ต	17	17.00
4	สมาคมท่องเที่ยว	7	7.00
5	ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว/ททท.	12	12.00
6	เพื่อน/ญาติ	19	19.00
7	วิทยุ/โทรทัศน์	20	20.00
8	เอกสารแผ่นพับ/โบรชัวร์	3	3.00
9	บริษัททัวร์	4	4.00
	รวม	100	100.00

จากตาราง 49 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยทราบข่าวจากวิทยุ/โทรทัศน์ มาเป็นอันดับ 1 คือ ร้อยละ 20 อันดับ 2 ได้แก่ เพื่อน/ญาติ ร้อยละ 19 และ จาก อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 17

4.2.3 ประเภทแหล่งของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สนใจ

ตาราง 50 จำนวน ร้อยละ ประเภทแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สนใจของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และ กิจกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ท่องเที่ยวทะเลหมู่เกาะ/ดำน้ำ	21	21.00
2	ศึกษาโบราณสถาน/ศิลปวัฒนธรรม	18	18.00
3	ศึกษารวมชาติเดินป่า	9	9.00
4	เที่ยวน้ำตก/ล่องแพ	10	10.00
5	เที่ยวสวนเกษตร	11	11.00
6	เทศกาลประเพณี/วิถีชีวิตชุมชน /พัก	9	9.00
7	บ้านชนบท	14	14.00
8	ซื้อสินค้าพื้นเมือง	4	4.00
9	พักผ่อนรับประทานอาหาร อื่นๆ	4	4.00
	รวม	100	100.00

จากตาราง 50 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวสนใจกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวทะเลหมู่เกาะ/ดำน้ำร้อยละ 21 อันดับ 2 ได้แก่ ศึกษาโบราณสถาน/ศิลปวัฒนธรรมร้อยละ 18 และ ซื้อสินค้าพื้นเมืองร้อยละ 14

ตาราง 51 จำนวน ร้อยละ วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	วัตถุประสงค์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ท่องเที่ยวพักผ่อน	30	30.00
2	หย่อนใจ	22	22.00
3	ประชุมสัมมนา	15	15.00
4	ปฏิบัติราชการ	3	3.00
5	การกีฬา	10	10.00
6	เพื่อการศึกษา	8	8.00
7	ธุรกิจอื่นๆ	12	12.00
	รวม	100	100.00

จากตาราง 51 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวมากเป็นอันดับ 1 คือท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 30 อันดับ 2 เดินทางเพื่อประชุมสัมมนา ร้อยละ 22, และเดินทางเพื่อ ปฏิบัติราชการร้อยละ 15

2.6 ลักษณะการเดินทาง

ตาราง 52 จำนวน ร้อยละ ลักษณะการเดินทางของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	ลักษณะการเดินทาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	คนเดียว	10	10.00
2	ครอบครัว	25	25.00
3	กลุ่มเพื่อน	28	28.00
4	บริษัททัวร์	17	17.00
5	มาเที่ยวด้วยกันเป็นกลุ่มใหญ่	20	20.00
	รวม	100	100.00

จากตาราง 52 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางกับกลุ่มเพื่อน ร้อยละ 28 รองลงมาอันดับ 2 เดินทางกับครอบครัวร้อยละ 25 และมาเที่ยวด้วยกันเป็นกลุ่มใหญ่ ร้อยละ 20

2.7 ยานพาหนะในการเดินทาง

ตาราง 53 จำนวน ร้อยละ ประเภทของยานพาหนะของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	ยานพาหนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เครื่องบิน	8	8.00
2	รถไฟ	15	15.00
3	รถทัวร์ปรับอากาศ	12	12.00
4	รถบัสนำเที่ยว	20	20.00
5	รถประจำทาง	5	5.00
6	รถยนต์ส่วนบุคคล	35	35.00
7	รถจักรยานยนต์	5	5.00
	รวม	100	100.00

จากตาราง 53 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล ร้อยละ 35 รองลงมาอันดับ 2 เดินทางด้วยรถบัสนำเที่ยวร้อยละ 20 และ เดินทางด้วยรถไฟร้อยละ 15

2.8 การพักค้างคืน

ตาราง 54 จำนวน ร้อยละ การพักค้างคืน ในการเดินทางครั้งนี้ของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยว

ลำดับ	การพักค้างคืน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	พักค้างคืน	20	20.00
2	ไม่พักค้างคืน	80	80.00
	รวม	100	100

จากตาราง 54 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวไม่นิยมพักค้างคืนร้อยละ 80 และพักค้างคืนร้อยละ 20

2.9 ประเภทสถานที่พักแรม

ตาราง 55 จำนวน ร้อยละ ประเภทสถานที่พักแรมของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	ประเภทสถานที่พักแรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	โรงแรม	12	60.00
2	รีสอร์ต	4	20.00
3	พักค้างในบ้านชนบท	2	10.00
4	กางเต็นท์	-	00.00
5	บ้านญาติ/เพื่อน	2	10.00
6	บ้านพักรับรอง	-	00.00
7	วัด/โรงเรียน	-	00.00
8	อื่นๆ	-	00.00
	รวม	20	100.00

จากตาราง 55 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวนิยมพักค้างคืนที่โรงแรมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 60 อันดับ 2 ได้แก่ รีสอร์ตร้อยละ 20 รองลงมาพักค้างในบ้านชนบท และพักบ้านญาติ/เพื่อน ร้อยละ 10

2.10 ระยะเวลาที่พักค้างคืน

ตาราง 56 จำนวน ร้อยละ ระยะเวลาที่พักค้างคืนของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	จำนวนระยะเวลาดำเนิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	1 คืน	12	60.00
2	2 คืน	3	15.00
3	3 คืน	3	15.00
4	มากกว่า 3 คืน	2	10.00
	รวม	20	100.00

จากตาราง 56 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวนิคมพักค้างคืน 1 คืน มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60 อันดับ 2 ได้แก่พักค้างคืน 2 คืน และ พักค้างคืน 3 คืน จำนวน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 15 และ พักค้างคืนมากกว่า 3 คืน คิดเป็นร้อยละ 10

2.11 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีในครั้งนี้

ตาราง 57 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ต่ำกว่า 1,000 บาท	31	31.00
2	1,001 – 3,000 บาท	48	48.00
3	3,001 – 5,000 บาท	21	21.00
	รวม	100	100.00

จากตาราง 57 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวระหว่าง 1,001 – 3,000 บาท มากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 48 อันดับ 2 ได้แก่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 31 และค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001 – 5,000 บาท ร้อยละ 21

2.12 จุดมุ่งหมายที่จะเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น

ตาราง 58 จุดมุ่งหมายที่จะเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นหลังจากท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	การเดินทางสู่จุดมุ่งหมายอื่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ไป	30	30.00
2	ไม่ไป	70	70.00
	รวม	100	100.00

จากตาราง 58 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะเดินทางต่อไป จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และมีจุดมุ่งหมายที่จะเดินทางต่อไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30

3. แรงจูงใจและเหตุผลในการมาท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 59 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น แรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	แรงจูงใจที่เดินทางมาท่องเที่ยว	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ท่านต้องการความพักผ่อนหย่อนใจ ท่านต้องการผจญภัยแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ	4.23	0.57	มากที่สุด
2	หลีกเลี่ยงความซ้ำซากจำเจ ท่านต้องการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เกาะสมุย เขาอก	4.28	0.71	มากที่สุด
3	ท่านต้องการท่องเที่ยวศึกษาประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เช่น พระบรมธาตุไชยา	4.30	0.73	มากที่สุด
4	ท่านต้องการท่องเที่ยวงานประเพณี เช่น งานชักพระ งานรับ - ส่งตา ยาย	4.20	0.78	มาก
5	ท่านต้องการท่องเที่ยวเพื่อเป็นกำไรชีวิต	3.95	0.74	มาก
6	ท่านต้องการหาประสบการณ์แปลกใหม่	4.10	0.58	มาก
7	ท่านสนใจแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ	4.20	0.60	มาก
8	ท่านมาปฏิบัติราชการ/ประชุมสัมมนา	4.16	0.66	มาก
9	การคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวก	3.95	0.57	มาก
10	มีที่พักโรงแรม รีสอร์ทที่มีมาตรฐาน	3.85	0.79	มาก
11	มีสิ่งอำนวยความสะดวก สะอาด เช่นร้านสะดวกซื้อ สินค้า OTOP	4.12	0.88	มาก
12	มีร้านอาหาร ห้องน้ำสะอาด	4.11	0.66	มาก
13	มีร้านอาหาร ห้องน้ำสะอาด	4.05	0.59	มาก
14	ท่านมาเพราะมีผู้แนะนำ	4.17	0.53	มาก
	รวม	4.11	0.67	มาก

ตาราง 59 ผู้วิจัยได้พิจารณาปัจจัยทางความต้องการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวพบว่ามีค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญโดยรวมเท่ากับ 4.33 คะแนน จัดว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยด้านต้องการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เกาะสมุย เขาสมอมีค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญโดยรวมเท่ากับ 4.30 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมาคือท่านต้องการผจญภัยแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ หลีกหนีความซ้ำซากจำเจมีค่าเฉลี่ยของระดับเท่ากับ 4.28 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และท่านต้องการความพักผ่อนหย่อนใจและหาความเพลิดเพลินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับมาก เช่นกัน

4. ผลการศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 60 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	เกาะสมุย เกาะพะงัน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง	4.36	0.76	มากที่สุด
2	อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น	3.84	0.72	มาก
3	เขื่อนรัชชประภา(กู่หลินเมืองไทย)	3.86	0.78	มาก
4	แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง	3.76	0.75	มาก
5	น้ำตกต่างๆ เช่น น้ำตกหน้าเมือง น้ำตกวิภาวดี	3.46	0.95	มาก
	รวม	3.85	0.79	มาก

จากตาราง 60 หากพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวพบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.85 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเกาะสมุย เกาะพะงัน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทองเป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.36 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่เขื่อนรัชชประภา(กู่ยหินเมืองไทย)โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.86 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมาก และอันดับที่สาม คือ อุทยานแห่งชาติเขาสมิง อุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็นโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.84 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมาก

4.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 61 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	พระบรมธาตุไชยา	4.76	0.41	มากที่สุด
2	สวนโมกขพลาราม	4.34	0.68	มากที่สุด
3	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา	4.46	0.63	มากที่สุด
4	บ้านพุมเรียงและแหลมโพธิ์	4.15	0.91	มาก
5	การแสดงหนังตะลุง มโนราห์ ลิเก	3.89	0.93	มาก
6	วิถีชีวิตชาวคลอง"ดินแดนคลองร้อยสาย" วิถีชีวิตชาวเล ชาวสวน	3.99	0.80	มาก
7	อาหารพื้นเมือง ขนมเดือนสิบ ไล่ังใต้ ผลไม้	3.90	0.95	มาก
	รวม	4.21	0.75	มากที่สุด

จากตาราง 61 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.21 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าพระบรมธาตุไชยาเป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.76 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยาโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.46 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และ สวนโมกขพลารามโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.37 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสาม

4.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 62 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	กิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ ดำน้ำชมปะการัง	4.34	0.68	มากที่สุด
2	กิจกรรมFull Moon Party เกาะพะงัน	3.54	1.05	มาก
3	กิจกรรมล่องเรือชมการเลี้ยงหอยนางรม	3.86	0.87	มาก
4	กิจกรรมเดินป่าชมบัวผุด	3.64	0.95	มาก
5	กิจกรรมศึกษาวัฒนธรรมโบราณสถานประวัติศาสตร์	4.25	0.74	มากที่สุด
6	กิจกรรมปลูกป่าชายเลน ป่าดิบชื้น	4.05	0.86	มาก
7	กิจกรรมเที่ยวน้ำตก พักผ่อนรับประทานอาหาร	3.80	0.92	มาก
	รวม	3.96	0.79	มาก

จากตาราง 62 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.96 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่ากิจกรรมศึกษาธรรมชาติ ดำน้ำชมปะการังเป็น

จัดได้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่กิจกรรมศึกษาวัฒนธรรมโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และ กิจกรรมปลูกป่าชายเลน ป่าดิบชื้นมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.34

4.4 เทศกาลและมหรหรรมนที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 63 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและมหรหรรมนที่ น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยว

ลำดับ	เทศกาลและมหรหรรมน	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ประเพณีชักพระ	4.50	0.66	มากที่สุด
2	ประเพณีทำบุญรับ – ส่ง ตา ยาย	3.78	0.88	มาก
3	งานวันเงาะโรงเรียน	4.04	0.95	มาก
4	งานแข่งเรือยาวประเพณี	4.07	0.86	มาก
5	ประเพณีทำบุญหลาพ้อตา	3.52	0.89	มาก
	รวม	3.98	0.84	มาก

จากตาราง 63 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและมหรหรรมนที่น่าท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.96 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าประเพณีชักพระเป็นเทศกาลประเพณีและมหรหรรมนที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.50 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานแข่งเรือยาวประเพณี โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.07 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และงานวันเงาะโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.04 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมาก

4.5 การบริการการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 64 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	การให้บริการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์	4.05	0.74	มาก
2	ร้านอาหาร	3.87	0.64	มาก
3	รถโดยสารประจำทาง และ รถท้องถิ่น	3.02	1.20	มาก
4	ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว	3.97	1.02	มาก
5	ร้านสะดวกซื้อ / สินค้า OTOP	3.65	0.94	มาก
6	ระบบการคมนาคม ป้ายบอกทางแหล่ง ท่องเที่ยว	3.20	0.60	ปานกลาง
7	ปั้มน้ำมัน ATM ห้องสุขา โรงพยาบาล	3.80	0.78	มาก
	รวม	3.65	0.84	มาก

จากตาราง 64 พบว่าการบริการการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.65 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์เป็นการบริการที่เหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.97 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และร้านอาหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.87 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมาก

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 65 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	จุดแข็ง	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก	4.30	0.68	มากที่สุด
2	เขื่อนรัชชประภาที่มีทะเลสาบที่สวยงาม “กู่ยหินเมืองไทย”	4.25	0.61	มากที่สุด
3	“บัวผุด” ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดในโลก	4.00	0.64	มาก
4	เมืองไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ พระบรมธาตุไชยา สวนโมกข์	4.02	0.62	มาก
5	การคมนาคมสะดวก มีสนามบิน ทางหลวง แผ่นดินหมายเลข 41 ที่เชื่อมจังหวัดต่างๆ ของภาคใต้ ทางหลวงหมายเลข 401 ซึ่ง เชื่อมฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกของ ภาคใต้ตอนบน	3.87	0.81	มาก
	รวม	4.08	0.67	มาก

จากตาราง 65 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.08 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยให้ความคิดเห็นว่าเกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลกเป็นจุดแข็งมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.30 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เขื่อนรัชชประภาที่มีทะเลสาบที่สวยงาม “กู่ยหินเมืองไทย” โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ พระบรมธาตุไชยา สวนโมกข์ เป็นอันดับที่สาม โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.02 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 66 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	จุดอ่อน	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ขาดแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดี	3.55	1.06	มาก
2	การส่งเสริมการศึกษาด้านการท่องเที่ยวมีน้อย	3.87	0.88	มาก
3	ขาดการจัดการด้านวัฒนธรรมทางสังคม	3.65	0.97	มาก
4	ยาเสพติด โสเภณีเด็ก ที่ดี การมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการ ท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องมีน้อย	4.27	0.75	มากที่สุด
5	บุคคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย	4.07	0.88	มาก
6	บุคคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย การบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน	3.90	0.87	มาก
	รวม	3.88	0.90	มาก

จากตาราง 66 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.88 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยให้ความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อยเป็นจุดอ่อนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.27 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ บุคคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.07 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ อันดับ 3 คือการบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 67 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	โอกาสในการพัฒนา	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน	4.26	0.83	มากที่สุด
2	นโยบายรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	3.80	0.82	มาก
3	การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	4.00	0.54	มาก
4	การเป็นเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของ จังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการการ ท่องเที่ยว	3.77	0.70	มาก
5	เป็นประตูทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้	3.85	0.88	มาก
6	มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว	4.10	0.76	มาก
รวม		3.96	0.75	มาก

จากตาราง 67 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.96 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน มีโอกาสในการพัฒนามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ อันดับที่สาม ได้แก่ การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 68 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ลำดับ	อุปสรรค	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจท่องเที่ยว	3.65	0.94	มาก
2	ความผันผวนทางการเมือง	3.62	0.91	มาก
3	คู่แข่งทางการท่องเที่ยว	3.47	0.98	มาก
4	การลงทุนการท่องเที่ยวเป็นของต่างชาติ	3.97	1.18	มาก
5	มีการลู่ล้าของนักท่องเที่ยวในเขตหวงห้าม	3.30	0.98	มาก
6	ขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ได้มาตรฐาน	3.32	1.40	มาก
	รวม	3.55	1.06	มาก

จากตาราง 68 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.55 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจท่องเที่ยวเป็นอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.65 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ความผันผวนทางการเมือง โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.62 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และคู่แข่งทางการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.47 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

6.1 ทศนคติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 69 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลำดับ	วิสัยทัศน์	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค	4.40	0.87	มากที่สุด
2	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน	3.97	0.94	มาก
3	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ	4.05	0.82	มาก
4	จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปณุกิจิตสำนึกพัฒนาสังคมและอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น	4.12	0.88	มาก
รวม		4.13	0.87	มาก

จากตาราง 69 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.13 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาคโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.40 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่

จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปลุกจิตสำนึกพัฒนาสังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.12 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืนโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.97 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

6.2 ทศนคติเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 70 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ ประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว

ลำดับ	ยุทธศาสตร์	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.00	0.82	มาก
2	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ	3.92	0.63	มาก
3	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง	3.95	0.69	มาก
4	ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลุกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติ	3.93	0.92	มาก
รวม		3.95	0.76	มาก

จากตาราง 70 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.95 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์พัฒนาการ

ท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.95 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมายุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.93 ซึ่งอยู่ในระดับมากและยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.92 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

6.3 ทักษะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 71 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์			
กลยุทธ์ที่ 1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การแบ่งพื้นที่เขต(Zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว	4.25	0.44	มากที่สุด
- โครงการที่ 2 การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	4.33	0.67	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและการปรับปรุงทัศนียภาพ	4.20	0.98	มาก
- โครงการที่ 4 โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติเขาสก	4.30	0.60	มากที่สุด
- โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติเขาสก	4.15	0.66	มาก
รวม	4.24	0.67	มากที่สุด

ตาราง 71 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่ง ท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่าง ยั่งยืน	4.26	0.75	มากที่สุด
- โครงการที่ 2 การจัดการคุณภาพอากาศและ เสียง	4.20	0.47	มาก
- โครงการที่ 3 การศึกษาขีดความสามารถใน การรองรับของพื้นที่	4.45	0.59	มากที่สุด
- โครงการที่ 4 การจัดการขยะและของเสียใน แหล่งท่องเที่ยว	4.20	0.54	มาก
รวม	4.27	0.58	มากที่สุด
รวมยุทธศาสตร์ที่ 1	4.25	0.62	มากที่สุด
ยุทธศาสตร์ที่ 2 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ พัฒนาเศรษฐกิจ			
กลยุทธ์ที่ 2.1 การจัดการด้านการตลาด			
- โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้าน การตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี	4.10	0.46	มาก
- โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) เพื่อสร้าง(Branding)และยกระดับแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ได้มาตรฐาน	4.25	0.86	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยว เป้าหมายและสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน	4.00	0.71	มาก
- โครงการที่ 4 การจัดประชาสัมพันธ์และ ส่งเสริมการขาย Brand จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4.15	0.72	มาก
รวม	4.12	0.68	มาก

ตาราง 71 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
กลยุทธ์ที่ 2.2 การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆ	4.15	0.76	มาก
ข้างเคียง	3.89	0.64	มาก
- โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยวและที่พักแรม	4.25	0.89	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 4 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล	4.20	0.76	มาก
- โครงการที่ 5 การพัฒนาสินค้า OTOP สู่อสากล	3.86	0.78	มาก
รวม	4.07	0.76	มาก
กลยุทธ์ที่ 2.3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว			
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับอำเภอแบบบูรณาการ	3.87	0.63	มาก
- โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการของจังหวัด	3.99	0.68	มาก
- โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยว	4.05	0.64	มาก
- โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	3.82	0.64	มาก
- โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว	4.00	0.55	มาก
รวม	3.92	0.60	มาก

ตาราง 71 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
กลยุทธ์ที่ 3.2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น			
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME)	4.10	0.53	มาก
- โครงการที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) เช่น ไข่เค็มไชยา ผ้าไหมพุมเรียง	4.15	0.79	มาก
- โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก ร้านอาหารและบริการการท่องเที่ยว	4.05	0.64	มาก
- โครงการที่ 4 การอบรมด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสมุนไพร	4.00	0.66	มาก
- โครงการที่ 5 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะพะงัน Full moon Party	4.35	0.82	มากที่สุด
- โครงการที่ 6 ส่งเสริมถนนคนเดิน ฅนหาดเฉวง	4.20	0.87	มาก
- โครงการที่ 7 การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	4.14	0.78	มาก
รวม	4.14	0.72	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 3	4.03	0.66	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมจิตใจและการปลูกจิตสำนึก	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น

ตาราง 71 (ต่อ)

กลยุทธ์และโครงการ	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
กลยุทธ์ที่ 4.1 การปลูกจิตสำนึก			
- โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างป่าและชุมชน	4.45	0.60	มากที่สุด
- โครงการที่ 2 การปลูกป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ ต้นน้ำลำธาร	4.39	0.57	มากที่สุด
- โครงการที่ 3 กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อปลูกจิตสำนึกแก่เยาวชน	4.25	0.63	มากที่สุด
รวม	4.36	0.60	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 4.2 การพัฒนาจิตใจ			
- โครงการที่ 1 การอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ	4.15	0.66	มาก
- โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจ ณ สวนโมกข์ฯ	4.10	0.68	มาก
- โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น	4.08	0.59	มาก
รวม	4.11	0.64	มาก
รวมยุทธศาสตร์ที่ 4	4.23	0.62	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.14	0.64	มาก

จากตาราง 71 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.14 คะแนน ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมาก โดยเห็นด้วยกับกลยุทธ์ที่ 4.1 การปลูกจิตสำนึกโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.36 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.27 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดและ กลยุทธ์ที่ 1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.24 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

7. ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 72 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว			
1.1 ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความดึงดูดใจ	4.26	0.76	มากที่สุด
1.2 ความอุดมสมบูรณ์หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	4.15	0.73	มาก
1.3 สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ได้รับผลกระทบง่าย	4.00	0.91	มาก
1.4 สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว			
1.5 สภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.25	0.75	มากที่สุด
1.6 สภาพพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์เหมาะกับกิจกรรม			
1.7 ศักยภาพในการเข้าถึงพื้นที่	4.03	0.56	มาก
1.8 ศักยภาพในการพัฒนาในอนาคต	3.95	0.85	มาก
1.9 ทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	3.86	0.68	มาก
รวม	4.04	0.70	มาก
2. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการ			
2.1 ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อม	4.06	0.81	มาก

ตาราง 72 (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
2.2 การจัดการขยะ	4.10	0.56	มาก
2.3 การจัดการคุณภาพเสียง	4.04	0.58	มาก
2.4 การจัดการคุณภาพน้ำ	4.07	0.64	มาก
2.5 การจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	4.36	0.87	มากที่สุด
2.6 การจัดการแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการ ท่องเที่ยว	4.25	0.56	มากที่สุด
2.7 การคำนึงถึงความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยวของพื้นที่	4.00	0.52	มาก
2.8 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	3.87	0.58	มาก
2.9 ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ท่องเที่ยวที่วางไว้	3.78	0.56	มาก
2.10 คุณภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	4.20	0.67	มาก
รวม	4.07	0.63	มาก
3. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรม			
3.1 ประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้	4.26	0.68	มากที่สุด
3.2 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีสื่อความหมาย ที่เหมาะสม	4.10	0.60	มาก
3.3 ความหลากหลายของกิจกรรม	4.15	0.81	มาก
3.4 กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อ กระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว	3.89	0.68	มาก
3.5 กิจกรรมเอื้ออำนวยหรือเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชน	4.00	0.78	มาก
รวม	4.08	0.71	มาก

ตาราง 72 (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	\bar{x}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
4. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม			
4.1 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	4.25	0.66	มากที่สุด
4.2 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจและการ กระจายรายได้	3.80	0.55	มาก
4.3 โอกาสในการสนับสนุนด้านการพัฒนาและ การมีส่วนร่วมของรัฐ	4.01	0.76	มาก
4.4 ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีส่วนร่วมใน การพัฒนา	4.09	0.62	มาก
4.5 ความตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และชุมชน / องค์กร / นักท่องเที่ยว	4.36	0.76	มากที่สุด
รวม	4.10	0.68	มาก
รวมความคิดเห็น	4.07	0.68	มาก

จากตาราง 72 ผู้วิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.07 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมากหัวข้อที่มีคะแนนมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมโดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.10 คะแนน ซึ่งจัดว่า เป็นด้านที่มีคะแนนในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรม คะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 คะแนนซึ่งจัดว่า เป็นด้านที่มีคะแนนในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.07 คะแนนและจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมากและปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว คะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.04 คะแนนและจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีคะแนนในระดับมาก

**ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว
ข้อเสนอแนะภาคประชาชน**

1. ต้องการให้มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทั้งดงาม ไม่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมหรือถูกทำลาย
2. ต้องการคงประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ดำรงเอกลักษณ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีไว้ให้ลือชื่อไปทั่วโลก
3. ต้องการการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
4. ต้องการมีความปลอดภัยจากอาชญากรรม อุบัติเหตุและโรคภัยไข้เจ็บ
5. ต้องการมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกในปริมาณที่เหมาะสม สะดวก และบริการที่มีคุณภาพ
6. ต้องการมีการคมนาคมที่ติดต่อถึงกันได้ทุกระบบ
7. ต้องการมีระบบโทรคมนาคมสาธารณะที่ติดต่อกับทั่วโลกได้ในทุกแหล่งท่องเที่ยวหลัก

ข้อเสนอแนะภาครัฐ

1. ต้องการตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านการประสานงานอย่างมี
2. ระบบระหว่างรัฐกับเอกชนและประชาชนท้องถิ่น
3. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย
5. ส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการท่องเที่ยว
6. ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพของ ธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว
7. ควบคุมดูแลให้สมาชิกผู้ประกอบการท่องเที่ยวดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรมและมีจรรยาบรรณ
8. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
9. รับข้อเสนอความเห็นจากนักท่องเที่ยวในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
10. ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลชุมชนที่ประกอบการการท่องเที่ยวด้วยกัน
11. ศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบการท่องเที่ยว
12. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะภาคเอกชน

1. ภาครัฐบาลควรมีการร่วมมือกับภาคเอกชนมากขึ้นในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว
2. ต้องการให้มีการรักษาความภัยแก่นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
3. ต้องการให้ชุมชนและคนในพื้นที่ ปฏิบัติตนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับและ
บริการนักท่องเที่ยว
4. ควรปรับปรุงให้มีห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวและควรจะมีการ
รักษาความสะอาดให้นำมาใช้บริการ
5. ควรออกกฎหมายเข้มงวดกับมิชฉาชีพที่กระทำอาชญากรรมแก่นักท่องเที่ยวเพราะ
ทำให้ภาพพจน์เสื่อมเสีย
6. ภาครัฐบาลควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากกว่านี้
7. ต้องการให้ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมากกว่านี้
8. ควรเพิ่มความสะดวกในการเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวจุดหนึ่ง ไปยังอีกจุดหนึ่ง
9. ต้องการให้มีการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล
10. ต้องการให้นักท่องเที่ยว ช่วยกันรักษาความสะอาดบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ
11. ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น
12. ต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับคุณภาพของนักท่องเที่ยว
มากกว่าปริมาณของนักท่องเที่ยว
13. ควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมให้อยู่
ยั่งยืนตลอดไป
14. ควรมีการปรับปรุงสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้สะดวก สะอาด ปลอดภัย
โดยเฉพาะห้องน้ำ และห้องอาหาร
15. ต้องการให้พัฒนา และอนุรักษ์พื้นที่ป่าให้สมบูรณ์ เพราะเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว
ที่สำคัญ
16. ต้องการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาและพัฒนาการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

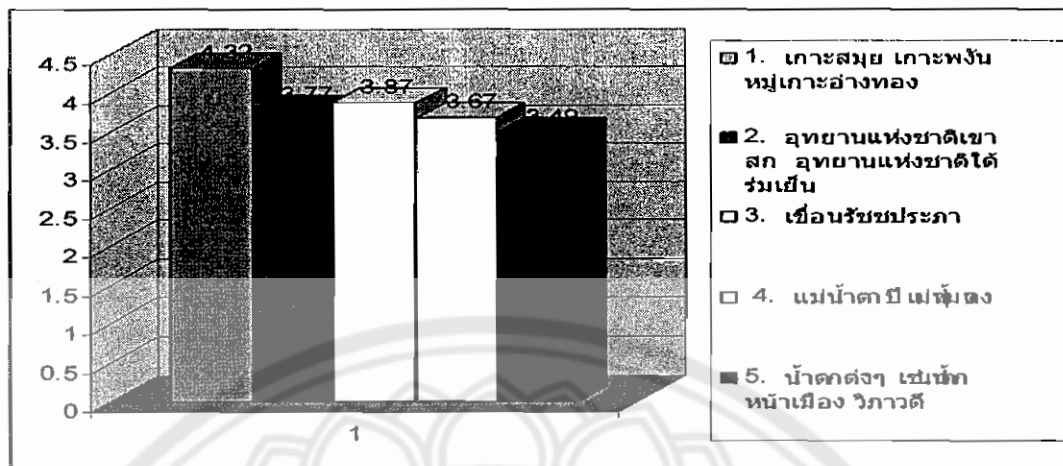
1. ต้องการให้มีบูรณะสถานที่ท่องเที่ยวทางโบราณสถานให้ดีกว่านี้ อย่างเช่น วัดหลง
ในอำเภอไชยา
2. ต้องการให้เพิ่มข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว และสาธารณูปโภคต่างๆเพิ่มมากขึ้น
3. ห้องน้ำมีน้อย และไม่สะอาด ควรเพิ่มจำนวนและรักษาความสะอาดอยู่เสมอ
4. ปั้มน้ำมัน ตู้ ATM มีให้บริการน้อย ควรให้มีเพิ่มมากขึ้น

5. ต้องการความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อม มากกว่านี้
6. ต้องการให้มีการรักษาความสะดวกตามแหล่งท่องเที่ยว เช่น ชายหาด น้ำตก
7. ต้องการมาตรฐานในการบริการ เพื่อป้องกันปัญหาการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ควรมีการดูแล ปรับปรุงให้ผู้จำหน่ายสินค้าไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยวมีการอบรมมารยาทของคนในชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยว
8. ต้องการให้อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้สวยงามอยู่เสมอ
9. ควรกำหนดราคาค่าบริการไม่แพงจนเกินไป

ตาราง 73 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
1. เกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง	4.10	0.85	มาก	4.15	0.93	มาก	4.70	0.55	มาก	4.36	0.76	มาก	4.32	0.77	มาก
2. อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น	3.60	0.82	มาก	3.45	0.88	มาก	4.20	0.81	มาก	3.84	0.72	มาก	3.77	0.80	มาก
3. เขื่อนรัชชประภา	3.75	0.85	มาก	3.60	1.14	มาก	4.30	0.71	มาก	3.86	0.78	มาก	3.87	0.87	มาก
4. แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง	3.50	0.88	มาก	3.40	0.88	ปานกลาง	4.05	0.70	มาก	3.76	0.75	มาก	3.67	0.80	มาก
5. น้ำตกต่างๆ เช่น น้ำตกหน้าเมือง วิกาวดี	3.70	1.17	มาก	3.30	1.08	ปานกลาง	3.50	0.74	มาก	3.46	0.95	มาก	3.49	0.98	มาก
รวม	3.73	0.91	มาก	3.58	0.98	มาก	4.35	0.70	มากที่สุด	3.85	0.79	มาก	3.87	0.84	มาก

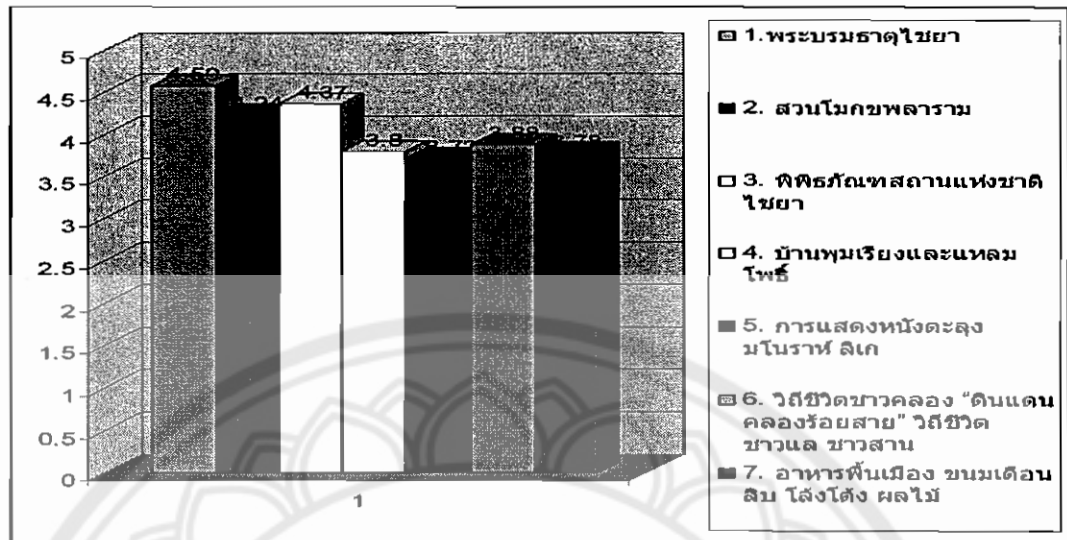
ภาพ 31 แผนภูมิแสดงทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากตาราง 45 และภาพ 31 หากพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว พบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.87 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเกาะสมุย เกาะพงัน หมู่เกาะอ่างทอง เป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.34 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่เขื่อนรัชชประภา โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.87 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมาก และ อันดับที่สาม ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติได้รัมย์ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.77 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมาก

1.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 74 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
1. พระบรมธาตุไชยา	4.85	0.36	มาก	4.60	0.82	มาก	4.15	0.57	มาก	4.76	0.41	มาก	4.59	0.54	มาก
2. สวนโมกขพลาราม	4.45	0.75	มากที่สุด	4.15	0.81	มากที่สุด	4.05	0.94	มากที่สุด	4.34	0.68	มากที่สุด	4.24	0.79	มากที่สุด
3. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา	4.30	0.65	มากที่สุด	4.15	0.87	มากที่สุด	4.58	1.05	มากที่สุด	4.46	0.63	มากที่สุด	4.37	0.80	มากที่สุด
4. บ้านพุมเรียงและแหลมโพธิ์	3.90	0.91	มาก	3.70	0.97	มาก	3.45	0.67	มาก	4.15	0.91	มาก	3.80	0.86	มาก
5. การแสดงหนังตะลุง มโนราห์ลิเก	3.90	0.96	มาก	3.55	1.05	มาก	3.55	0.92	มาก	3.89	0.93	มาก	3.72	0.96	มาก
6. วิถีชีวิตชาวคลอง "ดินแดนคลองร้อยสาย" วิถีชีวิตชาวเล ชาวसान	4.05	0.75	มาก	4.05	0.94	มาก	3.45	0.80	มาก	3.99	0.80	มาก	3.88	0.82	มาก
7. อาหารพื้นเมือง ขนมเต็อนลิบ ไล่้งดั้ง ผลไม้	3.85	0.9	มาก	4.00	0.99	มาก	3.40	0.80	ปานกลาง	3.90	0.95	มาก	3.78	0.91	มาก
รวม	4.18	0.75	มาก	4.02	0.92	มาก	3.66	0.82	มาก	4.21	0.75	มากที่สุด	4.01	0.81	มากที่สุด

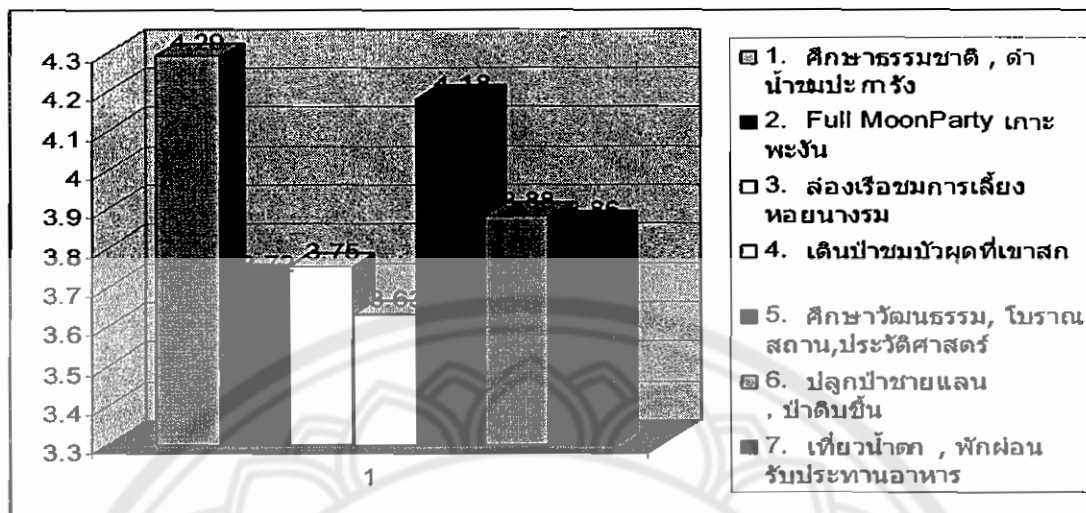
ภาพ 32 แผนภูมิแสดงทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

จากตาราง 46 และภาพ 32 ผู้วิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่าง ภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.01 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าพระบรมธาตุไชยา เป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.59 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยาโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.37 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และ สวนโมกขพลาราม เป็นอันดับที่สาม โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.24 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นำท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 75 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่นำท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
1. ศึกษาธรรมชาติ, ดำน้ำชมปะการัง	4.40	0.82	มาก	4.10	0.91	มาก	4.35	0.65	มาก	4.34	0.68	มาก	4.29	0.76	มากที่สุด
2. Full Moon Party เกาะพะงัน	3.85	0.93	มากที่สุด	3.55	0.82	มากที่สุด	3.95	0.86	มากที่สุด	3.54	1.05	มากที่สุด	3.72	0.69	มากที่สุด
3. ส่งเสริมการขายของหอยนางรม	3.80	1.09	มากที่สุด	3.70	0.80	มากที่สุด	3.65	0.85	มากที่สุด	3.86	0.87	มากที่สุด	3.75	0.90	มากที่สุด
4. เดินป่าชมบัวผุดที่เขาสก	3.95	0.99	มากที่สุด	3.45	0.99	มากที่สุด	3.50	0.92	มากที่สุด	3.65	0.95	มากที่สุด	3.63	0.96	มากที่สุด
5. ศึกษาวัฒนธรรม, โบราณสถานประวัติศาสตร์	4.15	0.98	มากที่สุด	4.15	1.08	มากที่สุด	4.20	0.68	มากที่สุด	4.25	0.74	มากที่สุด	4.18	0.87	มากที่สุด
6. ปศุศักษาชายแดน, ป่าดิบชื้น	3.75	0.91	มากที่สุด	3.75	1.20	มากที่สุด	4.00	0.84	มากที่สุด	4.05	0.86	มากที่สุด	3.88	0.95	มากที่สุด
7. เที่ยวป่าตก, ที่พักบนรับประทานอาหาร	3.65	1.08	มากที่สุด	3.30	0.86	มากที่สุด	3.45	1.02	มากที่สุด	3.80	0.92	มากที่สุด	3.86	0.97	มากที่สุด
รวม	3.93	0.98	มากที่สุด	3.71	0.95	มากที่สุด	3.87	0.78	มากที่สุด	3.92	0.86	มากที่สุด	3.85	0.89	มากที่สุด

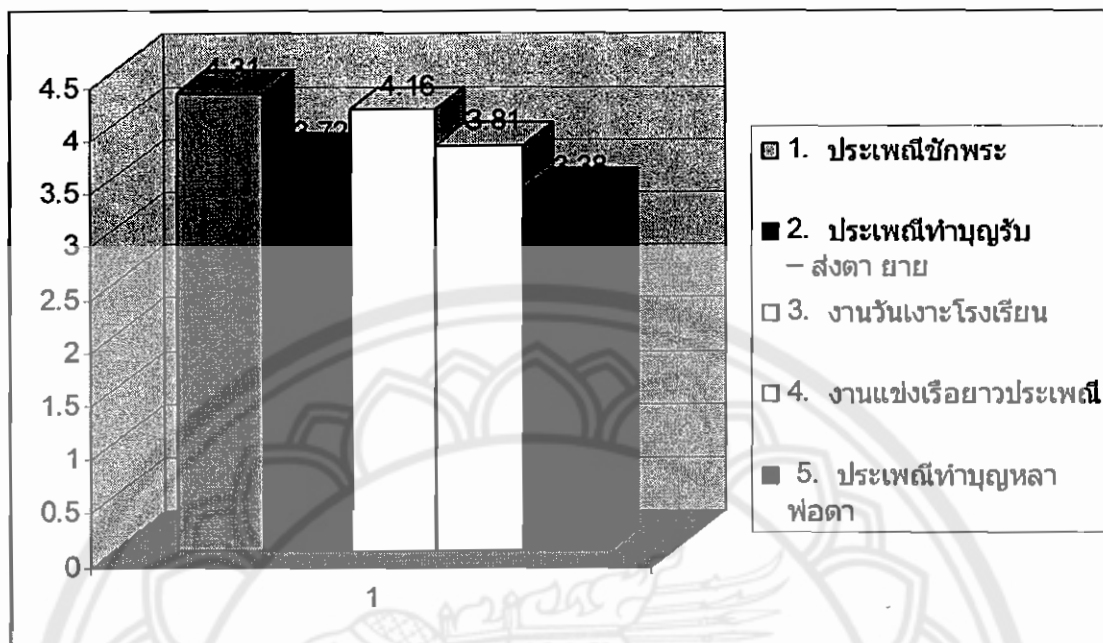
ภาพ 33 แผนภูมิแสดงกิจกรรมที่น่าท่องเที่ยว

จากตาราง 47 และภาพ 33 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.85 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าศึกษารวมชาติ , ดำน้ำชมปะการัง เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.29 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ศึกษาวัดนธรรม, โบราณสถาน,ประวัติศาสตร์โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.18 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ ปลูกป่าชายเลน , ป่าดิบชื้น เป็นอันดับสาม โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.88 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.4 เทศกาลและมหรหกรรมที่นำท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 76 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทศกาลและมหรหกรรมที่นำท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เทศกาลและมหรหกรรม	ภาคประชาชน		ภาครัฐ		ภาคเอกชน		นักท่องเที่ยว		รวม					
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD				
1. ประเพณีชักพระ	4.35	0.93	มาก	4.15	0.87	มาก	4.25	0.83	4.50	0.66	มาก	4.31	0.82	มากที่สุด
2. ประเพณีทำบุญรับ - ส่งตายาย	3.90	0.96	มากที่สุด	3.75	1.06	มาก	3.45	0.74	3.78	0.88	มาก	3.72	0.91	มาก
3. งานวันเงาะโรงเรียน	4.35	0.67	มาก	4.05	1.05	มาก	4.20	0.68	4.04	0.95	มาก	4.16	0.83	มาก
4. งานแข่งเรือยาวประเพณี	3.80	0.83	มากที่สุด	3.90	1.02	มาก	3.50	0.87	4.07	0.86	มาก	3.81	0.89	มาก
5. ประเพณีทำบุญศาลาพ่อตา	3.35	1.03	มาก	3.40	0.94	ปานกลาง	3.25	0.57	3.52	0.89	มาก	3.38	0.85	มาก
รวม	3.95	0.88	มาก	3.85	0.98	มาก	3.74	0.73	3.98	0.84	มาก	3.88	0.85	มาก

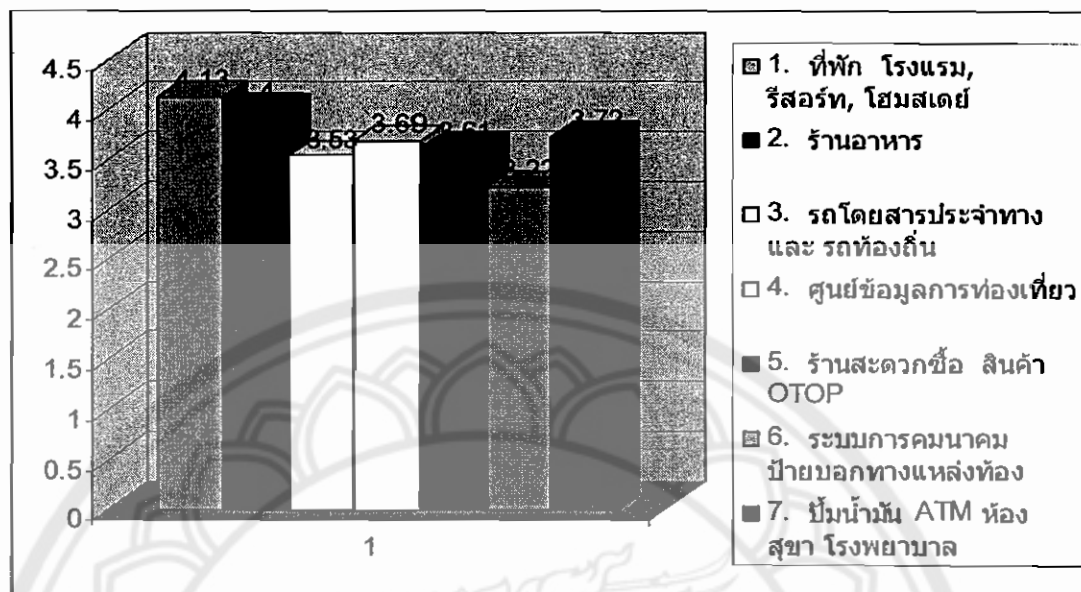
ภาพ 34 แผนภูมิแสดงเทศกาลและมหกรรม

จากตาราง 48 และภาพ 34 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับเทศกาลและมหกรรมที่น่าท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.88 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่ประเพณีชักพระ เป็นเทศกาลและมหกรรมที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.31 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ งานวันเงาะโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และงานแข่งเรือยาวประเพณีเป็นอันดับที่สาม โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.81 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.5 การบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 77 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
1. ที่พัก โรงแรม รีสอร์ท, โฮมสเตย์	4.20	0.76	มาก	4.05	0.88	มาก	4.25	0.62	มาก	4.05	0.74	มาก	4.13	0.75	มาก
2. ร้านอาหาร	4.20	0.69	มาก	3.80	0.69	มาก	4.15	0.57	มากที่สุด	3.87	0.64	มาก	4.00	0.69	มาก
3. รถโดยสารประจำทาง และ รถท้องถิ่น	3.90	0.78	มาก	3.35	0.93	ปานกลาง	3.85	0.91	มาก	3.02	1.20	มาก	3.53	0.95	มาก
4. ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว	4.00	0.91	มาก	3.30	1.08	ปานกลาง	3.50	0.59	มาก	3.97	1.02	มาก	3.69	0.90	มาก
5. ร้านสะดวกซื้อ /สินค้า OTOP	3.90	0.85	มาก	3.40	0.88	ปานกลาง	3.50	1.14	มาก	3.65	0.94	มาก	3.61	0.95	มาก
6. ระบบการคมนาคม /ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว	3.45	1.23	มาก	3.10	1.02	ปานกลาง	3.15	0.91	มาก	3.20	0.60	ปานกลาง	3.22	0.94	ปานกลาง
7. ปั้มน้ำมัน ATM ห้องสุขา โรงพยาบาล	3.95	1.10	มาก	3.50	1.05	มาก	3.65	0.65	มาก	3.80	0.78	มาก	3.72	0.89	มาก
รวม	3.94	0.90	มาก	3.50	0.96	มาก	3.72	0.77	มาก	3.65	0.84	มาก	3.70	0.86	มาก

ภาพ 35 แผนภูมิแสดงการบริการที่เหมาะสม

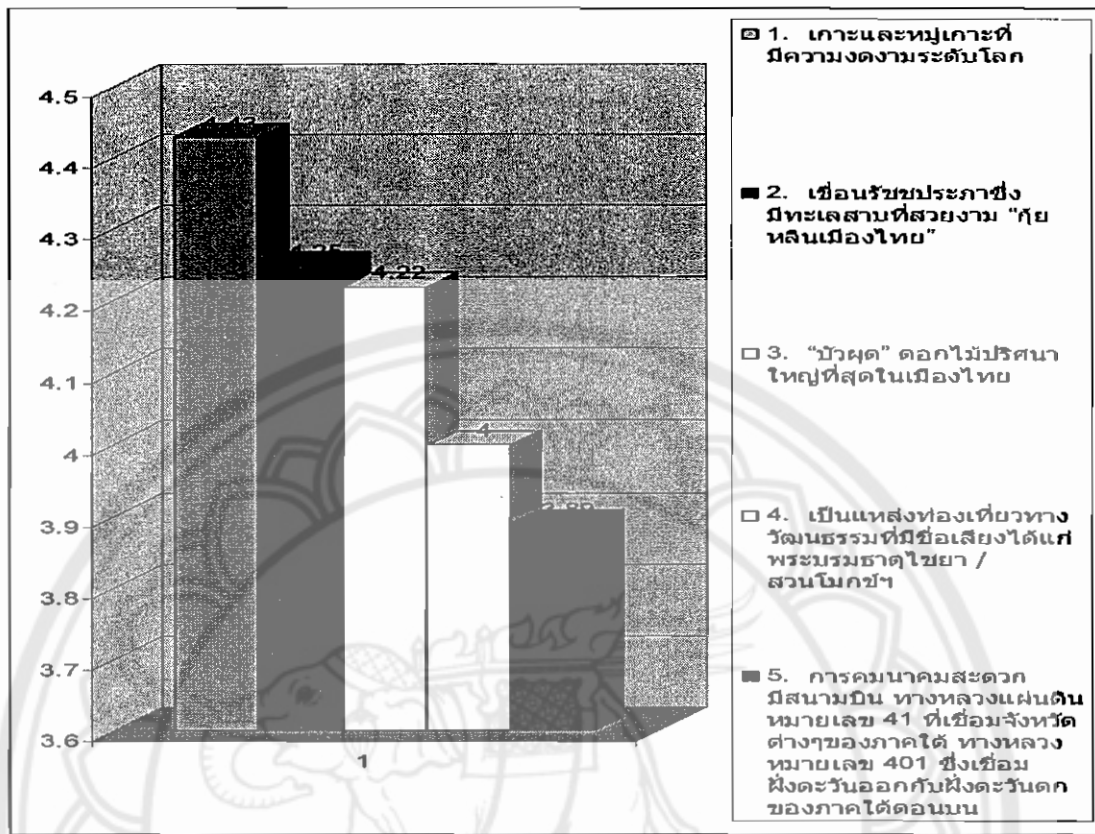
จากตาราง 49 และภาพ 35 พบว่าการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.70 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นที่ว่าที่พัก โรงแรม , รีสอร์ท, โฮมสเตย์ เป็นการบริการที่เหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 ซึ่งจัดได้อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ร้านอาหารโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และ ป้ายน้ำดื่ม ATM ห้องสุขา โรงพยาบาลเป็นอันดับสามโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.72 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 78 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จุดแข็ง	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
1. เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก	4.35	0.90	มาก	4.40	0.68	มาก	4.70	0.54	มาก	4.30	0.68	มาก	4.43	0.70	มากที่สุด
2. เชื้อนรัชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กุ้ยหลินเมืองไทย"	4.20	0.44	มากที่สุด	4.25	0.71	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด	4.25	0.71	มากที่สุด	4.25	0.61	มากที่สุด
3. "บัวผุด" ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดในเมืองไทย	4.10	0.47	มากที่สุด	4.70	1.03	มากที่สุด	4.10	0.46	มากที่สุด	4.00	0.64	มากที่สุด	4.22	0.65	มากที่สุด
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงได้แก่ พระบรมธาตุไชยา /สวนโมกข์ฯ	4.20	0.59	มากที่สุด	3.15	0.81	มากที่สุด	4.65	0.47	มากที่สุด	4.02	0.62	มากที่สุด	4.00	0.62	มากที่สุด
5. การคมนาคมสะดวก มีสนามบิน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ที่เชื่อมจังหวัดต่างๆของภาคใต้ ทางหลวงหมายเลข 401 ซึ่งเชื่อมฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกของภาคใต้ตอนบน	3.95	0.51	มากที่สุด	3.85	0.87	มากที่สุด	3.90	0.62	มากที่สุด	3.87	0.81	มากที่สุด	3.89	0.70	มากที่สุด
รวม	4.16	0.58	มากที่สุด	4.07	0.82	มากที่สุด	4.39	0.53	มากที่สุด	4.08	0.67	มากที่สุด	4.17	0.65	มากที่สุด

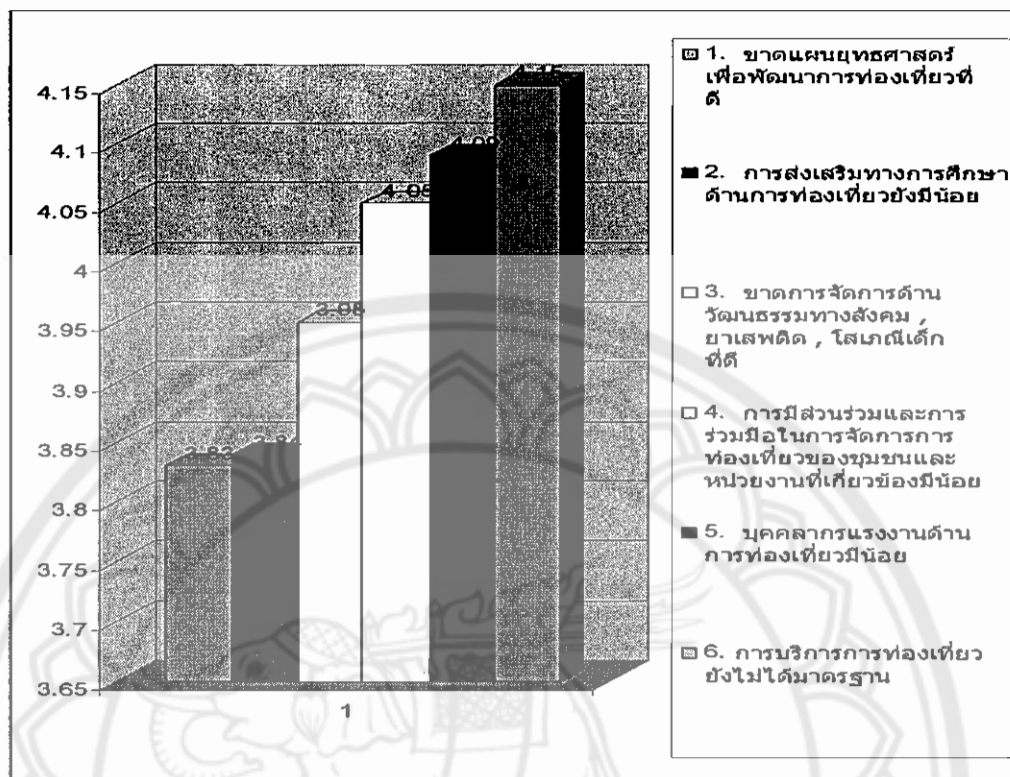
ภาพ 36 แผนภูมิแสดงจุดแข็ง

จากตาราง 50 และภาพ 36 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.17 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยให้ความคิดเห็นว่าเกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก เป็นจุดแข็งมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.43 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เชื้อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กุ่มหลินเมืองไทย" โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสามได้แก่ "บัวผุด" ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดในเมืองไทย โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.22 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 79 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จุดอ่อน	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
1. ขาดแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดี	4.20	0.60	มาก	3.90	0.64	มาก	3.70	1.01	มาก	3.55	1.06	มาก	3.83	0.82	มาก
2. การส่งเสริมทางการศึกษาด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย	4.35	0.62	มากที่สุด	3.65	0.87	มากที่สุด	3.50	0.74	มากที่สุด	3.87	0.88	มากที่สุด	3.84	0.77	มากที่สุด
3. ขาดการจัดการด้านวัฒนธรรมทางสังคม, ยาเสพติด, โสเภณีเด็ก ที่ดี	4.20	0.68	มากที่สุด	4.25	0.91	มากที่สุด	3.70	0.84	มากที่สุด	3.65	0.97	มากที่สุด	3.96	0.85	มากที่สุด
4. การมีส่วนร่วมและภรรรมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อย	4.10	0.65	มากที่สุด	4.55	0.92	มากที่สุด	4.30	0.95	มากที่สุด	3.27	0.75	มากที่สุด	4.05	0.79	มากที่สุด
5. บุคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย	4.10	0.54	มากที่สุด	4.20	0.83	มากที่สุด	4.00	0.80	มากที่สุด	4.07	0.88	มากที่สุด	4.09	0.74	มากที่สุด
6. การบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน	4.50	0.62	มากที่สุด	4.10	0.85	มากที่สุด	4.10	0.77	มากที่สุด	3.90	0.87	มากที่สุด	4.15	0.77	มากที่สุด
รวม	4.20	0.61	มากที่สุด	4.10	0.82	มากที่สุด	3.88	0.85	มากที่สุด	3.88	0.90	มากที่สุด	4.01	0.79	มากที่สุด

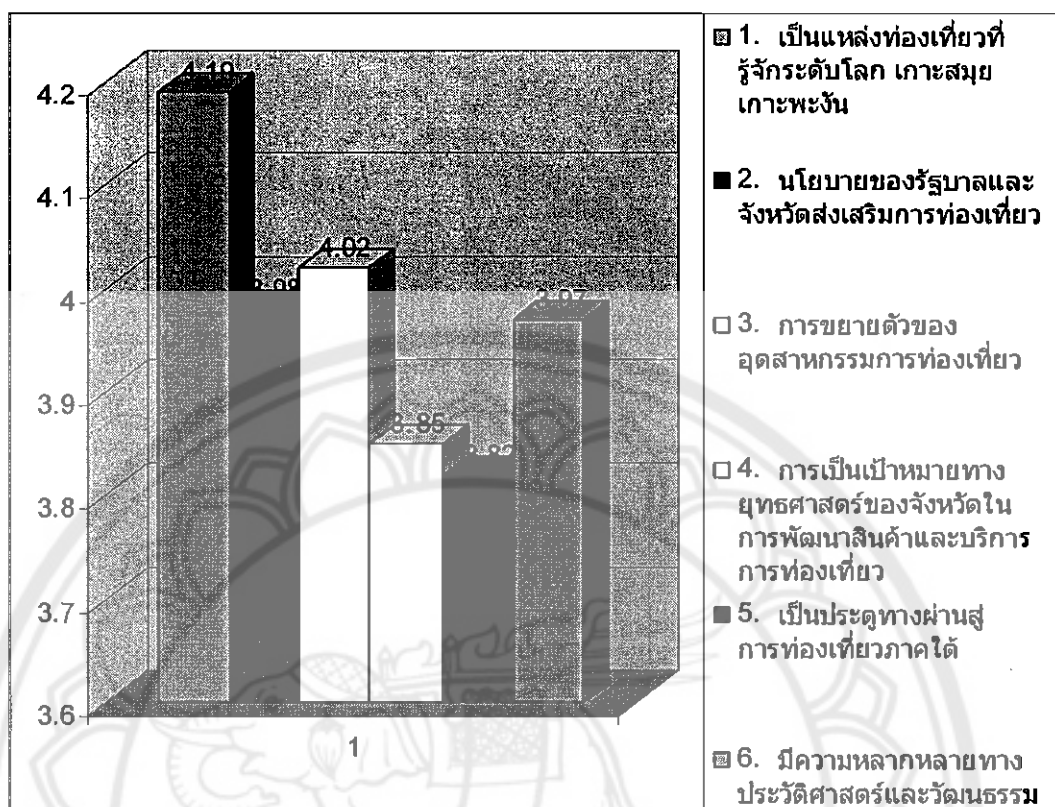

ภาพ 37 แผนภูมิแสดงจุดอ่อน

จากตาราง 51 และภาพ 37 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มตัวอย่าง ภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.01 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยให้ความคิดเห็นว่าการบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐานเป็นจุดอ่อนมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 รองลงมาได้แก่บุคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 และ การมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อยโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ตาราง 80 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โอกาสในการพัฒนา	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน	4.25	0.55	มาก	3.95	0.92	มาก	4.30	0.64	มาก	4.26	0.83	มาก	4.19	0.73	มาก
2. นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยว	4.10	0.77	มากที่สุด	3.85	0.85	มากที่สุด	4.20	0.68	มากที่สุด	3.80	0.82	มากที่สุด	3.98	1.29	มากที่สุด
3. การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	4.20	0.53	มาก	3.85	0.87	มาก	4.05	0.67	มาก	4.00	0.54	มาก	4.02	0.65	มาก
4. การเป็นเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว	4.05	0.50	มาก	3.65	0.87	มาก	3.95	0.86	มาก	3.77	0.70	มาก	3.85	0.73	มาก
5. เป็นประตูทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้	4.00	0.66	มาก	3.75	0.71	มาก	3.70	0.79	มาก	3.85	0.88	มาก	3.82	0.76	มาก
6. มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว	4.10	0.67	มาก	3.70	0.80	มาก	4.00	0.80	มาก	4.10	0.76	มาก	3.97	0.75	มาก
รวม	4.11	0.61	มาก	3.79	0.83	มาก	4.03	0.74	มาก	3.96	0.75	มาก	3.97	0.73	มาก

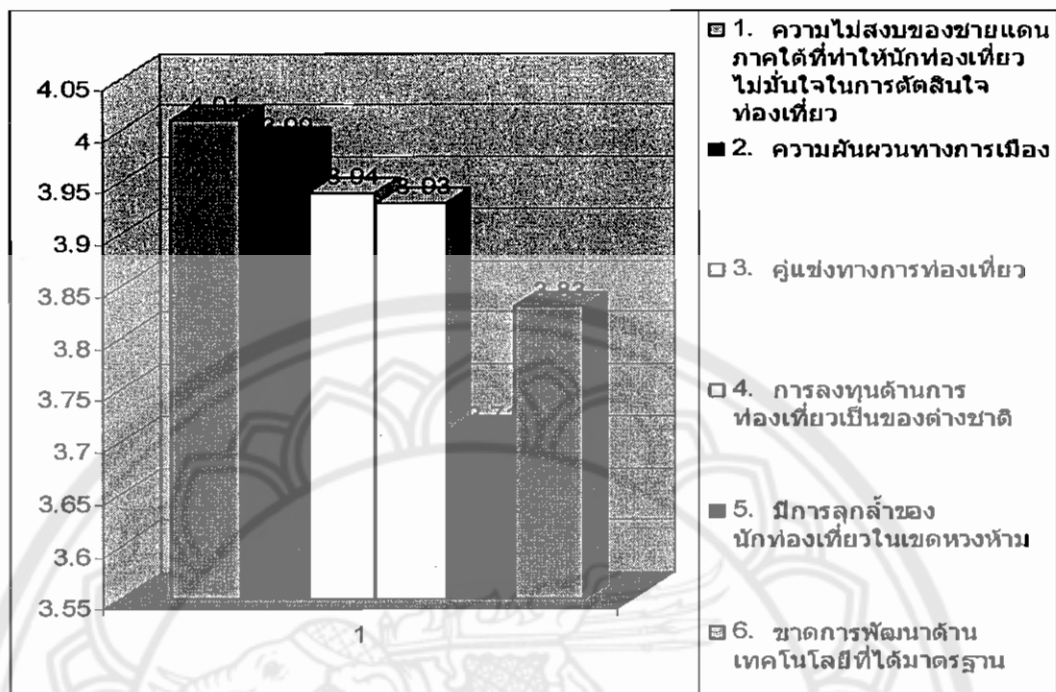
ภาพ 38 แผนภูมิแสดงโอกาสของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากตาราง 52 และภาพ 38 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.97 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน มีโอกาสในการพัฒนามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.19 ซึ่งอยู่ในระดับมากรองลงมาได้แก่ การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.02 ซึ่งอยู่ในระดับมากและอันดับที่สาม ได้แก่ นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.98 ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกันทั้งหมด

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 81 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อุปสรรค	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
1. ความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ที่ให้นักท่องเที่ยว ไม่มั่นใจในการตัดสินใจท่องเที่ยว	4.00	0.55	มาก	4.10	0.85	มาก	4.30	0.64	มาก ที่สุด	3.65	0.94	มาก	4.01	0.74	มาก
2. ความผันผวนทางการเมือง	4.15	0.73	มาก	4.00	0.85	มาก	4.20	0.68	มาก	3.62	0.91	มาก	3.99	0.79	มาก
3. ผู้ประกอบการท่องเที่ยว	4.25	0.43	มาก ที่สุด	4.00	0.87	มาก	4.05	0.67	มาก	3.47	0.98	ปาน กลาง	3.94	0.73	มาก
4. การลงทุนด้านการท่องเที่ยวเป็นของต่างชาติ	3.85	0.47	มาก	3.95	0.82	มาก	3.95	0.86	มาก	3.97	1.18	มาก	3.93	0.83	มาก
5. มีการดูแลของนักท่องเที่ยวในเขตหวงห้าม	4.00	0.66	มาก	3.85	0.66	มาก	3.70	0.79	มาก	3.30	0.98	ปาน กลาง	3.71	0.77	มาก
6. ขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ได้มาตรฐาน	4.10	0.57	มาก	3.90	0.57	มาก	4.00	0.80	มาก	3.32	1.40	ปาน กลาง	3.83	0.83	มาก
รวม	4.05	0.56	มาก	3.96	0.77	มาก	4.03	0.74	มาก	3.55	1.06	มาก	3.89	0.78	มาก

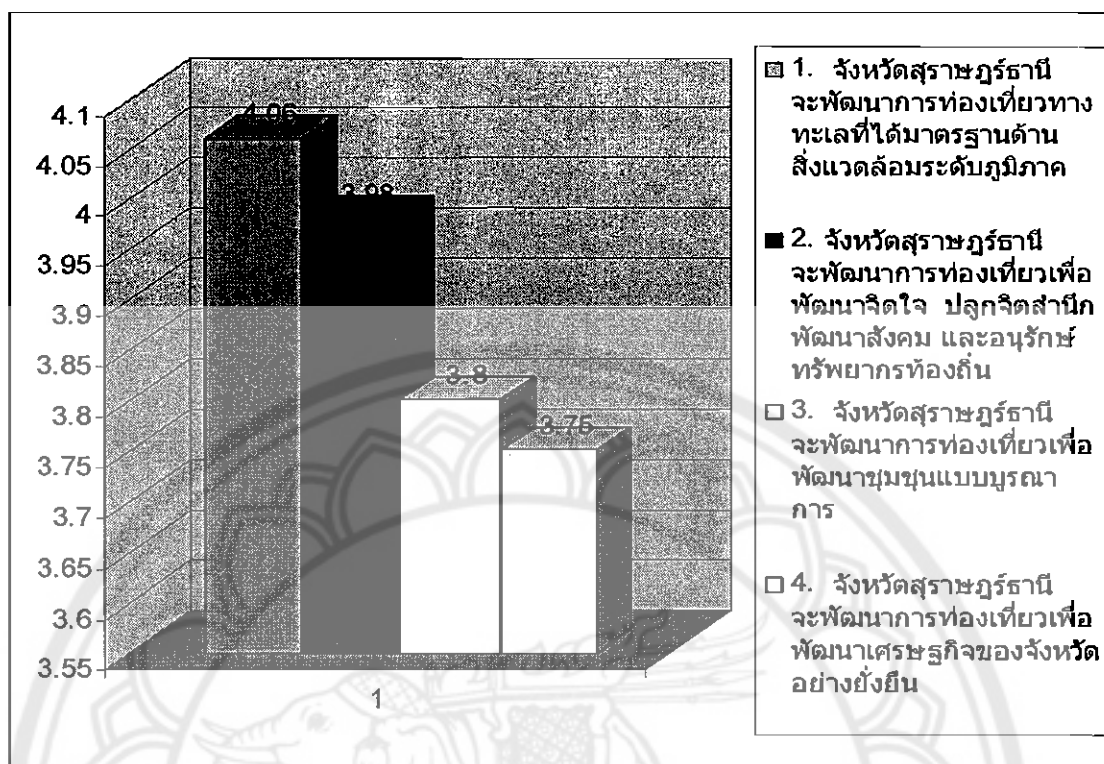
ภาพ 39 แผนภูมิแสดงอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากตาราง 53 และภาพ 39 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.89 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่าความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ที่ให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจท่องเที่ยว เป็นอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.01 รองลงมาได้แก่ ความผันผวนทางการเมือง โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.99 และ คู่แข่งทางการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.94 ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกันทั้งหมด

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี
 3.1 ทศนคิดเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนแบบบูรณาการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 82 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
 ยั่งยืนแบบบูรณาการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
1. จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเล ที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค	3.85	0.67	มาก	4.00	0.91	มาก	4.00	0.55	มาก	4.40	0.87	มาก	4.06	0.75	มาก
2. จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ พัฒนาจิตใจ ปุสกจิตสำนึก พัฒนาสังคม และอนุรักษ์ ทรัพยากรท้องถิ่น	4.00	0.79	มาก	3.75	0.85	มาก	4.05	0.59	มาก	4.12	0.88	มาก	3.98	0.77	มาก
3. จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ พัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ	3.90	0.78	มาก	3.55	0.75	มาก	3.72	0.56	มาก	4.05	0.82	มาก	3.80	0.72	มาก
4. จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ พัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน	3.70	0.63	มาก	3.65	0.93	มาก	4.25	0.53	มากที่สุด	3.97	0.94	มาก	3.75	0.75	มาก
รวม	3.86	0.71	มาก	3.73	0.86	มาก	4.00	0.55	มาก	4.13	0.87	มาก	3.93	0.74	มาก

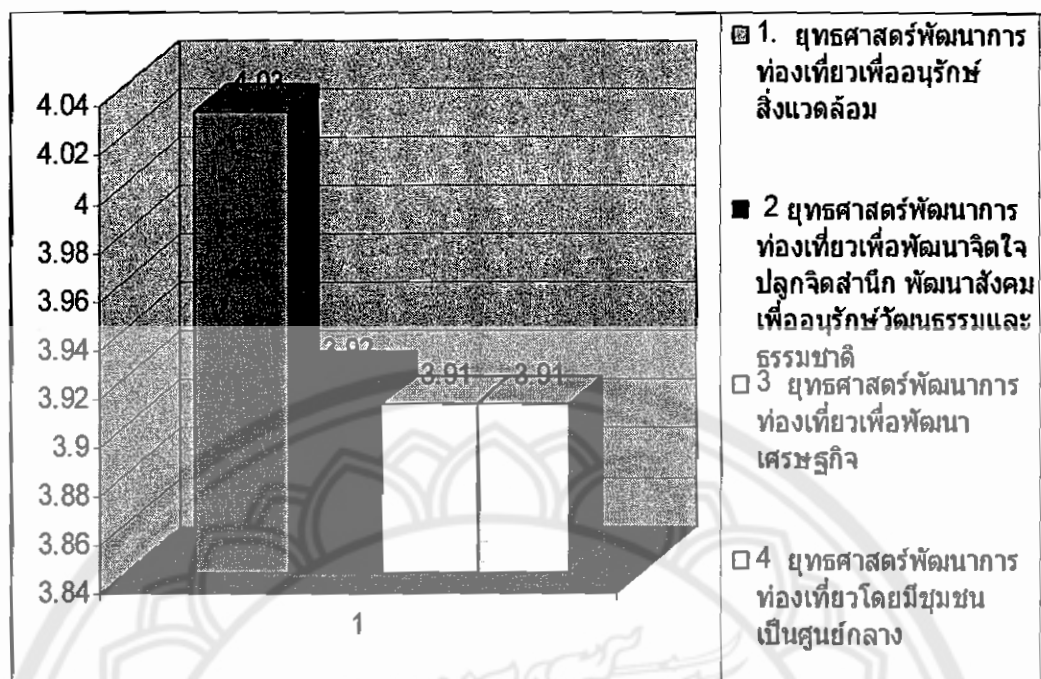
ภาพ 40 แผนภูมิแสดงวิสัยทัศน์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากตาราง 54 และภาพ 40 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.93 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.06 รองลงมาได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปลุกจิตสำนึก พัฒนาสังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.98 รองลงมาจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 และ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืนโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกันทั้งหมด

3.2 ทักษะที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 83 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนากองเรือที่ยั่งยืนแบบบูรณาการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลยุทธ์	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
2 ยุทธศาสตร์พัฒนากองเรือเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติ	4.10	0.71	มาก	3.70	0.75	มาก	3.95	0.87	มาก	3.93	0.92	มาก	3.92	0.83	มาก
3 ยุทธศาสตร์พัฒนากองเรือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ	4.05	0.68	มาก	3.75	0.87	มาก	3.95	0.67	มาก	3.92	0.63	มาก	3.91	0.70	มาก
4 ยุทธศาสตร์พัฒนากองเรือโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง	3.80	0.83	มาก	4.10	1.02	มาก	3.80	0.68	มาก	3.95	0.69	มาก	3.91	0.80	มาก
รวม	4.00	0.80	มาก	3.93	0.85	มาก	3.90	0.69	มาก	3.95	0.77	มาก	3.94	0.77	มาก

ภาพ 41 แผนภูมิแสดงประเด็นยุทธศาสตร์

จากตาราง 55 และภาพ 41 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.94 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีการให้ความคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.03 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.92 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางและยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.91 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.3 ทศมติเกี่ยวกับกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 84 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลยุทธ์	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาต้นสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์															
กลยุทธ์ที่ 1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว															
โครงการที่ 1 การแบ่งพื้นที่เขต)Zoning (เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว	4.50	0.50	มาก ที่สุด	4.10	0.85	มาก	4.20	0.40	มาก	4.25	0.44	มาก ที่สุด	4.26	0.54	มาก ที่สุด
โครงการที่ 2 การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	4.25	0.48	มาก ที่สุด	4.20	0.76	มาก	4.30	0.71	มาก ที่สุด	4.33	0.67	มาก ที่สุด	4.27	0.64	มาก ที่สุด
โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและภาพภูมิทัศน์	4.40	0.44	มาก ที่สุด	4.55	0.68	มากที่สุด	4.20	0.98	มาก	4.20	0.98	มาก	4.33	0.77	มาก ที่สุด
โครงการที่ 4 โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว	4.40	0.54	มาก ที่สุด	4.50	0.62	มาก	3.95	0.67	มาก	4.30	0.60	มาก ที่สุด	4.28	0.60	มาก ที่สุด
โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติเขาสก	4.25	0.53	มาก ที่สุด	3.95	1.05	มาก	4.10	0.70	มาก	4.15	0.66	มาก	4.11	0.73	มาก
รวม	4.36	0.48	มาก ที่สุด	4.26	0.79	มากที่สุด	4.15	0.69	มาก	4.24	0.67	มากที่สุด	4.25	0.65	มากที่สุด

ตาราง 84 (ต่อ)

กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้าน สิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืน	4.10	0.62	มาก	4.15	0.81	มาก	4.25	0.70	มากที่สุด	4.26	0.75	มากที่สุด	4.19	0.72	มาก
โครงการที่ 2 การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	4.35	0.57	มากที่สุด	4.05	0.94	มาก	4.50	0.59	มากที่สุด	4.20	0.47	มากที่สุด	4.27	0.64	มากที่สุด
โครงการที่ 3 การศึกษาขีดความสามารถในการ รองรับ	4.10	0.70	มาก	4.10	0.85	มากที่สุด	4.30	0.55	มากที่สุด	4.45	0.59	มากที่สุด	4.23	0.67	มากที่สุด
โครงการที่ 4 การจัดการขยะและของเสียในแหล่ง ท่องเที่ยว	4.35	0.65	มากที่สุด	4.10	0.91	มากที่สุด	4.20	0.51	มากที่สุด	4.20	0.54	มากที่สุด	4.21	0.65	มากที่สุด
รวม	4.22	0.63	มากที่สุด	4.10	0.87	มากที่สุด	4.31	0.57	มากที่สุด	4.27	0.58	มากที่สุด	4.22	0.66	มากที่สุด

ตาราง 84 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจและการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์

กลยุทธ์ที่ 2.1 การปลูกจิตสำนึก	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างป่าและชุมชน	4.20	0.62	มาก	4.10	0.78	มาก	4.15	0.57	มาก	4.45	0.60	มาก	4.22	0.64	มาก
โครงการที่ 2 การปลูกป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศน์	4.25	0.68	มากที่สุด	3.90	0.85	มาก	4.45	0.59	มากที่สุด	4.39	0.57	มากที่สุด	4.24	0.67	มากที่สุด
โครงการที่ 3 กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อปลูกจิตสำนึกแก่ เยาวชน	4.10	0.54	มาก	4.10	0.85	มากที่สุด	4.20	0.60	มากที่สุด	4.25	0.63	มากที่สุด	4.16	0.65	มากที่สุด
รวม	4.18	0.61	มากที่สุด	4.03	0.82	มากที่สุด	4.26	0.58	มากที่สุด	4.36	0.60	มากที่สุด	4.20	0.65	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 2.2 การพัฒนาจิตใจ															
โครงการที่ 1 การอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่เศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ	4.00	0.55	มากที่สุด	4.00	0.68	มากที่สุด	4.20	0.68	มากที่สุด	4.15	0.66	มากที่สุด	4.08	0.64	มากที่สุด
โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจ ณ สวนโมกข์ฯ	4.10	0.54	มากที่สุด	3.75	0.72	มากที่สุด	4.25	0.70	มากที่สุด	4.10	0.68	มากที่สุด	4.05	0.66	มากที่สุด
โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำของผู้ท้องถิ่น	4.05	0.59	มากที่สุด	3.90	0.85	มากที่สุด	4.15	0.57	มากที่สุด	4.08	0.59	มากที่สุด	4.04	0.65	มากที่สุด
รวม	4.05	0.56	มากที่สุด	3.88	0.75	มากที่สุด	4.20	0.65	มากที่สุด	4.11	0.64	มากที่สุด	4.06	0.65	มากที่สุด

ตาราง 84 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 3.1 การจัดการด้านการตลาด															
โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	4.05	0.50	มาก	3.95	0.88	มาก	4.20	0.51	มาก	4.10	0.46	มาก	4.07	0.58	มาก
โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) (เพื่อสร้าง) Branding (และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ได้มาตรฐาน	4.20	0.75	มาก	3.85	0.74	มาก	4.20	0.97	มาก	4.25	0.86	มากที่สุด	4.12	0.83	มาก
โครงการที่ 3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน	4.30	0.55	มากที่สุด	3.82	0.65	มาก	4.00	0.71	มาก	4.00	0.71	มาก	4.03	0.65	มาก
โครงการที่ 4 การจัดประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย Brand จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4.15	0.47	มาก	4.05	0.68	มาก	4.10	0.70	มาก	4.15	0.72	มาก	4.11	0.64	มาก
รวม	4.17	0.56	มาก	3.92	0.73	มาก	4.12	0.72	มาก	4.12	0.68	มาก	4.08	0.67	มาก

ตาราง 84 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
กลยุทธ์ 3.2 การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว															
โครงการที่ 1 การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆข้างเคียง	4.10	0.54	มาก	4.00	0.85	มาก	4.05	0.80	มาก	4.15	0.76	มาก	4.07	0.73	มาก
โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยวและที่พักแรม	4.15	0.35	มาก	4.05	0.88	มาก	3.90	0.70	มาก	3.89	0.64	มาก	3.99	0.64	มาก
โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.20	0.51	มาก	4.10	0.78	มาก	4.20	0.86	มาก	4.25	0.89	มากที่สุด	4.18	0.76	มาก
โครงการที่ 4 การสร้างมาตรฐานด้านนันทนาการทางการท่องเที่ยว เช่น โรงพยาบาล มีน้ำดื่ม ห้องสุขา	4.00	0.71	มาก	4.10	1.02	มาก	4.20	0.81	มาก	4.20	0.76	มาก	4.12	0.82	มาก
โครงการที่ 5 การพัฒนาสินค้า OTOP ผู้ประกอบการ	3.90	0.43	มาก	4.20	0.76	มาก	4.05	0.87	มาก	3.86	0.78	มาก	4.00	0.71	มาก
มาตรฐานสากล	4.07	0.50	มาก	4.09	0.85	มาก	4.08	0.80	มาก	4.07	0.76	มาก	4.07	0.72	มาก
รวม															

ตาราง 84 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม			
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	
กลยุทธ์ที่ 3.3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว																
โครงการที่ 1 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับอำเภอแบบบูรณาการ	4.00	0.44	มาก	3.90	0.78	มาก	4.15	0.65	มาก	3.87	0.63	มาก	3.98	0.63	มาก	
โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการของจังหวัด	3.90	0.54	มาก	4.05	0.75	มาก	4.15	0.69	มาก	3.99	0.68	มากที่สุด	4.28	0.66	มากที่สุด	
โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยว	3.90	0.62	มาก	4.05	0.88	มาก	4.00	0.74	มาก	4.05	0.64	มาก	4.00	0.72	มาก	
โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	3.85	0.35	มาก	3.95	0.81	มาก	3.95	0.72	มาก	3.82	0.64	มาก	3.89	0.63	มาก	
โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว	3.95	0.50	มาก	4.05	0.82	มาก	3.85	0.65	มาก	4.00	0.55	มาก	3.96	0.63	มาก	
โครงการที่ 6 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว	4.00	0.44	มาก	4.00	0.77	มาก	4.10	0.55	มาก	3.88	0.59	มาก	3.99	0.58	มาก	
รวม	3.93	0.48	มาก	4.00	0.80	มาก	4.03	0.66	มาก	3.93	0.62	มาก	3.97	0.64	มาก	

ตาราง 84 (ต่อ)

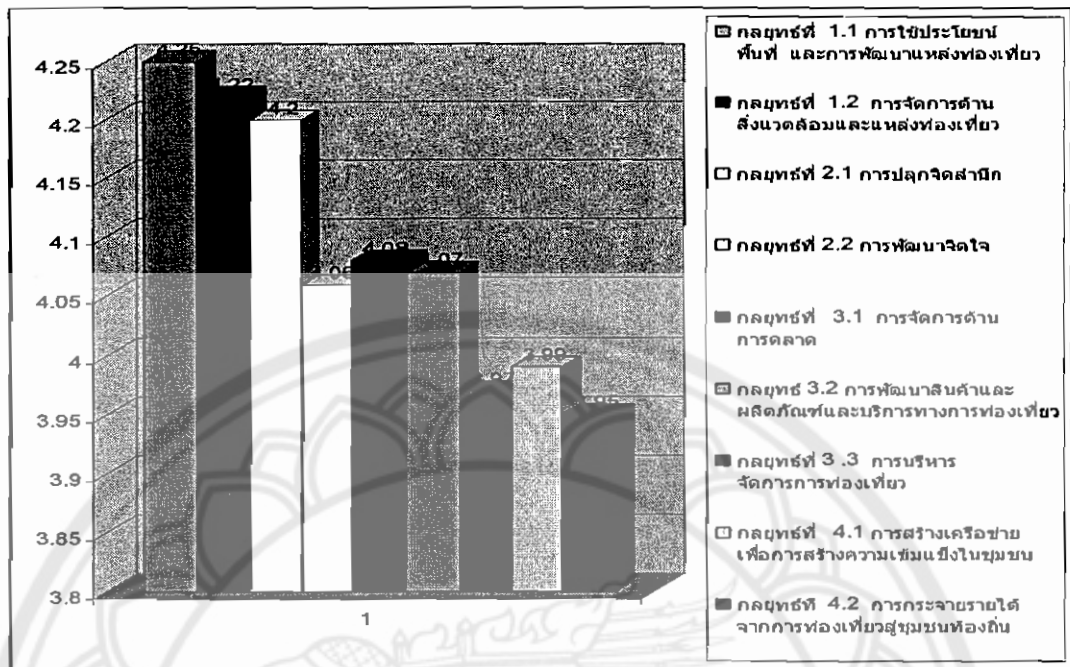
ยุทธศาสตร์ที่ 4 แผนพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง	ภาคประชาชน		ภาครัฐ		ภาคเอกชน		นักท่องเที่ยว		รวม						
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ			
กลยุทธ์ที่ 4.1 การสร้างเครือข่ายเพื่อการ สร้างความเข้มแข็งในชุมชน															
โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ การท่องเที่ยว	4.10	0.65	มาก	3.85	0.67	มาก	4.30	0.74	มาก	4.10	0.67	มาก	4.08	0.68	มาก
โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการ ท่องเที่ยวแบบบูรณาการ	4.00	0.44	มาก	3.80	0.61	มาก	4.05	0.64	มากที่สุด	3.87	0.55	มาก	3.93	0.56	มาก
โครงการที่ 3 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนใน การจัดการการท่องเที่ยว	4.35	0.47	มากที่สุด	3.80	0.68	มาก	3.91	0.49	มาก	3.80	0.58	มาก	3.96	0.55	มาก
รวม	4.15	0.52	มาก	3.82	0.65	มาก	4.08	0.62	มาก	3.92	0.60	มาก	3.99	0.59	มาก

ตาราง 84 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 แผนพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 4.2 การกระจายรายได้จากการ ท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น															
โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการท่องเที่ยว SME	4.20	0.59	มาก	3.90	0.55	มาก	4.15	0.63	มาก	4.10	0.53	มาก	4.08	0.57	มาก
โครงการที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น OTOP เช่น ไข่เค็มไชยา ผ้าไหมพุมเรียง	4.25	0.51	มากที่สุด	3.80	0.61	มาก	4.10	0.77	มาก	4.15	0.79	มาก	4.07	0.67	มาก
โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการ ที่พัก ร้านอาหารและบริการการท่องเที่ยว	4.20	0.40	มาก	4.10	0.71	มาก	3.85	0.58	มาก	4.05	0.64	มาก	4.05	0.58	มาก
โครงการที่ 4 การอบรมด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพและสมุนไพร	4.00	0.60	มาก	3.85	0.58	มาก	4.05	0.79	มาก	4.00	0.66	มาก	3.97	0.62	มาก
โครงการที่ 5 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะพะงัน Full moon Party	3.55	0.53	มาก	3.45	0.88	มากที่สุด	4.25	0.86	มากที่สุด	4.35	0.82	มากที่สุด	3.90	0.77	มากที่สุด

ตาราง 84 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 แผนพัฒนาการ ท่องเที่ยว โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง	ภาคประชาชน		ภาครัฐ		ภาคเอกชน		นักท่องเที่ยว		รวม					
	\bar{x}	SD	ระดับ	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	ระดับ	\bar{x}	SD				
โครงการที่ 6 ส่งเสริมถนนคนเดิน ณ หาดเจวง	3.95	0.57	มาก	3.40	0.88	มาก	4.12	0.91	4.20	0.87	มาก	3.91	0.80	มาก
โครงการที่ 7 การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	4.10	0.50	มาก	3.60	1.14	มาก	4.08	0.76	4.14	0.78	มาก	3.98	0.79	มาก
รวม	4.03	0.52	มาก	3.58	0.76	มาก	4.08	0.75	4.14	0.72	มาก	3.95	0.68	มาก
รวมทุกด้าน	4.13	0.54	มาก	3.90	0.70	มาก	4.15	0.66	4.14	0.64	มาก	4.08	0.63	มาก

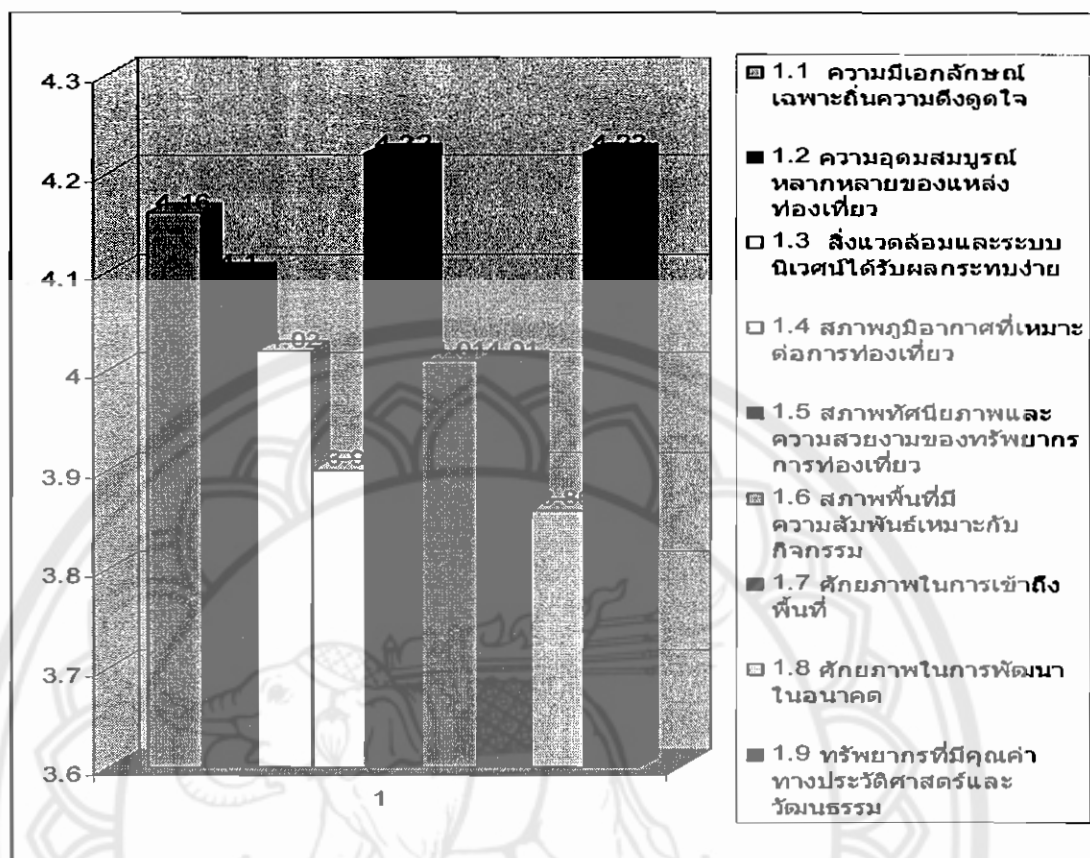
ภาพ 42 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากตาราง 56 และภาพ 42 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ของจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.08 คะแนน ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมากโดยเห็นด้วยกับกลยุทธ์ที่ 1.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.22 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดและกลยุทธ์ที่ 2.1 การปลูกจิตสำนึกโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4. ความคิดเห็นในด้านการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 85 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยปัจจัยที่ศึกษากว่า
ด้านพื้นที่ท่องเที่ยว

	ภาคประชาชน		ภาครัฐ		ภาคเอกชน		นักท่องเที่ยว		รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	รวม	
1.1 ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความดึงดูดใจ	4.10	0.70	มาก	4.25	0.93	มาก	4.04	0.66	4.26	0.76	มาก
1.2 ความอุดมสมบูรณ์หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	4.10	0.67	มาก	4.08	0.57	มาก	4.10	0.77	4.15	0.73	มาก
1.3 สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ได้รับผลกระทบง่าย	4.00	0.44	มาก	4.10	0.65	มาก	4.00	0.91	4.00	0.91	มาก
1.4 สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.85	0.40	มาก	3.95	0.50	มาก	4.05	0.57	3.76	0.47	มาก
1.5 สภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.25	0.65	มากที่สุด	4.15	0.65	มาก	4.25	0.70	4.25	0.75	มาก
1.6 สภาพพื้นที่มีความสัมพันธ์เหมาะสมกับกิจกรรม	4.13	0.54	มาก	4.00	0.44	มาก	3.90	0.57	4.03	0.56	มาก
1.7 ศักยภาพในการเข้าถึงพื้นที่	4.12	0.58	มาก	4.13	0.58	มาก	3.85	0.86	3.95	0.85	มาก
1.8 ศักยภาพในการพัฒนาในอนาคต	3.95	0.57	มาก	3.95	0.57	มาก	3.70	0.79	3.86	0.68	มาก
1.9 ทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	4.35	0.47	มากที่สุด	4.30	0.49	มาก	4.15	0.68	4.10	0.66	มาก
รวม	3.76	0.55	มาก	4.10	0.59	มาก	4.06	0.72	4.04	0.70	มาก

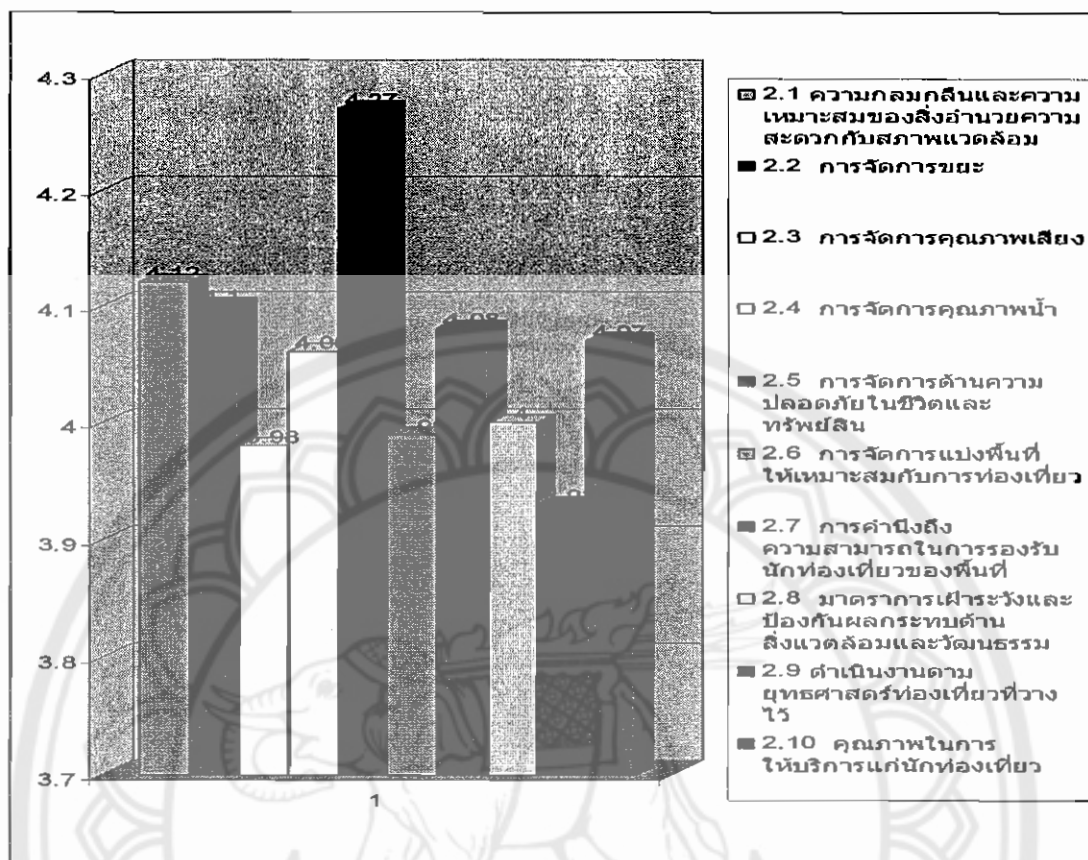

ภาพ 43 แผนภูมิแสดงการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว

จากตาราง 57 และภาพ 43 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยวจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.99 คะแนน ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมากโดย สภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว และทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.22 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความดึงดูดใจโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตาราง 86 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยปัจจัยด้านคุณภาพด้านการจัดการ

	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
2.1 ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อม	4.35	0.47	มาก	4.10	0.57	มาก	4.00	0.84	มาก	4.06	0.81	มาก	4.12	0.67	มาก
2.2 การจัดการขยะ	4.10	0.54	มาก	4.10	0.54	มาก	4.12	0.59	มาก	4.10	0.56	มาก	4.10	0.55	มาก
2.3 การจัดการคุณภาพเสียง	3.95	0.59	มาก	3.95	0.59	มาก	4.00	0.63	มาก	4.04	0.58	มาก	3.98	0.59	มาก
2.4 การจัดการคุณภาพน้ำ	4.10	0.70	มาก	4.05	0.70	มาก	4.05	0.57	มาก	4.07	0.64	มาก	4.06	0.65	มาก
2.5 การจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.25	0.43	มาก	4.27	0.47	มาก	4.20	0.79	มาก	4.36	0.87	มากที่สุด	4.27	0.64	มากที่สุด
2.6 การจัดการแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว	3.95	0.57	มาก	3.88	0.53	มาก	3.88	0.53	มาก	4.25	0.56	มากที่สุด	3.99	0.54	มากที่สุด
2.7 การคำนึงถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่	4.15	0.73	มาก	4.25	0.63	มากที่สุด	3.95	0.58	มากที่สุด	4.00	0.52	มากที่สุด	4.08	0.61	มากที่สุด
2.8 มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	4.13	0.47	มาก	4.11	0.45	มากที่สุด	3.90	0.57	มากที่สุด	3.87	0.58	มากที่สุด	4.00	0.51	มากที่สุด
2.9 ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ท่องเที่ยววิถี	4.12	0.42	มากที่สุด	4.12	0.42	มากที่สุด	3.70	0.54	มากที่สุด	3.78	0.56	มากที่สุด	3.93	0.48	มากที่สุด
2.10 คุณภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	4.00	0.55	มากที่สุด	4.00	0.55	มากที่สุด	4.10	0.62	มากที่สุด	4.20	0.67	มากที่สุด	4.07	0.59	มากที่สุด
รวม	4.11	0.54	มากที่สุด	4.08	0.54	มากที่สุด	3.99	0.62	มากที่สุด	4.07	0.63	มากที่สุด	4.06	0.58	มากที่สุด

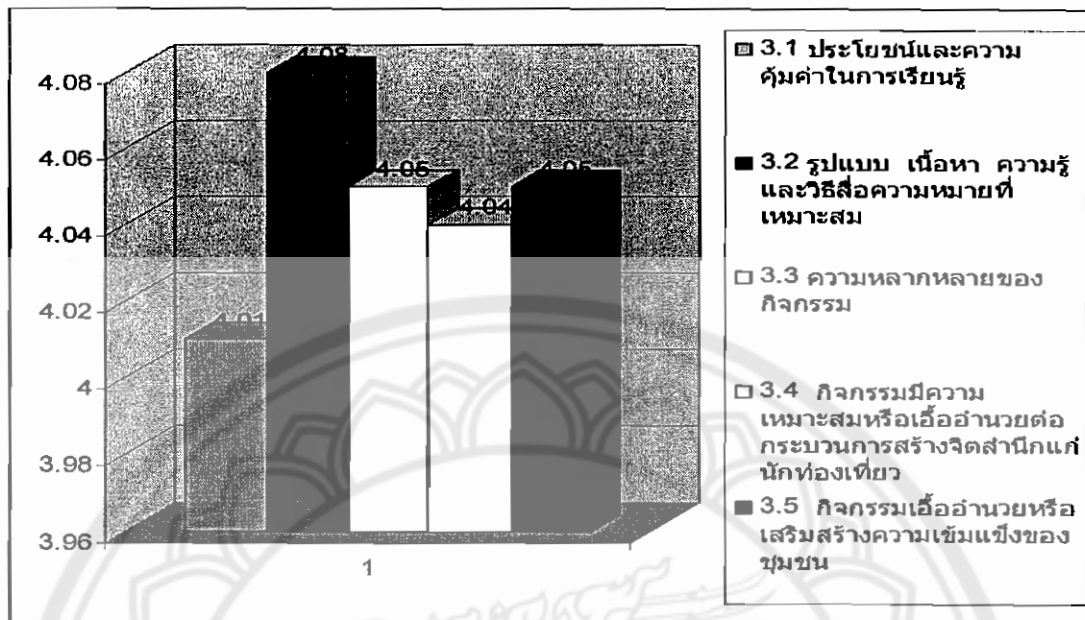

ภาพ 44 แผนภูมิแสดงการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการ

จากตาราง 58 และภาพ 44 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการ จากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.06 คะแนน ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมาก โดย การจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.27 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อมโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.12 ซึ่งอยู่ในระดับมากและการจัดการขยะโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตาราง 87 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในการประเมิณศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพ
ด้านกิจกรรม

3. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรม	ภาคประชาชน		ภาครัฐ		ภาคเอกชน		นักท่องเที่ยว		รวม						
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ			
3.1 ประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้	3.95	0.54	มาก	3.88	0.50	มาก	3.98	0.59	มาก	4.26	0.68	มาก	4.01	0.57	มาก
3.2 รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีสื่อ ความหมายที่เหมาะสม	4.10	0.70	มาก	4.10	0.70	มาก	4.05	0.63	มาก	4.10	0.60	มาก	4.08	0.65	มาก
3.3 ความหลากหลายของกิจกรรม	4.13	0.62	มาก	3.95	0.66	มาก	4.00	0.79	มาก	4.15	0.81	มาก	4.05	0.72	มาก
3.4 กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวย ต่อการบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว	3.90	0.45	มาก	4.12	0.52	มาก	4.25	0.86	มาก	3.89	0.68	มาก	4.04	0.62	มาก
3.5 กิจกรรมเอื้ออำนวยหรือเสริมสร้างความ เข้มแข็งของชุมชน	4.00	0.55	มาก	4.11	0.50	มาก	4.10	0.82	มาก	4.00	0.78	มาก	4.05	0.66	มาก
รวม	4.01	0.57	มาก	4.03	0.57	มาก	4.07	0.73	มาก	4.08	0.71	มาก	4.04	0.64	มาก

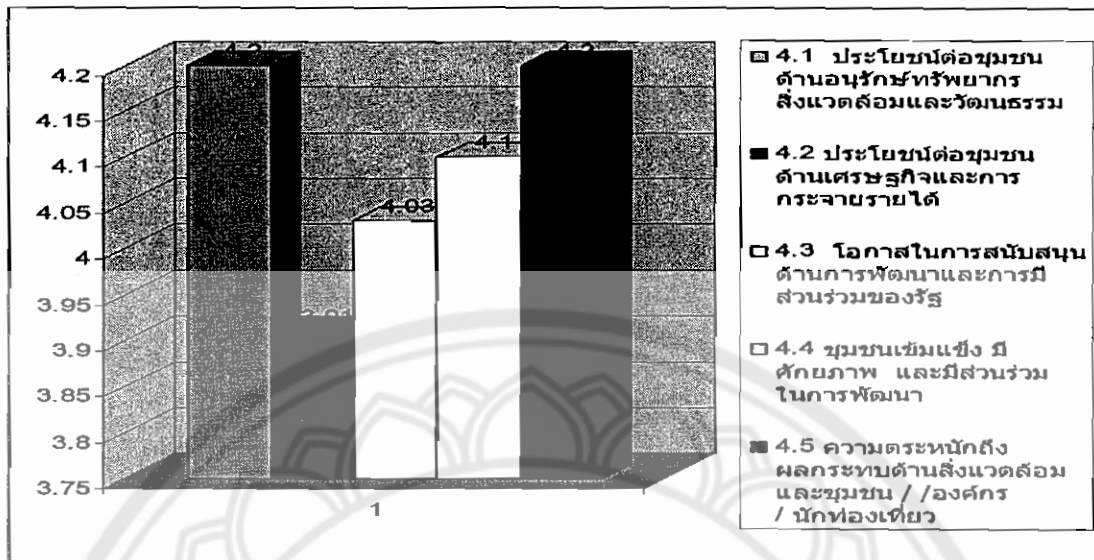

ภาพ 45 แผนภูมิแสดงการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรม

จากตาราง 59 และภาพ 45 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.04 คะแนน ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมากโดยรูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีสื่อความหมายที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 รองลงมาคือความหลากหลายของกิจกรรมและกิจกรรมเอื้ออำนวยหรือเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.05 และกิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.04 ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทั้งหมด

ตาราง 88 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพ
ด้านการมีส่วนร่วม

	ภาคประชาชน		ภาครัฐ		ภาคเอกชน		นักท่องเที่ยว		รวม			
	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ	\bar{x}	SD	ระดับ
4. ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม												
4.1 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม	4.17	0.73	มาก	4.25	0.73	มาก	4.15	0.63	มาก	4.25	0.66	มาก
4.2 ประโยชน์ต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจและการกระจาย รายได้	4.06	0.86	มาก	4.00	0.66	มาก	3.80	0.56	มาก	3.80	0.55	มาก
4.3 โอกาสในการสนับสนุนด้านการพัฒนาและการมีส่วนร่วม ของรัฐ	4.08	0.84	มาก	4.08	0.84	มาก	3.98	0.84	มาก	4.01	0.76	มาก
4.4 ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในการ พัฒนา	4.10	0.89	มาก	4.12	0.79	มาก	4.10	0.59	มาก	4.09	0.62	มาก
4.5 ความตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและ ชุมชน / องค์กร / นักท่องเที่ยว	4.15	0.79	มาก	4.15	0.75	มาก	4.15	0.75	มาก	4.36	0.76	มากที่สุด
รวม	4.11	0.82	มาก	4.12	0.71	มาก	4.03	0.67	มาก	4.10	0.68	มาก
รวมประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว	3.99	0.62	มาก	4.08	0.42	มาก	4.03	0.68	มาก	4.07	0.68	มาก

ภาพ 46 แผนภูมิแสดงการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม

จากตาราง 60 และภาพ 46 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมจากกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.09 คะแนน ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับมาก โดยประโยชน์ต่อชุมชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมและความตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชน / องค์กร / นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคและสภาพแวดล้อมภายนอกของการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความสำคัญของการวิจัย

วิจัยได้ทำการวิจัยแล้วจะได้นำผลการวิจัย คือ แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เสนอต่อผู้มีส่วนร่วมนับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อนำไปพิจารณาประกอบการทำแผนยุทธศาสตร์และนำไปดำเนินการต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ภาครัฐ คือ คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด สำนักงานจังหวัด หน่วยงานราชการต่างๆ เจ้าหน้าที่ และ พนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจบริการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ธุรกิจร้านค้ารายย่อย หอการค้า สมาคมต่างๆ เจ้าหน้าที่ หรือ พนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ประชาชน คือ ประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ภาครัฐ คือ คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด สำนักงานจังหวัด หน่วยงานราชการต่างๆ เจ้าหน้าที่ และ พนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 100 คน
2. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจบริการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ธุรกิจร้านค้ารายย่อย หอการค้า สมาคมต่างๆ เจ้าหน้าที่ หรือ พนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 100 คน
3. ประชาชน คือ ประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 100 คน
4. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 100 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มได้ใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 90% ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณการไม่เกิน $\pm 10\%$ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตพื้นที่

ผู้วิจัยได้แบ่งสถานที่เก็บแบบสอบถามออกเป็น 5 อำเภอ ในสถานที่ท่องเที่ยว ที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ

อำเภอเมือง	ศาลหลักเมืองและท่าเรือริมแม่น้ำตาปี
อำเภอเกาะสมุย	หาดเฉวง หินตาหินยาย น้ำตกหน้าเมือง
อำเภอไชยา	พระบรมธาตุไชยา บ้านพุมเรียง วัดสวนโมกขพลาราม
อำเภอบ้านตาขุน	อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน)
อำเภอพนม	อุทยานแห่งชาติเขาสก

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาศึกษา ตั้งแต่ช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 รวมระยะเวลาทั้งหมด 9 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ รายการตรวจสอบทรัพยากร และแบบสอบถาม

1. แบบสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว (Resource Audit) ของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้ทราบถึงข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามต่อไป

2. สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยว การพัฒนาอย่างยั่งยืน การวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์จังหวัด โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือเชิงปริมาณ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาโดยแบ่งเป็นแบบสอบถาม 2 ชุดดังนี้

2.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐบาล ภาคเอกชน และ ประชาชนท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งออกเป็น 7 ตอน

2.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 8 ตอน

3. นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามนั้น

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ราย แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น โดยกำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เก็บประวัติของจังหวัด อำเภอ การตั้งถิ่นฐาน ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต การศึกษา การประกอบอาชีพ การคมนาคม การสาธารณสุข และความสัมพันธ์ชุมชน หลังจาก

นั้นส่งหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ไปยังหน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการขอข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มได้แก่ภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว และตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ เพื่อให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้

การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้มาทำการตรวจสอบความถูกต้อง และสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาบันทึกเพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Means) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติสำคัญการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับแบบสอบถาม โดยมีผลวิจัยทรัพยากรท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ ทางศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต กิจกรรมการท่องเที่ยว เทศกาลและมหรหรรรม การให้บริการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทิศนคติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และโครงการในการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตลอดจนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว ในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยที่ค่าผลรวมสูงสุดของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการตรวจสอบทรัพยากร

ทรัพยากรหลักที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้แก่ ทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ทรัพยากรทางทะเล เกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะต่างๆ และทรัพยากรทาง ป่าไม้ เขาตกร เขื่อนรัชชประภาหรือที่เรียกว่า กุ้ยหลินเมืองไทย เพราะทรัพยากรเหล่านี้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติ รองลงมาเป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรมได้แก่ พระบรมธาตุไชยา และสวนโมกขพลาราม เป็นทรัพยากรที่มีประวัติทางวัฒนธรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นทรัพยากรนักท่องเที่ยวให้ความสนใจในการท่องเที่ยวด้วย สำหรับการประเมินคุณภาพ

ทรัพยากรการท่องเที่ยว ผู้วิจัยขอสรุปผลว่า ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลซึ่งเป็นทรัพยากรหลักของการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะ เกาะสมุยซึ่งเป็นที่รู้จักทั่วไปว่าในตอนนี้อเกาะสมุยได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวซึ่งได้ทำลายระบบนิเวศน์ของเกาะสมุยอย่างมาก ซึ่งสมควรได้รับการดูแลอย่างถูกต้องและได้มาตรฐาน ตลอดจนส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวและประชาชน บนเกาะสมุยร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติบนเกาะสมุยมากกว่านี้

ทรัพยากรทางธรรมชาติที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวอีกอย่างของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ กุ้ยหลินเมืองไทย บริเวณ เขื่อนรัชชประภาและเขาอก ซึ่งไม่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวมากนัก ยกเว้นการบริการทางการท่องเที่ยวบริเวณ กุ้ยหลินเมืองไทย ที่มีชาวบ้านออกมาให้บริการทางการท่องเที่ยวหลายอย่าง เช่น การบริการเรือหางยาว บ้านพักแพกลางน้ำ แต่ยังคงขาดมาตรฐานในการบริการ ทั้งในด้านราคาและคุณภาพ

ในส่วนของทรัพยากรวัฒนธรรม และสิ่งที่สร้างขึ้น ได้แก่ พระบรมธาตุไชยา และสวนโมกขพลาราม ทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิตและงานเทศกาล ผู้วิจัยขอสรุปว่า ทรัพยากรเหล่านี้มีความสำคัญต่อประชาชนท้องถิ่นเป็นอย่างมากรวมทั้งนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษา พักผ่อนทางด้านจิตใจ ตลอดจนการอนุรักษ์ประเพณี วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทรัพยากรกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่เป็นหลัก คือ การดำน้ำดูปะการัง และการเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เพราะมีหมู่เกาะที่ขึ้นเป็นอุทยานแห่งชาติที่มีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติมีปะการังหลายชนิด ได้รับการดูแลรักษาไม่ทำลายปะการังทั้งการตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ อย่างเช่น การทอดสมอเรือในบริเวณแนวปะการังทำให้ปะการังถูกทำลายโดยไม่ได้ตั้งใจ เพราะปะการังใช้เวลาในการเจริญเติบโตนานกว่าจะเกิดเป็นความสวยงามที่นักท่องเที่ยวได้ชม เพราะฉะนั้นนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันดูแลรักษาอย่างถูกต้อง ส่วนทรัพยากรบริการที่โดดเด่นที่สุดก็คือ ที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์ ที่อยู่ในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวที่มีภูมิทัศน์ที่สวยงามทั้งทางทะเลและทางบก

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคนักท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนส่วนใหญ่เป็นหญิงมีช่วงอายุระหว่าง 26 – 35 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่ คือ พนักงานบริษัท และ ลูกจ้าง ซึ่งมีรายได้ 10,001 – 15,000 บาทต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างภาครัฐ สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาครัฐส่วนใหญ่เป็นหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 26 – 35 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่ คือ รับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีรายได้ 10,001 – 15,000 บาทต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนส่วนใหญ่เป็นหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 26 – 35 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่ คือ ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว ซึ่งมีรายได้ 15,001-20,000 บาท บาทต่อเดือน

ผู้วิจัยขอสรุปกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชนว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่เป็นวัยทำงานมีอายุระหว่าง 26 – 35 ปี และระดับการศึกษาปริญญาตรีทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนรายได้ของกลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในระดับที่สูงเพราะประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ในแต่ละเดือน 2 ทางคือ จากงานประจำที่ทำและจากงานส่วนตัวอย่างเช่น สอนยางพารา สอนปาล์มน้ำมัน สอนผลไม้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยวสรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีช่วงอายุระหว่าง 16 – 25 ปี เป็นกลุ่มเยาวชนมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท แต่เมื่อรวมช่วงอายุระหว่าง 26 -35 ปี และ 36 – 45 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยทำงานที่มีรายได้มากกว่ากลุ่มแรก มีการศึกษาระดับปริญญาตรีรองลงมาได้แก่ อนุปริญญา และสูงกว่าปริญญาตรี อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ค้าขายธุรกิจส่วนตัว รองลงมานักเรียน นักศึกษา ส่วนรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 15,001 – 20,000 บาท รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 25,000 บาท และรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อาศัยอยู่ภาคใต้ รองลงมานักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล และนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ภาคกลางตามลำดับ

2. ลักษณะการเดินทาง และวัตถุประสงค์ของการเดินทางนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เคยเดินทางไปจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทราบที่มาของแหล่งข่าวสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีจากวิทยุ/โทรทัศน์ และ จากเพื่อน/ญาติ มีลักษณะการเดินทางแบบกลุ่มเพื่อน เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว นักท่องเที่ยวนิยมไม่พักค้างคืน สำหรับผู้ที่พักค้างคืนจะพักที่โรงแรมตามสถานที่ท่องเที่ยว โดยมีระยะเวลาที่พักค้างคืน 1 คืน มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 1,001 – 3,000 บาท ไม่มีจุดมุ่งหมายในการเดินทางไปจุดมุ่งหมายอื่น

3. แรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวคือต้องการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ โดยมีประเภทแหล่ง

ท่องเที่ยวที่สนใจคือ ท่องเที่ยวทะเลหมู่เกาะ/ดำน้ำ กิจกรรมท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ การศึกษาศิลปวัฒนธรรม

ผู้วิจัยขอสรุปกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวของจังหวัด สุราษฎร์ธานีเป็นเพศหญิงที่อยู่ในวัยทำงานซึ่งเป็นวัยที่มีรายได้อยู่ค่อนข้างสูงเพราะรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวอยู่ที่ระหว่าง 15,001 - 20,000 บาทต่อเดือนซึ่งนักท่องเที่ยวประกอบอาชีพค้าขาย และประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ ลักษณะการมาท่องเที่ยวส่วนมากมาเป็นครอบครัวโดยใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวจะเป็นการพักผ่อนในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณเกาะต่างๆและ เขาสกบริเวณ กุ้ยหลินเมืองไทย ส่วนมากนักท่องเที่ยวไม่นิยมพักค้างคืนแต่ถ้าพักจะพักบริเวณใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่มีภูมิทัศน์สวยงาม

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวในจังหวัด สุราษฎร์ธานี ทางด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต กิจกรรมการท่องเที่ยว เทศกาลและมหรหรรรม การให้บริการ ของกลุ่มประชากรทั้ง 4 กลุ่มคือ

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ได้รับความสนใจมากที่สุดคือ เกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง เป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด มีค่าความคิดเห็นระดับมากที่สุด อันดับ 2 คือ เขื่อนรัชชประภา โดยมีระดับความคิดเห็นมาก และ อันดับ 3 คือ อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น โดยมีระดับความคิดเห็นมาก

แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ได้รับความสนใจมากที่สุดคือ พระบรมธาตุไชยา สถานที่น่าท่องเที่ยวที่น่าสนใจมาก อันดับ 2 คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา และอันดับ 3 คือ สวนโมกขพลาราม โดยมีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุดทั้งหมด

ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ได้รับความสนใจมากที่สุดคือศึกษาธรรมชาติ , ดำน้ำชมปะการัง เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจมากเป็นอันดับ 1 มีค่าความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ศึกษาวัฒนธรรม, โบราณสถาน,ประวัติศาสตร์ มีค่าความคิดเห็นระดับมาก และ ปลูกป่าชายเลน , ป่าดิบชื้น มีค่าระดับความคิดเห็นมาก เป็นอันดับ 3

ด้านเทศกาลและมหรหรรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ได้รับความสนใจมากที่สุดคือ ประเพณีชักพระ โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อันดับ 2 คือ งานวันเงาะโรงเรียน และอันดับ 3 คือ งานแข่งเรือยาวประเพณี โดยมีค่าระดับความคิดเห็นมากเช่นกัน

การให้บริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ ที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์ มีระดับความคิดเห็นมาก อันดับ 2 ได้แก่ ร้านอาหาร มีระดับความคิดเห็นมาก และปั๊มน้ำมัน ATM ห้องสุขา โรงพยาบาล เป็นอันดับ 3 โดยมีค่าระดับความคิดเห็นมากเช่นกัน

ผู้วิจัยขอสรุปผลว่าแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นที่สนใจในการมาท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีคือ เกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง เพราะบริเวณเกาะของสุราษฎร์ธานีมีความงดงามเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและต่างชาติ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวเกาะของจังหวัดสุราษฎร์ธานีส่วนมากนิยมที่จะร่วมกิจกรรมการดำน้ำชมปะการังของท้องทะเลอ่าวไทยบริเวณเกาะต่างๆของจังหวัดสุราษฎร์ธานีด้วย และในด้านวัฒนธรรมที่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวจะเป็นพระบรมธาตุไชยา ซึ่งเป็นสถานที่เคารพบูชาของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีมานาน และบริเวณใกล้เคียงยังมีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา ซึ่งเป็นสถานที่เก็บโบราณสถานและโบราณวัตถุหลายอย่างรวมทั้งประวัติศาสตร์ของอาณาจักรศรีวิชัยด้วย ในขณะที่ประเพณีที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะเป็นประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า ซึ่งเป็นประเพณีที่ชาวสุราษฎร์ธานีปฏิบัติมาช้านานมีทั้งการชักพระทางบก และทางน้ำรวมทั้งการละเล่นต่างๆ

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก และอันดับ 2 คือ ได้แก่ เขื่อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กัญหลินเมืองไทย"และอันดับ 3 คือ "บัวผุด" ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดในเมืองไทย โดยมีค่าระดับความคิดเห็นมากที่สุดเท่ากันทั้ง 3 หัวข้อ

จุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ การบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน อันดับ 2 ได้แก่ บุคคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย อันดับ 3 คือ การมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อย โดยมีค่าระดับความคิดเห็นมากทั้งหมด

โอกาสของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน อันดับ 2 คือ การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอันดับ 3 คือ นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมีค่าระดับความคิดเห็นมากทั้งหมด

อุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ ความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจท่องเที่ยว อันดับ 2 คือ ความผันผวนทางการเมือง และอันดับ 3 คือ คู่แข่งทางการท่องเที่ยว โดยมีค่าระดับความคิดเห็นมากทั้งหมด

ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในรูปแบบตารางดังนี้

ตาราง 89 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	
<p style="text-align: center;">จุดแข็ง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก 2. เชื้อนริชชประชาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม “กุ่มหลินเมืองไทย” 3. “บัวผุด” ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดในเมืองไทย 4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงได้แก่ พระบรมธาตุไชยา / สวนโมกข์ฯ 5. การคมนาคมสะดวก มีสนามบิน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ที่เชื่อมจังหวัดต่างๆของภาคใต้ ทางหลวงหมายเลข 401 ซึ่งเชื่อมฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกของภาคใต้ตอนบน 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบริการด้านการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน 2. บุคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย 3. การมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อย 4. ขาดการจัดการที่ดีในด้านวัฒนธรรมทางสังคม ยาเสพติด และโสเภณีเด็ก
<p style="text-align: center;">โอกาส</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก เกาะสมุย เกาะพะงัน 2. การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 3. นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยว 4. มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว 5. เป็นประตูทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้ 	<p style="text-align: center;">อุปสรรค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจท่องเที่ยว 2. ความผันผวนทางการเมือง 3. คู่แข่งทางการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยขอสรุปผลว่าจุดแข็งจังหวัดสุราษฎร์ธานีคือ เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก มีเขื่อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กัณฑ์เมืองไทย" . "บัวผุด" ดอกไม้ปริศนาที่ใหญ่ที่สุดในเมืองไทย เป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงได้แก่ พระบรมธาตุไชยา สวนโมกขพลาราม นอกจากนี้จังหวัดสุราษฎร์ธานียังมีการคมนาคมสะดวก สนามบิน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ที่เชื่อมจังหวัดต่างๆของภาคใต้ทางหลวงหมายเลข 401 ซึ่งเชื่อมฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกของภาคใต้ตอนบน แต่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่ยังมีจุดอ่อนในด้านการบริการนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควรกรรมมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อย ซึ่งในจุดอ่อนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะอยู่ทางด้านบุคคลากรในการนำเสนอสินค้าในการบริการมากกว่าตัวนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยขอเสนอว่าควรจะทำกรวิจัยในจุดอ่อนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีอยู่แล้วทำการพัฒนาต่อไป ส่วนโอกาสคือ เกาะสมุย เกาะพะงันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว ซึ่งขณะเดียวกันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็มีการขยายตัว เพราะนโยบายของจังหวัดและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่วนอุปสรรคก็คือ ความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจท่องเที่ยวเพราะขาดความมั่นใจในความปลอดภัยในการมาเที่ยวเลยตัดสินใจไปท่องเที่ยวที่อื่นแทนรอให้มีความสงบจึงกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งในขณะที่ทำการวิจัยอยู่เป็นช่วงของการเลือกตั้งรัฐบาลของประเทศไทย ทั้งนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการจึงรอให้มีรัฐบาลก่อนจึงกล้าที่จะลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์ที่ต้องการให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีพัฒนามากที่สุด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค อันดับ 2 คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น อันดับ 3 คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ และอันดับ 4 คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน โดยมีค่าระดับความคิดเห็นมากทั้งหมด

จึงสามารถสรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ที่สำคัญที่สุด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค เพราะจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเกาะสมุยที่มีชื่อเสียงระดับโลกแต่ต้องพัฒนาให้ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นจุดที่จะสามารถพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการจัดการด้านต่างๆและสามารถที่จะพัฒนาให้ไ้ระดับโลกได้ด้วยต่อไป

ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการเปลี่ยนแปลงตามลำดับความสำคัญดังนี้ อันดับแรกคือ ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันดับ 2 คือ ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติซึ่งเคยอยู่ในอันดับ 4 เป็นอันดับ 2 อันดับ 3 คือ ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีค่าระดับความคิดเห็นมากทั้งหมด

โดยสรุปจะเห็นว่า ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในอันดับ 1 ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์ อีกทั้งยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติ และยุทธศาสตร์ในลำดับรองลงไปมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์เช่นกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยสรุปแล้วมีอยู่ 2 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การสร้างมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและการปรับปรุงทัศนียภาพ โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว โครงการที่ 3 การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โครงการที่ 4 การแบ่งพื้นที่เขต (Zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยวและโครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติเขาสก กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง โครงการที่ 2 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ โครงการที่ 3 การจัดการขยะและของเสียในแหล่งท่องเที่ยว โครงการที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม จิตใจและการปลูกจิตสำนึก ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยสรุปแล้วมีอยู่ 2 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การปลูกป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ ดันน้ำลำธาร โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างป่าและชุมชนและโครงการที่ 3 กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อปลูกจิตสำนึกแก่เยาวชน กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่เศรษฐกิจ

พอเพียงตามแนวพระราชดำริ โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจ ณ สวนโมกขพลาราม และโครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยสรุปแล้วมีอยู่ 3 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) เพื่อสร้าง (Branding) และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ได้มาตรฐาน โครงการที่ 3 การจัดประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย Brand จังหวัดสุราษฎร์ธานี และโครงการที่ 4 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายและสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล บัมน้ำมัน ห้องสุขา โครงการที่ 3 การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆข้างเคียง โครงการที่ 4 การพัฒนาสินค้า OTOP สู่มาตรฐานสากลและโครงการที่ 5 การสร้างมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยวและที่พักแรม กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการของจังหวัด โครงการที่ 2 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยว โครงการที่ 3 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว โครงการที่ 4 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับอำเภอแบบบูรณาการ โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว และโครงการที่ 6 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยสรุปแล้วมีอยู่ 2 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว โครงการที่ 2 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว และโครงการที่ 3 กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME) โครงการที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

(OTOP) เช่น ไข่เค็มไชยา ผ้าไหมพุมเรียง โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก ร้านอาหารและบริการการท่องเที่ยว โครงการที่ 4 การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โครงการที่ 5 การอบรมด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสมุนไพร โครงการที่ 6 ส่งเสริมถนนคนเดิน หนาดเขวง และโครงการที่ 7 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะพะงัน Full moon Party

ผู้วิจัยขอสรุปกลยุทธ์ที่เป็นที่สนใจในการมาท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีเรียงลำดับความสำคัญจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มตัวอย่างดังนี้ โดยเห็นด้วยกับกลยุทธ์ที่ 1 ของยุทธศาสตร์ที่ 1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้กลยุทธ์ที่ 2 ของยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวโดยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและกลยุทธ์ที่ 1 ของยุทธศาสตร์ที่ 2 การปลูกจิตสำนึกโดยความคิดเห็นในระดับมาก

7. ความคิดเห็นในด้านการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว อันดับ 1 คือ สภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยวและทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมีระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ มากที่สุด และ อันดับรองลงมา ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความดึงดูดใจ โดยมีค่าระดับความคิดเห็นมาก

คิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการ อันดับ 1 คือ การจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยมีค่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด อันดับ 2 คือ ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อม และอันดับ 3 คือ การจัดการขยะ ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทั้ง 2 อันดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรมอันดับ 1 คือ รูปแบบ เนื้อหาความรู้และวิธีสื่อความหมายที่เหมาะสม อันดับ 2 คือ ความหลากหลายของกิจกรรมและกิจกรรมเอื้ออำนวยหรือเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และอันดับ 3 คือ กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว โดยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทั้ง 3 อันดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้าน ประโยชน์ต่อชุมชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมและความตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชน องค์กร นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความ

คิดเห็นเท่ากัน คือค่าระดับความคิดเห็นมาก และรองลงมา ได้แก่ ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมี
ส่วนร่วมในการพัฒนา โดยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ผู้วิจัยขอสรุปผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีดังนี้
ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว ทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยวและ
ทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวมากเพราะ
จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีทรัพยากรทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่สวยงามเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว
ส่วนศักยภาพด้านการจัดการจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีค่าระดับความ
คิดเห็นมากที่สุด เพราะนักท่องเที่ยวทุกคนต้องการความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทุกครั้ง การ
ประเมินศักยภาพด้านกิจกรรมคือ รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีสื่อความหมายที่เหมาะสมกับ
กิจกรรมกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด การประเมินศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม พบว่ากลุ่ม
ตัวอย่างมีความต้องการด้าน ประโยชน์ต่อชุมชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
และความตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชน องค์กร นักท่องเที่ยว และการประเมิน
ศักยภาพ

8. ข้อเสนอแนะ

จากข้อเสนอแนะการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้รับจาก ภาค
ส่วนต่างๆ สามารถที่จะสรุปเป็นแต่ละภาคส่วนในด้านของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และจิตใจได้ดังนี้

8.1 ภาคประชาชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาคประชาชน
เสนอแนะว่า ต้องการให้มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่งดงาม ทางธรรมชาติให้อยู่ในสภาพที่ไม่
เสื่อมโทรม ทำลายสิ่งแวดล้อม ในด้านสังคม ประชาชนต้องการมีระบบโทรคมนาคมสาธารณะที่
ติดต่อกับทั่วโลกในทุกแหล่งท่องเที่ยวหลักเพราะสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมี
นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติแต่บางที่ยังขาดระบบโทรคมนาคมที่สะดวกเท่าที่ควร ใน
ด้านเศรษฐกิจประชาชนต้องการมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกในปริมาณที่
เหมาะสม สะดวก และบริการที่มีคุณภาพ และในด้านจิตใจประชาชนต้องการคงประเพณีและ
วัฒนธรรมอันดีงามดำรงเอกลักษณ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีไว้ให้ลือชื่อไปทั่วโลก และประชาชน
ต้องการความปลอดภัยจากอาชญากรรม อุบัติเหตุและโรคภัยไข้เจ็บ

8.2 ภาครัฐ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาครัฐเสนอแนะว่า
ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถานและสิ่งแวดล้อม
รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นสุราษฎร์ธานีไว้ ในด้านสังคม ภาครัฐต้องการตัวแทนของผู้
ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในการประสานงานอย่างมีระบบระหว่างรัฐกับเอกชนและประชาชน

ท้องถิ่น เพื่อร่วมกันพัฒนานาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาครัฐต้องการส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐาน ประกันคุณภาพมีคุณธรรมและมีจรรยาบรรณของธุรกิจ ที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว และต้องการศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบการท่องเที่ยว ในด้านเศรษฐกิจภาครัฐต้องการส่งเสริมให้มีการพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเพิ่มมากกว่านี้ โดยการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพราะเป็นการสร้างการตลาดการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนในด้านจิตใจที่ทางภาครัฐเสนอแนะคือ ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างชุมชนที่ประกอบการการท่องเที่ยวด้วยกัน และส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการให้บริการทางการท่องเที่ยว รวมทั้งนักท่องเที่ยวด้วย

8.3 ภาคเอกชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาคเอกชนเสนอแนะว่า ต้องการให้พัฒนา และอนุรักษ์พื้นที่ป่าให้สมบูรณ์ เพราะเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญ ในขณะที่เดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในด้านอื่นด้วยรวมทั้งวัฒนธรรมให้อยู่ยั่งยืนตลอดไป และทางภาคเอกชนต้องการให้นักท่องเที่ยว ช่วยกันรักษาความสะอาดบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆด้วย ด้านสังคมมีข้อเสนอแนะคือ ต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับคุณภาพของนักท่องเที่ยวมากกว่าปริมาณของนักท่องเที่ยว ภาครัฐบาลควรมีการร่วมมือกับภาคเอกชน ประชาชนมากกว่านี้ในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว ต้องการให้ชุมชนและคนในพื้นที่ ปฏิบัติตนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับและบริการนักท่องเที่ยว ควรปรับปรุงให้มีห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวและควรจะมีการรักษาความสะอาดให้น่าใช้บริการ ด้านเศรษฐกิจมีการเสนอแนะว่า ควรเพิ่มความสะดวกในการเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวจุดหนึ่ง ไปยังอีกจุดหนึ่งเพื่อที่จะได้ขยายตลาดท่องเที่ยวของนักลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นจุดดึงดูดใจในความสะดวกสบายในการมาท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีของนักท่องเที่ยวด้วย และในด้านจิตใจกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต้องการให้ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมากกว่านี้เพราะจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีวัฒนธรรมที่น่าท่องเที่ยวและได้ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีจิตใจที่ดีในการมาท่องเที่ยวเมืองที่ได้ชื่อว่าเมืองแห่งแหล่งธรรมะ

8.4 ภาคนักท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาคนักท่องเที่ยวเสนอแนะว่า ต้องการให้อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้สวยงามอยู่เสมอ ควรจะให้มีการบูรณะสถานที่ท่องเที่ยวทางโบราณสถานให้ดีกว่านี้ อย่างเช่น วัดหลง ในอำเภอไชยา และควรจะมีการปรับปรุงด้านความสะอาดตามแหล่งท่องเที่ยว เช่น ชายหาด น้ำตก มากกว่านี้ เพื่อรักษา

สิ่งแวดล้อม ให้น้ำที่ท่องเที่ยวมากกว่านี้ ด้านสังคมมีข้อเสนอแนะคือ ต้องการมาตรฐานในการบริการ เพื่อป้องกันปัญหาการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ควรมีการดูแล ปรับปรุงให้ผู้จำหน่ายสินค้าไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยวมีการอบรมมารยาทของคนในชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยว ห้างน้ำมีน้อย และไม่สะอาด ควรเพิ่มจำนวนและรักษาความสะอาดอยู่เสมอ และนักท่องเที่ยวต้องการให้เพิ่มข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว และสาธารณูปโภคต่างๆเพิ่มมากขึ้น ด้านเศรษฐกิจมีการเสนอแนะว่า ควรกำหนดราคาค่าบริการไม่แพงจนเกินไป ปั่นน้ำมัน ตู้ ATM มีให้บริการน้อย ควรให้มีเพิ่มมากขึ้น ส่วนในด้านจิตใจนักท่องเที่ยวต้องการความปลอดภัยมากกว่านี้เพราะชาวชายแดนสามจังหวัดภาคใต้เป็นกระแสให้นักท่องเที่ยวคิดรวมกันว่าภาคใต้มีความปลอดภัยในการมาท่องเที่ยว

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของภาคีรัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยประมวลตามทฤษฎีการตรวจสอบทรัพยากร (Resource Audit) ของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมจัดทำกับมหาวิทยาลัย Oxford Brookes ประเทศอังกฤษ พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า

ทรัพยากรด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จากผลการวิจัยพบว่า ประชากรส่วนมากให้ความสำคัญกับเกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง มากที่สุดจากการที่เกาะสมุยเป็นเกาะที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก อยู่บริเวณอ่าวไทย ห่างจากสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันออก 84 กิโลเมตร มีพื้นที่ 1 ใน 3 ของเกาะเป็นที่ราบ ล้อมรอบภูเขา ช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงคลื่นลมสงบเหมาะแก่การท่องเที่ยวที่สุด เกาะสมุย เป็นเกาะที่มีหาดทรายสวยทรายขาวมีชื่อหลายแห่ง เช่น หาดเจง หาดนาเทียน หาดตลิ่งงาม หาดละไม แต่ตอนนี้เกาะสมุยได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างมากโดยเฉพาะการบุกรุกทรัพยากรธรรมชาติเพื่อทำเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว โดยขาดการจัดการที่เหมาะสม สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (2545, หน้า1) กล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมประเพณี จึงเป็นการท่องเที่ยวที่สามารถอยู่ได้ระยะยาวคือ เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แหล่งท่องเที่ยวไม่ถูกทำลายสามารถเก็บรักษาไว้ชั่วลูกชั่ว

หลาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เกาะสมุย เกาะพะงัน และ หมูเกาะอ่างทอง ควรบริหารจัดการปรับปรุงและพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะบริเวณชายหาดต่างๆ และควรทำการพัฒนาโดยผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน คือให้ประชาชนในชุมชน มีความรับผิดชอบเพื่ออนุรักษ์ให้ทรัพยากรท่องเที่ยวมีความสะอาดและสวยงาม ควบคู่ไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งและเป็นทรัพยากรหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ พระบรมธาตุไชยา ทรัพยากรรองคือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา, สวนโมกขพลาราม เนื่องจากคนไทยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจ มีพระพุทธศาสนาเป็นที่สั่งสอนขัดเกลาจิตใจคนไทยให้มีเมตตา ทำให้วิถีชีวิตของคนไทยผูกพันกับวัดมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล จนถึงปัจจุบัน เช่นเดียวกันกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพระบรมธาตุไชยาตั้งอยู่ในวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก เป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นับเป็นปูชนียสถานสำคัญคู่บ้านคู่เมือง ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และยังมีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา ซึ่งเป็นสถานที่เก็บประวัติความเป็นมาที่ยาวนานของศิลปวัฒนธรรมของอาณาจักรศรีวิชัยและวิถีชีวิตของคนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงทำให้เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยจากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับวรรณ วรชวานิช (2546, หน้า 146) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวรูปแบบนี้จัดเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เที่ยวชมขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น รักสามรถทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น ซึ่งมีหลักเกณฑ์สำคัญคือ เป็นประเพณีหรือวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ที่เด่นของแต่ละท้องถิ่น และสมควรที่จะดำรงรักษาให้คงสืบต่อไป เจ้าของพื้นที่ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งด้านการวางแผน การจัดการและการอนุรักษ์ มีมัคคุเทศก์ประจำท้องถิ่น มุ่งให้นักท่องเที่ยวได้รับทั้งความรู้ ความประทับใจและประสบการณ์ในการดำรงชีวิตในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากเดิม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อำเภอไชยามีโอกาสที่จะพัฒนาพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ ปลูกจิตสำนึกพัฒนาสังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้านกิจกรรม จากผลการศึกษาพบว่าประชากรส่วนมากให้ความสำคัญกับ ศึกษารวมชาติ, ดำน้ำชมปะการัง เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจมากที่สุด ทรัพยากรรองคือ ศึกษาวัดวัฒนธรรม, โบราณสถาน, ประวัติศาสตร์ เนื่องจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีทรัพยากรทางทะเลที่เป็นความสวยงามระดับโลก เป็นที่นิยมของนักดำน้ำทั้งชาวไทยและต่างชาติ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กิจกรรมมี

ความสัมพันธ์กับทรัพยากรในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ พยอม ธรรมบุตร (2540. หน้า 58 - 59) ซึ่งได้อธิบายถึงข้อกำหนดของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องประกอบไปด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สนับสนุนให้มีจรรยาบรรณด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพยายามอบรมปณิธานให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมและความพึงพอใจในการทำกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ ไม่ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกิดความเสียหาย ให้ความสำคัญกับการคงไว้ซึ่งคุณค่าที่แท้จริงของทรัพยากรธรรมชาติ ต้องก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชีวิตและสภาพแวดล้อม ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะต้องสามารถประเมินและวัดได้ในเชิงสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ การจัดการ และนโยบาย อย่างน้อยที่สุดสิ่งแวดล้อมบริเวณนั้นควรได้รับผลประโยชน์ ซึ่งจะนำมาใช้ในการดูแลรักษาให้ยั่งยืน และเพื่อให้สามารถคงสภาพไว้อย่างสมบูรณ์ในเชิงนิเวศวิทยาและจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในกระบวนการของการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน ซึ่งในที่สุดก็จะก่อให้เกิดทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่งขึ้นบนท้องถิ่น สามารถวัดและประเมินได้โดยวัดจากความชื่นชมและการได้รับการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ จากธรรมชาติมากกว่าวัดจากความตื่นเต็นร่าใจเพื่อทำกิจกรรม ความตื่นเต็นร่าใจจะเป็นลักษณะของ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) มากกว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) ดังนั้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมที่อยู่บนรากฐานของเป้าหมายสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งจากความยั่งยืนของคนในชุมชนและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางธรรมชาติให้เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวอย่างมีความฉลาดและตอบแทนธรรมชาติให้มากที่สุดเพื่อที่ให้ทรัพยากรคงอยู่ได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

ทรัพยากรด้านเทศกาลและมหรหรรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากผลการวิจัยพบว่า ประชากรส่วนมากให้ความสำคัญกับประเพณีชักพระ รองลงมาคือ งานวันเงาะโรงเรียน เนื่องจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีถือว่า ประเพณีชักพระมีความสำคัญและยิ่งใหญ่กว่าประเพณีใด ๆ ที่จัดขึ้นในจังหวัดทั้งสิ้น โดยเฉพาะที่อำเภอเมืองจะมีลากพระบกและพระน้ำ กำหนดการลากพระ คือ วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปีเป็นวันที่พระสงฆ์ ออกพรรษา หรือที่เรียกว่า "วันปวารณา ก่อนการลากพระ 10-15 วัน ชาวบ้านและชาววัดจะช่วยกันจัดเตรียมทำเรือพระสำหรับที่จะลากกันอย่างหรรษา ข้างบนทำเป็นบุษบกสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูป ในช่วงเวลาจนถึงวันชักพระนี้จะมีการ "คุมโพน" หรือ "คุมพระ" คือการประโคม ฆ้อง กลอง ตะโพน เพื่อเป็นการขอมหรืออุ้มเครื่อง และเป็น การสร้างบรรยากาศอันคึกคักให้ชาวบ้านได้เตรียมตัวสำหรับเทศกาลนี้ ผู้วิจัยใคร่ขออภิปรายว่า

ควรได้รับการสนับสนุนเทศกาลซั๊กพระทั้งทางน้ำและทางบกให้เป็นสินค้าการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดระดับสากล แล้วทำการประชาสัมพันธ์ไปพร้อมๆกัน

งานวันเงาะโรงเรียน เป็นความภูมิใจของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพราะเงาะที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะไม่เหมือนเงาะที่อื่น หวาน ร้อน กรอบ ดังนั้นเพื่อเป็นการแสดงถึงภาคภูมิใจดังกล่าวจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงจัดให้มีการนำผลผลิตเงาะ และผลผลิตอื่นๆ มาจำหน่าย และตั้งชื่อว่า งานวันเงาะโรงเรียน จัดขึ้นประมาณต้นเดือนสิงหาคมของทุกปี จากผลการศึกษาประเพณีครั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าประเพณีต่างๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม เพราะการจะดำรงอยู่ได้ก็ต้องมีประเพณีสืบต่อกันมา คนรุ่นหลังจะต้องศึกษาให้เข้าใจถึงคุณค่า ความหมาย และวิถีปฏิบัติของประเพณีนั้น ๆ พร้อมทั้งต้องรู้จักพัฒนา ปรับปรุงให้ประเพณีดั้งเดิม เหมาะสมตามกาลสมัย มีการสืบทอดและเผยแพร่ จนสามารถซึมซับวิถีชีวิตได้ ตั้งแต่ความเป็นมาในอดีต การดำรงอยู่ในปัจจุบัน และแนวโน้มความเป็นไปในอนาคต และประชาสัมพันธ์ให้เป็นเทศกาลและมหกรรมที่สำคัญเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพิ่มมากขึ้น

ทรัพยากรด้านการบริการที่เหมาะสมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ประชากรให้ความสำคัญมากที่สุดคือ คือ ที่พัก โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์ซึ่งมีความหลากหลาย เนื่องจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีภูมิทัศน์ที่มีความสวยงามเหมาะแก่การทำเป็นที่พักในการท่องเที่ยว และมีความหลากหลายทั้งในรูปแบบของที่พักและการบริการและเป็นที่ยอมรับมากสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นชายทะเล และป่าไม้บริเวณเขาสูง แต่ควรมีการปรับปรุงคุณภาพทางการบริการของพนักงานให้ได้มาตรฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยว ความมีมาตรฐานด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวที่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวมาก ในส่วนของการปรับปรุงป้ายบอกทิศทาง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรปรับปรุงให้ได้มาตรฐานสากล โดยมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีการสร้างศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวให้ข่าวสารที่ถูกต้องและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว บริเวณแหล่งท่องเที่ยวมากกว่านี้ เช่น บริเวณ หาดเฉวง หินตา หินยาย น้ำตกหน้าเมือง ในส่วนของสินค้าท้องถิ่นควรได้รับการอบรม พัฒนาสินค้า ควบคุมราคา และมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเป็นที่รู้จักมากขึ้น และสถานบริการด้านห้องน้ำแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยและไม่สะอาดเท่าที่ควรจะต้องมีการปรับปรุงให้เพียงพอกับความต้องการ ร้านอาหาร ควรมีการสนับสนุนด้านภัตตาคารและร้านอาหาร ควบคุมดูแลมาตรฐานและสุขอนามัยให้มากขึ้นเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้บริโภค พร้อมทั้งส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การจัดงานเทศกาลอาหารไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค(SWOT Analysis)

จากผลการศึกษาพบว่าจุดแข็งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าประชากรส่วนมากให้ความสำคัญกับ เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก และเขื่อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กู่ยหลินเมืองไทย" เนื่องจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ ครอบคลุมไปด้ายป่าดิบชื้นที่อุดมด้วยความหลากหลายของพืชพรรณและสัตว์ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติเขาสก ซึ่งมีเขื่อนรัชชประภาที่ยังคงมีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติและยังมีหมู่เกาะที่มีชื่อเสียง อาทิ เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า และเกาะนางยวน ซึ่งแต่ละเกาะมีความหลากหลายของธรรมชาติแตกต่างกันไป จึงเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวที่จะมาศึกษา ท่องเที่ยว และชื่นชมความงดงาม ความมหัศจรรย์ที่ธรรมชาติแต่งแต้มขึ้นมาอย่างลงตัว แต่ในขณะที่เดียวกันการท่องเที่ยวก็ได้ทำลายทรัพยากรที่สวยงามดังที่ได้กล่าวมาด้วยซึ่งในตอนนี้เกาะ และหมู่เกาะต่างๆในจังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหานี้มากโดยเฉพาะบริเวณเกาะสมุย แนวทางการพัฒนาควรสร้างมาตรฐานเพื่อควบคุมปัญหาดังกล่าว และปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาขยะติด ระบายน้ำ โรคเอดส์ และจำนวนโสเภณีที่เพิ่มขึ้น มีการควบคุมการลงทุนของต่างชาติให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และถูกต้องตามกฎหมาย ผู้วิจัยขออภิปรายว่าทุกๆส่วนต้องมีส่วนร่วมพิจารณา ตัดสินใจ ร่วมกันปฏิบัติและรับผิดชอบบริหารจัดการ วางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและวางมาตรฐานการบริการในด้านต่าง ๆ ด้วยและร่วมกันทำงานตามแผนที่วางไว้ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยคำนึงการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นานที่สุด และมีปัญหาน้อยที่สุด นั้นจะส่งผลให้การท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีคงอยู่อย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยขอสรุปว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ยั่งยืนแบบบูรณาการได้นั้นจำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และชัดเจน และจักทำให้เกิดแผนยุทธศาสตร์และการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

3. ทิศคตที่มีต่อวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตามกรอบแนวคิดของแผนการตลาดการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในปี 2551 ได้กำหนดกรอบนโยบายรัฐบาล ซึ่งต้องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือมุ่งเน้นพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ เน้นการนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ ซึ่งคณะกรรมการ ททท.ได้กำหนด กรอบนโยบายความสำคัญต่อบทบาทของการท่องเที่ยว เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนทั่วทุกภูมิภาค เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย โดยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างยั่งยืนภายใต้ความเข้มแข็งของ Brand ประเทศไทย

และจะต้องสร้างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม ภายใต้จิตสำนึกของการรักษาสิ่งแวดล้อม และความภูมิใจในชาติ มุ่งเน้นพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ เน้นการนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ เพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน และสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก และคณะกรรมการ ททท. จึงได้นำเสนอจุดแข็งของสินค้าทางการท่องเที่ยวจะสร้างความสุขให้กับนักท่องเที่ยวในปี 2551 ได้แก่ วิถีไทย “หัวใจแผ่นดิน” (The World’s Friendliness Culture) จะนำเสนอเพื่อสะท้อนแนวคิด ก็เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อาหารไทย เทศกาลประเพณี และแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตต่างๆ เช่น รำไทย มวยไทย แกะสลักผัก ผลไม้ ด่านา ทำนา “มรดกแห่งแผ่นดิน” (Land of Heritage and History) นำเสนอกลุ่มสินค้าด้านวัฒนธรรมไทย ที่สร้างความภูมิใจในความเป็นชาติและพร้อมที่จะรอดูสายตาวงโลก กลุ่มสินค้าเหล่านี้ เช่น สถานที่ซึ่งเป็นมรดกโลก แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา รวมไปถึงพิพิธภัณฑ์ต่างๆ “หลากหลายทะเลไทย. (Sun Surf and Serenity) ความแตกต่างที่หลากหลายของทะเลไทย สามารถสร้างความสุข และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกรูปแบบ เช่น พักยา หัวหิน ภูเก็ต กระบี่ สมุย “รักษ์ ห่วงใย ใส่ใจธรรมชาติ” (The Beauty of Natural Wonders) สร้างความตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ด้วยรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Green Tourism การท่องเที่ยวแบบประหยัดพลังงาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวยอมรับประเทศไทยในฐานะผู้ที่มีห่วงใยธรรมชาติ และเกิดความเข้าใจคุณค่าของการเป็นผู้ห่วงใยสิ่งแวดล้อม “เทศกาลความสุข สีสัน ธรรมชาติ” (The Land of Year Round Festivities) กิจกรรมท่องเที่ยวที่ ควบคู่ไปกับความสนุกสนาน รื่นเริง และความบันเทิง โดยนำเอางานเทศกาลระดับโลกและระดับนานาชาติต่างๆ เป็นตัวดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว และสื่อมวลชนต่างชาติ ในขณะที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีวิสัยทัศน์สอดคล้องกับ แผนการตลาดการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น มีบทบาทร่วมกันในการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว และคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และมรดกของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัยขออภิปรายผลวิสัยทัศน์แผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากแบบสอบถาม โดยยึดหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับชาติและท้องถิ่นดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ในประการแรกเป็นวิสัยทัศน์ที่จากการวิเคราะห์และประมวลผลวิสัยทัศน์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าประชากรส่วนมากให้ความสำคัญกับ “จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค” เป็นอันดับแรก ซึ่งวิสัยทัศน์นี้ได้ตรงกับ 7 แนวทางสร้างความสุขของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ข้อที่ 3 “หลากหลายทะเลไทย. (Sun Surf and Serenity) ความแตกต่างที่หลากหลายของทะเลไทยสามารถสร้างความสุข และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกรูปแบบ และข้อ 5 “รักษ์ ห่วงใย ใส่ใจธรรมชาติ” (The Beauty of Natural Wonders) สร้างความตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ด้วยรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Green Tourism การท่องเที่ยวแบบประหยัดพลังงาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวยอมรับประเทศไทยในฐานะผู้ที่ห่วงใยธรรมชาติ และเกิดความเข้าใจคุณค่าของการเป็นผู้ห่วงใยสิ่งแวดล้อม จึงควรมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางทะเลของจังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมที่มีมาตรฐานสากล

วิสัยทัศน์ประการที่สอง “จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม และ อนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น” นั้น จัดเป็นแนวทางการพัฒนาที่อยู่ภายใต้กรอบนโยบายระดับชาติ และกรอบนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีควรจะต้องมีวิสัยทัศน์ในด้านการพัฒนาจิตใจ การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการปลูกจิตสำนึกให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมกันจัดการเพื่อหลีกเลี่ยงการแย่งชิงทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับฝ่ายต่างๆ เช่น ชาวบ้านกับชาวบ้าน ชาวบ้านกับรัฐ รัฐกับนายทุน นักอนุรักษ์กับนักพัฒนา นายทุนกับนักอนุรักษ์ และรัฐกับนักอนุรักษ์ ซึ่งในตอนนี้อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีกำลังประสบปัญหาเหล่านี้อยู่ โดยเฉพาะในเกาะสมุยซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักระดับโลก ผู้วิจัยขอเสนอว่า ในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านี้ควรจะต้องมีกฎหมายรองรับที่เหมาะสมต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและควรมุ่งเน้นไปที่การใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด และอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวไว้อย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์ประการที่สาม “จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ” ซึ่งสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยอาศัยความได้เปรียบทางด้านแหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดขาย และสามารถระดมกำลังจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะองค์การปกครองท้องถิ่น ททท. และหน่วยงาน องค์กร ประชาชนที่เกี่ยวข้องกันประสานความเจริญทางเศรษฐกิจ กับการ

สงวนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้ ภาพอนาคตเป็นที่คาดหวังว่าจะสามารถนำจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปสู่สภาพพัฒนาที่มีคุณสมบัติเชิงคุณภาพ ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวจะนำไปสู่ การจัดการ ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนการ สงวนรักษาทรัพยากรให้อนุชนรุ่นหลัง

วิสัยทัศน์ประการสุดท้ายที่ว่า "จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ พัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน" สนองนโยบายแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวด้านการ ตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีกรอบนโยบายของคณะกรรมการ ททท. ซึ่งได้ให้ ความสำคัญต่อบทบาทของการท่องเที่ยว เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนทั่วทุกภูมิภาค เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย โดยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างยั่งยืน ภายใต้ความเข้มแข็งของ Brand ประเทศไทย และจะต้องสร้างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจของจังหวัด สุราษฎร์ธานี สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม ภายใต้จิตสำนึกของการรักษาสิ่งแวดล้อม และความ ภูมิใจของคนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัยขออภิปรายผลในส่วนของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กลยุทธ์นี้ อยู่ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 การพัฒนาฐานความหลากหลาย และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ประเทศไทยจะพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ และจะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่ง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำเป็นจะต้องมีแผนปฏิบัติการใน ระดับกลยุทธ์ (Tactice) ภายใต้คือ

กลยุทธ์ที่ 1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การปรับปรุงภูมิทัศน์ใน แหล่งท่องเที่ยวควรเป็นไปโดยยึดหลักการรักษาฐานของทรัพยากร และความสมดุลของระบบนิเวศ โครงการที่สำคัญโครงการหนึ่งคือ โครงการการแบ่งพื้นที่เขต (Zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยวเป็น โครงการที่มีความสำคัญ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีเขตพื้นที่เป็นการพัฒนาที่ไร้ทิศทาง และ ในปัจจุบันจังหวัดสุราษฎร์ธานียังขาดความชัดเจนในการแบ่งโซนพื้นที่การท่องเที่ยว โดยเฉพาะ อำเภอเกาะสมุยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ไม่จำเป็นต้องเปิดชายหาดเพื่อเป็นการท่องเที่ยวทุก หาด ควรมีการปิดหาดบางหาดให้เป็นธรรมชาติ และการแบ่งผังเมืองในสถานที่ท่องเที่ยวอย่าง ในบริเวณชายหาดของเกาะสมุยมีการใช้พื้นที่บริเวณชายหาดเป็นร้านอาหาร เป็นที่พัก โรงแรม เพื่อ บริการทางการท่องเที่ยวแต่การก่อสร้างสถานที่เหล่านี้ขาดการวางผังเมืองที่ดี เวลาฝนตกน้ำไม่

สามารถไหลลงทะเลได้ เลยเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมเกาะสมุยครั้งใหญ่เมื่อปี 2550 นอกจากนี้พื้นที่ในสถานที่ท่องเที่ยวต้องมีการแบ่งให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าของชาวบ้าน โดยเฉพาะบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาสกมีการบุกรุกเพื่อใช้เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรหรือเป็นที่พัก และในพื้นที่การเกษตรควรทำการอนุรักษ์เพื่อทำการเกษตร เพราะในปัจจุบันชาวบ้านมักมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเกษตรของตน หรือขายให้กับนายทุนต่างๆ เพื่อสร้างเป็นที่พักและรีสอร์ท ที่สำคัญในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นควรมีการให้เวลากับธรรมชาติในการฟื้นฟูตัวเองโดยการเปิด และปิด แหล่งท่องเที่ยวตามฤดูกาล

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวกลยุทธ์นี้อยู่ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยมีวิสัยทัศน์ของประเทศไทยประการหนึ่งว่า ประเทศไทยจะพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและภายใต้วิสัยทัศน์ดังกล่าว แผนพัฒนาฉบับนี้ยังได้กำหนดเป้าหมายการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน ดังนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำเป็นต้องยึดนโยบายของภาครัฐดังกล่าวไว้เป็นหลัก จำเป็นต้องมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โครงการที่สำคัญโครงการหนึ่งได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะการจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืน เพราะจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม ได้แก่ แม่น้ำตาปี น้ำตกต่างๆ ซึ่งสามารถสร้างระบบประปาได้จากแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว ในอนาคตที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีควรมีแผนการควบคุมการสร้างรีสอร์ท และที่พักแรม โดยป้องกันการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าโดยยี่สิบแนวทางประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์เพราะเป็นวิธีที่เราสามารถหาทางเลือกที่หลากหลายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำได้แก่ การสร้างบ่อเก็บน้ำฝนเพื่อใช้ในฤดูแล้ง และทำการประเมินความต้องการใช้น้ำ ซึ่งอาจเป็นการป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำได้โดยเฉพาะบนเกาะที่มีความต้องการน้ำจืดมาก นอกจากนี้ควรมีการบำบัดน้ำเสีย และที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยวควรรีเริ่มโครงการใช้พลังงานทดแทนอันได้แก่ การใช้พลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานแทนการใช้ไฟฟ้า เพราะจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีที่พักที่ติดทะเลซึ่งตอนกลางวันสามารถเก็บพลังงานแสงอาทิตย์ได้ การใช้เศษอาหารจากแหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นโรงแรมที่พักและร้านอาหารมาเป็นปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักใช้ใส่ต้นไม้ ในส่วนของการจัดการขยะควรมีการใช้ระบบ 4R ได้แก่ การลด (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และการซ่อมบำรุง (Repair) เพราะการจัดการขยะที่ดีตามหลักการสิ่งแวดล้อมจะเป็นการลดต้นทุนการผลิต และเป็นการสร้างกำไรให้กับแหล่งท่องเที่ยวนั้นด้วย นอกจากนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญได้แก่ ปัญหาอากาศและ

เสียงในแหล่งท่องเที่ยวควรจัดการคุณภาพด้วย โดยเฉพาะบริเวณหาดเชิงในเกาะสมุยซึ่งเป็นสถานที่ที่มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่มากที่สุดทั้งที่พัก ร้านอาหาร สถานที่บันเทิง ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านอากาศและเสียง นอกจากนี้จังหวัดสุราษฎร์ธานีควรมีโครงการการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล และทางบก เช่น การฟื้นฟูพื้นที่ป่าทั้งป่าดิบชื้น และป่าชายเลน การอนุรักษ์แนวปะการัง และชายหาด เพราะการก่อสร้างใดๆ ทั้งทางบกและทางทะเลควรมีการจัดการที่ไม่เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ และไม่เปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิม ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการสร้างสิ่งก่อสร้างควรมีการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ ก่อนการตัดสินใจ และควรมีโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล เพราะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวนมากต้องการความเป็นธรรมชาติ และต้องการให้อนุรักษ์ความเป็นธรรมชาติไว้ในสภาพเดิมให้มากที่สุด เพราะคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเป็นหัวใจหลักในการดึงดูดนักท่องเที่ยวมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์พัฒนาสังคมและวัฒนธรรม จิตใจ และการปลูกจิตสำนึก

กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก ซึ่งจัดอยู่ด้านการปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีการอนุรักษ์ ป้องกัน และแก้ไขวิกฤตการณ์ในระดับท้องถิ่นและระดับโลกซึ่งปัจจุบันทั่วโลกให้ความสนใจในเรื่องนี้มากให้ คนหันมาช่วยกันป้องกันภาวะโลกร้อนที่มีผลกระทบมากมาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการปลูกจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีควรมีโครงการอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ป่าและชุมชน และมีการปฏิบัติจริงให้คนในท้องถิ่นอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ไม่ว่ากิจกรรมทางการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมทางการเกษตร สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติ อย่างกลมกลืนไม่ทำลายซึ่งกันและกัน ซึ่งจัดเป็นโครงการเร่งด่วนที่ต้องมีการพัฒนา การปลูกจิตสำนึกนับว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่สุด เพราะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมทั้งเยาวชนที่มีจิตสำนึกเท่านั้นจึงจะลงมือปฏิบัติการในการอนุรักษ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจควรมีการอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรอินทรีย์ ตามแนวพระราชดำริ อบรมภาวะความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสถานที่ฝึกปฏิบัติ ณ สวนโมกขพลาราม เพราะผู้ที่มีการพัฒนาจิตใจแล้วนั้นจึงจะสามารถปฏิบัติด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการพัฒนาด้านการพัฒนาจิตใจนั้น จัดเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นวิสัยทัศน์หลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ซึ่งสนองตอบการ

พัฒนาคุณภาพ และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้เกิดภูมิคุ้มกัน ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพแข็งแรง ทั้งกายและใจ มีความสัมพันธ์ทางสังคม และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ทำให้คนไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 -2554))

กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากลยุทธ์นี้มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การพัฒนาจิตใจทำให้ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมประจำชาติ ซึ่งทำให้ประเทศชาติยังคงดำรงความเป็นประเทศชาติได้ เพราะยังคงมีเอกลักษณ์และความโดดเด่นทางวัฒนธรรมยังคงอยู่ ในขณะที่วัฒนธรรมต่างๆมีแนวโน้มที่จะนิวัตน์ไปเป็นวัฒนธรรมเดียวกัน คือวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ จึงจำเป็นต้องมีการฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีวัฒนธรรมท้องถิ่นหลายอย่างที่ ต้องมีการอนุรักษ์ ได้แก่ เทศกาลวันสาทรเดือนสิบ เป็นเทศกาลที่มีการสืบทอดมายาวนาน ที่เหมาะแก่การอนุรักษ์และส่งเสริมให้เป็นการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และมีสถานที่ทางโบราณสถานที่เป็นที่เคารพของชาวสุราษฎร์ธานีคือ พระธาตุไชยา สวนโมกขพลาราม เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมที่เป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและต่างชาติ นอกจากนี้สุราษฎร์ธานียังมีโบราณวัตถุอีกมากมายที่ต้องมีการอนุรักษ์และเก็บรวบรวมไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา และประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นความภาคภูมิใจ คือการทำไข่เค็มที่อำเภอไชยาและความสามารถของลิงที่สามารถทำงานคู่กับคนได้ วิทยาลัยฝึกเลี้ยงรวมทั้งการอนุรักษ์การแสดงพื้นเมือง เช่น มโนราห์ หนังตะลุง สิ่งเหล่านี้เป็นความภูมิใจของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และยังเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนยุทธศาสตร์การสร้างเสริมเข้มแข็งของชุมชน และสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10(พ.ศ. 2550 -2554))

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำเป็นต้องสนองตอบแผนการตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและได้ให้ความสำคัญกับ 7 แนวทางสร้างความสุข(แผนการตลาดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำปี 2551 หน้า 4)ซึ่งสามารถปรับผลิตภัณฑ์ 7 ประเภท ในบรรดาผลิตภัณฑ์ดังกล่าว จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเอกลักษณ์ ที่โดดเด่นและสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นสถานที่ทางวัฒนธรรมคงความเป็นเอกลักษณ์ความเป็นศรีวิชัย มีการอนุรักษ์ธรรมชาติในป่าดิบชื้นและจังหวัดสุราษฎร์ธานียังมีการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีภูมิทัศน์สวยงาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรเอาเอกลักษณ์ดังกล่าวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมาผนวกเข้า

ด้วยกันเพื่อสร้างภาพลักษณ์ และการกำหนดแนวทาง การสร้างภาพลักษณ์(Image) เพื่อสร้างแบรนด์(Branding) และยกระดับแหล่ง ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ได้มาตรฐาน สร้างการวางแผนด้านการตลาดให้ครบวงจร ผู้วิจัยเห็นสมควรทำตามแนวคิดของการจัดการประเมินผลด้านบริหารธุรกิจ Balanced Scorecard หรือ BSC มาประยุกต์ใช้กับแผนตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกำหนดชี้วัดแผนการดำเนินงานซึ่งมี 4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน ประกอบด้วย การเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว และการสร้างภาพลักษณ์และBrand ของการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมุมมองด้านลูกค้า จังหวัดสุราษฎร์ธานีควรทำส่วนแบ่งทางการตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดให้ชัดเจน ในขณะที่เดียวกันควรทำการรักษาลูกค้าเก่าที่เคยเดินทางมาเที่ยว และต้องมีการเพิ่มลูกค้าใหม่ สร้างความประทับใจ สำหรับมุมมองด้านกระบวนการการท่องเที่ยวภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะต้องนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่สนองตอบความต้องการของลูกค้า และควรมีการพัฒนาไปในแนวทางเดียวกันทั้งจังหวัด และมุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนานั้นควรต้องอาศัยความร่วมมือทั้งชาวบ้าน ภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านพัฒนาการท่องเที่ยว ว่าควรมีการเรียนรู้ และเตรียมตัวอย่างไบบ้าง การปรับปรุงระบบสารสนเทศควรมีการตั้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเกาะสมุยที่เป็นจุดขายของการท่องเที่ยวของจังหวัดผู้วิจัยเห็นควรว่าเกาะสมุยควรมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในอ่าวไทย เช่น การเชื่อมโยงระหว่างเกาะสมุยเกาะพะงัน เกาะเต่า เกาะนางยวน และมีการเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด เช่น เกาะสมุยกับจังหวัดชุมพรและนครศรีธรรมราช เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว เป็นการสนองตอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุล และยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการเพิ่มการผลิตและเพิ่มคุณภาพของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – พ .ศ. 2554)) เป็นกลยุทธ์เพื่อสร้างมาตรฐานของสินค้าต่างๆในการท่องเที่ยว ได้แก่ การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่นโรงพยาบาล บัม น้ำมัน ห้องสุขา เป็นต้น ในส่วนที่เกี่ยวกับความปลอดภัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ได้แก่ การดำเนินาดูปะการัง การนั่งเรือท่องเที่ยว การเดินป่า และการคมนาคมขนส่งระหว่างแหล่งท่องเที่ยวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างมาตรฐานความปลอดภัยอย่างเร่งด่วน เนื่องจากการสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ในแหล่งท่องเที่ยว อนึ่งการเชื่อมโยงเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆจังหวัด ช้างเคียง เป็นการกระจ่ายนักท่องเที่ยวซึ่งต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว กลยุทธ์นี้สนองตอบยุทธศาสตร์การปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2554)) โดยบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมของการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับอำเภอแบบบูรณาการ และการรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพราะแผนยุทธศาสตร์จะกำหนดให้มีองค์กรกลางที่มีหน้าที่กำหนดทิศทางของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยทุกส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดนโยบายทางการท่องเที่ยว วางแผน และดำเนินปฏิบัติ และการประเมินโครงการ และแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะสร้างระบบบริหารจัดการนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย หนึ่งควรมีการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีแบบบูรณาการควรมีผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และองค์กรที่ไม่ใช่เป็นองค์กรของรัฐ (NGOs) ร่วมกันพิจารณาทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีระบบ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา ควรรวมกันเข้ามาเป็นเจ้าภาพขององค์กรดังกล่าว และมีคณะกรรมการจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝั่งเมืองจังหวัด อุทยานแห่งชาติ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี สถาบันการศึกษา นักวิชาการ ผู้แทนชุมชน และNGOs โดยคณะกรรมการดังกล่าวจะจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด และผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนขึ้นมาทำงานร่วมกัน ส่วนโครงการที่สำคัญคือ การแสวงหาเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นการลงทุนของคนไทยให้มากขึ้น เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจท้องถิ่นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพราะในปัจจุบันชาวบ้านมีแนวโน้มที่จะขายที่ดิน โดยเฉพาะที่ดินที่อยู่ใกล้ชายทะเลให้กับนายทุนชาวต่างชาติเพื่อนำมาสร้างเป็นโรงแรม และรีสอร์ท จึงควรมีการอบรมเพื่อปลูกจิตสำนึกให้ชาวบ้านหวงแหนที่ดินที่อยู่อาศัยของตน และควรมีการอบรมทักษะในการจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อยเป็นของชุมชนท้องถิ่น โดยรัฐบาลหรือธนาคารอาจจะให้เงินกู้ปลอดภาษีเพื่อให้เกิดการลงทุนขึ้นในท้องถิ่นหรือการให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและการมีหุ้นส่วนในการลงทุนดังกล่าว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนเป็นกลยุทธ์ที่ตอบสนองยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2554)) เพราะในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีควรมียึดชุมชนเป็นศูนย์กลางเนื่องด้วยชุมชนเป็น

ผู้รับผิดชอบ และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่น โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยว รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมคิดร่วมทำเพื่อให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการจัดองค์ความรู้ และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน สร้างเครือข่ายการเรียนรู้และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาไปสู่การพึ่งพาตนเอง รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว สามารถที่จะรักษาความหลากหลายทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมไว้ได้ เพื่อที่จะเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2554)) ด้านการบูรณาการอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการทำเศรษฐกิจชุมชนหรือการจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME) สนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มกันสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) เช่น ไข่เค็มไชยา ผ้าไหมพุมเรียง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว เช่น เกาะสมุย หาดเฉวง เกาะพะงัน Fullmoon party เขาอก กุ้ยหลิน-เมืองไทย อบรมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการใช้สมุนไพรพื้นบ้าน โดยเอกชนควรมีส่วนร่วมกับชุมชนในการลงทุน การสร้างอาชีพ และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวโดยมีการจัดสรรประโยชน์แก่ชุมชนอย่างเป็นธรรม มีการสร้างวิสาหกิจชุมชน ควบคู่กับการพัฒนาด้านการตลาด และทักษะในการประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว

นอกเหนือจากด้านกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้ว ยังมีความคิดเห็นด้านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความต้องการต่าง ๆ ทั้งจากนักท่องเที่ยว ประชาชน ภาครัฐและภาคเอกชนที่สามารถสะท้อนถึงแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในอนาคตตามหลักการและทฤษฎีทางการท่องเที่ยวดังที่ผู้วิจัยได้อภิปรายผลไปแล้วนั้น ผู้วิจัยยังได้นำข้อมูลทั้งจากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ มาประมวลเพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การนำเสนอแผนยุทธศาสตร์ในรูปแบบ ของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) นั้น จะนำเสนอแผนยุทธศาสตร์เป็น 4 ขั้น (4P's) คือ

1. ระดับนโยบาย (Policy) ซึ่งเทียบเท่ากับวิสัยทัศน์

2. ระดับแผนงาน (Plan) ซึ่งเทียบเท่ากับแผนงานหลักที่สำคัญ อันได้แก่ ยุทธศาสตร์

3. ระดับกลุ่มโครงการ หรือ โปรแกรม (Program) ซึ่งเทียบเท่ากับกลยุทธ์ (Tactic)

4. ระดับโครงการ (Project) ซึ่งเทียบเท่ากับโครงการ

4. แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์

จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ระดับภูมิภาค จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปลูกจิตสำนึก พัฒนาสังคม และ อนุรักษ์ ทรัพยากรท้องถิ่น จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ และจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์

กลยุทธ์ที่ 1 การใช้ประโยชน์พื้นที่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1. การสร้างมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและการปรับภูมิทัศน์
2. โครงการพัฒนาขีดความสามารถใน การรองรับของแหล่งท่องเที่ยว
3. การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
4. การแบ่งพื้นที่เขต (Zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว
5. การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูเพิ่มพื้นที่ป่า เช่น อุทยาน

แห่งชาติ เขาสก

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว

1. การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
2. การศึกษาขีดความสามารถในการ รองรับของพื้นที่
3. การจัดการขยะและของเสียใน แหล่งท่องเที่ยว
4. การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม จิตใจ และการปลูกจิตสำนึก

กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก

1. การปลูกป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ดินน้ำลำธารการ
2. อบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ป่าและชุมชน
3. กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อปลูกจิตสำนึกแก่เยาวชน

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ

1. การอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
2. การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจ ณ สวนโมกข์ฯ
3. การอบรมภาวะความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว

เขื่อนแม่น้ำตาปี

1. เทศกาลวันสาทรเดือนสิบ / งานเงาะโรงเรียง / งานอาหารทะเลริม
2. อนุรักษ์โบราณสถาน เช่น พระบรมธาตุไชยา / วัดสวนโมกข์ฯ
3. อนุรักษ์โบราณคดี เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา
4. อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำไข่เค็ม/ วิทยาลัยฝึกกลิ้ง
5. อนุรักษ์วิถีชุมชนท้องถิ่น เช่น ชาวเลที่พุมเรียง/ ชาวคลองร้อยสาย
6. อนุรักษ์การแสดงพื้นเมือง เช่น มโนราห์ / หนังตะลุง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด

1. การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. การสร้างภาพลักษณ์ (Image) เพื่อสร้างแบรนด์ (Branding) และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ได้มาตรฐาน

3. การจัดประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย Brand จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายและสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว

1. การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรม ของการท่องเที่ยว
2. การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่นโรงพยาบาล บัม น้ำมัน ห้องสุขา

3. การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานีกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ จังหวัด ช้างเคียง

4. การพัฒนาสินค้า OTOP สู่มาตรฐานสากล

5. การสร้างมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยวและที่พักแรม

กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

1. การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการของ จังหวัด
2. การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยว
3. การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
4. การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับอำเภอ

แบบบูรณาการ

5. การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว
6. การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

1. การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว
2. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว
3. การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น

1. การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว(SME)
2. การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น(OTOP) เช่น ไข่เค็มไชยา ผ้าไหม

พุ่มเรียง

3. การอบรมเพื่อพัฒนาด้านทักษะการจัดการ ที่พัก ร้านอาหาร และ บริการการ

ท่องเที่ยว

4. การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น
5. การอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสมุนไพร
6. ส่งเสริมถนนคนเดิน ณ หาดเจียง
7. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะพะงัน Fullmoon party

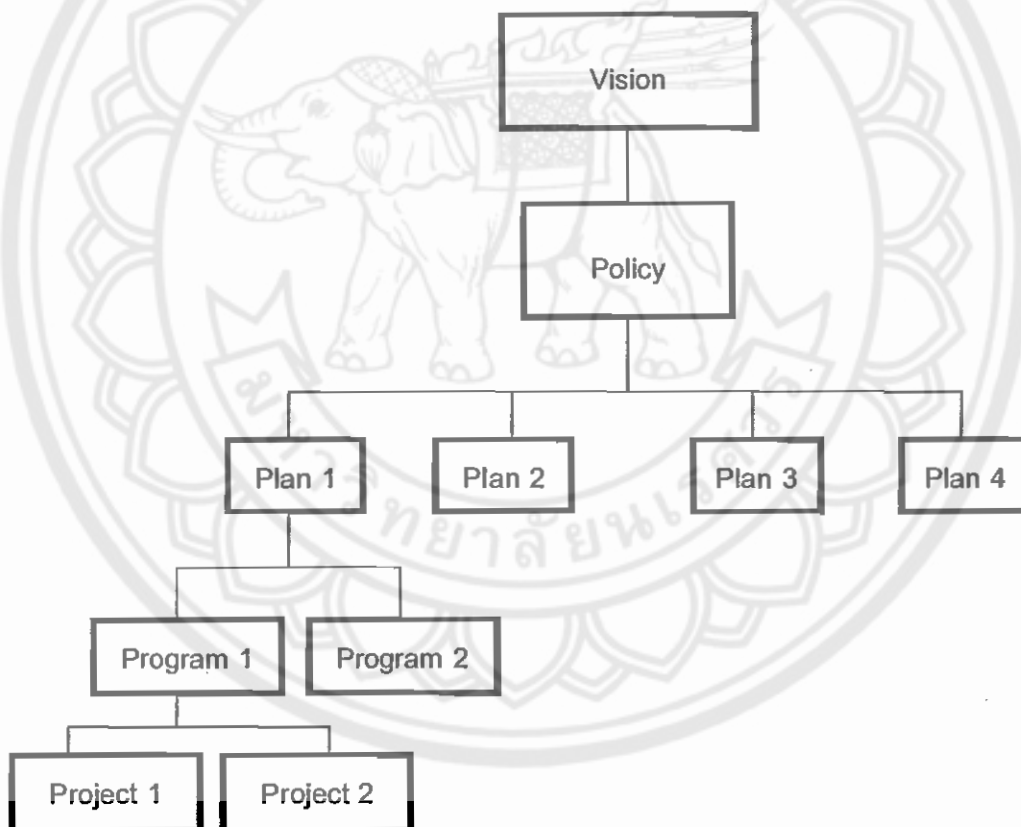
5. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA)

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) นั้นจะสามารถมองเห็นภาพรวมข้อมูลของแผนในด้านต่าง ๆ ได้ทั้งหมดซึ่งนับเป็นข้อดีและเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเพราะทำให้สามารถพบข้อบกพร่องรวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นได้เมื่อไม่ได้มีการนำแผนต่างๆ มาพิจารณาไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนั้นยังเป็นการบูรณาการการทำงานของหน่วยต่าง ๆ ทั้งในระดับหน่วยงานเจ้าของแผนงานหรือโครงการให้สามารถดำเนินการร่วมกับหน่วยงานในภาคต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว

โดยแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในรูปแบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) ซึ่งจำแนกแผนพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นหัวข้อสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

1. แผนการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว
2. การพัฒนาด้านวัฒนธรรม สังคมและจิตใจ
3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
4. แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวระบบรวมกลุ่ม (Cluster) โดยมีชุมชนเป็น

ศูนย์กลางซึ่งสามารถแสดงในรูปแบบแผนผังได้ดังต่อไปนี้

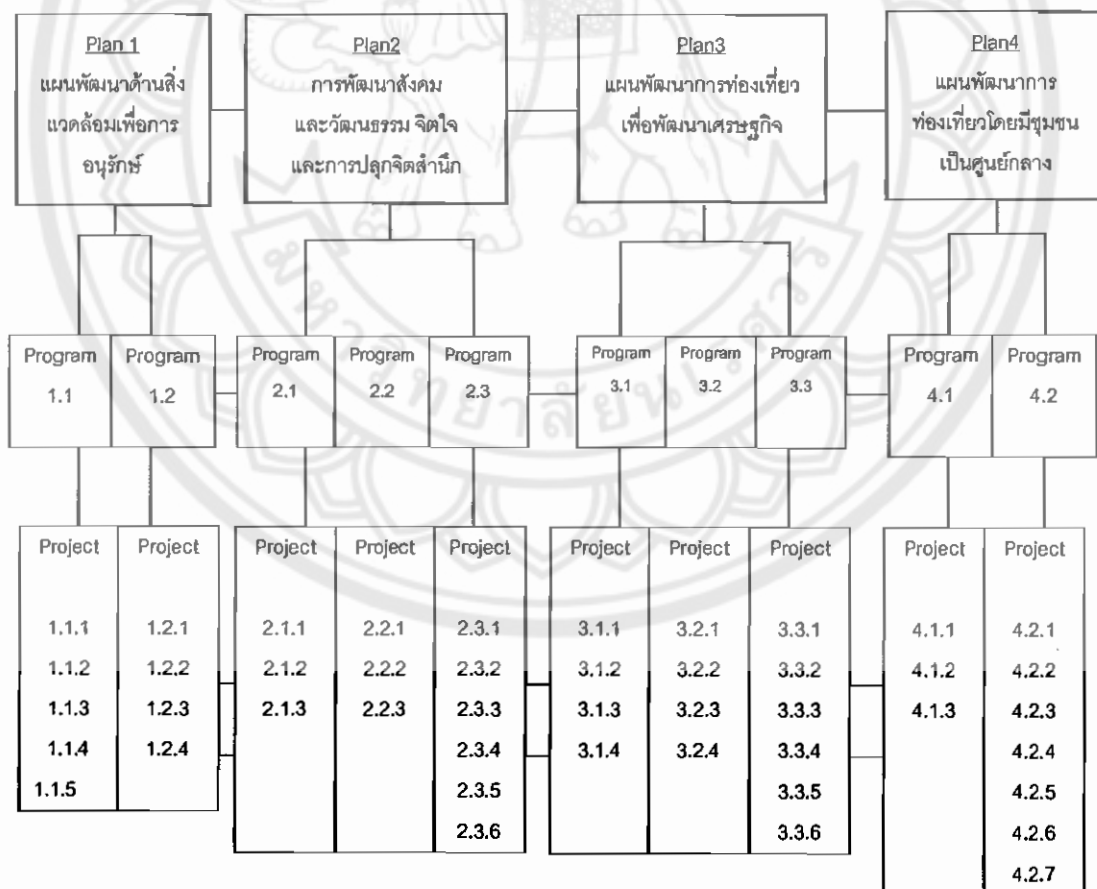

ภาพ 47 แสดงรูปแบบของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA)

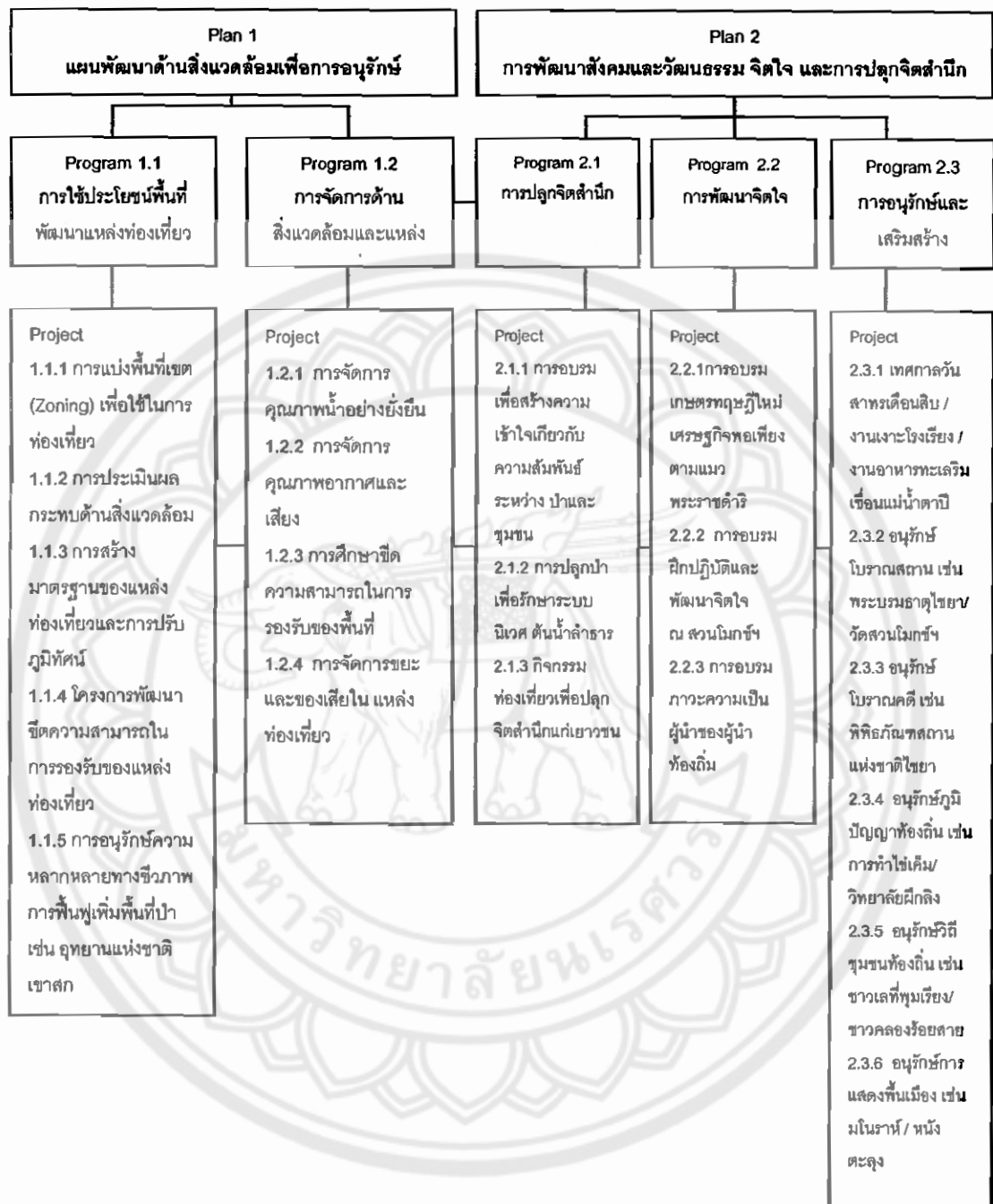
6. แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์ (Vision): จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปลุกจิตสำนึกพัฒนาสังคม และ อนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ และจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน

นโยบาย (Policy): จะใช้แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพื่อพัฒนา การท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปลุกจิตสำนึก พัฒนาสังคม และ อนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน และจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ

ภาพ 48 แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพ 49 แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการใน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพ 50 แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์ระยะสั้น 1 ปี ระยะกลาง 5 ปี ระยะยาว 10 ปี เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการกำหนดยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
2. ควรมีการวิจัยเรื่องการนำทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ เพราะขยะจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีเยอะมากแต่ขาดการจัดการที่มีคุณภาพ
3. ควรมีการทำการวิจัยขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่เกาะสมุย เพราะในตอนนี้เกาะสมุยประสบปัญหาการรองรับนักท่องเที่ยวมาก
4. ควรทำการวิจัยด้านการศึกษาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี
5. ควรทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนานักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติเพราะจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติด้วย

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยสุรินทร์

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. (2538). [จุลสาร]. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2538 - 2539). แผนการท่องเที่ยวปี 2545. กรุงเทพฯ: มิลเล็ทกรุ๊ป.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2549). แผนการตลาดด้านการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กิ่งพร ทองใบ. (2546). กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2538). รายงานร่างฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. กรุงเทพฯ: เอเซีย แล๊ป แอนด์ คอนซัลแทนต์.
- จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จุฑามาศ เชาวน์พิพัฒน์. (2549). การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2546). การพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนินทร์ ชุนด์หพันธ์รักษ์. (2544). นโยบายธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ช่อแพรว ทินพวรรณ. (2544). สภาพเศรษฐกิจ-สังคม ของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ณัฐพล ลือสิงหนาท. (2549). การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล. วิทยานิพนธ์ น.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ดรรชนี เอมพันธ์ และสุรเชษฐ์ เศรษฐมาต. (2539). **คู่มือการจำแนกเขตท้องที่เชิงนิเวศ.**

กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชัน.

दनัย เทียนพุดม. (2540). **กลยุทธ์การพัฒนาคน : สิ่งท้าทายความสำเร็จของธุรกิจ.** กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดำรงค์ วัฒนา. (2548). **คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ.** สืบค้นเมื่อ

11 กันยายน 2549, จาก <http://www.ops.moc.go.th>

ธงชัย สันติวงษ์. (2539). **การตลาดโลกาภิวัตน์.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

นิคม จารุมณี. (2535). **การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.**

กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

นรินทร์ ชูรพันธ์รักษ์. (2544). **การจัดการเชิงกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ: ไฟว์ แอนด์ ไฟว์พริ้นติ้ง.

นำชัย ทนุผล. (2542). **นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเสริฐ วิทยารัฐ. (2530). **รายงานสัมมนาทางวิชาการเรื่องบทบาทของภูมิศาสตร์กับการ**

พัฒนาการท่องเที่ยว. กาญจนบุรี: สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทยร่วมกับวิทยาลัย
ครูกาญจนบุรี.

ปรีชา แดงโรจน์. (2544). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ:

ไฟว์ แอนด์ไฟว์ พริ้นติ้ง.

พระธรรมปิฎ (ป.อ. ปยุตโต). (2542). **การพัฒนาที่ยั่งยืน.** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มูลนิธิโกมลคีมทอง.

พยอม ธรรมบุตร. (ผู้บรรยาย). (15-18 สิงหาคม 2541). **ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.**

ใน **การสัมมนาภูมิศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 8.** (ไม่มีเลขหน้า). กรุงเทพฯ: สถาบัน

พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พยอม ธรรมบุตร (2546). **หลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.** กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนา

การท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พยอม ธรรมบุตร. (2549). **การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิบูล ทีปะपाल. (2546). **การจัดการเชิงกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

ไพรัช เดชวรินทร์. (2516). **ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน.** กรุงเทพฯ:

ไทยวัฒนาพานิช.

ภราเดช พยัคฆวิเชียร. (2537). พัฒนาท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน. **จุลสารการท่องเที่ยว** (พฤษภาคม), 15.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2538). **โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ : กรณีภาคใต้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2542). **การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2543). **เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

วรรณภา วงษ์วานิช. (2546). **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วศิน อิงคพัฒนากุล. (2548). **วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

วินัย วีระวัฒนานนท์. (2537). **แนวความคิดว่าด้วยการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์.

วินิจ วีระยางกูร. (2532). **การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีราภรณ์ วัชรวัฒน์. (2549). **การวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์และเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

วัฒนาพร สุฉายา. (2545). **แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : จังหวัดเชียงราย**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2546). **การจัดการเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (2542). **กลยุทธ์การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (2545). **นโยบาย และการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (2547). **โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในวัดจังหวัดนครศรีธรรมราช**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2539). **รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ ศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ตรัง สตูล และพัทลุง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2542). **รายงานขั้นสุดท้าย การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

สมชาย เลียงพรรณ.กก(2547). **การศึกษาแหล่งทรัพยากรนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลน้อย ทะเลหลวง และทะเลสาบสงขลา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

สมพร แสงชัย. (2534). **การจัดการเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

สมยศ นาวิการ. (2543). **เศรษฐศาสตร์การบริหาร**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

สมศักดิ์ พิริโยธนา. (2545). **การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน์

สุดาตวง เรื่องรุจิ. (2546). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: ยงพลเทรดดิ้ง.

สุรเชษฐ์ เชษฐมาส. (2538). **เทคนิคการสื่อความหมายสิ่งแวดล้อม เรื่อง การสื่อความหมายธรรมชาติ**. กรุงเทพฯ: คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เสรี วงศ์ไพจิตร. (2534). **จุดหักเหของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

องค์การการท่องเที่ยวโลก. (2549). **แผนภูมิแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและการพยากรณ์การเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวระหว่าง ปี ค.ศ.1995 – 2020**.

สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2550, จาก <http://www.world-tourism.org/facts/menu.html>

อนุชา อาภาภิรม. (2545). **การพัฒนาอย่างยั่งยืนคำตอบอยู่ในความหลากหลาย**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา.

อิทธิพล ไทยกมล. (2545). **ศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาชุมชนบางหญ้าแพรกจังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

Alastair M.Morrison. (1987). **The Carrying Capacity Concept as a Planning Toad**
American Planning Association N.P: n.p.

David B. Weaver. (1998). **Ecotourism in the less developed countries** UK : n.p.

Gunn, Clare A. (1994). **Travel Tourism and Hospitality**. New York: John Wiley and
Sons Inc.

The International Ecotourism Society.(1990). **Definitional Ecotourism Principles**.

Retrieved November 15, 2006, from <http://www.ecotourism.org>

Victor TC. Middleton. (1979). **Management foundations and Practices**.

New York: Macmillan.

World Tourism Organization. (2006) . **Tourism 2020 Vision**. Retrieved October
12, 2007, from <http://WWW.world-tourism.org/facts/menu.html>

มหาวิทยาลัยนเรศวร
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
รายวิชา 803599 วิทยานิพนธ์

เรื่อง แบบสอบถาม
เรียน ท่านผู้กรอกแบบสอบถาม

ด้วยข้าพเจ้า นายชูศักดิ์ ชูศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการ กรุงเทพมหานคร และได้ทำงานวิจัยเรื่อง แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 80359 วิทยานิพนธ์

จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรอกแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ของงานวิจัยด้วย

ขอขอบพระคุณ

.....
ผู้วิจัย

แบบสอบถาม ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 ลักษณะการเดินทางและวัตถุประสงค์ของการเดินทาง

ตอนที่ 3 แรงจูงใจและเหตุผลในการมาท่องเที่ยวที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 4 การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 7 การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ () 2. 16-25 ปี () 3. 26-35 ปี () 4. 36-45 ปี
() 5. 46-55 ปี () 6. 56-65 ปี () 7. 66 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ () 1. โสด () 2. สมรส () 3. มีคู่ () 4. หย่าร้าง
4. การศึกษา () 1. ไม่ได้ศึกษา () 2. ประถมศึกษา () 3. มัธยมศึกษา
() 4. อนุปริญญา () 5. ปริญญาตรี () 6. สูงกว่าปริญญาตรี
() 7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. อาชีพ () 1. นักเรียน / นักศึกษา () 2. รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 3. พนักงานบริษัท / ลูกจ้าง () 4. เกษตรกร () 5. ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
() 6.ว่างงาน () 7. อื่น ๆ โปรดระบุ
6. รายได้/เดือน () 1. ไม่มีรายได้ () 2. ต่ำกว่า 5000 บาท () 3. 5,001 – 10,000 บาท
() 4. 10,001 – 15,000 บาท () 5. 15,001 – 20,000 บาท
() 6. 20,001 – 25,000 บาท () 7. 25,001 ขึ้นไป
7. ภูมิลำเนา () 1. กรุงเทพฯ/ปริมณฑล () 2. ภาคเหนือ () 3. ภาคกลาง () 4. ภาคใต้
() 5. ภาคตะวันออก () 6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ () 7. ภาคตะวันตก

ตอนที่ 2 ลักษณะการเดินทางและวัตถุประสงค์ของการเดินทาง

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านเคยเดินทางมาที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมาก่อนหรือไม่

() 1. เคย.....ครั้ง () 2. ไม่เคย

2. ท่านรู้จักจังหวัดสุราษฎร์ธานีว่าเป็นจังหวัดที่น่าท่องเที่ยวจากแหล่งใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. หนังสือพิมพ์ () 2. วารสาร / นิตยสาร / คู่มือเดินทาง () 3. อินเทอร์เน็ต

() 4. สมาคมท่องเที่ยว () 5. ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว / ททท. () 6. เพื่อน/ญาติ

() 7. วิทยุ / โทรทัศน์ () 8. เอกสารแผ่นพับ / โบรชัวร์ () 9. บริษัททัวร์

3. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่ท่านสนใจ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. ท่องเที่ยวทะเลหมู่เกาะ/ดำน้ำ () 2. ศึกษาโบราณสถาน/ศิลปวัฒนธรรม

() 3. ศึกษาธรรมชาติ/เดินป่า () 4. เที่ยวน้ำตก / ล่องแพ () 5. เที่ยวสวน

เกษตร

() 6. เทศกาลประเพณี / วิถีชีวิตชุมชนและพักบ้านชนบท () 7. ช็อปปิ้งในเมือง

() 8. พักผ่อนรับประทานอาหาร () 9. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาจังหวัดสุราษฎร์ธานีในครั้งนี้

() 1. ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ () 2. ประชุมสัมมนา () 3. ปฏิบัติราชการ

() 4. การกีฬา () 5. เพื่อการศึกษา () 6. ธุรกิจ

() 7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้

() 1. คนเดียว () 2. ครอบครัว () 3. กลุ่มเพื่อน

() 4. บริษัททัวร์ () 5. มาเที่ยวด้วยกันเป็นกลุ่มใหญ่

6. ยานพาหนะในการเดินทาง

() 1. เครื่องบิน () 2. รถไฟ () 3. รถทัวร์ปรับอากาศ

() 4. รถบัสนำเที่ยว () 5. รถประจำทาง () 6. รถยนต์ส่วนตัว

() 7. รถจักรยานยนต์ () 8. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. ท่านพักค้างคืนในการเดินทางครั้งนี้หรือไม่

() 1. พักค้างคืน () 2. ไม่พักค้างคืน (ข้ามไปตอบข้อ 10)

8. ถ้าพักค้างคืน ประเภทของที่พักที่ท่านพัก

() 1. โรงแรม () 2. รีสอร์ท () 3. พักค้างในบ้านชนบท

() 4. กางเต็นท์ () 5. บ้านญาติ / เพื่อน () 6. บ้านพักรับรอง

() 7. วัด / โรงเรียน () 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

9. ระยะเวลาการพักแรม

() 1. 1 คืน () 2. 2 คืน () 3. 3 คืน () 4. มากกว่า 3 คืน

10. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้

- () 1. ต่ำกว่า 1,000 บาท () 2. 1,000 – 3,000 บาท
 () 3. 3,001 – 5,000 บาท () 4. มากกว่า 5,000 บาท

11. ท่านมีจุดมุ่งหมายที่จะเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นหรือไม่

- () 1. มี () 2. ไม่มี

ตอนที่ 3 แรงจูงใจและเหตุผลในการมาท่องเที่ยวที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
 ท่านคิดว่าข้อต่อไปนี้เป็แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีในระดับใด

แรงจูงใจที่เดินทางมาท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านต้องการพักผ่อนหย่อนใจและหาความเพลิดเพลิน					
2. ท่านต้องการผจญภัย แสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในการท่องเที่ยวและหลีกเลี่ยงความซ้ำซากจำเจ					
3. ท่านต้องการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น เกาะสมุย เขาอก สวนโมกข์ฯ เขื่อนรัชชประภา					
4. ท่านต้องการท่องเที่ยวศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เช่น พระบรมธาตุไชยา					
5. ท่านต้องการท่องเที่ยวงานประเพณี เช่น งานชักพระ / งาน รับ - ส่ง ตายาย					
6. ท่านต้องการท่องเที่ยวเพื่อเป็นกำไรชีวิต					
7. ท่านต้องการหาประสบการณ์แปลกใหม่					
8. ท่านสนใจแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ					
9. ท่านมาปฏิบัติราชการ / ประชุมสัมมนา					
10. การคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวก					
11. มีที่พักโรงแรม รีสอร์ทที่มีมาตรฐาน					
12. มีสิ่งอำนวยความสะดวก สะอาด เช่น ร้านอาหาร / สินค้า OTOP					
13. มีร้านอาหาร ห้องน้ำสะอาด					
14. ท่านมาเพราะมีผู้แนะนำ					

ตอนที่ 4 การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

4.1 ท่านคิดว่าทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่อไปนี้ เป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวระดับใด

ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เกาะลมุน , เกาะพะงัน, อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง					
2. อุทยานแห่งชาติเขาสก, อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น					
3. เขื่อนรัชชประภา (กุยหลินเมืองไทย)					
4. แม่น้ำตาปี , แม่น้ำพุมดวง					
5. น้ำตกต่างๆ เช่น น้ำตกหน้าเมือง น้ำตกวิภาวดี					

4.2 ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อไปนี้ เป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวระดับใด

ทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. พระบรมธาตุไชยา					
2. สวนโมกขพลาราม					
3. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา					
4. บ้านทุมเรียงและแหลมโพธิ์					
5. การแสดง หนังตะลุง, มโนราห์, ลิเก					
6. วิถีชีวิตชาวลอง"ดินแดนคลองร้อยสาย" วิถีชีวิตชาวเล, ชาวสวน, ชาวประมง					
7. อาหารพื้นเมือง ขนมเดือนสิบ, ใ้ดัง, ใ้ดัง, ผลไม้					

4.3 ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวต่อไปนี้ น่ามาเที่ยวในระดับใด

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ, ดำน้ำชมปะการัง					
2. กิจกรรม Full Moon Party เกาะพะงัน					
3. กิจกรรมล่องเรือชมการเลี้ยงหอยนางรม					
4. กิจกรรมเดินป่าชมบัวผุดที่เขาสก					
5. กิจกรรมศึกษาวัฒนธรรม, โบราณสถาน , ประวัติศาสตร์					
6. กิจกรรมปลูกป่าชายเลน ป่าดิบชื้น					
7. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก, พักผ่อนรับประทานอาหาร					

4.4 ประเพณี เทศกาล มหกรรม ต่อไปนี้ เป็นจุดเด่นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มากน้อยเพียงใด

ประเพณี เทศกาล มหกรรม ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ประเพณีชักพระ					
2. ประเพณีทำบุญรับ - ส่ง ตา ยาย					
3. งานวันเงาะโรงเรียน					
4. งานแข่งเรือยาวประเพณี					
5. ประเพณีทำบุญ หลาพ่อตา					
6. งานลอยกระทง					

4.5 การให้บริการทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีต่อไปนี้มีเหมาะสมในระดับใด

การบริการการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ที่พัก, โรงแรม, รีสอร์ท, โฮมสเตย์					
2. ร้านอาหาร					
3. รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น					
4. ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว					
5. ร้านสะดวกซื้อ / สินค้า OTOP					
6. ระบบการคมนาคม ข้ามบ่อกทางแหล่งท่องเที่ยว					
7. ปั้มน้ำมัน ATM ห้องสุขา โรงพยาบาล					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

5.1 จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีจุดแข็งหรือข้อดีต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

จุดแข็ง / ข้อดี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เกาะและหมู่เกาะที่มีความงดงามระดับโลก					
2. เชื้อนรัชชประภาซึ่งมีทะเลสาบที่สวยงาม "กุ้ยหลินเมืองไทย"					
3. "บัวผุด" ดอกไม้ปริศนาใหญ่ที่สุดในประเทศไทย					
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง ได้แก่ พระบรมธาตุไชยา /สวนโมกข์					
5. การคมนาคมสะดวก มีสนามบิน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ที่เชื่อมจังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้ ทางหลวงหมายเลข 401 ซึ่งเชื่อมฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกของภาคใต้ตอนบน					

5.2 จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีจุดอ่อนหรือข้อด้อยต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

จุดอ่อน / ข้อด้อย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดี					
2. การส่งเสริมทางการศึกษาด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย					
3. ขาดการจัดการด้านวัฒนธรรมทางสังคม, ยาเสพติด, โสเภณีเด็ก ที่ดี					
4. การมีส่วนร่วมและการร่วมมือในการจัดการกรท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อย					
5. บุคลากรแรงงานด้านการท่องเที่ยวมีน้อย					
6. การบริการการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน					

5.3 จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีโอกาสในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในระดับใด

โอกาสในการพัฒนา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักระดับโลก: เกาะสมุย, เกาะพะงัน					
2. นโยบายของรัฐบาลและจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยว					
3. การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว					
4. การเป็นเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดใน การพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว					
5. เป็นประตูทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้					
6. มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว					

5.4 จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีอุปสรรคการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับใด

อุปสรรคในการพัฒนา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความไม่สงบของชายแดนภาคใต้ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในการตัดสินใจท่องเที่ยว					
2. ความผันผวนทางการเมือง					
3. คู่แข่งทางการท่องเที่ยว					
4. การลงทุนด้านการท่องเที่ยวเป็นของต่างชาติ					
5. มีการถูกลักลอบนักท่องเที่ยวในเขตหวงห้าม					
6. ขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ได้มาตรฐาน					

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการพัฒนา

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

6.1 จังหวัดสุราษฎร์ธานีควรจะมีวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับใด

วิสัยทัศน์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค					
2. จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างยั่งยืน					
3. จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ					
4. จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปุสกจิตสำนึก พัฒนาสังคม และ อนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น					

6.2 จังหวัดสุราษฎร์ธานีควรเป็นยุทธศาสตร์ในระดับใด

ยุทธศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม					
2. ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนา เศรษฐกิจ					
3. ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง					
4. ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจิตใจ ปุสกจิตสำนึก พัฒนาสังคม เพื่ออนุรักษ์ วัฒนธรรมและธรรมชาติ					

6.3 ข้อต่อไปนี้เป็นกลยุทธ์ (แผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์ ภายในกรอบเวลาที่กำหนดไว้) ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในระดับใด

กลยุทธ์และโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ยุทธศาสตร์ที่ 1: แผนพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว					
กลยุทธ์ที่ 1: การใช้ประโยชน์พื้นที่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 1 การแบ่งพื้นที่เขต (Zoning) เพื่อให้ในการท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 2 การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม					
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและการปฏิบัติตาม					
- โครงการที่ 4 โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูเพิ่มพื้นที่ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติ เขาสก					
กลยุทธ์ที่ 2: การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืน					
- โครงการที่ 2 การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง					
- โครงการที่ 3 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่					
- โครงการที่ 4 การจัดการขยะและของเสียใน แหล่งท่องเที่ยว					
ยุทธศาสตร์ที่ 2: แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ					
กลยุทธ์ที่ 1: การจัดการด้านการตลาด					
- โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี					
- โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) เพื่อสร้างแบรนด์ (Branding) และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ได้มาตรฐาน					
- โครงการที่ 3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายและสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน					
- โครงการที่ 4 การจัดประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย Brand จังหวัดสุราษฎร์ธานี					
กลยุทธ์ที่ 2: การพัฒนาสินค้าและบริการและผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 1 การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานีกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆจังหวัด ช้างเคียง					
- โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยวและที่พักแรม					
- โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรม ของการท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 4 การสร้างมาตรฐานด้านการ บริการทางการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน ห้องสุขา					
- โครงการที่ 5 พัฒนาสินค้า OTOP สู่มาตรฐานสากล					
กลยุทธ์ที่ 3: การบริหารจัดการการท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับอำเภอแบบบูรณาการ					
- โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการของจังหวัด					

กลยุทธ์และโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 6 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว					
ยุทธศาสตร์ 3 - เน้นพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง					
กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน					
- โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ					
- โครงการที่ 3 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว					
กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น					
- โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว(SME)					
- โครงการที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น(OTOP) เช่น ไข่เค็มไชยา ผ้าไหมทุมเรียง					
- โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาด้านทักษะการจัดการ ที่พัก ร้านอาหาร และ บริการการท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 4 การอบรมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสมุนไพร					
- โครงการที่ 5 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะพะงัน Full moon party					
- โครงการที่ 6 ส่งเสริมถนนคนเดิน ณ หาดเจ็ว					
- โครงการที่ 7 การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น					
ยุทธศาสตร์ 4 - เน้นพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม					
กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก					
- โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างป่าและชุมชน					
- โครงการที่ 2 การปลูกป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ต้นน้ำลำธาร					
- โครงการที่ 3 กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อปลูกจิตสำนึกแก่เยาวชน					
กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ					
- โครงการที่ 1 การอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ					
- โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจ ณ สวนโมกข์ฯ					
- โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น					
กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว					
- โครงการที่ 1 เทศกาลวันสัปดาห์เดือนสิบ / งานเงาะโรงเรียน / งานอาหารทะเลริมเขื่อนแม่น้ำตาปี					
- โครงการที่ 2 อนุรักษ์โบราณสถาน เช่น พระบรมธาตุไชยา / วัดสวนโมกข์ฯ					
- โครงการที่ 3 อนุรักษ์โบราณคดี เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา					
- โครงการที่ 4 อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำไข่เค็ม/ วิทยาลัยฝึกถึง					
- โครงการที่ 5 อนุรักษ์วิถีชุมชนท้องถิ่น เช่น ชาวเลที่ทุมเรียง/ ชาวคลองร้อยสาย					
- โครงการที่ 6 อนุรักษ์การแสดงพื้นเมือง เช่น มโนราห์ / หนังตะลุง					

ตอนที่ 7 การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

7.1 ข้อต่อไปนี้เป็นปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีระดับใด

ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านพื้นที่ท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและความดึงดูดใจ					
2. ความอุดมสมบูรณ์ หลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว					
3. สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้รับผลกระทบง่าย					
4. สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว					
5. สภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว					
6. สภาพพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์เหมาะสมกับกิจกรรม					
7. ศักยภาพในการเข้าถึงพื้นที่					
8. ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาในอนาคต					
9. ทรัพยากรที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม					

7.2 ข้อต่อไปนี้เป็นปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการการท่องเที่ยว

ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความกลมกลืนและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกกับสภาพแวดล้อม					
2. การจัดการขยะ					
3. การจัดการคุณภาพเสียง					
4. การจัดการคุณภาพน้ำ					
5. การจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
6. การจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยว					
7. การคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่					
8. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม					
9. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่วางไว้					
10. คุณภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว					

7.3 ข้อต่อไปนี้เป็นปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรมและการเรียนรู้การท่องเที่ยว

ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้					
2. รูปแบบ เนื้อหา ความรู้และวิธีการสื่อความหมายที่เหมาะสม					
3. ความหลากหลายของกิจกรรม					
4. กิจกรรมมีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว					
5. กิจกรรมเอื้ออำนวยหรือเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน					

7.4 ข้อต่อไปนี้เป็นปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ประโยชน์ต่อชุมชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม					
2. ประโยชน์ต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจและการกระจายรายได้					
3. โอกาสในการสนับสนุนด้านการพัฒนาและการมีส่วนร่วมของรัฐ					
4. ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในการพัฒนา					
5. ความตระหนักต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน/องค์กร/นักท่องเที่ยว					

ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สิ่งที่ท่านคิดว่าควรจะมีหรือควรพัฒนา

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....

ขอขอบพระคุณทุกท่านในการตอบแบบสอบถาม

นายชูศักดิ์ ชูศรี

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพระนคร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล ชูศักดิ์ ชูศรี
วัน เดือน ปี เกิด 8 มิถุนายน 2519
ที่อยู่ปัจจุบัน 48/25 ซอย รังสิต - นครนายก 24 ซอย 1
ถนนรังสิต - นครนายก ตำบลประชาติปิตัย อำเภอธัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี 12130

ประสบการณ์การทำงาน
ปัจจุบัน ประกอบธุรกิจส่วนตัว
พ.ศ. 2545 - 2550 โรงแรม ปาร์ค นายเลิศ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง บริการลูกค้าส่วนหน้า

ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2550 ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว)
มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2550 ศศ.บ. (การโรงแรมและภัตตาคาร)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2547 บธ.บ. (บริหารทรัพยากรมนุษย์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์